

**BOZDOĞAN-NAZİLLİ NÜFUS DEFTERLERİ -H. 1246-
ÖRNEKLEMİNDE**

EGE NÜFUS YAPISI

AHMET SEMİH TOPCU

Yüksek Lisans Tezi

Tarih Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan AKDAĞ

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temmuz, 2015

**BOZDOĞAN-NAZİLLİ NÜFUS DEFTERLERİ -H. 1246-
ÖRNEKLEMİNDE
EGE NÜFUS YAPISI**

Ahmet Semih TOPCU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tarih Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan AKDAĞ

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temmuz, 2015

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

ÖZET

BOZDOĞAN-NAZİLLİ NÜFUS DEFTERLERİ -H. 1246-
ÖRNEKLEMİNDE
EGE NÜFUS YAPISI

Ahmet Semih TOPCU

Tarih Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temmuz, 2015

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan AKDAĞ

Bozdoğan ve Nazilli tarih süresince Ege Bölgesi'nde varlıklarını koruyan iki yerleşim birimidir. Her iki yerleşim yeriyle ilgili daha önce yapılmış araştırmalar bulunmaktadır. Fakat Hicri 1246 tarihli nüfus defterleri bu araştırmaların hiçbirine konu ve kaynak olmamıştır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'ndeki nüfus defterlerini esas alarak hazırladığımız bu çalışmada Bozdoğan ve Nazilli'nin coğrafi konumları tarif edilmektedir. Bozdoğan ve Nazilli'nin dikey boyutta tarihleri hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra esas alınan Hicri 1246 Tarihli Nüfus Defterlerinin tenkit ve tahlili yapılmıştır. Son olarak yerleşim yerlerinin geçmişle günümüzdeki benzerlikleri ve farklılıklarının mukayesesi yapılmıştır. Bu araştırmamıza bakılarak Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemi Ege bölgesi nüfusuna dair çıkarımlarda bulunmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Demografi, Ege Bölgesi, Bozdoğan, Nazilli, Nüfus Özellikleri.

ABSTRACT

POPULATION RECORDS OF BOZDOGAN AND NAZILLI -1246
according to the hegira calendar- IN ITS SAMPLE

THE POPULATION STRUCTURE OF AEGEAN REGION

AHMET SEMIH TOPCU

DEPARMENT OF HISTORY

USAK UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES, JULY, 2015

CONSULTANT: ASSISTANT PROF. HASAN AKDAG

Bozdogan and Nazilli are the two villages that keep their existence throughout the history. There are researches done previously about each of these two residential areas. But, population records which is in 1246 according to the hegira calendar were not a resource or an issue of these researches.

Geographical locations of Bozdogan and Nazilli are described in this study we prepare by depending on the population records in the Ottoman Archive of the Ministry. Informations were given about the history of Bozdogan and Nazilli from past to present. And then, population records which is in 1246 according to the hegira calendar depended on were analysed. Finally, similarities and differences of residential area in our present were matched. It's possible to deduct about the population of Aegean Region in Ottoman and Republic periods thanks to this research.

Key Words: Demography, Aegean Region, Bozdogan, Nazilli, Population Characteristics.

UŞAK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Tarih Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 114006006 No'lu öğrencisi Ahmet Semih TOPCU'nun "Bozdoğan-Nazilli Nüfus Defterleri -H. 1246-Örnekleminde Ege Nüfus Yapısı" adlı tezi 27.07.2015 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Hasan AKDAĞ

.....

Üye : Prof. Dr. Saim SAVAŞ

.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Leyla AKSU KILIÇ

.....

Prof. Dr. Cemil ERTUĞRUL
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Günümüzde nüfus ve nüfus hareketliliği en küçük idâri birim olan mahallelerden ve köylerden, en geniş sınırlara sahip devletlere kadar büyük önem taşımaktadır. Demografi biliminin inceleme alanı olan nüfus hareketi, geçmişteki uygarlıklar ve devletler tarafından da aynı günümüzdeki gibi önemle takip edilmiştir.

Anadolu'nun batı kesiminde kurulan, Selçuklu Devleti'nin devamı sayılan Osmanlı Beyliği'nin, zamanla büyüyüp genişleyerek bir cihan imparatorluğu olması sonucu Türkler; Asya, Avrupa ve Afrika'nın birçok yerine yayılmış, farklı kültürlerle etkileşimde bulunmuşlardır. Üç kıtada hüküm süren Osmanlı İmparatorluğu 20. yüzyılın başlarında günümüz Türkiye sınırlarına kadar gerileme gösterip yıkılmıştır.

Ömrünü tamamlayan Osmanlı İmparatorluğu her yönüyle, 20. yy'nin ilk çeyreğinden itibaren sadece Türk milletinin değil, neredeyse tüm dünyanın araştırma konusu olmuştur. Cihan devleti sayılan Osmanlı, neticede Anadolu'ya hapsedilmiş; yerine Türkiye Cumhuriyeti kurularak, aynı kültür ve medeniyetin burada devamını sağlamıştır. Osmanlı'nın, özellikle gerileme ve dağılma dönemlerindeki nüfusu ile bu dönemlerde yaşanan nüfus hareketleri (iç - dış göç, mübadeleler vb.) bugün de dünyanın sıcak gündemini oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları çizilirken de yine nüfus olgusu ön plandaydı.

Daha yakın zamanlara kadar yapılan araştırmalarda Osmanlı nüfusu, genellikle tahrir ve temettuat defterlerinden yola çıkılarak tespit edilmeye çalışılmıştır. H- 1246 nüfus sayımı, Osmanlı Devleti'nin ilk modern nüfus sayımı olarak kabul edilen ve bu sayımın kaydedildiği Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki nüfus defterleri, 2010'dan sonra araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Transkript ettikten sonra değerlendirmeler yaptığımız ve sadece erkeklerin kaydedildiği, H-1246 Bozdoğan ve Nazilli nüfus defterleri: “Yörenin nüfusu, meslekleri ve daha birçok yönden” ayrıntılı bilgiler içermektedir. Bu defterlerin yapılan diğer araştırmalarda da kaynak olarak kullanılması önemli bir kazanımdır.

Çalışmamız süresince benim için sayısız fedâkarlık yapan, olaylara farklı yönlerden bakmayı öğreten danışmanım Yrd. Doç. Dr Hasan AKDAĞ'a sonsuz minnettarım. Ayrıca bu süreçte, nüfus ve temettuat çalışmalarına teşvik edip, bu konuda yol gösteren değerli hocam Prof. Dr. Saim SAVAŞ'a katkılarından dolayı

teşekkür ederim. Bütün çalışmamız boyunca, büyük sabır gösteren aileme, maddi ve manevi desteği olan bütün arkadaş ve dostlarıma şükranlarımı sunarım.

Ahmet Semih TOPCU

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Ahmet Semih TOPCU

Doğum Yeri: Nazilli / AYDIN

Doğum Tarihi: 14 / 09 / 1988

Lisans Öğretimi: 2007 / 2011 öğretim yılları arasında Balıkesir Üniversitesi /

Tarih Bölümü

Lisansüstü: 2011/2012 öğretim yılında Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı'nda eğitimime başladım.

Bildiği Yabancı Diller: Orta düzeyde İngilizce

İletişim

e-posta adresi: astopcu64@gmail.com

KISALTMALAR

Kısaltmalar	Açıklamalar
a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
Bas.	Baskı
Bkz. veya bkz.	Bakınız
BOA. NFS. d	Başbakanlık Osmanlı Arşivi Nüfus Defteri
C.	Cilt
H.	Hicrî
R.	Rûmî
S.	Sayı
s.	Sayfa
vb.	Ve benzeri
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
yy	Yüzyıl

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	III
ÖN SÖZ	IV
ÖZGEÇMİŞ	VI
KISALTMALAR	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XII
GİRİŞ: NÜFUS VE ÖNEMİ.....	1
I. BÖLÜM: BOZDOĞAN VE NAZİLLİ’NİN COĞRAFİ DURUMU, TARİHSEL SÜRECİ VE İDARİ TAKSİMÂTI	4
A) COĞRAFİ KONUM:	4
A.1) Bozdoğan:	4
A.2) Nazilli:	5
B) TARİHSEL SÜREÇ VE İDARİ TAKSİMÂT:.....	5
B.1) Bozdoğan:	9
B.2) Nazilli:	14
II. BÖLÜM: 1830-1831 NÜFUS DEFTERLERİNİN ÖZELLİKLERİ.....	16
III. BÖLÜM: H- 1246 TARİHLİ BOZDOĞAN VE NAZİLLİ’YE AİT NÜFUS DEFTERLERİNİN TAHLİLİ.....	25
A) HANE İSİMLERİ/SIFATLARI	27
A.1) BOZDOĞAN.....	30
A.2) KAZA-İ KESTEL MA’A NAZİLLİ	43
B) İSİM BENZERLİĞİ- SOY İLİŞKİSİ.....	62
B.1) BOZDOĞAN:.....	62
B.2) NAZİLLİ:.....	64
C) İSİMLER	70
C.1) BOZDOĞAN KAZASI:	70
C.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:	75
D) FİZİKİ ÖZELLİKLER (İNSAN TİPOLOJİSİ)	82

D.1) BOZDOĞAN KAZASI FİZİKİ ÖZELLİKLER DURUMU:	82
D.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:	86
E) YAŞ GRUPLARI	92
E.1) BOZDOĞAN KAZASI YAŞ DURUMU:.....	92
E.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI YAŞ DURUMU:.....	94
F) TRANSKRİPT TABLOMUZDA “DİĞER” OLARAK ADLANDIRDIĞIMIZ BÖLÜMÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	96
F.1) BOZDOĞAN KAZASI:.....	98
F.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:.....	101
IV. BÖLÜM: 2014’TEN 1830’A BOZDOĞAN - NAZİLLİ NÜFUSLARI ve 1845-44 ile 1831-30 YERLEŞİM BİRİMİ İSİMLERİNE BAKIŞ.....	104
A) BOZDOĞAN.....	104
B) NAZİLLİ:	114
SONUÇ	123
KAYNAKÇA	126
BOZDOĞAN TRANSKRİPSİYON	131
NAZİLLİ DEFTERİ TRANSKRİPSİYON	180
EKLER.....	239

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bozdoğan Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Tablo 2: Yenice Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Tablo 3: Karaçay Mahallesi Hane İsim/Sıfatlar

Tablo 4: Hacı Nasuh Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Tablo 5: Çapa Hasan Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Tablo 6: Hacılar Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Tablo 7: Bozdoğan Kazası İsimler Tablosu

Tablo 8: Nazilli (Kestel) Kazası İsimler Tablosu

Tablo 9: 1830 Bozdoğan Kazası Fiziksel Özellikler Tablosu

Tablo 10: 1830 Bıyıklıların Yaşlara Dağılımı

Tablo 11: 1830 Sakallıların Yaşlara Dağılımı

Tablo 12: Nazilli (Kestel) Kazası Fiziksel Özellikler Tablosu

Tablo 13: 1830 Nazilli Kazası Bıyıklıların Yaşlara Dağılımı

Tablo 14: 1830 Nazilli Kazası Sakallıların Yaşlara Dağılımı

Tablo 15: 1830 Bozdoğan Kazası Yaş Grupları Tablosu

Tablo 16: 1830 Nazilli Kazası Yaş Grupları Tablosu

Tablo 17: Bozdoğan Kazası Diğer Bölümü Verileri Tablosu

Tablo 18: Yeni Doğan Erkek Çocuk Sayısı

Tablo 19: Bozdoğan Kazası'nda Ölümlerin Yaşlara ve Yıllara Dağılımı

Tablo 20: Nazilli (Kestel) Kazası Diğer Bölümü Verileri Tablosu

Tablo 21: Yıllara Göre Doğan Erkek Çocuk Sayısı

Tablo 22: Nazilli Kazası Ölenlerin Yaşlara ve Yıllara Dağılımı

Tablo 23: 2014'ten 1830'a Bozdoğan Nüfusu

Tablo 24: R. 1307 / H. 1308 Bozdoğan Nüfusu

Tablo 25: 1830-35; 2010'lu Yıllar Yerleşkeler ve Nüfusları

Tablo 26: Bozdoğan Yaş Gruplar Karşılaştırması 1830-2013

Tablo 27: 2014'ten 1830'a Nazilli Nüfusu

Tablo 28: Nazilli Yaş Grupları Karşılaştırması 1830-2013

Tablo 29: R. 1307 / H. 1308 Nazilli Nüfusu

Tablo 30: H. 1308 Nazilli Yerleşkeleri Nüfusları

Tablo 31: 1844 Nazilli Yerleşke İsimleri Hane Sayıları

Tablo 32: Bozdoğan Mahallesi Transkripsiyonu

Tablo 33: Yenice Mahallesi Transkripsiyonu

Tablo 34: Karaçay Mahallesi Transkripsiyonu

Tablo 35: Hacı Nasuh Mahallesi Transkripsiyonu

Tablo 36: Çapa Hasan Mahallesi Transkripsiyonu

Tablo 37: Hacılar Mahallesi Transkripsiyonu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Bozdoğan Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranı

Şekil 2: Yenice Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Şekil 3: Karaçay Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Şekil 4: Hacı Nasuh Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Şekil 5: Çapa Hasan Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Şekil 6: Hacılar Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Şekil 7: 1830 Bozdoğan Kazası Sakal Durumu

Şekil 8: 1830 Bozdoğan Kazası Bıyık Durumu

Şekil 9: 1830 Bozdoğan Kazası Boy Durumu

Şekil 10: 1830 Nazilli Bıyık Durumu

Şekil 11: 1830 Nazilli Kazası Sakallı Durumu

Şekil 12: 1830 Nazilli Kazası Boy Durumu

Şekil 13: Bozdoğan Kazası Mahalleleri Erkek Nüfusunun Yaşlara Dağılımı

Şekil 14: Nazilli Kazası Mahalleleri Erkek Nüfusunun Yaşlara Dağılımı

Şekil 15: 2014 Yılı Bozdoğan Yaş Grupları

GİRİŞ: NÜFUS VE ÖNEMİ

Arapça **nefs**: “ruh, can, hayat” anlamına gelir. Nüfus ise; nefis kelimesinin çoğuludur ve daha çok bir coğrafyada yaşayan insanları ifade eder. Bugün doğum, ölüm, evlenme, boşanma, yaş, göç hareketleri gibi konular “nüfus bilimi” (demografi) denen ilim dalı tarafından incelenmektedir. Ayrıca nüfusla ilgili meseleler beşerî coğrafyanın konuları arasında da yer almaktadır.¹

İnsanlık tarihi boyunca birçok nüfus sayımı yapılmıştır. Yapılan sayımlar dönemlere ve devletlere göre farklılıklar göstermektedir. İslâm tarihindeki ilk nüfus sayımı daha çok askerî amaçla yapılmıştır.² Nüfus sayımı yapılmasının en önemli sebebi; gerektiğinde asker olabileceklerin tesbitidir. Nüfus sayımı yapılmasını zorunlu kılan bir diğer önemli etken ise; devlet gelirlerinin toplanması ve bunların sarf yerlerinin doğru bir şekilde tesbit edilmesidir. Savaş, kıtlık, salgın hastalıklar, iş bulma imkânı, sosyal refah gibi etkenler nüfus değişikliklerinde önemli rol oynamıştır. İslâmiyet’in ilk zamanlarındaki nüfus kayıtları Dîvânü’l-Cünd tarafından tutulmuştur. Vergilerin toplanmasında görevlilerin işini kolaylaştıran ve nüfusla da ilgilenen, ülkelere göre değişik adlarla anılan yardımcı memurlar vardı. İlhanlılar (1256-1353)³ devrinde defterdarın (müstevfi) memurları arasında yer alan ser-şümârın (baş sayan) görevi; nüfusu, doğumları ve ölümleri kaydetmektir. Altın Orda (1241-1502)⁴ Hanlığı’nda bu görevi sâlîğ memuru yapıyordu. Müngge- Timur Han (1266- 1281) Rus knezliklerine karşı, Berke Han’ın siyasetini takip etmiş ve yeniden nüfus sayımı yaptırmış, vergi meselelerini tanzim etmeğe çalışmıştır.⁵

Osmanlı döneminde nüfus;

Türkler 11. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Orta Asya’dan Anadolu’ya kitleler halinde göç etmeye başladılar. Bu göç hareketi 13. yüzyılın ortalarına kadar sürdü. 13. yüzyılın sonlarında İç Anadolu ve yakın çevresindeki Ankara, Kırşehir,

¹ Nebi Bozkurt, “Nüfus”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)**, C. 33, s. 293, (İstanbul, 2007).

² Bozkurt, **a.g.m.**, s. 293.

³Bu bilgi, <http://www.islamansiklopedisi.info/> adresinden 27 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

⁴Bu bilgi, <http://www.islamansiklopedisi.info/> adresinden 27 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

⁵ Mustafa Kafalı, **Altınorda Hanlığı’nın Kuruluş ve Yükseliş Devirleri**, İstanbul, 1976, s. 61.

Niğde, Aksaray, Amasya, Tokat, Sivas ve Kayseri şehirlerine yakın bölgelerde yerleşik hayata geçen Türkmenler köy nüfusuna dâhil oldular.⁶ Batı Anadolu kesimi soy, dil ve din gibi ögeler açısından çağına göre nispeten homojen bir görünüm kazanmıştı. 14. yüzyılın başlarında Anadolu'da, Moğol baskısının daha az hissedildiği ücra bölgelere doğru gerçekleşen nüfus yığılması olmuştu. Bu durumu dinî, askerî, siyasî, coğrafi ve iktisadî olarak lehine çeviren bir Osmanlı Beyliği vücut buldu.⁷

Osmanlılar, bir yeri fethettiklerinde o bölgeye yetkili bir emin gönderip nüfus ve gelir kaynaklarını ayrıntılarıyla araştırıp deftere geçirirler, böylece her sancak için ayrı bir nüfus ve gelir defteri meydana getirirlerdi. O bölgede gelir kaynakları çeşitli etkenlerle değiştiği zaman her 10, 20 veya 30 yılda bu tahrir işlemi yenilenirdi.

Bugün, bir kısmı Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyûd-ı Kadime Arşivi'nde bulunan bu defterler, Osmanlı Araştırmalarının en değerli koleksiyonlarından birini meydana getirmektedir. Tahrir defterleri, Osmanlı İmparatorluğu'nun sosyal, demografik ve ekonomik tarihine ait, benzeri başka hiçbir yerde bulunmayan mufassal istatistikî kaynaklardır. Önemi anlaşılan bu defterlerin yayınlanmasına Macaristan, Türkiye, Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan, Arnavutluk, Gürcistan, Suriye ve Ürdün'de başlanmıştır. Osmanlı Arşivi'nde 835-1300/1431-1882 yıllarına ait 1.100 adet olan Tahrir Defterleri, Ankara Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde bulunan 2.322 seri teşkil etmektedirler.⁸

Osmanlı şehir nüfusunun 16. yüzyıldaki iç dokusu zanaat ve ticaret erbabı, küçük esnaf, tüccar grupları ile vakıf ya da devlet kapısından geçimini sağlayan görevlilerin oluşturduğu zümrelerden ibaretti. Buna göre, şehir nüfusu iki şekilde ele alınmıştır: İlki belirli bir devlet memuriyeti yolu ile idarî-askerî karakterli olanlar; ikincisi ise doğrudan ekonomik düzeyi ve sosyal konumu esas alınarak belirtilenlerdir.⁹

16. yüzyıl Osmanlı kırsal nüfus yapısı, 20. yüzyılın ortalarına kadarki Türkiye nüfusunun durumunu yansıtan bir özellik gösterir ve Osmanlı nüfusunun büyük

⁶ Yunus Koç, "Nüfus (Osmanlı Dönemi)", *DİA*, C. 33, s. 294, (İstanbul, 2007).

⁷ Koç, *a.g.m.*, s. 295.

⁸ **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, (Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2010), s. 99.

⁹ Koç, *a.g.m.*, s. 295.

çoğunluğunun kırsal kesimde yaşamakta olduğu dikkati çeker.¹⁰ Celâlî İsyancı Dönemi'nin başında 1590'larda imparatorluk nüfusunun yaklaşık 25 milyon olduğu tahmin edilir. Celâlî İsyancı devrinde imparatorluğun Anadolu kısmı önemli miktarda nüfus kaybetmiştir. Bunun oranı ve niteliği de bölgelere göre farklılık gösterir. Nüfus kaybının önemli bir kısmı eşkıyalık, açlık, kıtlık ve göç gibi faktörler yüzünden, ölümler sonucu olmuştur. 1620'lerden itibaren yavaş yavaş durulmaya başlayan çalkantıdan sonra devlet, kalan tebaasından alabileceği verginin hesabı ve dökümü için bir başka vergi sayım sistemi üzerinden yeni defterler (*Avarız Defterleri*) tutmaya başlamıştır.¹¹ Ayrıca 17. yüzyılın sonlarından itibaren kırsal kesimde yeniden iskân çabaları görülür. 18. yüzyıla gelindiğinde, bu yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı topraklarından ve nüfusundan kopmalar başlamıştır. 18. yüzyılın sonlarından itibaren değişmek zorunda kalan Osmanlı sistemi vergi, askerlik ve yönetim düzeni için bir takım verilere ihtiyaç duydu ve sayımları bir zorunluluk olarak belirledi. Bu çerçevede bilhassa Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla askerî sistem için ihtiyaç duyulan insan kaynağını ve toplumun ekonomik düzeyini belirlemek amacıyla ilk defa 1830 sonlarında bir sayım yapıldı. 1831'de toplanan icmâllere göre toplam nüfus yaklaşık olarak 7,5 milyondur.¹² 1831 sayımına göre, 1.939.236'sı müslüman, 230.519'u reaya olmak üzere 2.169.755 erkek nüfus Anadolu'da; 500.697 müslüman ve 833.994'ü reaya olmak üzere toplam 1.334.691 erkek nüfus vardır. Rumeli'de; Kıbrıs ve Akdeniz adalarıyla birlikte 2.467.128'i Müslüman, 1.147.470'i reaya olmak üzere Osmanlı'daki toplam erkek nüfus 3.615.330 olarak tespit edilmiştir.¹³

19. yüzyıl, Osmanlı siyasî coğrafyasının hızla değiştiği yüzyıldır. Bunun sonucu olarak nüfus yoğunluğunda, etnik ve dinî yapıda büyük kaymalar yaşanmış, sosyal yapı da bu ölçüde değişmiştir. Bu değişikliğin en önemli sebebi, yoğun iç ve dış göçtür. 1893'te 17.388.662 olan Osmanlı nüfusu 1907'de 20.884.630 olarak kayıtlarda yer almaktadır.¹⁴

¹⁰ Koç, **a.g.m.**, s. 295.

¹¹ Koç, **a.g.m.**, s. 296.

¹² "Anadolu ve Rumeli'de sayımı yapılan yerler: "Anadolu, Karaman, Çıldır, Cezâyir-i Bahr-i Sefid (Ege Adaları), Rumeli, Silistre eyaletleridir." Koç, **a.g.m.**, s. 297.

¹³ Adnan Çimen, "Sayım, Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı'da Nüfus Hizmetleri", **Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi** 14/3, 2012, (183-216) s. 195.

¹⁴ Koç, **a.g.m.**, s. 297-298.

Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Millî Mücadele dönemlerinde Anadolu nüfusunda çok önemli değişiklikler yaşanmış; savaşlar, toprak kayıpları, yoğun iç ve dış göçler, sürgün, mübâdele, kıtlık ve salgın hastalıklar gibi sebeplerden dolayı Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında Türkiye nüfusu yaklaşık 13 milyona kadar gerilemiştir. Cumhuriyet'in ilk sayımı olan 1927 yılı sayımından itibaren Türkiye nüfusu sürekli artış göstermektedir.¹⁵

I. BÖLÜM: BOZDOĞAN VE NAZİLLİ'NİN COĞRAFİ DURUMU, TARİHSEL SÜRECİ VE İDARİ TAKSİMÂTI

A) COĞRAFİ KONUM:

A.1) Bozdoğan:

Günümüzde Bozdoğan, Aydın iline bağlı bir ilçe merkezidir. 28-30 enlemleriyle 36-38 boylamları arasında kalan yörenin kuzey-batısında bulunmaktadır. Bozdoğan'ın batısında Madranbaba Dağı (1792 m.), kuzeyinde Menderes ovası, doğusunda Karıncalı Dağı (1703 m.) ve güneyinde ise Koriş Dağı (1376 m.) ve Babadağ (1447 m.) vardır.¹⁶ Yüz ölçümü 952 km²'dir.¹⁷

Aydın iline bağlı Yenipazar, Nazilli, Karacasu, Çine ilçeleri ve Denizli ile Muğla illeriyle sınırları vardır. Hisar ve Hıdır Baba tepeleri arasından geçen derenin ikiye ayırdığı ilçe merkezi doğu ve güney yönünde aşağıya doğru genişlemektedir. İlçe merkezi Madranbaba Dağı eteğine kurulu olduğundan Akçay ovasına hâkim bir konumda bulunmaktadır.¹⁸

Başka bir tarifile “Bozdoğan İlçesi, Aydın İli'nin güneydoğusunda, Büyük Menderes Havzası'nın güneyinde yer almaktadır. Büyük Menderes'in kollarından Akçay Çayı'nın suladığı ova, kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanmaktadır.

¹⁵ Koç, **a.g.m.**, s. 298.

¹⁶ İlhan Erdem, “Aydınoğulları Beyliğinden Osmanlı'ya Geçiş Sürecinde Bozdoğan”, **Bozdoğan**, C. I, s. 133, (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

¹⁷ **Aydın İl Yıllığı**, “Cumhuriyeti'nin 50. Yılında Aydın 1973 İl Yıllığı”, İzmir Milli Kütüphane, 124503, EL-199, s. 48.

¹⁸ Sabri Sürgevil, **BOZDOĞAN (1919-1923)**, (İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, no:94, 1999), s. 7.

Ovanın iki yanı dağlık alanlarla çevrilidir. İlçedeki yerleşmeler kuşağı, ova kıyılarıdır. izler.”¹⁹

A.2) Nazilli:

“Nazilli ilçesi, Ege Bölgesi’nin Büyük Menderes ovasının kuzey kenarında, Menderes nehrinin doğu kısmında, Sarayköy-Aydın arasında Oyuk Dağları’nın güney yamacında düzlük bir alana kurulmuştur.

Büyük Menderes vadisinde Aydın iline bağlı bir ilçedir. Yüz ölçümü 1593 km²’dir. İlçenin büyük bir parçası, Büyük Menderes vadisinin doğusunu kapsar.”²⁰

“Nazilli İlçesi doğuda Kuyucak, batıda Sultanhisar, kuzeyde Ödemiş ve Alaşehir, güneyde Karacasu ve Bozdoğan ilçeleri ile çevrilidir.

Büyük Menderes Havzası’nın oluşturduğu ova, Nazilli’de genişler ve kuzey-güney doğrultusundaki uzunluğu 10 km’yi bulur. Ovanın ortalama yüksekliği deniz seviyesinden 75-80 metredir. En çukur yeri Akçay Çayı ile Büyük Menderes Irmağı arasında bulunan Çerkes Ovası’dır.

Nazilli kentinin kuzeydoğusunda bölgenin en yüksek tepesinin (Çamlık Dağı 1732 m) yer aldığı dağlık bir kesim vardır.

İlçedeki köyler kuzeyde ve Büyük Menderes’in güneyinde sık bir düzende yerleşmiştir. Buna karşılık Büyük Menderes Ovası birkaç köy yerleşmesi dışında tamamen tarıma terk edilmiştir.”²¹

B) TARİHSEL SÜREÇ VE İDARİ TAKSİMÂT:

Paleolitik Çağ (Eski Taş Devri veya Yontma taş devri): İnsanlık tarihinin bu ilk evreleri arkeolojik verilerin yanı sıra jeolojik kanıtlarla da açıklanabilecek karmaşık bir süreçtir. Bu çağın insanları avcı-toplayıcı bir yaşam modeline sahiptir. Aydın ve çevresinde Neolitik çağ (Yeni Taş Devri veya Cilalı Taş Devri) öncesi ile ilgili önemli buluntulara rastlanılmıştır. Ege Havzası’nda Paleolitik ve Neolitik dönemlere ait çok sayıda mağara yerleşimi bilinmektedir. Beşparmak Dağları’ndaki mağara

¹⁹ **Yurt Ansiklopedisi**, “Türkiye, İl il: Dünü, Bugünü, Yarını”, C. 2, s. 1043, (İstanbul Anadolu yayıncılık, 1982).

²⁰ Neslihan Demirhan, “19. yüzyılda Nazilli’nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı”, (İstanbul: **Yüksek Lisans Tezi**, T.C İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Entitüsü İktisat Tarihi Anabilim Dalı, 2005), s. 5.

²¹ **Yurt Ansiklopedisi**, a.g.e., s. 1046.

resimleri Ege Dünyası'nda bulunan en erken mağara resimleri olmalarının yanında Büyük Menderes Havzası'nın kültür tarihini oldukça gerilere çekmektedir. C. Gerber tarafından yapılan araştırmalarda ise Epipaleolitik'ten itibaren iskânın varlığını belgeleyen veriler saptanmıştır.²²

Neolitik Çağ (Yeni Taş Devri veya Cilalı Taş Devri)'in başlıca özellikleri: ilk köylerin kurulması, tarımın başlaması ve kil kullanılarak çanak-çömlek üretilmesidir. Tüm Ege Havzası'nda olduğu gibi Aydın ve çevresinde de prehistoryayla ilgili en sorunlu dönem Neolitik Çağ'dır. Neolitik Çağ'a ait yerleşim saptamak Tunç çağlarına oranla daha zordur. Bunun en büyük nedeni ovaların İlk Tunç Çağı başlarına kadar alüvyonla dolup seviyelerinin yükselmesi ve bu ovalar üzerinde kurulmuş höyüklerin eski tabakalarının ova seviyesinin altında kalmasıdır.²³ Aydın ve çevresinde Neolitik Çağ'a tarihlenebilecek yerleşimler Aşağı Büyük Menderes ve Orta Büyük Menderes'te yoğunlaşmaktadır.²⁴

Kalkolitik Çağ (Bakır Çağ): Maden çağlarının birincisidir. Bu döneme ait buluntular ve yerleşimlerin arttığı gözlemlenmektedir. Aydın ve çevresinde Orta Büyük Menderes Havzası'nda "Alamut, Aphrodisias, Bahçetepe, Çukurtepe, Dakyar Değirmeni, Dedekuyusu (Deştepe), Gediz-Ören, Hamidiye, Kavaklıkahve, Kuletepe, Küçüktepe (Çakırbeyli), Medet, Solmaz, Üsgebi, Yenicekent Höyüktepe, Yenicekent Çayağzı bu döneme ait yerleşim yerleridir."²⁵

Tunç Çağı; tunç veya bronz, bakır ile arseniğin (kalayın) karıştırılmasıyla oluşur. Tunç Çağı kendi içinde ilk (erken), orta ve son (geç) olmak üzere 3 grupta incelenir.²⁶ Tunç Çağı'nın sonuna doğru Orta Büyük Menderes Havzası'nda Kalkolitik çağdan farklı olarak ortaya çıkan "Ataeymir, Eski Çine, Ayaklı, Gölhisar,

²² Serap Yaylalı-Prof. Dr. Engin Akdeniz, "II. Bölüm, KENT TARİHİ, A-Tarih Öncesi Dönem", **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 8-10.

²³ Yaylalı-Akdeniz, **a.g.m.**, s. 11.

²⁴ "Bozdoğan ve Nazilli, Orta Büyük Menderes Havzası'nda bulunmaktadır. Bu yüzden Orta Büyük Menderes Havzası'nda; Köprüova, Dereyanı, Aphrodisias, Hamidiye, Kavaklıkahve, Medet, Solmaz bu döneme ait buluntu merkezleridir." Yaylalı-Akdeniz, **a.g.m.**, s. 12.

²⁵ Yaylalı-Akdeniz, **a.g.m.**, s. 13.

²⁶ Yaylalı-Akdeniz, **a.g.m.**, s. 14.

"I- M.Ö 3200/300 – 2700/2650, II- M.Ö 2700/2650 – 2500/2400, III- M.Ö 2500/2400 – 2400/2000.

Karahisar, Kızılhisar, Sarayköy-Üzerlik, Toygartepe, Yassı Höyük II” başlıca yerleşim yerleridir.²⁷

“Orta Tunç Çağı’nda Büyük Menderes Havzası’nın da dahil olduğu bölgenin Arzawa ülkeleri içinde bulunduğu tahmin edilmektedir. French’in yaptığı yüzey araştırmalarında M.Ö 1650-1450 tarihlerine (Orta Tunç Çağına) ait olduğu düşünülen bazı çanak-çömlek gibi kalıntılardan Nazilli yöresinde de bulunmuştur.

Orta ve Son Tunç Çağlarında Anadolu’da Hitit, Minos ve Miken kültürlerinin varlığı tespit edilmiştir. Son Tunç Çağı’nda Büyük Menderes Havzası’nın aşağı kesimi tümüyle Myken etkili özellikler sergilemektedir. Orta Büyük Menderes²⁸ ve Yukarı Büyük Menderes kesimlerinde ise sınırlı da olsa Hitit etkisinin gözlemlendiği farklı bir kültürü paylaşmakta ve bu özelliğini Son Tunç Çağı boyunca korumakta olduğu anlatılmaktadır.”²⁹

Son Tunç Çağı’nda Ahhiyawa ve Arzawa kültürleri dikkati çekmektedir. Ahhiyawa, Arzawa ile karşılaştırıldığında denizsel bir güç, Arzawa ise denize kıyısı olan, fakat daha çok Anadolu’nun içbatı kesimlerine doğru uzanan karasal bir güçtür. Arzawalardan sonra bölgede Hititler egemen olduğu anlaşılmaktadır.³⁰

Son Tunç Çağı’nın bittiği, Demir Çağı’nın başladığı dönemde Güneydoğu Avrupa halkları Troia VI’nın yıkılmasıyla Anadolu’ya (bu yöreye) girmişler, Anadolu’nun kuzeybatısında uzunca bir süredir yaşadıkları anlaşılan Brigler (Frigler) ve Muşkilerin de bu hareket sırasında Anadolu’ya yayıldıkları belirtilmektedir.³¹

Antik dönemde Bozdoğan ve Nazilli yakınlarındaki kentler: “Harpasa³², Orthosia³³, Piginda³⁴, Maustra³⁵”dır.

²⁷ Yaylalı-Akdeniz, **a.g.m.**, s. 15-18.

²⁸ Nazilli ve Bozdoğan’ın içinde bulunduğu kesim.

²⁹ Serap Yaylalı- Engin Akdeniz, “Protohistorik Çağlarda Aydın ve Çevresi”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 22-27.

³⁰ Serap Yaylalı- Engin Akdeniz, “Son Tunç Çağı Tarihi Coğrafyası Açısından Aydın ve Yakın Çevresi”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 29-30.

³¹ Serap Yaylalı- Engin Akdeniz, “Son Tunç Çağı’nın Bitişi-Demir Çağı’nın Başlaması”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 46-48.

³² “Nazilli’nin güneyinde, eski ismi Arpaz yeni ismi Esenköy’dür. Burada bulunan kalıntıların Arkaik dönem, Geç Helenistik dönem ve Erken İmparatorluk dönemleri özellikleri taşıdıkları belirtilmiştir.” Aslı Saraçoğlu, “Antik Dönemde Aydın ve Çevresindeki Kentler”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 61.

Bizans döneminde Aydın (Nazilli ve Bozdoğan çevresi): İlkçağ'da Lydia'yı Karia'dan ayıran Meandros (Büyük Menderes) Ortaçağ'da Asia eyaletinin Karia ile sınırı oldu.³⁶

Ephesos ve Khalkedon konsillerinde temsil edilmiş olan Mastaura, Hierokles'ten itibaren psikoposluk listelerinde de yer alır. Nazilli yakınında ve halkın "Mastavra kale" olarak adlandırdığı belirtilen kalıntıların, arkeolojik olarak pek fazla araştırılmamış olduğu ve bu eski yerleşimi barındırdığı kaleme alınmıştır. Ayrıca Mastaura'ya yakın mesafede Sultanhisar sınırlarında bulunan Nysa'da bilimsel kazıların devam ettiği, Karia'nın önemli ve büyük kentlerinden birini barındıran bazı Bizans yapılarının varlığı tespit edilmiştir.³⁷

Aydın İli'nde Ortaçağ başlarında (Bizans döneminde) görülen refahın antik kentlerin imar faaliyetlerinde etken olduğu söylenmektedir. Bu durumun Justinianus çağına (6. yy) kadar sürdüğü fakat daha sonra depremler, doğal afetler, Arap akınları ve İkanoklazma (711-843) döneminin yıkımlarının da etkisiyle kentlerin giderek küçüldüğünden bahsedilmiştir. Orta Bizans (843-1204) döneminde tüm Bizans dünyasında Anadolu'da kısmen artan imar faaliyetleri, bir kez de 1071 Malazgirt mağlubiyeti sonrası kesintiye uğramış; savunma yapılarında ise artışlar görülmüştür. Batı Anadolu ve Menderes Havzası'nın son bir kez canlanması Laskarisler (1204-1261) zamanında olmuştur. Meandros (Menderes) ovası, 1261'de Bizans'ın Kostantinopolis'i Latinlerden geri almasından sonra kaderine bırakılmış, küçük direnişlere rağmen bölge hızla Türkleşmiştir.³⁸

³³ "Nazilli'nin güney-güneybatısında, Yenipazar ilçesinin 5 km doğusunda ve Donduran köyü sınırlarında yer alan kentin tarihi oldukça eskiye dayanır. İ.Ö 7. yüzyılda Kimmerlerin saldırısına uğramış, Lidyalılar Kimmerleri yenerek kenti ele geçirmiş, İ.Ö 6. yüzyılda İonia Birliği'ne katılmış ancak İ.Ö 546 tarihi sonrasında birçok Anadolu kenti gibi Perslerin egemenliğine girmişlerdir. Roma döneminde Alabanda Convertus'una bağlanmışlardır." Saraçoğlu, **a.g.m.**, s. 70.

³⁴ (Bozdoğan ilçesi, Çamlıdere Köyü'nün yaklaşık 7 km kuzeyinde yer alır.) Saraçoğlu, **a.g.m.**, s. 71

³⁵ "Nazilli ilçesine 3 km uzaklıkta, Bozyurt ve Eyelli yaylaları arasında sınırlandırılmaktadır. Kentin Lidyalılar tarafından kurulduğu sanılmaktadır. Yine Lidyalıların Luvi'lerin devamı olduğu görüşüne yer verilmiştir. Ayrıca Mastaura'nın Roma döneminde para basma ayrıcalığını elinde bulunduran önemli bir ticaret merkezi olduğu zannedilmektedir." Hüseyin Üreten, "Mastaura", **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 93.

³⁶ Zeynep Mercangöz, "Bizans Döneminde Aydın", **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012), s. 101.

³⁷ Mercangöz, **a.g.m.**, s. 102

³⁸ Mercangöz, **a.g.m.**, s. 113.

B.1) Bozdoğan:

Bozdoğan, Aydın İli'nin diğer bölgeleri gibi tarih boyunca çeşitli uygarlıkları içinde barındırmış bir ilçedir. Pekçok yerinde çeşitli zamanların uygarlık kalıntlarına rastlanılmaktadır.³⁹ Kasabanın bugün bulunduğu yerde eskiden antik "Alaban" kenti bulunmaktaydı.⁴⁰ Fakat bu bilginin yanlış olduğu kanısındayız çünkü "Alabanda" Çine sınırları içerisinde bir yerleşim yeridir.⁴¹ Bundan dolayı Prof. Dr. Sabri Sürgevil'in: "İlçe merkezinde ilk yerleşme konusunda kesin bilgi bulunmamaktadır." görüşü, doğru gibi gelmektedir.

Akçay vadisinde (Bozdoğan çevresinde) ilkçağlardan beri yerleşmelerin olduğu yukarıda detaylı şekilde ele alındı. Harpasa (Harpasos/Arpaz/Esenköy), Neapolis (İnebolu/Yazıkent), Ayakösten (Kavaklı), Orthasia (Ortakçı, Kuyucak yakınlarında)⁴² başlıca örnek yerlerdir.⁴³ Günümüzde Bozdoğan'a bağlı Kavaklı köyü yakınlarında Arya Devleti'nin "Bargasa" şehri, Yazıkent ve Koyuncular Köyü civarında "Neopolis" şehri olduğu anlaşılmıştır.⁴⁴ Örtülü ve Körteke köylerinde Roma-Bizans dönemlerine ait kalıntılarında bulunduğu belirtilmektedir.⁴⁵ Akçay vadisinin her iki yakasındada bulunan kalıntılar bu bölgede çok erken dönemlerden beri yerleşimin olduğunu göstermektedir. Tarihi vesikalar Bozdoğan'ın Bizans döneminde önemli bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir. Bozdoğan ve çevresi Bizans zamanında Thrakesion thema'sına bağlı olduğu kayıtlarda yer almaktadır.⁴⁶

Bizans'ın son dönemine ait Bozdoğan ve çevresi şöyledir: "Andronicus Paleologos'un zamanında Maeander vadisindeki şehirlerin hepsi yok olmuş... Maeander civarında Karia ve Antiocheia dâhilinde her yer harab olmuştur."⁴⁷

Bozdoğan'ın kurulması ve Türk hâkimiyetine girişi ile ilgili farklı bilgilere rastlanılmaktadır.

³⁹ Aydın İl Yıllığı, a.g.e., s. 47.

⁴⁰ Yurt Ansiklopedisi, a.g.e., s. 1043.

⁴¹ Alabanda için bkz. Üreten, a.g.m., s.84

⁴² Burada Orthasia'nın Kuyucak yakınlarında olduğu belirtilmiştir. Bu bilginin doğrusu Nazilli'nin güney-güneybatısında, Yenipazar ilçesinin 5 km doğusunda ve Donduran köyü sınırlarında yer almakta olduğudur. Detaylı bilgi için bkz. Saraçoğlu, a.g.m., s. 70.

⁴³ Sürgevil, a.g.e., s. 7.

⁴⁴ Aydın İl Yıllığı, a.g.e., s. 47.

⁴⁵ Sürgevil, a.g.e., s. 7.

⁴⁶ Erdem, a.g.m., s. 133.

⁴⁷ Sürgevil, a.g.e., s. 8.

Prof. Dr. İlhan Erdem'e göre: "Anadolu'nun batısında Türk beyliklerinin kurulmaya başladığı dönemden itibaren Bozdoğan'da da Türk yerleşiminin olduğu kesindir. Bozdoğan Menderes vadisinde güney-kuzey istikametinde ulaşım ve ticaret akışını sağlayan stratejik öneme sahip bir pazar yeri olarak kurulmuştur. Bu yüzden Bozdoğan'ın bir diğer adı da Pazarköy'dür."⁴⁸

Bozdoğan'da Bizans egemenliğine Türkler tarafından son verildikten sonra askeri amaçlarla kurulmuş ve geliştirilmiştir.⁴⁹ Selçuklular zaptettikleri yerlere büyük Türk boylarını getirip yerleştirmektedirler. Bu bölgeyi Bizanslılardan alınca Oğuz Türklerinin önemli bir kolu olan; "Boz Bey" ve "Doğan Bey" veya "Bozdoğanlı" adındaki Türk boyunu buraya yerleştirmişler, bu sebepten dolayı da zamanla gelişen bu yere kendi adları olan "Bozdoğan" adını vermişlerdir.⁵⁰

12.-13. yüzyıllar Batı Anadolu'da Türk-Bizans hâkimiyet mücadelesinin yaşandığı yıllardır. 1243'ten sonra Türkmenler, Moğol baskısının hissedilmediği yerlere göç etmek zorunda kaldılar. Menteşe Bey, Batı Anadolu'ya ilk gelen beylerdendir.⁵¹ 13. asırda Denizli'nin fethi ile Bozdoğan, iktisadi ve kültürel yönden, burasının taşrası olmuş ve burada ahiler ve Türkmen babaları gözükmeye başlamıştır.⁵² Türkiye Selçuklularının emrinde olan Menteşe Bey ve etrafındaki Türkmenler, 13. asrın ikinci yarısında Antalya üzerinden deniz yoluyla Fethiye sahillerine çıkmışlar ve buradan kuzeydoğu istikametinde ilerleyerek İznik Rum İmparatorluğu aleyhinde topraklarını genişletmişlerdir. 1282'de, Menteşe Bey'in komutasındaki Türk kuvvetleri, Tral (Aydın) ile bunun yanındaki Tisa (Güzel Hisar) mevkiilerini zapt etmişlerdir.⁵³ Buna göre, Bozdoğan da 1282'den itibaren Menteşeoğullarının hâkimiyetine girmiştir.

Anadolu Beylikler döneminde Bozdoğan bir pazar yeri olarak kurulmuş ve tarih sahnesinde böylece yer almıştır.⁵⁴

⁴⁸ Erdem, **a.g.m.**, s. 133.

⁴⁹ Yurt Ansiklopedisi, **a.g.e.**, s. 1010. / Aydın İl Yıllığı, **a.g.e.**, s. 48.

⁵⁰ Aydın İl Yıllığı, **a.g.e.**, s.48.

⁵¹ Kemal Ramazan Haykıran, "Aydınöğulları Beyliği ve Menteşe Beyliği Arasında Bir Türkmen Yerleşimi: Bozdoğan", **Bozdoğan**, C. I, s. 140, (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

⁵² Erdem, **a.g.m.**, s. 138.

⁵³ Hakkı Uzunçarşılı, "Menteşe Oğulları", **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, (Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1969), s. 70.

⁵⁴ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 8.

İlk zamanlar Germiyan ordusu subaşı olan Aydınoğlu Mehmed Bey, Germiyan oğlu Yakub Bey'in verdiği talimatlar doğrultusunda Ege taraflarını zapt ile görevlendirilmişti.⁵⁵ O dönemde fethedilen yerler fâtihinin iktası sayılırdı. Aydınoğulları'nın kurucusu sayılan Mübârizeddin Gazi Mehmed Bey⁵⁶ ilk zamanlar Aydın ili topraklarında fethetmeye girişen Menteşe⁵⁷ beyinin damadı Sasa Bey'e yardım etmiş fakat ilerleyen zamanda bu bölgeleri ondan almış ve Aydın iline hâkim olmuştur(1308).⁵⁸ Aydınoğlu Mehmed Bey'in zapt ettiği yerler arasında Bozdoğan ve Nazilli de zikredilmektedir.⁵⁹

1320'li yılların sonlarına doğru Bozdoğan'ın Menteşeoğulları'ndan Aydınoğulları'na geçtiği söylenilmektedir. Bozdoğan bu tarihten itibaren Aydınoğulları ile Menteşeoğulları arasında sınırdır.⁶⁰

Beylikler coğrafyası kent ve köylerine ilişkin kayıtlar ne yazık ki en erken Fatih ve daha sonraki sürece dönük bilgilerdir. Osmanlı Tapu Tahrir Defterleri (Defter-i Hakani), Ege'ye girişten yaklaşık 250 yıl sonrasının kayıtlarıdır. Bu yüzden erken sürece ait belgelerden yoksun bulunmaktayız. Fakat kent ve köylerin çevresini saran fiziksel adlar, ilk giriş ve yerleşim döneminin aydınlatılmasında bize önemli katkılar sağlama umudu vermektedir.⁶¹ Kent adını emir Bozdoğan Bey'den almaktadır. Bu emirin adını ilk defa Saruhan Beyliği dönemi vakfiyelerinde görüyoruz. Bozdoğan Bey'in 1372 tarihli Berrak oğlu Revak Sultan vakfiyesinde adı tanıklar içinde görünmektedir.⁶²

⁵⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Aydın Oğulları Beyliği", **Büyük Osmanlı Tarihi**, C. 1, s. 65-66, 7. Baskı, (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, XIII. Dizi, sa.16a5).

⁵⁶ Erdoğan Merçil, "Aydınoğulları", **DİA**, C. 4, s. 239, (İstanbul-1991).

"Mehmed Bey'in "Mübarizüddin" lakabını 1310 yılında aldığını belirtmektedir." bkz. Uzunçarşılı, **a.g.m.**, s. 66.

⁵⁷ (Aydın Oğlu Beyliği'nin menşesine dair geniş bilgi verilmiştir.) Himmet Akın, "Aydın Oğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma", s. 93-94. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1053/12732.pdf> 26 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

⁵⁸ (Burada Mehmed Bey'in Aydın ili topraklarını Sasa Bey'den alış tarihi 1308 olarak belirtilirken bir sonraki dipnottaki eserde 1307 olarak tespit edilmiştir. Bu fark muhtemelen, Hicri tarihi Miladi tarihe çeviriden kaynaklanmalıdır.) Merçil, **a.g.e.**, s. 239.

⁵⁹ "Aydınoğlu Mehmed Bey'in bölgeyi Menteşe beyin damadı Sasa Bey'e karşı mücadele verip zapt ettiğinde tarihin 1307 olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Sasa Bey mücadelede maktul düşmüştür." Uzunçarşılı, **a.g.m.**, s. 66.

⁶⁰ Haykıran, K. R., **a.g.m.**, s. 143.

⁶¹ Munis Armağan, "Fetih ve Yerleşim Sürecinde Bozdoğan", **Bozdoğan**, C. I, s. 146, (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

⁶² Armağan, **a.g.m.**, s. 148.

14. yüzyılda Bozdoğan, Aydınöğullarına bağılıdır.⁶³ 1390 yılında Aydınöglu Beyi İsa Bey'in Osmanlı Hükümdarı Yıldırım Bayezid'e itaatini bildirmesi üzerine Bozdoğan "Beylik" olarak Osmanlı yönetimine bağlanmıştır.⁶⁴ 1402 Ankara Savaşı'nda Osmanlı'nın Timur'a yenilmesinden sonra Anadolu'da Osmanlı tab'iyetinde bulunan bazı beylikler Osmanlı'dan ayrılmaya başlamıştır. 1405 senesinde Aydınöğulları Beyliğı'nin idaresi, II. Umur Bey'in vefatı üzerine, Cüneyd Bey'e geçmiştir.⁶⁵ Aydınöglu Beyliğı ikinci kez 1426 senesinde- II. Murad dönemi- Cüneyd Bey'in İpsili'de sıkıştırılarak teslim alınması sonucu tamamıyla Osmanlı topraklarına katılmış oldu.⁶⁶

Aydın civarının ve Bozdoğan'ın beylik döneminde Osmanlı egemenliğine geçiş sürecini en iyi aydınlatan kaynak, Fatih devrine ait TT 1/1 Mükerrer defteridir. Bu defterin verdiği bilgilere göre 1450'li yıllarda Bozdoğan'da 91 hanelik bir yerleşme olduğu görülmektedir.⁶⁷

16. ve 17. yüzyıllarda Bozdoğan, Aydın Sancağı'na bağılı bir kaza olarak karşımıza çıkmaktadır.⁶⁸ 1550 tarihinde Aydın Sancağı'na, dolayısıyla da Bozdoğan'a iskân edilen aşiretleri gösteren bir defter bulunmaktadır. 1550 Tarihli TT 270 Numaralı Deftere göre Bozdoğan'a iskân edilen cemaatler: "1- Çulluyan Koca Hasanlu, 2- Yörügân-ı Çulluyan, 3- Çulluyan-ı Elekçi der Başalan, 4- Tetimme-i Çulluyan Tabi-i Kızıl Depe, 5- Hacı Mahmutlar"dır.⁶⁹

Bozdoğan'ın Osmanlılar dönemindeki tasarrufu şu şekildedir: "Murad-ı Hüdavendigâr zamanında Osmanlı topraklarına katıldığı ve Bozdoğan'ın Elvan Bey'in oğlu Sinan Bey'in elinde olduğu sonra Kara Halil'e verildiğı, Yıldırım Bayezid döneminde Kayıoğlu Ahmet Paşa'ya, Fatih Sultan Mehmed döneminde ve tahririn yapıldığı tarihte ise, Hazinedarbaşı Hadım Hamza Paşa'ya ait bir has olduğu

⁶³ Bkz. Sürgevil, **a.g.e.**, s. 9.

⁶⁴ Bu bilgi, <http://aydinli.tr.gg/Bozdo%26%23287%3Ban.htm> adresinden 14 Nisan 2013 tarihinde alınmıştır.

⁶⁵ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s. 70-71.

⁶⁶ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s. 72.

⁶⁷ Erdem, **a.g.m.**, s. 136-137.

⁶⁸ Bülent Çelik, "XVI Ve XVII. yüzyıllarda Bozdoğan Kazası", **Bozdoğan**, C. I, s. 152 (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

⁶⁹ Detaylı bilgi için bkz. Çelik, **a.g.m.**, s. 153-155.

görülmektedir.⁷⁰ Evliya Çelebi kayıtlarında, Bozdoğan'ın ismini *Bazar yeri* olarak zikretmiştir.⁷¹

16. ve 17. yüzyılda görülen Celâli İsyancıları'nın etkileri Bozdoğan kazasında da görülmüştür.⁷²

19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu genelinde olduğu gibi Bozdoğan ve çevresinde de Tanzimat döneminde yapılan yeniliklerin etkisi yavaş yavaş hissedilmeye başlanılmıştı. İrili ufaklı yerleşme birimlerinde belediye teşkilatının kurulması, bu çalışmalar arasında önemli bir yer tutuyordu.⁷³ 1844 yılının idari yapısına bağlı olarak farklı kazalara bağlı 40 yerleşim yerinin temettuat defterleri incelenmiş ve buraların isimleri tablolştırılmıştır.⁷⁴ Osmanlı İmparatorluğu'nun 1864 Vilâyet nizamnâmesi ve 1867 Vilâyetler idaresi kanunuyla bazı yerlerin mülkî taksimatı değişse de Bozdoğan, Aydın Sancağının bir kazası olarak kalmıştır.⁷⁵ Tanzimat'tan sonra yapılan idari düzenleme ile de 1879 yılında ilçe olmuştur.⁷⁶ 1886 yılında da "Bozdoğan Belediyesi" kurulmuştur. Önceleri bir bütün olan yerleşme birimi sonra ikiye ayrılmış, kendi içinde ayrışmaya, farklılaşmaya başlamıştı. 19. yüzyıl sonlarına doğru da dört mahalleye bölünmüştür. Bunlar: Hisar, Çarşı, Hıdırbaba ve Yenice mahalleleridir.⁷⁷ 1957 yılında Yenipazar nahiyesi ilçe merkezi olmuş ve köyleri ile birlikte Bozdoğan'dan ayrılmıştır. Yenipazar ilçe olmadan önce Bozdoğan'ın yüz ölçümü 1029 Km² iken Yenipazar'ın ilçe olmasıyla birlikte Bozdoğan'ın yüz ölçümü 849 km²'ye düşmüştür. 1958'de Bozdoğan'a bağlı, Sürez Köyü 1959'da Nazilli'ye, Dutağaç Köyü 1959'da Karacasu'ya ve Akseki Köyü de 1959'da Karacasu'ya bağlanmıştır.⁷⁸

Ocak 2014'e kadar Bozdoğan'ın 9 merkez mahallesi, 1 beldesi, 44 tane köyü bulunmaktaydı.

⁷⁰ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 11-12.

⁷¹ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 14.

⁷² "Cezalandırılması istenen işkiyalar listesi; "50 neferle Ahmed oğlu Mustafa, 100 neferle Osman oğlu Nasuh, 20'şer neferle Hamzabali oğlu İbrahim ve Bozbaykuş? Oğlu Mehmet'tir." Çelik, **a.g.m.**, s. 159-160.

⁷³ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 16.

⁷⁴ Şevket Işık, "19. Yüzyılda Aşağı Akçay Vadisinde Yerleşme, Nüfus ve Ekonomik Hayat Üzerine Coğrafi Bir Bakış", "**Bozdoğan**", C. II, s. 11-40 (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

⁷⁵ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 18.

⁷⁶ Bu bilgi, <http://aydinili.tr.gg/Bozdo%26%23287%3Ban.htm> adresinden 14 Nisan 2013 tarihinde alınmıştır..

⁷⁷ Sürgevil, **a.g.e.**, s. 17.

⁷⁸ Seher Boykoy, "Demokrat Parti Dönemi Toplumsal Hayatın Bozdoğan Yerelindeki Yansımaları", **Bozdoğan**, C. II, s. 104-105, (İzmir: Lamineks Matbaa, 2010).

27.01.2014 tarihinden itibaren Aydın ilinin büyükşehir belediyesi olması sebebiyle 6360 Sayılı Kanun ile Bozdoğan'a bağlı köylerin mahalleye dönüştürülmesi kararı alınmıştır. Böylece Bozdoğan'ın 9 Merkez Mahallesi⁷⁹ne, 44 köy⁸⁰ ve 1 belde⁸¹nin de mahalleye dönüştürülüp eklenmesiyle 27 Ocak 2014'ten itibaren mevcut mahalle sayısı 54 olmuştur.

B.2) Nazilli:

Nazilli, Ege Bölgesinin en eski yerleşim merkezlerinden birisidir. M.Ö. 3000'li yıllarda Anadolu'nun batı ve güney-batı bölgelerinde yerleşmelerin olduğu, filolojik çalışmalar sonucu ispatlanmıştır.⁸² Batı Anadolu bölgesinde M.Ö. 2000'li yılların ortalarında Luviler'in yaşadığı bilinmektedir. Luviler, daha sonra Hititlerin (Etilerin) egemenliği altına girmiştir. M.Ö. 1200 yıllarında Frigler, Hitit (Eti) Devleti'ni yıkınca Batı Anadolu'da Lidya Devleti kuruldu. Bugünkü Nazilli ilçesinin bulunduğu yörede en eski yerleşme merkezi Lidyalılar tarafından kurulmuş olan Mastavra'dır.⁸³ O dönemlerde bölgenin batısındaki İyonya kentlerinin ekonomik alanda gelişmesi, kent in Ege ve Önyasya ülkeleri arasındaki ticaret yolu (Hierapolis-Tripolis-Mas Tavra-Nysa-Tralleis-Magnesia-Efes) üzerinde bulunması Nazilli yöresinin önem kazanmasını ve gelişmesini sağlamıştır.⁸⁴ M.Ö. 546 yılında Persler, Lidyalıları yenerek Nazilli yöresini egemenliği altına almışlardır.⁸⁵

M.Ö. 334'te Asya seferine çıkan Büyük İskender buraları da topraklarına katmıştır.⁸⁶ Daha sonra, Roma İmparatorluğu, İskender'in Makedonya Krallığını yıkınca, Batı Anadolu'yu ele geçirir. Büyük Roma İmparatorluğu 395'te ikiye ayrıldıktan sonra, Nazilli, Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde kalmıştır.⁸⁷

⁷⁹ Merkez Mahalleleri: "Akçay, Cumhuriyet, Çarşı, Eymir, Hıdır Baba, Hisar, Madran, Yenice merkez mahallesi ve Yeni mahalle."

⁸⁰ Mahalleye dönüştürülecek köyler şunlardır: "Akseki, Almut, Alhisar, Altıntaş, Asma, Başalan, Seki, Çamlıdere, Amasya, Dömen, Güney, Güneyyaka, Güre, Güvenir, Haydere, Hışımlar, Kakkalan, Kavaklı, Kamışlar, Karahmetler, Kazandere, Kemer, Kılavuzlar, Kızılca, Kızıltepe, Konaklı, Koyuncular, Körteke, Olukbaşı, Osmaniye, Örencik, Örentaht, Örmepınar, Örtülü, Pınarlı, Sırma, Yakaköy, Yenice, Yeniköy, Ziyaretli, Dutağaç, Akyaka, Tütüncüler, Yeşilçam."

⁸¹ Yazıkent Beldesi; 3 mahallesi birleşerek 1 mahalle halinde Bozdoğan'a bağlanmıştır.

⁸² Arif Müfid Mansel, **Ege Ve Yunan Tarihi**, (Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınlarından XIII. Seri-No. 8°, 1971), s. 18.

⁸³ Aydın İl Yıllığı, **a.g.e.**, s. 66.

⁸⁴ Aydın İl Yıllığı, **a.g.e.**, s. 66.

⁸⁵ Mansel, **a.g.e.**, s. 253.

⁸⁶ Mansel, **a.g.e.**, s. 437.

⁸⁷ Aydın İl Yıllığı, **a.g.e.**, s. 66.

Selçuklular 1176'da Miryokefalon Savaşı'nı kazanınca, bölgeye Oğuz boyları yerleşmiştir. Selçukluların son dönemlerinde, Muğla ili dolaylarında kurulan Menteşe Beyliği 1280'de Sultanhisar ve Nazilli yöresini ele geçirdi.⁸⁸

Aydın oğlu Mehmed Bey'in ilk zamanlarda Germiyan ordusu subaşı, yani ordu kumandanı olduğunu belirtmiştir. 1304 senesinde Menteşe Bey'in damadı Sasa Bey'in, Büyük Menderes'ten itibaren Tire, Efes (Ayaslug-Selçuk) ve Birgi'yi elde ettiği neşredilmektedir. Fakat Aydın oğlu Mehmed Bey H.707/M.1308'de buraları Sasa Bey'e karşı çıkararak almıştır. Bunun üzerine Sasa Bey ile Aydın oğlu Mehmed Bey arasında muharebe ortaya çıkmış, Sasa Bey muharebede mağlup ve maktul düşmüştür.⁸⁹ Bu bilgiye göre Nazilli'nin, Aydınogulları Beyliği'ne katılımı 1308-1310 yıllarına rast gelmektedir. Bu tarihlerden sonra Nazilli ile Aydınogulları kopmaz bir bütünlük içerisinde görülmektedir.

Aydın sancağına bağlı kazalar içinde Tire'den sonra gelen önemli kent Nazilli'dir. Kent, Türk fetihleri döneminde çevre kasaba ve köylülerin "Cuma kılıp pazar kurdukları" bir merkez ve duraktır.⁹⁰ Nazilli, Menteşe ve Aydınogulları hâkimiyetinden sonra, Yıldırım Bayezit döneminde Osmanlı topraklarına katıldı.⁹¹ 1402'den sonra Aydınogullarına bağlı olarak Nazilli de Osmanlı'dan ayrılmıştır fakat 1425 yılında Sultan II. Murat buraları yeniden Osmanlı topraklarına katmıştır.⁹²

Aydın Sancağı 1530 yılında 13 kazadan oluşmaktaydı. Bunlar sırasıyla Tire, İzmir, Çeşme, Ayasuluğ, Birgi, Güzelhisar, Alaşehir, Kestel, Yenişehir, Sart, Bozdoğan, Arpaz ve Sultanhisarı'dır. 1532-1533 yıllarında düzenlenen tahrir defterinde ise kaza ayrımı yapılmamıştır. Cemaatlerin bağlı buldukları kazalara bakıldığında 1530 yılındaki kazalardan farklı olarak Nazilli'nin adı geçmektedir. 15 ve 16. yüzyılda Anadolu Eyaletine bağlı Aydın Livası içerisindeki kazalar arasında "Kestel"de yer almaktadır. 17. yüzyılda Aydın Sancağı'ndaki kaza sayısı artmış bunlara; Bayındır, Balyambolu, Keles, Köşk, Amasya ve İnegöl kazaları da

⁸⁸ Yurt Ansiklopedisi, **a.g.e.**, s. 1012. /

<http://www.nazillitb.org.tr/kurumsal/hakkımızda/naz%c4%b0ll%c4%b0m%c4%b0z/tabid/4932/default.aspx> adresinden 14 Mayıs 2013 tarihinde alınmıştır.

⁸⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Aydınogulları", **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Kara Koyunlu Devletleri**, (Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988), s. 104.

⁹⁰ Olcay Pullukçuoğlu Yapucu, "Aydın Sancağı 1845-1914 (Sosyal, Ekonomik, İdari, Kültürel Durum), **Doktora Tezi**, İzmir, 2006, s. 33.

⁹¹ Yapucu, **a.g.t.**, s. 33.

⁹² Bu bilgi, **<http://www.nazillitb.org.tr/v3/default.asp?dokuman=120>** adresinden 14 Mayıs 2013 tarihinde alınmıştır.

eklenmiştir. Dönemin diğer bir kaynağı olan, Kâtip Çelebi'nin önemli eseri, *Cihannüma*'da ise Aydın Livası'nın sınırları ve kazaları şu şekilde verilmiştir: Kuzeyde Manisa, batıda Sığla, güneyde Menteşe, doğuda ise Kütahya'dır. Kazalar: Arpaz, Alaşehir, Amasya, Ortakçı, Ayasuluğ (Sığlaya tabi), İnegöl (Aydın), Balyambolu, İnebayındır, Birgi, Bozdoğan, Tire, Sart, Sultanhisarı, Karacakoyunlu (Tire Bölmesi), Kestel (Nazlı), Keles, Güzelhisar, Köşk, Vakıf, Yenişehir, Gönik, Kestre, Bayramoğlu (Karakoyunlu).⁹³

1919 yılı 28 Mayıs'ta Nazilli Yunan işgaline uğramıştır. 5 Eylül 1922'de Nazilli düşman işgalinden kurtarılmıştır.⁹⁴

Nazilli, 1924 yılında dahi Aydın'a bağlı "kaza"dır.⁹⁵

Günümüzde Nazilli, Aydın ilinin en büyük nüfusuna sahip ilçesidir.⁹⁶

II. BÖLÜM: 1830-1831 NÜFUS DEFTERLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Osmanlılar, Kuruluş devrinden başlayarak tahrirler yapmışlarsa da 19. yy. sonlarından öncekiler modern mânâda nüfus sayımları olmayıp vergi hanesi ve arazi sayımlarıdır. Bunun içindir ki, hakikî mânâdaki nüfus sayımı 1830'da başlayıp 1831'de tamamlanan sayım kabul edilmektedir.⁹⁷

Sayımın nedeni ve nasıl yapıldığı:

II. Mahmud döneminde (1808-1839) Osmanlı Devleti iç isyanlar, savaşlar ve devlet kademelerindeki çeşitli bozukluklar nedeniyle gerek ordu sisteminde, gerekse bürokratik ve malî açıdan çeşitli yenilikler ve düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç duymuştur. Ülkenin güvenliğini sağlamakta olan Yeniçeri Ordusu'nun giderek bozularak yönetime başkaldıracak seviyeye gelmesi, eğitimden uzaklaşması ve gitgide devleti çeşitli sahalarda çökertmeye başlaması üzerine ülke dâhilinde köklü

⁹³ (Buna göre; "Nazilli ve Bozdoğan" Türk hâkimiyeti dönemlerinde her zaman Aydın'a bağlı olmuşlardır. Günümüzde de halen Aydın'ın ilçesi konumundadırlar.) Osman Nuri Akbulut, "Evliya Çelebiye Göre Güneybatı Anadolu (Aydın, Denizli, Muğla)", **Yüksek Lisans Tezi**, T.C. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, (Muğla, Kasım 2008), s. 14-15.

⁹⁴ Bu bilgi, <http://www.nazilli.gov.tr/tarih.html> adresinden 14 Mayıs 2013 tarihinde alınmıştır.

⁹⁵ Tahir Sezen, **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik sırayla)**, (Ankara: T.C. Başbakanlık Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın no: 21, 2006), s. 381.

⁹⁶ Bu bilgi, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 adresinden 14 Nisan 2013 tarihinde alınmıştır.

⁹⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, "1830 Nüfus Sayımına Göre Menteşe Sancağı'nda Hane Nüfusu", **Osmanlı Araştırmaları XXIII**, (İstanbul: 2003), s. 75-76.

düzenlemeler yapılması, bunun için de öncelikle ülke güvenliğinin sağlanması gerekiyordu. Bu da ancak ordunun bir düzene sokulması, teknolojik yeniliklerle donatılması ve yenilenmesi ile mümkündü. Çünkü düzensiz ve başıbozuk bir ordu ile köklü yeniliklere gitmek, zaten bozulmaya başlayan bir sistem için zor gözükmekteydi.⁹⁸

Bu nedenle, bir zamanlar Osmanlı Devleti'nin en güçlü kurumu iken sonraları bozulan ve devlete zarar vermeye başlayan Yeniçeri Ocağı 15-16 Haziran 1826'da lağvedildi. Bu olay Osmanlı tarihine "Vak'a-i Hayriyye" olarak geçti. Yeniçeri Ocağı'nın yerine "Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye" adıyla yeni bir ordu kuruldu. Bu ordunun sağlam temellere oturtulması, sürekli geliştirilmesi ve hem maddî hem de insan gücü yönünden yeni kaynaklara sahip olması gerekiyordu. Yani ülke dâhilinde askerlik yapabilecek halkın sayısı ile vergi mükellefi olanların sayılarının bilinmesi, yeni ordunun aktif gücünün tespit edilmesi ve son zamanlarda birçok aksaklıklara uğrayan vergi sisteminin yeniden düzene sokularak devletin gelir kaynaklarının tespit edilip düzenli şekilde vergi toplanması gerekiyordu.⁹⁹

Konuyla ilgili, Ragıp Efendi tarafından II. Mahmud'a bir layiha sunulmuştur. Ragıp Efendi'ye göre, Ahali ile emlak ve arazinin yeniden sayım ve yazımının yapılması sonucu kazâ ve köylerdeki halkın mutasarrıf oldukları vakıf mallarının da ortaya çıkacağını, bu malların tapu senetlerine göre yeniden defterlere kaydolunacağını, böylece uzun yıllar mütevellîlerinin ihmal ve ilgisizliklerinden dolayı bakımsız kalan vakıf, cami, medrese, mektep, tekke, köprü, kuyu, kaldırım vs. birçok hayrâtın Evkâf Nezâreti tarafından kurtarılabileceğini teklif etmektedir. Ayrıca bu sayımla birlikte gayri müslim reayânın sayısı ve ekonomik durumu da ortaya çıkacağından, devlete ödeyeceği cizye miktarı da sağlıklı bir şekilde bilinecek, hakkaniyet üzere vergi vermeleri sağlanacaktır.¹⁰⁰

II. Mahmud'un, bu lâyihayı esas alarak öncelikle ehl-i İslâm ve reayânın sayısının tespit edilmesini istediğini ve sayıma öncelikle Karaman'dan başlanmasını

⁹⁸ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

⁹⁹ Suat Feyyaz Günaydın, 1831 Sayımına göre Ordu Merkez Kazası Nüfusu, **Yüksek Lisans Tezi**, Ordu, 2011, s. 4.

¹⁰⁰ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

emrettiğini, Karaman valisine yazılan, bir emr-i âlî ile bildirmiştir. Emr-i âli'ye göre sebepler şöyle özetlenmektedir:¹⁰¹

1- Bir müddetten beri vuku bulan seferler sebebiyle halk çok masraf yapmış, bu masraflardan dolayı birçok sıkıntı içerisine girmiştir.

2- Birçok kazâ ve köyde halk tahammülünden fazla vergi vermeye zorlanmakta, bir kısmı vergisini hiç ödeyememekte, bir kısmının büyük vergi bakayaları bulunmakta, ayrıca görevli memurlar tarafından himaye ve iltimas edilen bir kısım halk vergiden muaf tutulmakta, bu gibilerin ödemeleri gereken vergiler diğer ahalinin üzerine yüklenmektedir. Vergi adaletsizliği yüzünden özellikle Fakir halka yapılan zulmün ortadan kaldırılması, vergi sisteminin yeniden bir düzene sokulması gerekmektedir.

3- Anadolu'da bazı köylerin ahali önceki tahrirlerde köprü ve hanların tamiri, derbendlerin muhafazası görevlerine tayin olup bu görevlerine karşılık vergiden muaf tutuldukları halde aradan geçen zaman içerisinde tamir edecekleri köprü ve hanların yıkıldığı, ortada tamir edilecek birşey kalmadığı, derbencilik hizmetinin ise sadece sözde kaldığı, yani muafiyetlerine karşılık yapacakları bir görevleri olmadığı halde halen muafiyetlerini bahane ederek vergi vermekten kaçınmaları.

4- Devletin bu gibi durumlardan haberi olmasına ve zaman zaman bazı tedbirler almasına rağmen savaşların devam etmesi nedeniyle bir sonuç alınamaması, şimdi ise seferlerin durduğu, bu konuların bir kere daha etraflıca ve dikkatlice incelenerek ne gibi tedbirler alınması gerekiyorsa alınarak vergilerin hafifletilip yeniden düzenlenerek bir intizama sokulması.¹⁰²

Sayım yapılmadan önce sayım için görevlendirilen şer'î memurlar Bâb-ı Âli'ye çağrılarak harcırahları verilmiş, sayımda ketum davranmaları ve sayım göreviyle gidilen yerlerde herhangi bir fenalık zuhur etmemesi için itinalı davranmaları yolunda tenbihte bulunulmuştur.¹⁰³

¹⁰¹ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰² Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰³ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

Kütahya'yı tahrir ile görevlendirilen Hüsameddin Efendi, sayımın kısa zamanda tamamlanabilmesi için yaş taksimine gidilmesi, sekiz yaşına kadar olanların "asgar", 8-15 yaş arası "sağır", 15-40 arası "şâb-ı emred", 40-60 arası "sinn-i vustâ" ve 60'dan yukarı yaşta olanları da "pîr" şeklinde yazılmasını önermiştir.¹⁰⁴

II. Mahmud ise, nüfus sayımının eski usûle göre yapılmasını, onun bunun teklifleriyle hareket edilmemesini istemiştir. Yani sayım için görevlendirilen memurlara sayımın nasıl yapılacağına dair yazılı bir talimat verilmediğinden her bölgeye veya sayımı yapılan yerleşim birimlerinin özelliklerine göre değişik yöntemler kullanılmıştır.¹⁰⁵

Nüfus sayımının ne şekilde yapılacağını belirlemek için özel bir meclis teşkil edilmiş ve bu meclis tarafından talimatnâmeler hazırlanmıştır.¹⁰⁶

Sayım yapılırken sayım memurlarının ellerine sayımın nasıl yapılacağı ve nelere dikkat edileceği hakkında yazılı bir talimat verilmeyip konu şifahan kendilerine anlatıldığından, memurlar özellikle İslâm nüfusu sayarken aynı esasa göre hareket etmemişlerdir. Bazı yerlerde yaşa göre bir ayırım yapılmış, bazı yerlerde sakal ve bıyık esas olarak alınmış, bazı yerlerde de askerliğe elverişli olup olmamalarına göre sayım yapılmıştır.¹⁰⁷

H- 1246 nüfus sayımında Anadolu ve Rumeli'de yaşayan erkek nüfusu yaşına bakılmadan istisnasız sayılmıştır. Sayımda müslüman ve gayri müslim nüfus ayrı ayrı sayılmış, defterleri de ayrı tutulmuştur.¹⁰⁸

Rumeli'de sayımı yapılan kazâlar şunlardır:

Çatalca, Tekfurdağı, İncecik, Malkara, Gelibolu, Şarköy, Bergos, Çorlu, Ereğli, Baba-i Atık, Havsa, Hayrabolu, Evreşe, Keşan, İnez, Cizr-i Ergene, Enez, Edirne,

¹⁰⁴ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰⁵ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰⁶ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰⁷ Aydın Sancağı'nın tahririyle görevlendirilmiş olan memur kişileri kaydederken yukarıda bahsedilen özelliklerin hemen hepsini kullanmıştır. Hatta II. Mahmud'un, onaylamadığı Kütahya'nın tahriri için görevlendirilmiş olan Hüsameddin Efendi'nin tavsiyelerine dahi yer vermiştir. Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁰⁸ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

Çirmen, Çırpan, Ahiçelebi, Akçakızanlık, Zağra-i Atik, Dimetoka, Ferecik, Meğri, Gümülcine, Yenice-i Karasu, Uzuncaâbad, Hasköy, Sultanyeri, Drama, Sarışaban, Tırnova, Filibe, Tatarbazarcık, Ahtıman, Sofya, Şehirköy, Pravişte, Kavala, Berkofça, Cumapazarı, Sarıgöl, Eğribucak, Serfice, Tikveş, Petriç, Radovişte, Nevrekop, Menlik, Demirhisar, Zihne, Siroz, Selanik, Yenice-i Vardar, Vodine, Ağustos, Karaferye, Preznik, İznebol, Usturumca, Toyran, Karadağ, Avrathisarı, Radomir, İvrace, Köstendil, İvranya, Palanga, Eğridere, Vidin, Köprülü, Pirlepe, Samakov, Behişte, Kesriye, Persepe, Manastır, Filorina, İstrova, Horpeşte, Naslıç, İştıp, Koçana, Komanova, Niğbolu, Servi, İzladı, Atrepoli, Lofça, Plevne, Rahova, Çire, Zıştovi, Rusçuk, Yanbolu, Zağra-i Cedîd, Kızılağaç, Niş, Prezrin, Sahrika, Tırgovişte, Üsküp, Kalkandelen, Kırçova, Silistre, Varna, İshakcı, Minkalye, Balçık, Saçın, Köstence, Hırsova, Tolcı, Babadağı, Edirne ve nahiyeleri ile Üsküdar, Manastır, Çöke, Ada ve Tirfilli.¹⁰⁹

Anadolu'da sayımı yapılan sancaklar da şunlardır:

Hüdavendigâr, Karesi, Kocaeli, Eskişehir, Karaman, İçil, Alâiye, Menteşe, Teke, Hamid, Aydın, Saruhan, Bolu, Viranşehir, Ankara, Çankırı, Amasya, Sivas, Bozok, Çorum, Biga, Akdeniz adaları (Cezâir-i Bahr-i Sefîd), Kütahya, Adana, Bilan, Tarsus, Trabzon, Canik, Çıldır, Kars, Kastamonu ve Silistre.¹¹⁰ (Yalnız, harp münasebetiyle Silistre eyâletinin nüfus sayımı yapılamadığından, buralarda sayım yapılabilmesi için iki yıl sonra tekrar memur görevlendirilmiştir.)¹¹¹

Orduya asker vermeyen bölgeler sayımın dışında tutulmuştur.¹¹² Bunlar: Lahsa, Basra, Yemen, Mısır, Tunus, Cezâyir, Trablusgarb ve Habeş.¹¹³

1830'daki Aydın Livası'nın Nüfus tahririni Raşid Bey yapmıştır.¹¹⁴

¹⁰⁹ Enver Ziya Karal, **Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831**, (Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Aralık, 1997), s. 13.

¹¹⁰ Karal, **a.g.e.**, s. 14-17.

¹¹¹ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹¹² Bu bilgi de bize sayımın askerî amaçla yapıldığını göstermekte ve ispatlamaktadır.

¹¹³ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹¹⁴ BOA. Hat. 19213. (29 Z 1246) ve BOA. Hat. 19237. (29 Z 1247). Bu bilgi, <http://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Osmanli/Arsiv.aspx> adresinden 24 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

Memurların görevleri başına gönderildikten sonra, sayım yapılan yerlerden İstanbul'a gönderilecek defterleri derleyip düzenlemeleri ve genel bir sonuç çıkartmaları için Cerîde Nezâreti kurulmuştur. 1832 (1247) yılında Cerîde Nâzırı Said Efendi tarafından yazılıp, sadrazam tarafından padişaha takdim olunan bir takrirden de; Tahrirden sonra, ilgili memurlarca düzenlenen ve Cerîde Odası'na teslim olunan defterlerde ve sayım yapılan yerlerde, tahrirden sonra vuku bulacak değişikliklerin defterlerde düzeltilmesi hakkında yapılması gereken işler için birtakım tekliflerde bulunulmakta, yapılan sayım işinin boşa gitmemesi ve bir düzene sokulması için konunun bir nizama bağlanmasını istemektedir.¹¹⁵

Cerîde Nâzırı Said Efendi'nin nizama bağlanmasını istediği konular şöyle özetlenmektedir:¹¹⁶

1- Anadolu ve Rumeli'de tahrirleri yapılan kazâ, kasaba ve köylerde sâkin ve mütemekkin ehl-i İslâm ve reyâ, memurlar tarafından yazılıp defterleri Dersâdet'e geldikten sonra gerek ehl-i İslâm gerekse reyânın gelip gidenleri, ölenleri ile yeni doğanların isim ve şöhretleriyle birlikte, Cerîde Odası'ndaki kayıtları düzeltilmek üzere her üç ayda bir yoklama defterlerinin Dersâdet'e gönderilmesi.

2- Anadolu ve Rumeli'nin her bir kazâsına veyahut küçük kazâların bir kaç adedine, mahallerinde ahâlden güvenilir ve mutemed birer mukayyid görevlendirilerek vilâyetten münasib bir maaş verilmesi ve bunun dışında kimseden her ne adla olursa olsun ücret alınmaması.

3- Doğan çocukların ismi, babasının isminin altına doğum tarihiyle birlikte kaydedilmesi (tevellüd), ölen şahısların isimlerinin üzeri çizilerek (fevt), ölüm tarihinin yazılması, başka diyarlarda olup vilâyetine gelenler ve başka kazâda olup memleketine gidenler, hacca gidenler-gelenler, askerlik veya başka bir iş için İstanbul'a gelenler ve başka yerlere taşınanların kayıtları defterlerinden bulunup gerekli değişikliklerin yapılması¹¹⁷, bu nizamın düzenli olarak devamı ve kontrolü

¹¹⁵ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹¹⁶ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹¹⁷ Üzerinde çalıştığımız, BOA. NFS. d. 3002 ve 3034 numaralı defterlerde görülebilir. Bu kişilere düşülen notlar kırmızı mürekkep ile yazılmış ve tarihlendirilmiştir. Bunlar dikkate alındığında defterin düzenleme tarihine dair fikir sahibi olunabilir.

için Anadolu'da livâ merkezlerinde, Rumeli'de ise her bir kazâda güvenilir bir nâzır-ı defter tayin olunması.¹¹⁸

4- Büyük kazâlarda muhtar ve mütevellîler, muhtar ve mütevellîsi olmayan yerlerde imamlar ve yaşlıların gelip-gidenleri, doğanları ve ölenleri haber vermesi.¹¹⁹

5- Rumeli'de köylerden kazâlara, Anadolu'da ise kazâlardan livâ merkezlerine nüfusla ilgili değişikliklerin bildirilmesi, kazâ ve livâlardan ise valiler, mutasarrıflar veya ayanlar tarafından Dersaâdet'e bildirilmesi.

6- Papaz ve kocabaşlarının da reayânın doğum ve ölümlerini, gelip geçenleri ve göçenlerini deftere kaydettirmeleri.

7- Bu nizamın icrası sırasında Dersaâdet'teki Cerîde Odası'nda görevli bulunanlar ile tahrir defterlerinin tashihi ve değişikliklerini bildirmekle mükellef olan görevli memurlardan görevlerinde kusur edenler olursa gereken cezaların verileceğinin ilgililere bildirilmesi.¹²⁰

8- Nüfusla ilgili bu usûlün bundan sonra da düzenli olarak devam ettirilebilmesi için Anadolu ve Rumeli'deki tüm mülkî görevlilerle Cerîde Odası'na Divân-ı Hümayûn'dan gereken emirlerin gönderilmesi.

II. Mahmud, Cerîde Nazırının hazırladığı nizamnâme sûretini aynen kabul etmiş ve bundan sonra aynen uygulanmasını istemiştir.¹²¹

H- 1246 sayımı öncesi ve sonrası yapılan bir takım değişiklikler ile çıkartılan nizamnâmeler, ülke dâhilinde merkezî bir nüfus kayıt sisteminin kurulmasını ve nüfus değişikliklerinin düzenli olarak takip edilmesini sağlaması açısından önemlidir.¹²²

¹¹⁸ Sedat Bingöl, İstanbul'da 1829 Nüfus Sayımı Ve Bazı Mahallelerin Müslüman Nüfusu Üzerine Bir İnceleme", s. 49.

¹¹⁹ Gidenler "def", doğanlar "tevellüd", ölenler ise "fevt" olarak belirtilmektedir.

¹²⁰ Her ne kadar yapılan araştırmalar ve çalışmalarda Osmanlı Devleti'nin yapmış olduğu nüfus sayımlarının güvenilir olmadığından bahsedilse de (Donald Quataert), bu madde aslında sayımın güvenilir sonuçlar verdiği kanıttır. Çünkü görevini tam yapamayanların gerektiği şekilde cezalandırılacağı yaptırımı söz konusudur.

¹²¹ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹²² Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

H- 1246 Nüfus sayımı için görevlendirilen sayım memurları sayımı yapılan yerlerle ilgili tuttıkları defterleri önce kendi bölgelerine göre birleştirmişler ve defterleri temize çektikten sonra İstanbul'a göndermişlerdir.¹²³

Defterlerin değerlendirilmesi hakkında:

Sadece vergi mükellefi olan hane reisleriyle mücerred (bekâr erkek)lerin kaydedildiği 16 yy. sonlarına kadar yapılan tahrirlere dayanılarak nüfus tahminleri yapılırken hanelerdeki ortalama kişi sayısı için -daha farklı rakamlar ortaya atanlar da olmakla beraber - genellikle Prof. Ömer Lütfi Barkan tarafından ileri sürülen "5" rakamı benimsenmiştir. Yani hane halkı ortalama olarak beş kişi kabûl edilmiştir. Ancak 1830-31 tahririnde durum farklıdır. Sadece vergi mükellefleri değil; bir günlükten îtibâren bütün erkek nüfus yazılmıştır. Ne var ki, erkek nüfus da haneden haneye çok farklılık göstermektedir. Tek bir erkeğin bulunduğu haneler yanında, çok nadir olmakla birlikte oğul sayısının 10'a vardığı haneler de bulunmaktadır. Aynı aileden olanlar ekseriya peş peşe yazılmışlardır. Bu, aynı çatı altında bir arada veya bir bahçe içindeki evlerde yaşadıkları gibi bir intiba uyandırıyor da tahriri yapanların ev ev dolaşmak yerine tahririn yapıldığı mahalle veya köyün belli bir yerinde toplanarak halkın mahalle mahalle buraya gelerek yazıldıkları düşünülürse aynı mekânı paylaşmayan baba ve oğulların yahut kardeşlerin de hey'etin önüne bir arada çıkmış olmaları pekâlâ mümkündür. Başka bir ifade ile baba ile birkaç oğulun peşpeşe yazılmaları halinde bunları, aynı evi paylaşan geniş aile sınıfına mı, yoksa müstakil evlerde yaşayan çekirdek aile sınıfına mı sokmak gerektiğine karar vermek hayli güçtür. Diğer taraftan baba ve oğullar daima peş peşe yazılmamışlardır. Bir veya birkaçı listenin başında iken diğeri veya diğerlerinin daha sonra yazıldığı da vakidir. Bazen de aynı ailenin diğer kollarına da rastlanır.¹²⁴

Babanın hanesinde yazılan oğulların -çok az istisnası ile- çocuksuz, daha doğrusu erkek çocuk sahibi olmadıkları görülür. Bu, çocuk sahibi olmayan veya sadece kız çocuğu bulunanların baba evinde yaşadığı, erkek çocuk sahibi olduktan sonra ayrı eve taşınmış olabileceklerini düşündürmektedir. Bir diğer hane tipi, baba hayatta olmadığı halde kardeşlerin bir arada oturmaları şeklindedir.¹²⁵

¹²³ Bu bilgi, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501349> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹²⁴ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 76-77.

¹²⁵ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 77.

Babanın yaşadığı bir evde aile reisi olarak baba görünmektedir. Türk an'anesine uygun olarak evli oğul babanın hanesinde yaşamını devam ettirmesine karşılık evlenen kız ya eşinin baba evine gitmekte veya ayrı bir eve çıkmaktadır.¹²⁶

Defterlerdeki bazı kelime ve sıfatlar köleliğin varlığına işarettir. Fiilen köle olanlar kaydedilmemiştir. Her yerleşme yerinde zencilere rastlanmamaktadır. Zenciler için bazen “arab” sıfatı da kullanılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucu Ankara şehrine âid tahrir defterlerinde kölelerin de yazıldıkları tespit edilmiştir.¹²⁷ Bizim araştırmış olduğumuz defterde zenci ve köle sıfatından ziyade “arab¹²⁸ ve gulâm¹²⁹” kullanılmıştır.

Tabî ki, hane nüfusu sadece erkeklerden ibaret değildir. Eşler, kızlar, belki bir de yardımcı vardır. Köleler yazılmadığına göre hiç değilse kasabalarda zengin ailelerin evlerinde köleler bulunduğu düşünülebilir. Buna göre erkek nüfus dışında her hanede ortalama iki veya üç kişi bulunduğu kabûl edilebilir. 19. yüzyılın sonlarındaki Aydın Salnameleri'nde sadece erkek nüfus değil, kadın nüfus da verilmiştir. Bu rakamlara inanmak gerekirse kadın ve erkek nüfus birbirine hayli yakındır.¹³⁰

Sayımın, 1830 yılının Yunan isyanı ve 1828 Osmanlı- Rus Harbi'nin hemen bitimine rastlaması erkek nüfusun kısmen bu harplerde kırılmış olabileceği ve dolayısıyla kadın nüfusun erkeklerden fazla olabileceğini düşündürmektedir.¹³¹ Bu da sayımın yapıldığı yıllardaki Bozdoğan ve Nazilli nüfusunun kesin sayılarla sonuçlandırılmamasının nedenlerinden biridir. Aydın Sancağı'nda kadın nüfusun da sayıma tabî olduğu belirtilen tarihler 1895 ve sonrasına aittir. Bozdoğan ve Nazilli nüfuslarındaki kadın-erkek dağılımı çoğu sayımda birbirine çok yakındır. Bu durum; yaptığımız çıkarımların, değerlendirmelerin ve sayısal verilerin gerçeğe en yakın noktaya isabet ettiğini kanıtlamaktadır.

¹²⁶ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 78.

¹²⁷ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 78.

¹²⁸ BOA- NFS..D. 3002. (H- 1246), varak 2, kişi sıra no: 25 (Arab Beşir).

¹²⁹ BOA- NFS..D. 3034. (H- 1246), varak 2, kişi sıra no: 33 (Gulâmi Halil bin Abdullah).

¹³⁰ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 79.

¹³¹ Kütükoğlu, **a.g.m.**, s. 80.

III. BÖLÜM: H- 1246 TARİHLİ BOZDOĞAN VE NAZILLI'YE AİT NÜFUS DEFTERLERİNİN TAHLİLİ

T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi NFS.d.. 3002 numaralı defter; Bozdoğan'a, NFS.d.. 3034 numaralı defter ise Nazilli'ye aittir. Her iki defter de 1246 başlangıç tarihli, ciltsiz ve ebrusuzdur. 19×54 ebadındadır. Bozdoğan'a ait defter 35, Nazilli'ye ait defter ise 38 varaktan oluşmaktadır. Aşağıdaki nüfusa dair sayısal veriler ve değerlendirmeler, 1246 başlangıç tarihli sayımda Bozdoğan ve Nazilli'nin sadece mahallelerine aittir.

Defterlerde sadece erkek nüfus kayıtlıdır.

Doğum ve ölüm kayıtları, deftere sonradan ve kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Doğan yeni çocuk, babasının isminin altına, adı ve doğum tarihiyle birlikte kaydedilmiştir. Ölen kişilerin üzeri “فوت” - fevt – ifadesiyle çizilmiş ve tarih de yazılmıştır.

Kayıt yapılırken kişilerin özelliklerine de yer verilmiş, tanınmalarını kolaylaştıracak tarifler yer almaktadır. Hane numarası bulunmamaktadır. Kişilere sıra numarası verilmemesine rağmen ara sayfalarda bazı kişilerin mahallede kaçınıcı kişi oldukları rakamlarla belirtilmiştir. Defterler transkript edilirken; hane ve kişiler ayrı bir sütun, isimler ve fiziksel özellikler ile yaşları da ayrı ayrı sütunlar halinde verilmiştir. Bu sınıflamaların dışında kalan bilgiler ise *Diğer* adı ile yeni sütunda verilmiştir.

Mahalelerin yekûn nüfusunun yazıldığı yerlerde, farklı bir yazı çeşidiyle kaydedilmiş kişiler bulunmaktadır. Bunlara transkript tablosunda tek sütunda yer verilmiştir.

Defterlerde okunamayan yerleri noktalarla (...), farklı şekillerde de okunup yorumlanabilecek kelime ve isimlerin ise sonuna soru işareti (?) konulmuştur. Yazım esnasında eksik ibareler köşeli parantez [ ] içinde doğrusu gösterilmiştir.

Her iki defterin de başlangıç tarihi H. 1246'dır (1830-31).

Karal, sayımın kesinlikle askerî amaçla yapıldığını ispatlamıştır: “*Sakız ceziresini yazmağa memur edilen Halim Molla'nın kaydında; nüfusu mevcudei mezkûreden asakiri mansurei Mahmudiyeye şayan olanların esamileri zîr'ine mim işaret kılınmıştır.*”¹³² Sadece erkek nüfus kaydedilmiştir. Bundan dolayı bu tarihlere dair Ege Bölgesi veya Bozdoğan-Nazilli'ye ilişkin kesin bir rakam söylemek mümkün değildir.

Trankripti bittikten sonra değerlendirme yapılırken tablodaki bölümler kendi içinde tekrar gruplandırılmıştır.

Hane isimleri dikkate alınarak günümüzdeki bilinen soyadlarıyla ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Hane isimlerindeki sıfatların ise daha çok mesleklerle alakalı olmalıdır.

Hane ve kişi sayıları ilişkilendirilerek bir ailedeki tahmini nüfus sayısı saptanmaya çalışılmıştır.

Kişilerin fiziksel özelliklerinin tanımlandığı bölümde verilen bilgilerin ayrıntısı bugün bile ihtiyaç duyulan asal verilerdendir. Farklı isimlerin çokluğu ve yoğunluğu dikkat çeken bir başka husustur.¹³³

Yaşlara ait verilere bakılarak nüfusun yapısı ve ortalama ömür hakkında fikir sahibi olunabilir.

Bize göre transkript tablosundaki en önemli bölümlerden biri *diğer*'dir. Bu bölüm birçok konuda aydınlatıcıdır. Burada “sağır, tevellüd, fevt, def” olmak üzere kişilere ait ince ayrıntılara yer verilmiştir. Özellikle 9-10 yaşındaki kişilere, tam okuyamadığımız, aynı not düşülmüştür. Bunun “şabb-ı emred” ile ilişkili olduğu fikrindeyiz. 9 yaşında deftere kaydedilen çocuklara sayımdan 3 yıl sonra, 10 yaşındakilere de genellikle sayımdan 2 yıl sonra bu notlar ilave edilmiştir. Bunu defterde kullanılan kırmızı mürekkepten ve 9 yaş için “49”, 10 yaş için “48” tarihlerinden anlıyoruz.

¹³² Karal, **a.g.e.**, s. 18.

¹³³ [(Keşan, İnoz, Orta) Anadolu'nun ve Rumeli'nin birkaç kaza ve kasabasında ise islâmların bölümüne bıyık ve sakal esas olarak alınmış (bıyıklı) ve (ter bıyıklı) (kara ve sarı sakallı) (ak ve kır sakallı) diye bölümler gösterilmiştir. Tezimizin esasını oluşturan defterler Karal'ın belirtmiş olduğu esaslara göre tutulmuştur.] Karal, **a.g.e.**, s. 18.

Defterlerdeki verilere ilişkin değerlendirmelere, aşağıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

A) HANE İSİMLERİ/SIFATLARI

Bu liste oluşturulurken günümüzde pek de olmayan veya yöreye özgü meslekler dikkate alınmıştır.

Ab: 1. Ynden yapılmış kumaş, kaba kumaş. 2. Bu kumaştan yapılmış, bol geniş elbise. Abcı, bu kumaşı satan kimse.¹³⁴

Attar: Güzel kokulu ruhlar ve yağlar vesaire satan adam. Mahalle aralarında bazı baharatla iğne iplik vesaire satan dükkâncı.¹³⁵

Babuşcu: Pabuşcu, ayakkabı yapan ve satan kimse.

Bardakçı: Kilden yapılmış su kabı. Günümüzde daha çok yaz aylarında soğutucu olmayan yerlerde suyu serin tutmaya yarayan su kabıdır. Nazilli'den hem Denizli hem de İzmir'e doğru giderken yol kenarında bu satıcılar oldukça yaygındır.

Bezzâz: Bezci, kumaş satan, manifaturacı.

Çilingir: Kilit ve anahtar ve bunlara mümasil demirciliğin ince işlerini yapan sanatkâr.¹³⁶

Çinici: Pişmiş topraktan, duvar süslemesi, yer kaplaması, kap-kacak v.b. sanat değeri olan eşya yapan kişi.

Debbağ: Derici, tabak, sepici, deri terbiye eden kimsedir.

Değirmenci: Buğday, arpa, mısır vb. tahılları oğtp un haline getiren kişidir.

Deveci: Deve sahibi veya bu hayvanın bakımından sorumlu kimselerdir.

Duhâncı: Tütüncü.

Fakı: Anadolu'da, okumuş adamlara; yani köy imamı ve mekteb-i sıbyan muallimi gibi adamlara dirler.¹³⁷

¹³⁴ Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lgat.**, Aydın Kitabevi Yayınları, (Ankara: 1995), s. 2.

¹³⁵ şemseddin Sami, **Kâmûs-ı Türkî**, (İstanbul: Çağrı Yayınları, 2010), s. 939.

¹³⁶ Sami, **a.g.e.**, s. 515.

Fişekçi: Fişek yapan ve satan adamdır.¹³⁸

Gevrekçi: Simitçi. Nazilli yöresindeki ismi gevrektir ve Nazilli Gevreği meşhurdur.

Haffâf: Kavaf, ayakkabı, terlik ve saire yapan ve satan kavaf.¹³⁹

Hancı: Ticaret yolları üzerinde beslenme, dinlenme ve konaklama ihtiyacı karşılanan yerleri işleten kimselerdir. Günümüz ile ilişkilendirildiğinde hanlar: otel, hancı otel çalışanı gibidir.

Hasırcı: Daha çok Nazilli'ye özgü bir sanat olan; sazdan (bitki) veya kamıştan yapılan sepet ve üzerine oturulacak (kilim benzeri) eşyayı yapan, satan kişidir. Unutulmaya yüz tutmuş sanatlardandır. Yörede unutulmaya yüz tutan zanaatler için Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Aydın İl Koordinatörlüğü 25 Temmuz 2014'te yerel gazete aracılığıyla projesini duyurmuştur.¹⁴⁰

Hazîne-dâr: Bir hazinenin idare ve muhafazasına memur adam.¹⁴¹

Hizmetkâr: Hizmetçi, birinin hizmetinde bulunan adam.¹⁴²

Kalaycı: Bakır eşyaların onarımını yapan ve daha sağlıklı hale gelmelerini sağlayan zanaatkârdır. Çinko, çelik, alimünyum, mika ve silikon mutfak ve ev gereçlerinin kullanımının çoğalması nedeniyle unutulmaya yüz tutmuş geleneksel sanattır. Günümüzde çok az sayıda kalaycı vardır, bunlar mesleklerini seyyar şekilde icrâ etmektedir.

Karcı: Kar satan adam.

Katmerci: “Yuka/yufka” ismi verilen ekmeğin, yağ ve pekmez/şeker ile tatlandırılması ile yapılan “katmer”i yapan kişi. Günümüzde katmerci yerine Nazilli çevresinde (İzmir-Denizli karayolu kenarında) gözlemeciler yaygındır.

¹³⁷ Sami, a.g.e., s. 1001.

¹³⁸ Sami, a.g.e., s. 997.

¹³⁹ Devellioğlu, a.g.e., s. 310.

¹⁴⁰ Haber hakkında detaylı bilgi için bkz. <http://www.nazilli.com.tr/haber/14599/geleneksel-el-sanatlari-tkdk-ile-ayakta-kalacak.html> adresinden 30 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

¹⁴¹ Sami, a.g.e., s. 580.

¹⁴² Sami, a.g.e., s. 574.

Kayyum/Kuyum: Kuyumcu; altın, gümüş vs. değerli maden alan ve satan kimse.

Kazzaz: İpekçi, ipeği işleyen adam.¹⁴³

Keçeci: Keçe; yünden imal edilen bir çeşit yaygıdır. Bu yaygıyı (keçeyi) üreten ve işleyene de “Keçeci” denir. Yüzyıllardan bu yana devam etmekte olan keçe kültürü bir tür el sanatıdır. Günümüzde unutulmaya yüz tutan, evlerde sadece süs için kullanılan keçe; geçmişte gündelik yaşamın çeşitli alanlarında yaygın olarak kullanılmaktaydı.

Kethüda: Aslı Farsça bir kelimedir. İtimat olunur, bir yeri idareye memur kimse, manasındadır. Türkçe’de kahya şeklinde de kullanılır.¹⁴⁴

Mûytâb: Mutaf, kıl dokuyan, kıldan eşyâ yapan.¹⁴⁵

Mücellid: Kitapları diküb kenarlarını düzelderek kab geçiren sanatkar.¹⁴⁶

Müderri: Öğretmen.

Mü’ezzin: Ezan okuyan kişi.

Nalband: Binek hayvanların ayaklarına ve toynaklarına keçe, kalın bez ya da köseleden yapılan ayaklıkları takan kişiye denir. Keçe ve köselenin dayanıksız olmasından dolayı nallar demirden yapılmaya başlanmıştır. Motorlu taşıtların yaygınlaşmasıyla ulaşım ve yük taşımıcılığında hayvan kullanımının azalması sebebiyle bu sanatta yok olmaya yüz tutmuştur.

Okçu: Ok yapan ve satan sanatçı.¹⁴⁷

Sarban: Deveci, deve sürücüsüdür.¹⁴⁸

Semerci: Binek hayvanları kullananların daha rahat yolculuk etmeleri ve dengede durmaları; yük hayvanlarının ise yüklerinin dengede durması ve daha fazla yük taşıyabilmelerini sağlayan cismi yapıp satan kimse. Günümüzde teknolojinin

¹⁴³ Sami, a.g.e., s. 1068.

¹⁴⁴ Midhat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lûgatı**, Enderun Kitabevi, (İstanbul, 1986), s.183.

¹⁴⁵ Devellioğlu, a.g.e., s. 697.

¹⁴⁶ Sami, a.g.e., s. 1293.

¹⁴⁷ Sami, a.g.e., s. 212.

¹⁴⁸ Sami, a.g.e., s. 698.

gelişmesinden dolayı bu mesleği iştirak edenler sayılıdır. Bozdoğan'da bu meslekle uğraşanlardan biri Akçay Mahallege ikâmet eden Özcan NİĞİZ'dir.

Serây-dâr: Ayvaz, bir konağın hizmet-i sefliyesini ve al-el husus yemek sefereye müteallik işleri gören hizmetçi.¹⁴⁹

Sığırtaç: İnek, dana vs. büyük baş hayvanların bakımından sorumlu kişilere denir.

Sürücü: At arabası süren, at binen.

Talebe: Öğrenci.

Tellak: Hamamda müşterileri yıkayan, keseleyen kişidir.

Tüccar: Ticaretle uğraşan kimse.

Urgancı: Urgan denilen yani kalın ipleri yapıp satan işçi.¹⁵⁰

Zeytunci: Zeytin alıp satan kimse.

A.1) BOZDOĞAN

Tablo 1: Bozdoğan Mahallesi Hane İsim/ Sıfatları

Mahalle-i Bozdoğan			
Hane No	Hane İsmi	Hane No	Hane İsmi
1	Muhtar Hacı İmam oğlu	112	Deveci Kavaklılı Halil
2	İmam Hacı Osman Efendi oğlu	113, 114	Deveci Ali Bedel oğlu
3	Şişek oğlu	115	Rencber Gönül Mehmed
4	İnad oğlu	116	Derzi Hıdmetkâr Ahmed oğlu
5	Kürekçi/Gevrekçi ¹⁵¹ Osman	117	Mısırlı oğlu
6	İbrahim Hoca oğlu	118	Mecnun Caber oğlu
7	Etmekçi Mehmed	119	Rencber Hacı Ahmed oğlu
8	Peynirci Hafız oğlu	120	İsmail oğlu

¹⁴⁹ Sami, a.g.e., s. 714.

¹⁵⁰ Sami, a.g.e., s. 197.

¹⁵¹ Kürekçi ve Gevrekçi kelimeleri Osmanlıca, aynı imla ile yazılmaktadır. Okunuşu farklı olan bu kelimeyi, biz burada Gevrekçi olarak tercih ettik.

9	Rencber Hacı Hüseyin oğlu	121	Derzi Duran oğlu
10	İmam Hıdır oğlu	122	Debbağ Hacı Mustafa
11	Koca Arab oğlu	123	Okka oğlu
12	Debbağ Kıdem oğlu	124	Derzi Molla Süleyman oğlu
13	Karcor oğlu	125	Rencber Şeyh Ahmed oğlu
14	Arab Beşir	126	Debbağ Süleyman oğlu
15	Göncü İmam oğlu	127, 128, 229	Bayram oğlu
16	Derzi Hasan Da'i oğlu	129	Eşkin Efendi oğlu
17	Babuşcu İsmail oğlu	130	Hacı Mesud oğlu
18	Rencber Mehmed Ali oğlu	131	Muhted ¹⁵² i Halil
19	Koca Çırağ	132	Katırcı Akbak oğlu
20	Müftü oğlu	133	Emin Efendi oğlu
21	Babuşcu oğlu	134, 145, 161	Torba oğlu
22	Karabıyık oğlu	135	Kahveci Hasan oğlu
23	Babuşcu Şeyh Ali oğlu	136	Debbağ Memiş oğlu
24	Sadık Hacı Ahmet oğlu	137	Hidmetkâr Hacı Ahmed oğlu
25	Ahmet Efendi oğlu	139, 140	Hacı Fakı oğlu
26	Derzi Gazâlî	141	Karacasulu Berber Süleyman
27	Topal Mehmed oğlu	142	Numan oğlu
28	Babuşcu ... oğlu	144	Derzi Hacı oğlu
29	Müderri Mustafa Efendi	146	Derzi Külahlı oğlu
30	Etmekci Mustafa oğlu	147	Hasan Kalfa oğlu
31	Hasan Efendi oğlu	148	Debbağ Hacı Mehmed
32	Sağır Ağa oğlu	149	Semerci Hacı Mehmed
33, 187, 207	Tıraş oğlu	150	Veyis Efendi İmam
34	Rencber Cafer oğlu	151	Yürür oğlu
35	Bayındırlı Hidmetkâr	152	Bece oğlu
36	Semerci oğlu	153	Macar oğlu
37	Derzi bin Mehmed	154	Koca Kadı oğlu

¹⁵² Devellioglu, a.g.e., s. 675 “Muhtedi:hilekâr, dalavereci.”

38, 138	Derzi Mehmed oğlu	155, 225	Coban oğlu
39	Hacı Emin oğlu	156	Talebeden Tıraş oğlu
40	Talebeden Çelebi Ali oğlu	157	Hışır oğlu
41	Urgancı oğlu	158	Ali Bedel oğlu
42	Temenni Karındaşı oğlu	159, 183	Sallacı oğlu
43	Kalaycı Mehmed oğlu	160	Hacı Hüseyin Ağa oğlu
44	Menteş oğlu	162	Fişekci Ali
45	Talebeden Hazîne-dâr oğlu	163	Keçeci Bölük oğlu
46	Rençber Zuhur oğlu	164	Kökez ¹⁵³ oğlu
47	İbrahim Baba oğlu	165	İsmail Beşe
48	Hatib Hacı Hafız oğlu	166	Hacı Ali Efendi oğlu
49	Ak Derviş oğlu	167	Fakı Hüseyin oğlu
50	Derzi Hacı Kalaycı oğlu	168	Katmerci oğlu
51	Osmancı oğlu	169	Derzi Memiş oğlu
52	Rençber İbrahim Hoca oğlu	170	Kara Mehmed oğlu
53	Rençber Hacı Kalem oğlu	171	Timurcı Amasyalı Hasan
54	Babuşcu Hışır oğlu	172	Çırağı Mehmed
55	Derzi Amasyalı Katırcı oğlu	173	Âmâ ¹⁵⁴ Hafız Abdullah
56	Hatib Müderris oğlu	174	Müderris Şeyh Ahmed Efendi
57	Talebeden Mestan oğlu	175	Bekir Beşe oğlu
58	Culah ¹⁵⁵ Ocak oğlu	176	Sarayân Mehmed
59	Rençber Kırılı oğlu	177	Katırcı Deli Ahmed
60	Babuşcu Okcu oğlu	178	Hacı Hasan oğlu
61	Babuşcu Delioğlan oğlu	179	Hacı Ali oğlu
62	Babuşcu Çenter oğlu	180	Bac oğlu
63, 219	Rençber Halil oğlu	181	Sadık Hacı Ahmed oğlu
64, 81	Kasab Hacı Süleyman oğlu	182	Gür/Kör Hüseyin oğlu

¹⁵³ Sami, a.g.e., s. 1209 “Kökez: Koyu ve az mora çalar kırmızı.”

¹⁵⁴ Sami, a.g.e., s. 132 “Â'mâ: kör, gözü görmez.”

¹⁵⁵ Mehmet Kanar, *Arapça-Türkçe Sözlük*, İstanbul, 2009, s. 687.

65	Çolak oğlu	184	Nemni(?) oğlu
66	Derzi oğlu	185	Deveci Ahmed
67, 143	Rençber Kunbur oğlu	186	Kebir oğlu
68	Babuşcu İlyas oğlu	188	Kara Ali oğlu
69	Âşık oğlu	189	Hamidli oğlu
70	Tellak Hüseyin	190	Şeref oğlu
71	Babuşcu Hacı İsmail oğlu	191, 192	Koca Bıyık oğlu
72	Deveci Hacı	193	Haffaf oğlu
73	Serây-dâr Osman	194	Caber Hüseyin
74	Arab oğlu	195	Alaaddin oğlu
75	Debbağ Kara Osman	196	Kocaman oğlu
76	Debbağ Kürekci/Gevrekci Osman oğlu	197	Mecnun Hacı Hasan
77	Arab Kara Hüseyin	198	Alanyalı Süleyman
78	Rençber Sûfi oğlu	199	Hacı Alinin Ahmed
79	Rençber İç İlli oğlu	200	Katırcı Hacı Mehmed
80	Abdullah oğlu	201, 228	Sarı Veli oğlu
82, 104	Eğri oğlu	202	Ali oğlu
83	Hüseyin Efendi oğlu	203	Uzun Ali oğlu
84	Bezzâz Hacı Ali oğlu	204	Etmekci Hacı Mustafa
85	Keçecioğlu	205	İyık ¹⁵⁶ oğlu
86	Molla Salih oğlu	206	Mehmed Da'i
87	Babuşcu Ahmed oğlu	208	Küçük oğlu
88	Culah Ali Baba	209	Hışır Ali oğlu
89	Beşterli(?) Mehmed	210	Bâbil ¹⁵⁷ oğlu
90	Babuşcu Osman oğlu	211	Yusuf oğlu
91	Kayyum/Kuyum ¹⁵⁸ Hışır oğlu	212	Kayyûm/Kuyum Pirim oğlu

¹⁵⁶ "İyık: insanın boğulurken veya boğazı daralmış olduğu halde sıkındı ile çıkardığı sesi tasvir ider: iyık viyık yapmak." Sami, **a.g.e.**, s. 244.

¹⁵⁷ "Bâbil: Bağdat'ın aşağı tarafında bulunan ve büyüülüğünden dolayı, eski edebiyatımızda "çeh-i Bâbil" olarak yer alan ve birçok dillerin meydana gelmesi bakımından da masalda adı geçen "Bâbil Kulesi"nin bulunduğu, ilkçağdan kalma bir şehir." Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 61.

¹⁵⁸ Sami, **a.g.e.**, s. 1133.

92	Derzi Musa Ağa oğlu	213	Molla Veli oğlu
93	Hacı Kayyum/Kuyum oğlu	214	Koca Ahmed oğlu
94	Rençber Sarı Veli oğlu	215	Hacı Avcı oğlu
95	Rençber Altuntaşlı İsmail	216	Timurci Hacı Hafız Ahmed
96	Rençber ... oğlu	217	Hacı Semerci oğlu
97	Derzi Dirhemsiz Mustafa	218	Culah oğlu
98	Hacı Zeybek oğlu	220	Veli Beşe oğlu
99	Derzi Kamer oğlu	221	Sarı Mehmed oğlu
100	Döger oğlu	222	Dülger Sarı Mehmed
101	Berber İnebolulu oğlu	223	Koca Değirmenci Mustafa
102	İnebolulu oğlu	224	Kalaycı Mustafa
103	Derzi Deli Bey oğlu	226	İmam oğlu
105	Hacı Ağa oğlu	227	Kırlı ¹⁵⁹ oğlu
106	Koca İbrahim oğlu	230	Kurd Hacı Mustafa
107	Hazîne-dâr oğlu	231	Direcikli oğlu
108	Rençber Hacı İmam oğlu	232	Hacı Bekir oğlu
109	... oğlu	233	Cender(?) oğlu
110	Derzi Ahmed oğlu	234	Zeybek Kahveci Mehmed
111	Rençber İslâm oğlu		

Bozdoğan mahallesinde 234 hane bulunmaktadır. Bunlardan 219'u birbirinden farklı hane isimleridir. Mahalle içinde benzer isimler bulunmakta, fakat haneler farklı olduğundan bu benzerlikleri birleştirmeyi uygun bulmadık.

Hane isimleri: “*Tıraş oğlu, Torba oğlu, Bayram oğlu*” 3'er; “*Derzi Mehmed oğlu, Rençber Halil oğlu, Kasab Hacı Süleyman oğlu, Rençber Kunbur oğlu, Eğri oğlu, Deveci Ali Bedel oğlu, Hacı Fakı oğlu, Çoban oğlu, Sallacı oğlu, Kocabıyık oğlu, Sarı Veli oğlu*” haneleri 2'şer ve diğer haneler 1'er adet bulunmaktadır.

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip hanelerinden bazıları:

¹⁵⁹ “*Kırlı: Çavuş kuşunun bir nev'i küçüğü: Kırlı Kuşu*” Sami, a.g.e., s. 1125.

Hane numarası 42, “*Temenni Karındaşı oğlu*” 9 birey kayıtlıdır. Bu hane reisi Hafız Mustafa 90 yaşındadır. 5 evlâdı ve 3 hafidi (torunu) bulunmaktadır. Bozdoğan Mahallesi'nin en kalabalık hanesidir.

209 hane numaralı: “*Hışır Ali oğlu*” 6 bireyi ile mahallenin ikinci kalabalık hanesidir.

5'er bireyin kayıtlı olduğu hanelerden bazıları; “*34 nolu hane: Rençber Cafer oğlu, 62 nolu hane: Babuşcu Çenter oğlu, 83 nolu hane: Hüseyin Efendi oğlu, 114 nolu hane: Rençber Gönül Mehmed ve 169 nolu hane: Derzi Memiş oğlu.*”

4'er bireyin kayıtlı olduğu haneler ise; “*18 nolu hane: Rençber Mehmed Ali oğlu, 24 nolu hane: Sadık Hacı Ahmed oğlu, 46 nolu hane: Rençber Zuhur oğlu, 60 nolu hane: Babuşcu Okcu oğlu, 70 nolu hane: Tellak Hüseyin bin Mustafa.*”

Haneler arasında isim veya sıfat benzerlikleri oldukça fazladır. “*Hacı*” 38, “*Rençber*” 19, “*Derzi*” 18, “*Babuşcu*” 12, “*Efendi*” 10, “*İmam*” 8, “*Debbağ*” ise 7 farklı hanede görülmektedir.

Hane isimlerinde geçen idârî ve meslekî sıfatlar:

İdârî alanda: “*Muhtar ve kadı*”

Meslekî sıfatlar: “*Kürekci/Gevrekci, Ekmekçi, Peynirci, Rençber, Debbağ, Derzi, Pabuççu, Semerci, Urgancı, Kalaycı, Hazîne-dâr, Serây-dâr, Talebe, Kasab, Tellak, Deveci, Bezzâz, Culah, Deveci, Kuyum, Berber, Faki, Demirci, Değirmenci, Katırcı, Kahveci, Hizmetkâr, Çoban, Katmercî, Fişekçi, Keçeci, Çırac, Okçu, Âşık, Avcı*”dır.

Eğitim alanında: “*Müderris*”

Dinî muhtevâlî: “*İmam*”

Fizikî ve belki de davranış özelliklerine göre adlandırılan başlıca hane sıfatları: “*Şişek, İnad, Arab, Topal, Ak Derviş, Hışır, Eğri, Dirhemsiz, Âmâ, Iyk, Külahlı, Kökez, Kara, Kocaman, Kör, Küçük, Mecnun, Sarı, Uzun, Karabıyık*”dır. “*Arab*” sıfatını fiziksel bölümde vermemizin sebebi; Mübahat S. Kütükoğlu'nun belirtmiş olduğu “*bazen zenci yerine arab*” sıfatının da kullanılmış olmasıdır.

Tahrir esnasında kişilerin meslekî, fizikî, bedensel, düşünsel ve daha birçok açıdan tanınmasını sağlayacak özelliklere yer verilmiştir. Bu ise o anda kişinin devletin aradığı vasıfların tesbiti için olmalıdır. Özellikle fiziksel özellikleriyle kayda geçirilen hanelerin, kendileri, bir kuşak öncesi hakkında objektif bilgiler verdiğini ve ayrıca günümüz ailelerinin gen ilişkisi hakkında bilgi verdiğini düşündürmektedir.

Bir diğer değerlendirme de kişilerin nereli olduklarını, kökenlerinin nereye dayandığına ilişkin sıfatlardır. “İnebolulu, Karacasulu, Direcikli, Alanyalı, İç illi” yer bildirenlere örnek olarak gösterilebilir. “Döger”¹⁶⁰ ismi de bir Türk boyu olması açısından önemlidir.

Tablo 2: Yenice Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Mahalle-i Yenice			
Hane No	Hane İsmi	Hane No	Hane İsmi
1	Muhtar Kasab oğlu	147, 292	Molla Hasan oğlu
2, 108	Köse oğlu	148	Kahveci Mestan oğlu
3	Çelebi oğlu	149	Debbağ İbrahim
4	Kaz Osman Dereli	150, 243	Koca Arab oğlu
5	Berber Hasan oğlu	151, 219, 232, 233	Şallı oğlu
6	Acemi oğlu	152	Etmekci Kahraman
7, 41	Efendi oğlu	153	Hüseyin oğlu
8	Çırağı oğlu	154	Culah Kaba/Kaya(?) Ahmed oğlu
9	Hasan Beşe oğlu	155	Mehmed oğlu
10	Erikci Abdullah oğlu	156	Molla Gani oğlu
11	Deveci Köse oğlu	157	Culah İlyas oğlu
12	İkiz oğlu	158	Etmekci oğlu
13, 25, 181, 189, 202, 253	Culah oğlu	160	İmam oğlu
14, 102	Kara Veli oğlu	162	Yunus oğlu Culah
15, 86	Köteli(?) oğlu	164	Renber Ali oğlu
16	Duhâncı Alaşehirli	166	Yaman oğlu
17	Halil oğlu	167	Timurci Hacı Mehmed oğlu

¹⁶⁰ Faruk Demirtaş, “Osmanlı Devrinde Anadolu’da Oğuz Boyları”, s. 335-339. Bu bilgi, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1232/14076.pdf> adresinden 26 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

18	Altuntaşlı Hasan oğlu	168	Timurcı Salih Yetimi
19, 20	Hacı İmam oğlu	169	Hacı Ömer oğlu
21	Şeker İmam oğlu	170	Aşçı Mustafa bin
22	Paldemci oğlu	171, 264	Hacı Ahmed oğlu
23, 76	Ali oğlu	172, 246	Emir Hüseyin oğlu
24	İbrahim oğlu	173	Culah Musa oğlu
26, 235, 279	Arab oğlu	175	Attar Yavaş oğlu
27, 205	Dereli oğlu	176	..... Ahmed Yetimi
28, 29	Hacı Kurd oğlu	177, 185	Burdurlu oğlu
30	Hacı Süleyman oğlu	178, 212	Hacı Uc oğlu
31	Kabakulak oğlu	179	Hacı Yakub Yetimi
32	Kadı Osman oğlu	180	Küçük İbrahim Yetimi
33	Mavi oğlu	182	Hatib oğlu
34, 174	Süleyman oğlu	183	Kahveci Babuşcu Ali bin İbrahim
35, 188	Karaoğlan oğlu	184	Cûdî oğlu
36	Sünbül oğlu	186	Baba oğlu
37	Kalaycı Osman oğlu	187	Da'ioğlan oğlu
38	Kundakçı Yetimi	190	Bacak Yetimi
39	Derzi Süleyman bin Hasan	191	Culah Hasan oğlu
40	Kantarcı oğlu	192	Osman oğlu Culah
42, 271	Keleş oğlu	194, 228	Hüsâm oğlu
43, 274	Çakır oğlu	195, 319	Uzun oğlu
44, 193, 270	Kara Ahmed oğlu	196	Eskici Zeybek oğlu
45	Dağlı İsmail bin İsmail	197	Başlı oğlu
46	Değirmenci oğlu	199	Molla Mustafa oğlu
47	Fakı oğlu	200	Karabıyık oğlu
48, 80, 247	Hacı Abdullah oğlu	201, 305	Köse Molla oğlu
49, 54, 301	Hacı Mehmed oğlu	203	Kasabalı oğlu
50, 112	Ömer Da'i oğlu	204, 242	Veli Ağa oğlu
51	Çakır Ali oğlu	206	Usta Ahmed oğlu
52, 94	Gulâmi ¹⁶¹ Arab	207	Kavaklı Ahmed oğlu

¹⁶¹ “Gulâm: 1.tüyü bıyığı çıkmamış delikanlı, genç. 2.köle, esir, kölemen.” Devellioğlu, **a.g.e**, s. 293.

53	Mahkeme Kâtibi Mustafa Efendi bin Hacı Mehmed	208	Ayakcı
55	Derzi Küçük Ömer oğlu	209, 309	Bâbil oğlu
56	Sarı Ahmed oğlu	210, 223, 273, 276	..... oğlu
57	Cezayirli Mehmed bin Hacı İmam	211	Semerci Çakır
58	Nalband Mehmed bin Hacı Behlüvan	213	Sürmeli oğlu
59	Koçoğlan Culah	214	Tomtom
60	Hasan Hafız oğlu	215, 295	Küçük Hacı Ahmed oğlu
61, 69, 70, 89, 134	Boşnak oğlu	216	Türkmen
62	Rencber Hasan oğlu	217	Sağır oğlu
63, 198	Behlüvan oğlu	218	Kazzaz oğlu
64	Ali Da'î oğlu	220, 254	Raziye oğlu
65	Hacı Halil oğlu	221	Sâ'im oğlu
66	Müderriş	222	Semerci Yusuf bin Habib
67	Kara Mahmud oğlu	225	Karakaş oğlu
68	Müezzin Mehmed oğlu	226, 288	Derviş oğlu
71, 250	Nalband oğlu	227	Çakır Ahmed oğlu
72	Değirmenci Mehmed	229	Aşçı oğlu
73	Kabaoğlan oğlu	230	Semerci Hacı Ali oğlu
74, 103	Ömer oğlu	231	Salih oğlu
75, 234	İnceoğlan oğlu	236	Hasan Ağa oğlu
77	Hacı Bağcı Hacı	237	Deli Efe oğlu
78, 165	Hacı Sadık oğlu	238	Culah Zeybek Hafız
79	Hâkim oğlu	239	Hakır ¹⁶² Ali oğlu
81, 125	Şaban oğlu	240	Abdal oğlu
82	Kasab Mustafa oğlu	241	Enişte oğlu
83, 84, 289, 303, 304	Sarı Mehmed oğlu	244	Telli oğlu
85	Sarı Hasan oğlu	245	Uzun Ali oğlu
87	Mustafa Efendi oğlu	248	Emir oğlu
88	Cafer Efendi oğlu	249, 320(?)	Vekil oğlu

¹⁶² Bu kelimenin doğrusu “Çakır” olmalıdır. Osmanlıca “چ” harfinin noktası konulmamış olmasından dolayı kelime “Hakır” olarak okunmaktadır.

90	Zahman oğlu	251	Cûd Ahmed oğlu
91, 159, 160	Timurci İsmail oğlu	252	Koca Ayak oğlu
92	Meded oğlu	255	Kocabıyık oğlu
93	Derzi Hacı	256	Hacı Sarı oğlu
95	Kadayıfçı Katal(?) oğlu	257	Debbağ Berber Osman oğlu
96	Rencber Culah oğlu	258	Müderris Hasan Efendi oğlu
97, 161	Culah Hacı	259	Ebâbîl ¹⁶³ oğlu
98	Rencber Koca Arab oğlu	260	Abbas oğlu
99	Culah Emir oğlu	261	Eyüb oğlu Culah
100	İmam Halil Hoca oğlu	262, 263	Berber oğlu
101	Berber Takal(?) oğlu	265	Culah Derzi
104	Culah Cekcet(?) oğlu	266	Kadı oğlu
105	Rencber Tobal oğlu	267	Telli oğlu
106, 224	Sarı Hüseyin oğlu	268	Sakallı oğlu
107	Müezzin oğlu	269	Sadık oğlu
109	Culah Mehmed Ali bin Koca Ali	272	Çivici oğlu
110	Etmekci Hacı Abdullah oğlu	275	Koca Coban
111	Mustafa oğlu	277, 278	Haşim oğlu
113	Tüccar Hacı	280	Sirozlu(?) oğlu
114, 133	Osman Kethüda oğlu	281	Bekir oğlu
115	Yakub oğlu	282	Dede Ahmed oğlu
116	İmam Hacı	283	Ahmed Molla oğlu
117	Babuşcu Mısırlı oğlu	284, 285	Şeyh Ali oğlu
118	Babuşcu	286	Bucalı(?) Yetimi
119	Rencber İmam oğlu	287	Çenberci Mustafa Yetimi
120	Rencber Hacı Mehmed bin Hacı Kara İbrahim	290	..... Mehmed
121	Abbas Ahmed bin Ali	291	Kankal
122	Culah Abdi oğlu	293	Mustafa Beşe oğlu
123	Rencber Hasan Hoca oğlu	294	Yörük Mehmed bin
124	Şevval oğlu	296	Kasab

¹⁶³ “Ebâbîl: 1. Dağ kırlangıcı, 2. keçisağan’ denilen bir kuş. 3. Sürüler, bölükler. [Kur’an’ı Kerim’in 105’inci “Fil” sûresinde sözü edilen “kuş sürüsü” ves’ilesiyle edebiyâtımızda çok geçer.] Devellioğlu, a.g.e., s. 197.

126	Hasan Da'i oğlu	297	Deveci Kara
127	Deli Ahmed Yetimi	298	Hoca oğlu
128	Timurcı Behlüvan oğlu	299	Deveci Cırağı
129	Hacı Kasab oğlu	300	Timurcı Topal Ahmed oğlu
130	Talebeden Hüseyin Efendi oğlu	302	Molla Kerim oğlu
131	Culah Cive/Cire ¹⁶⁴ Ahmed oğlu	306	Deveci Osman Da'i oğlu
132	Rencber Sefer oğlu	307	Debbağ Babuşcu oğlu
135	Culah Ali Beşe oğlu	308	Timurcı Ahmed Da'i oğlu
136	Rencber Kara Ahmed oğlu	310	Molla Mehmed oğlu
137	Culah Sirozlu(?) oğlu	311	Hışroğlan oğlu
138	Telli Veli oğlu	312	Nalband Ahmed oğlu
139	Hatib Hacı Osman oğlu	313	Burdurlu oğlu
140	Osman oğlu	314	Hacı Uzun Ali oğlu
141	Rencber Hoca oğlu	315	Hıdmetkâr Bayram oğlu
142	Direcikli oğlu	316	Osman Hafız oğlu
143	Ağa Yoldaş Yetimi	317	Hacı Himmet oğlu
144	Rencber Emir oğlu	318	Rencber İbrahim oğlu
145	Subiceli(?) oğlu	320	Vekil(?) oğlu
146	Mûytâb oğlu		

Yenice Mahallesi'nde 320 hane bulunmaktadır. Bunlardan 257'si farklı hane isimleridir. Hane isim benzerlikleri:

En fazla bulunan hane ismi: 6 farklı yerde geçen "*Culah oğlu*" hanesidir. Bunu 5'er adetle "*Boşnak oğlu ve Sarı Mehmed oğlu*"; 4 adetle "*Şallı oğlu*, 3'er adetle "*Arab oğlu, Hacı Abdullah oğlu, Kara Ahmed oğlu, Demirci İsmail oğlu*" hane isimlerinin takip ettiği görülmektedir. 2'şer adet bulunan 41 hanenin isimleri şunlardır: "*Köse oğlu, Efendi oğlu, Kara Veli oğlu, Köteli(?) oğlu, Hacı İmam oğlu, Ali oğlu, Dereli oğlu, Hacı Kurd oğlu, Süleyman oğlu, Karaoğlan oğlu, Keleş oğlu, Cakır oğlu, Ömer Da'i oğlu, Gulâmî oğlu, Behlüvan oğlu, Nalband oğlu, Ömer oğlu, İnceoğlan oğlu, Hacı Sadık oğlu, Hüsâm oğlu, Şaban oğlu, Culah Hacı, Sarı Hüseyin oğlu, Osman Kethüdâ oğlu, Molla Hasan oğlu, Koca Arab oğlu, Hacı Ahmed oğlu,*

¹⁶⁴ "*Cire: çırak, uşak ve hizmetçilere verilen gündelik, yemek ve para. - Cive: civa. (bkz.zibek)*" Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 144-145.

Emir Hüseyin oğlu, Burdurlu oğlu, Hacı Uc oğlu, Uzun oğlu, Köse Molla oğlu, Veli Ağa oğlu, Bâbil oğlu, Küçük Hacı Ahmed oğlu, Raziye oğlu, Derviş oğlu, Vekil oğlu, Berber oğlu, Haşim oğlu ve Şeyh Ali oğlu.”

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip hanelerinden bazıları:

Hane numarası 245: “*Uzun Ali oğlu*” 7 birey ile mahallenin belge üzerinde en kalabalık hanesidir.

202 hane numaralı: “*Cülah oğlu*” 6 bireyi ile mahallenin ikinci kalabalık hanesidir.

5’er bireyin kayıtlı olduğu hanelerden bazıları: “*1 nolu hane: Muhtar Kasab oğlu, 6 nolu hane: Acemi oğlu, 140 nolu hane: Osman oğlu, 161 nolu hane: Culah Hacı Ahmed, 258 nolu hane: Müderris Hasan Efendi oğlu, 262 nolu hane: Berber oğlu.*”

4’er bireyin kayıtlı olduğu hanelere ise; “*20 nolu hane: Hacı İmam oğlu, 151 nolu hane: Şallı oğlu, 231 nolu hane: Salih oğlu*” haneleri örnektir.

İdâreci ve asâyişten sorumlu hane sıfatları: “*Muhtar, Kadı, Hâkim ve Kethüdâ*”dır.

Yenice Mahallesi’ndeki meslekî sıfatlar: “*Culah, Rençber, Aşçı, Demirci, Berber, Kasab, Terzi, Nalband, Debbağ, Semerci, Çoban, Pabuççu, Ekmekçi, Erikçi, Duhâncı, Kalaycı, Müytâb, Tüccar, Kahveci, Aktar, Kazzaz, Çivici, Deveci.*”dir.

Attar: Güzel kokular, yağlar vesaîre satan adam. Mahalle aralarında bazı baharatla iğne iplik vesaîre satan dükkâncı. Günümüzde Bozdoğan’da buradaki defterde olduğu gibi tek aktar dükkânı bulunmaktadır.

Eğitim alanında: *Müderris ve Fakı*

Dinî muhtevâlî sıfatlar: “*Hacı, Hatip, İmam, Molla ve Müezzin*”dir. Bunun yanında “*Derviş ve Abdâl*” sıfatları da yer almaktadır. Bu durum Tekke ve zâviye kültürünün olabileceğini düşündürmektedir.

Değirmenci ve Ekmekçi sıfatları Bozdoğan’da ekim-dikim yapıldığına işarettir. Nalband, Kasab, Çoban, Mûy-tâb (Kıl dokuyan), Semerci gibi sıfatlar, hayvancılıkla

uğraşıldığını gösterir. Fakat hangi hayvanın kesin olarak bulunduğunu söylememiz doğru olmayacaktır. “*Kıl dokuma ve çoban*”, “küçükbaş hayvanların”; “*semer ve nalband*” ise “büyükbaş hayvanların” olduğunu gösterir.

19. yüzyılın ilk yarısında Bozdoğan’da çocukların babalarından ayrı meslekleri yaptıkları da görülmektedir. “Hane no 68, kişi sıra no 140: *Müzezzin Mehmed oğlu Derzi İbrahim*; hane no 114, kişi sıra no 225: *Osman Kethüda oğlu Rencber Osman* ve hane no 218, kişi sıra no: 419: *Kazzaz oğlu İmam Ömer*” bu durumu örneklendirmektedir.

Kişilerin fiziksel özellikleri; düşünüş, davranışlarını belirten lakâplar ve sıfatlar: “*Arab, pehlivan, ebâbil, efe, efendi, çakır, deli, gulâmi (genç, köle), hışır, ikiz, inceoğlan, mavi, kabaoglan, kabakulak, kara, karakaş, karabıyık, kaz, keleş, koca, koçoğlan, köse, kurt, küçük, sakallı, sarı, sünbül, telli*”dir.

Bazı hane isimlerinde, hanelerin nereli olduklarını, kökenlerini belirten sıfatlar yer almaktadır. “*Altuntaşlı*¹⁶⁵, *Cezayirli, Boşnak, Direcikli*¹⁶⁶, *Burdurlu, Dağlı, Türkmen, Yörük*” sıfatları bunlara örnek sayılır. Cezayirli, Boşnak, Türkmen sıfatları farklı etnik kökene sahip ailelerin de burada yaşadıklarını göstermektedir. Fakat hangi ülkenin hangi şehirden geldikleri bilinmemektedir.

Yenice Mahallesi hane isimlerinde dikkat çekici diğer bir husus, bayan ismi “*Raziye*”nin kayıtlı olmasıdır. Raziye oğlu diye bahsedilen kayıta; şahsın 14 yaşında ve babasının meçhul olduğunu düşünebiliriz. Çünkü böyle durumlarda genellikle “*Yetim*” kelimesi ile kayıt yapıldığı görülür. Hane no 32, kişi sıra no 70: Kadı Osman oğlu yetimi Osman (10 yaşındayken kaydedilmiş, kayıttan sonra vefat etmiştir) ve hane no 33, kişi sıra no 71: Mavi oğlu yetimi Ali (12 yaşında, askerliğe elverişli olarak işaretlenmiş) bu duruma örnektir. Ayrıca hane no 11, kişi sıra no 27: Deveci Köse oğlu Mustafa (15 yaşında) ve hane no 156, kişi sıra no 297: Mehmed oğlu Mehmed (13 yaşında) tek başlarına kaydolunmuşlardır. Bu bakımdan önemlidir.

Bozdoğan’ı bir bütün olarak ele alacak olursak, iki mahallede de gayri müslim veya yabancı haneler bulunmamaktadır. Ayrıca defterde geçen hane isimlerinden bazıları varlığını günümüze kadar sürdürmüştür. Bugün soyadı olarak kullandıkları

¹⁶⁵ Bozdoğan’ın bir köyüdür.

¹⁶⁶ Bozdoğan ile Yenipazar arasında, Yenipazar’a bağlı bir köydür.

isim itibariyle: Torbaoğlu, Şallıoğlu, Başlıoğlu, Bayramoğlu günümüzde varlığı bilinen sülalelerin başta gelenlerindedir.

1830 Bozdoğan merkezinde en yaygın görülen hane sıfatları, “*Hacı, Hoca, Efendi, Şeyh, Molla; Beşe, kara, uzun, sarı, çakır, koca* ile Çulha esnafı, *terzi, pabuççu, kasap, değirmenci, kebabçı, eskici, debbağ, demirci, kalaycı, kiremitçi, hizmetkâr, çoban, sığırtmaç*” 1844 Bozdoğan köylerindeki yaygın mesleklerle benzerlik göstermektedir.¹⁶⁷

A.2) KAZA-İ KESTEL MA’A NAZİLLİ

Tablo 3: Karaçay Mahallesi Hane İsim/Sıfatlar

Mahalle-i Karaçay			
Hane No	Hane İsmi	Hane No	Hane İsmi
1	Muhtar Delilbaşızade Hacı	116	Kırlı oğlu
2	Hacı Osman Efendi oğlu	117	Atcalı Arabacı
3	Kuyucaklı Mustafa bin Mehmed	118	Debbağ Osman bin Abdullah
4	Debbağ Hazîne-dâr oğlu	119	Hacı Feyzullah oğlu
5	Debbağ Kara Mehmed oğlu	120	Emir Hüseyin oğlu
6	Debbağ Salih oğlu	121	Urgancı Mehmed bin Abdullah
7	Dellal Molla Hasan oğlu	123	Berber Ali bin İbrahim
8	Berber Hacı Şeyh	124	Kavrulmuş Kebabcı Hacı
9	Culah Dimeli(?) oğlu	125	Kuşcu oğlu
10	Rencber Karaca Molla	126	Debbağ Deliler Başı oğlu
11	Eskici oğlu	127	Güreşçi Mehmed bin Mehmed
12	Rencber Cevre ¹⁶⁸ (?) oğlu	128	Kebabcı Kalyoncu oğlu
13	Debbağ Urgancı	129	Kuyucaklı
14	Yenibazarlı oğlu	130	Hoca oğlu
15, 106	Harem oğlu	131	Rencber Arpa[z]lı

¹⁶⁷ 1844 Bozdoğan köylerindeki yaygın olan meslekler için bkz. Rengin Ataman, “Temettuat Defterlerine Göre Bozdoğan Kazası Köylerinin Sosyal ve Ekonomik Durumu”, **Bozdoğan**, C. I, s. 168. (İzmir, 2010).

¹⁶⁸ “*Cevr: haksızlık, ezâ, cefâ, eziyet, gadir, zulüm; sitem.*” Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 1004.

16	Çelebi oğlu	132, 177	Hendek oğlu
17	Helvacı oğlu	133	Rencber Müftü oğlu
18	Solak oğlu	134	Balyambolulu Culah
19	Urgancı Tomur oğlu	135	Gü[m]üşdereli(?)
20	Berber Sünetci oğlu	136	Gerekli/Gürekli
21	Dülger Hacı Sarı Mehmed oğlu	137	Tutak(?)
22	İmam Hacı Osman Efendi oğlu	138	Molla Ahmed
23	Boyacı Hacı Mehmed bin Mustafa	139	Kul Hacı Mehmed
24	Debbağ Emir Mehmed oğlu	140	Rencber Emir Yusuf oğlu
25	Kirli oğlu	141, 144	Ömer
26	Gulâmi Halil bin Abdullah	142	Dallicalı Arabacı
27	Çilingir İbrahim bin Mehmed	143	Yamalı oğlu
28, 29	Debbağ Hacı Ali oğlu	145	Derzi oğlu
30	Babuşcu Molla Mustafa oğlu	146	Derzi Ali oğlu
31	Berber Hacı Ahmed oğlu	147	Hüseyin Bey bin Mustafa
32	Rencber Hacı Ahmed oğlu	148	Karacasulu Osman
33	Serdar Sağır oğlu	149	Abdullah Da'î oğlu
34	Debbağ Molla Veli oğlu	150	Bazarlı oğlu
35	Kayranlı Ahmed oğlu	151	Debbağ Kaval oğlu
36	Rencber Deveci Abdullah bin	152	Kaçır oğlu
37	Berber Emin bin Mehmed	153	Çiftci Tobre ¹⁶⁹
38	Dağlı Salih bin Rencber Mehmed	154	Unfir ¹⁷⁰ (?) Hüseyin oğlu
39	Mısırlı oğlu	155	Çaylı Mehmed oğlu
40	Kahveci Mustafa bin Süleyman	156	Hacı Hamza oğlu
41	Talebeden Abdullah oğlu	157	Batakcı Hasan
42	Aceleli İmam oğlu	158	Debbağ Zorlu oğlu
43	Nasuh Ahmed oğlu	159	Molla Hasan oğlu
44	Berber Mahmud bin Abdullah	160	Deveci Kara Mehmed bin Ali

¹⁶⁹ "Tobre: torba" Sami, **a.g.e.**, s. 888.

¹⁷⁰ "Unfi: şiddetli, sert, kaba." Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 1121.

45	Hacı Ali	161	Nalband oğlu
46	Rencber Kazalı oğlu	162	Hıdmetkâr Şühûdü ¹⁷¹
47	Elma Baş oğlu	163	Rencber Koca Ali oğlu
48	Gulâm	164	Bayram oğlu
49	Karasulu Tellak Hacı	165	Köse Ahmed
50	Emir oğlu	166	Bülbül oğlu
51	Nasuh oğlu	167	Kıbrıslı
52	Kebabcı Süleyman bin	168	Dem Deli oğlu
53	Rencber Zibidi oğlu	169	Koca Baldır oğlu
54	Debbağ Kara Ali oğlu	170	Cır[a]k Ali oğlu
55	Burdurlu Kara Ali oğlu	171	Dağlı Kasab Ahmed oğlu
56, 122	Hacı Ali oğlu	172	Arabacı Hacı Ahmed oğlu
57	Dumanlı oğlu	173	Ömer oğlu
58	Yenibazarlı Babuşcu Mehmed bin Mustafa	174	Çiftlikli Ali oğlu
59	Bozdoğanlı Culah oğlu	175	Sürücü
60	Rencber Mışıl (?) oğlu	176	Rencber Arab
61	Debbağ Şahan oğlu	178	Çiftçi Bekir Efendi oğlu
62	Kebabcı Ahmed oğlu	179	Rencber Karaoğlan oğlu
63	İmam Hacı Musa oğlu	180	Hıdmetkâr Bostan oğlu
64	Bozdoğanlı Hamamcı	181	Hacı Kabak oğlu
65	Derzi Emir Yusuf oğlu	182	Laz oğlu
66	Kebabcı Kara Ahmed oğlu	183	Hendek İbrahim oğlu
67	Akşehirli Helvacı	184, 198	Sürücü oğlu
68	Zeytunci oğlu	185	Mehmed Efendi oğlu
69	Civacı Mehmed oğlu	186	Katıroğlu
70	Hatib Kuyumcu oğlu	187	..... Mehmed
71	Kebabcı Ömer oğlu	188	Hacı Mahmud oğlu
72, 76	Dede Hoca oğlu	189	Davulcu oğlu

¹⁷¹ “Şühûd: Şâhid.” Sami, a.g.e., s. 792.

73	Mısırlı Bakkal Hacı	190	Mısır Üreli(?) İmam
74	Debbağ Eyüb oğlu	191	İkilik oğlu
75	Kebabcı Hatib oğlu	192	Solak Kuruncalı Hıdmetkâr
77	Kara Kuş oğlu	193	Mahmud Çelebi oğlu
78	Danacı(?) Arab oğlu	194	Hıdmetkâr Küçük Hüseyin oğlu
79	Boyacı Hacı Mustafa oğlu	195	Lokmacı oğlu
80	Bekir Beşe oğlu	196	Bağdadlı Derviş
81	İlyas oğlu	197	Abaza oğlu
82	Rencber Cengel[c]i oğlu	199	Rencber Süleyman oğlu
83	Rence ¹⁷² Gül/Kel Bey oğlu	200	Hacı Osman Efendi
84	Rencber Koca Ahmed oğlu	201	İbrahim yetimi Halil
85, 100	Koca Mustafa oğlu	202	Ayazlı Mehmed oğlu
86, 114	Sığırtmaç oğlu	203, 204	Başdeli(?) oğlu
87, 210	Veyis oğlu	205	Kahraman oğlu
88	Kantarcı oğlu	206	Beşkazalı
89	Emir Yusuf oğlu	207	Bana'ırcı Ali oğlu
90	Deştmal Kırılı	208	Bekir oğlu
91	Kuşbaz Rencber İmam oğlu	209	Kayyûm Mustafa oğlu
92	Halil oğlu	211	Kaşıkcı Osman bin
93	Bostan oğlu	212	Boyacı Cırağı
94	Debbağ Nalband Hasan oğlu	213	Bilanlı(?) oğlu
95	Arpazlı Kavalcı oğlu	214	Kuru Hacı oğlu
96	Culah Hacı Hüseyin oğlu	215	Sulu oğlu
97	Denizlili oğlu	216	Mahzar/Muhzır
98	Debbağ Emir oğlu	217	Kör Hacı
99	Kebabcı İbrahim	218	Kirişçi Kara
101	Boyacı İbrahim bin Kara Mustafa	219	Eğri Belli
102	Hacı Mustafa	220	Canba[z] Veli oğlu

¹⁷² "Rence: (bkz. Rencûr). Rencûr: sıkıntılı, incinmiş; rahatsız, hasta, dertli." Devellioğlu, a.g.e., s. 886.

103	Bostancı oğlu	221	Kokuk Mustafa oğlu
104	Kasab Delil ¹⁷³ Başı oğlu	222	Urgancı oğlu
105	Denizlili Mehmed oğlu	223	Arab Mehmed Ali
107	Arab Hacı	224, 225, 233	Arab Mercan
108	Debbağ Hacı Veli oğlu	226, 230	Arab Selim
109	Rencber Hacı Mahmud oğlu	227, 228	Arab Abdullah
110	Hacı Musa oğlu	229	Diğer Arab Ali
111	Yenibazarlı Salaş(?)	231	Diğer Arab Behlivan
112	Kebabcı Tunus(?) oğlu	232	Diğer Arab Kabakçı Ali
113	Hıdmetkâr Ali bin Musa	234	Diğer Arab Musa
115	Berber Cüce oğlu	235	Kuşcu Mehmed Ali

Karaçay Mahallesi'nde 235 hane bulunmaktadır. Hane isimlerinde tamamıyla birbirine uyan hane isimlerinin aynı olduğu, küçük farklılıklar olan hanelerin ise başka bir hane olduğu düşünülmelidir. Buna göre: 220 farklı hane ismi bulunmaktadır.

Hane isimlerinin benzerliklerine baktığımızda kalabalık haneler görülmemektedir. En kalabalık hane isminden en azına doğru sıralayacak olursak: “Arab Mercan” 3; “Harem oğlu, Debbağ Hacı Ali oğlu, Hacı Ali oğlu, Dede Hoca oğlu, Koca Mustafa oğlu, Sığırtmac oğlu, Veyis oğlu, Hendek oğlu, Ömer, Sürücü oğlu, Başdeli(?) oğlu, Arab Selim, Arab Abdullah” hane isimleri 2’şer farklı yerde geçmektedir. Geri kalan tüm isimler 1’er hane ismini göstermektedir.

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip haneleri:

6’şar bireye sahip “104 nolu hane: Kasab Delil Başı oğlu, 189 nolu hane: Davulcu oğlu” haneleri mahallenin en kalabalık haneleridir.

5’er bireyin kayıtlı olduğu “119 nolu hane: Hacı Feyzullah oğlu, 127 nolu hane: Güreşçi Mehmed bin Mehmed ve 192 nolu hane: Solak Kuruncalı Hıdmetkâr” haneleri kişi sayısı bakımından ikinci kalabalık hanelere örnektir.

¹⁷³ “Delil: 1. Yol gösteren, kılavuz. 2 şâhit, belge, tanık.” Devellioğlu, **ag.e.**, s. 172.

4'er bireyin kayıtlı olduğu hanelerden bazıları: “36 nolu hane: *Debbağ Molla Veli oğlu*, 74 nolu hane: *Debbağ Eyüb oğlu*, 91 nolu hane: *Kuşbaz Rencber İmam oğlu*, 143 nolu hane: *Yamalı oğlu* ve 225 nolu hane: *Diğer Arab Mercan.*”

Hane isimlerinde pek fazla benzerlik olmasa da, sıfatlar farklı hane isimlerinde oldukça sık görülmektedir. En fazla görülen sıfatlar; “*Hacı*” 33, “*Debbağ ve Rencber*” 18'er, “*Arab*” 14, “*Kebabcı*” 9, “*Berber*” 7, 6'şar adetle “*Kara ve Molla*”dır.

Sıfatları nicelik ve niteliklerine göre sınıflandıracak olursak;

İdarî sıfat: “*Muhtar*”

Eğitimle ilgili herhangi bir sıfat olmaması ilgi çekici bir durumdur. Bu durumdan Karaçay Mahallesi'nde öğrenci, okul olmadığı veya mahallede hiç müderris (öğretmen) konaklamadığı düşünülmelidir. Ama “kesinlikle okul, öğretmen, öğrenci yoktur.” hükmünde bulunulmamalıdır.

Dinî muhtevâ içeren sıfatlar: “*Hacı, İmam, Molla ve Müftü*”dür.

Meslekî sıfatlar: “*Debbağ, Rencber, Berber, Urgancı, Sünneci, Boyacı, Culah, Çilingir, Babuşcu, Deveci, Kahveci, Tellak, Kebabcı, Hamamcı, Helvacı, Zeytunci, Kuyumcu, Bakkal, Danacı, Arabacı, Nalband, Sığırtmaç, Kasab, Kavalcı, Kuşcu, Güreşçi, Derzi, Çiftçi, Hizmetkâr, Sürücü, Lokmacı, Bana'ırcı, Kaşıkçı, Kirişçi*”dir.

Kiriş¹⁷⁴: 1.Keman gibi bazı sazlara tel yerine takılab sinir veya bağırsaktan sap. 2.Yayı germeye yarayan lastikli bağ. 3.Döşeme ve tavan tahtaları mihlanmak üzere ustanın enince kılıçlama konulan kereste. Anlamlarından herhangi biri için kullanılmış olabilir.

Karaçay mahallesinde Ekmekçi sıfatının bulunmaması ilginçtir.

Fiziksel özellik belirten sıfatlar: “*Sarı, Elma Baş, Cüce, Unfir, Köse, Karaoğlan, Kabak, Solak, Kahraman, Kör, Eğri Belli*”dir.

Hanelerin nerden geldiklerini belirten sıfatlar: “*Akşehirli, Arpazlı, Atçalı, Balyambolulu, Bozdoğanlı, Dallıcalı, Denizlili, Gümüşdereli, Karacasulu, Kuyucaklı, Kıbrıslı, Yenibazarlı.*”

¹⁷⁴ Sami, a.g.e., s. 1161.

Tablo 4: Hacı Nasuh Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Mahalle-i Hacı Nasuh			
Hane No	Hane İsimleri	Hane No	Hane İsimleri
1	Muhtar İsmail oğlu	61	Kaşıkcı oğlu
2	..... Muslualdin(?) oğlu	62	Akşehirli Bakkal Hüseyin Da'i bin Mahmud
3	Mustafa Bey oğlu	63	İmam
4	Rençber Mehmed Salih bin Muslu	64	Süleyman Yetimi
5	Rençber Kazalı oğlu	65	Hatib oğlu
6	..... Hacı Halil oğlu	66	Tarakçı oğlu
7	Gulâmi Arab Selim	67	Memiş oğlu
8, 49	Derzi Arab Hasan oğlu	68	Hacı Sarı oğlu
9, 10	Hanedandan İyiceli oğlu	69	Müderriş Feyzullah oğlu
11, 12	İyiceli oğlu	70	Urgancı Ahmed oğlu
13	Direcikli Salih oğlu	71	Bağ Bakkal oğlu
14, 76	Muslualdin(?) oğlu	72	Canba[z] Mehmed bin Osman
15	Şeyh Hacı Osman Efendizâde	73	Hamamcı Mehmed bin İbrahim
16	Dumanlızâde Müezzîn	74	Çiftci Mehmed Ağa oğlu
17, 89	Emrullah oğlu	75	Babuşcu İnceoğlan oğlu
18	Müderriş Ahmed Efendi	77	Gulâmi Ali
19	Müezzîn Kethüda oğlu	78	Hıdmetkâr Tekeli Mustafa
20	Helvacı Hasan oğlu	79	Semerci Kocabaş oğlu
21	Bana'ırcı Hacı Ömer bin Mehmed	80	Colak Kasab oğlu
22	Dumanlı Uzun Hacı İbrahim oğlu	81	Rençber Mehmed oğlu
23	Giridli Rençber	82	Kahveci Kurgalı(?) Ahmed

24	Tulum oğlu	83	İmam oğlu
25	Böğrölceci oğlu	84	Ken'ân ¹⁷⁵ Oğlu
26	Küçük oğlu	85	Halil oğlu
27	Mükibb ¹⁷⁶ Hocacı Kara Şeyh oğlu	86	Arab Ali oğlu
28	Derzi oğlu	87	Molla Hüseyin
29	Babuşcu Canik oğlu	88, 105	Sûfî ¹⁷⁷ oğlu
30	Rençber Nebi oğlu	90	Aynî ¹⁷⁸ oğlu
31	Rençber Uzun İbrahim oğlu	91	Hacı Bekir oğlu
32	Bakkal Dalıcalı	92	Bölük oğlu
33	Rençber Arab Hacı	93	Arab oğlu
34	Berber oğlu	94	Sıyâmî ¹⁷⁹ oğlu
35	Rençber Küçük oğlu	95	Etmekci Mehmed bin
36	Battal oğlu	96	Kebabcı Koca İri oğlu
37	Emir Hoca oğlu	97	Kocabaş oğlu
38	Timurcü İsa oğlu	98	Arab Ferhad
39	Ak Mehmed oğlu	99	Kaşıkcı Köse
40	Abdullah Hoca oğlu	100	Kasabalı Berber Mustafa
41	Rençber Eskici oğlu	101	Arpa[z]lı Hıdmetkâr Mehmed
42	Hacı Bey oğlu	102	[G]ulâm Arab oğlu
43	Bir Köy(?) oğlu	103	Müderriş Mehmed Efendi bin İbrahim
44	Duhâncı Çelebi oğlu	104	Arpazlı Talebeden Mustafa

¹⁷⁵ “Ken'ân: Hz. Ya'kub'un memleketi, Filistin, Palestin. 2. Erkek adı.” Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 507.

¹⁷⁶ “Mükibb: bir şeyin üzerine çok düşen, başını eğüb meşgul olan.” Sami, **a.g.e.**, s. 1395.

¹⁷⁷ “Sûfî: 1. Tasavvuf ehli. 2. Sofu.” Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 961.

¹⁷⁸ Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 56.

¹⁷⁹ “Sıyâm: Oruç.” Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 950.

45	Hatib Feyzi Efendi oğlu	106	Tozlu oğlu
46	Hasırcı İlyas	107	Müderriş Hacı Ahmed Efendi bin Hüseyin
47	Renber Muslualdin(?) oğlu	108	Kahveci Mehmed bin Mehmed
48	Bekci oğlu	109	Sarı Ağa oğlu
50	Duhâncı Mehmed bin Osman	110	Sürücü Derviş oğlu
51	Debbağ Beşer oğlu	111	Kazalı oğlu
52	Beşer oğlu	112	Osman Beyin oğlu
53	Üzümcü Alemdar Renber	113	Babuşcu Ton Ayak oğlu
54	Canba[z] Cakır oğlu	114	Hıyar oğlu
55	Hacı Abdullah oğlu	115	Şeritci Dedeci Ali
56	Renber Ahmed Efendi oğlu	116	Babuşcu Kuyucaklı
57	Renber Dağlı Ali oğlu	117	Kara Şeyhzâde Bağcı
58	Derzi Mavili oğlu	118	Kırlı Hüseyin A'mâ
59	Koca Ahmed oğlu	119	Mahmud oğlu
60	Kule ¹⁸⁰ Eskici Kara	120	Yetim Müderriş Ömer Efendi oğlu

Hacı Nasuh Mahallesi'nde 120 hane bulunmaktadır. Bunlardan 114'ü farklı isimlere sahip hanelerdir.

2'şer adet bulunan hane isimleri: “*Derzi Arab Hasan oğlu, Hanedandan İyiceli oğlu, İyiceli oğlu, Muslualdin(?) oğlu, Emrullah oğlu, Sûfî oğlu*” haneleridir. Diğer hane isimleri 1'er tanedir.

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip hanelerinden bazıları:

Hane numarası: 100 “*Kasabalı Berber Mustafa*” hanesine ait kayıtlı toplam 6 birey bulunmaktadır. Hacı Nasuh Mahallesi'nin en kalabalık hanesidir.

¹⁸⁰ Sami, a.g.e., s. 1112.

5'er bireyi bulunan "2 nolu hane: ..... Muslualdin ve 36 nolu hane: Battal oğlu" haneleri mahallenin ikinci kalabalık hanelerine örnektir.

4'er bireyin kayıtlı olduğu hanelere: "4 nolu hane: Rençber Mehmed Salih bin Muslu, 94 nolu hane: Sıyâmi oğlu ve 99 nolu hane: Kaşıkçı Köse Mehmed" örnektir.

Hane isimlerindeki sıfatların sayıları: "Rençber" 13, "Hacı" 9, "Arab" 8, "Efendi" 6 ve 5 tane "Müderris" en sık görülenler sıfatlardır.

İdarî sıfatlar: "Muhtar ve Kethüdâ"

Eğitim alanındaki sıfat: "Müderris"

Meslekî sıfatlar: "Rençber, Derzi, Hizmetkâr, Helvacı, Böğrülceci, Babuşçu, Bakkal, Timurcu, Eskici, Duhâncı, Bekci, Debbağ, Üzümcü, Kaşıkçı, Tarakçı, Urgancı, Hamamcı, Çiftçi, Semerci, Kasab, Kahveci, Etmekçi, Kebabçı, Sürücü"dür.

Böğrülceci¹⁸¹, üzümçü, ekmekçi ve özellikle çiftçi gibi sıfatların yer alması Hacı Nasuh Mahallesi'ndeki hanelerin tarımla uğraştığını gösterir.

Dinî sıfatlar: "Hacı, Şeyh, Müezzîn, Hoca, İmam ve Molla"dır. Bunun yanında tasavvufî olarak "Sûfî" sıfatı da vardır.

Fizikî özellik belirten sıfatlara: "Uzun, Ak, Arab, Çakır, Mavili, Kara, Koca, Kule, İnceoğlu, Çolak, İri, Köse, Hıyaroğlu, A'mâ, Ton Ayak" örnektir.

Hanelerin nereden geldiklerini veya kökenlerine dair bilgiler veren sıfatlar: "Kazalı, Gulâmi, Hanedandan, Direcikli, Giridli, Akşehirli, Tekeli, Kuyucaklı"dır.

Bunlardan farklı olarak "İyiceli ve Tozlu" sıfatları da bulunmaktadır.

Hacı Nasuh Mahallesi'nde dikkat çeken bir diğer sıfat, "Aynî"dir. Aynî; Osmanlı'da bir vergi sistemidir. Hanenin bu sıfatla kayıtlı olması önemlidir.

¹⁸¹ Fasulyeye benzeyen, kurutulunca fasulyeden biraz daha küçük, baklagillerden bir sebzedir.

Tablo 5: Çapa Hasan Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Mahalle-i Çapa Hasan			
Hane No	Hane İsimleri	Hane No	Hane İsimleri
1	Müftü-i Belde Ali El-Vasfi Efendi bin Mehmed	90	Hacı Kara Osman bin İbrahim
2	Muhtar Berber Ali bin Süleyman	91	Babuşcu Hacı Kırılı oğlu
3	İmam Kaba Sakal oğlu	92	Rencber Kundıralı Ahmed bin İbrahim
4	Yusuf Ali	93	Rencber Hacı Gaffar oğlu
5	Dülger Hacı Yusuf	94	Dülger Mehmed oğlu
6	Abdurrahman oğlu	95	Rencber Behlüvan oğlu
7, 133	Hacı İbrahim oğlu	96	Başa oğlu
8	Kahveci Emir oğlu	98	Alemdar oğlu
9	Molla Kadir oğlu	100	Başa Ahmed
10	Rencber Şaban oğlu	101	Hatib Emir Ali oğlu
11	Helvacı Molla Abdullah oğlu	102	Davulcu Ali oğlu
12	Debbağ Sarban oğlu	103	Yamalıklı Ali oğlu
13	Urgancı Tulleb ¹⁸² oğlu	104	Eşekli Mustafa oğlu
14	Urgancı Müezzın Molla	105	Hasan Efendi oğlu
15	Şehirli oğlu	107	Gulâmi Ahmed
16	Babuşcu Hacı Osman oğlu	108	Rencber Zar Hacı oğlu
17, 106	Timurcı oğlu	109, 175	Hacı Ali oğlu
18	Timurcı Molla İsmail oğlu	110	Babuşcu Mazlaka(?) oğlu
19	Akşehirli Berber Mahmud bin Hüseyin	111	Atalı Mustafa
20	Tellal Ali Beşe bin Abdullah	112	Canba[z] Hacı Süleyman oğlu
21, 84	Rencber Hacı İbrahim oğlu	113	Eskici Kara Halil bin Hüseyin
22	Rencber Kazdağlı oğlu	114	Arabacı Hüseyin bin Süleyman
23	Katmerci Tiryaki oğlu	115	Urgancı Hüseyin oğlu

¹⁸² "Tulleb: Tâlipler, isteyenler, istekliler." Devellioğlu, a.g.e, s. 1113.

24	Kabar Ali oğlu	116	Yenipazarlı Rencber Mehmed
25	Ali Bey oğlu	117	Dere Köylü Mehmed bin Mehmed
26	Rencber Çinici Mehmed bin Cafer	118	Arab Da'i oğlu
27	Urgancı Hasan Köle oğlu	119	Dönüci(?) oğlu
28	Hacı Mehmed oğlu	120	Arpazlı Molla Hasan
29	Urgancı Nazillili oğlu	121	Elmalı oğlu
30, 33, 49, 76	..... oğlu (okunamayan)	122	Davulcu Hasan
31, 36	Cengelci ¹⁸³ oğlu	123	Kumlıcalı
32	Rencber Hacı Kırlı oğlu	124	Sığırtmaç Topal Ahmed bin Ahmed
34, 83, 155	Kayyûm oğlu	125	Cınar/Canar(?) oğlu
35	Babuşcu Kırlı Hacı	126	Urgancı Ali oğlu
37, 86	Hacı Musa oğlu	127	Hacı Karaca İbrahim oğlu
38	Arabacı Yenibazarlı Mehmed	128	Veli Saban/Sayan(?)
39	Canbaz Ahmed bin Ahmed	129	Babuşcu Hüseyin oğlu
40	Rencber İsa oğlu	130	Urgancı Molla
41	..... Arab oğlu	131	Berber Mehmed Ali bin İbrahim
42	Arabacı Kırlı Mustafa	132	Rencber Kocaoğlan oğlu
43	Rencber Mehmed Da'i bin	134	Derzi Hacı Hüseyin oğlu
44	Şaban oğlu	135	Hüsâm oğlu
45	Şabancık oğlu	136	Urgancı Halil oğlu
46	Kalyoncu	137	Bekir Efendi oğlu
47	Bacakçı Ahmed bin Hasan	139	Kırlı Mehmed oğlu
48	Besir Yusuf oğlu	140	..... Deli oğlu
50	El-Kebir(?) oğlu	141	Rencber Mehmed Ali oğlu
51	Urgancı Hacı	142	Timur[c]ı İbrahim bin Ali
52	Bayram Ali oğlu	143	Besirli Mehmed Da'i bin Hüseyin
53, 99, 152	Çavuş oğlu	144	Abâcı Hacı İbrahim oğlu

¹⁸³ "Cengel: Orman." Devellioğlu, a.g.e., s. 133.

54	Mehmed Ali bin Selim	145	Beşli oğlu
55	Gaffâr oğlu	146	İsa oğlu
56	Ebcerci ¹⁸⁴ (?) Eskici Mehmed	147	Urgancı ..... oğlu
57	Helvacı Osman bin Hüseyin	148	Dallıcalı oğlu
58	Kasabalı Lütfullah bin Hacı Ahmed	149	Mahmud oğlu
59	Avcı oğlu Mehmed bin İbrahim	150	Deveci Mustafa
60	Arab Hasan oğlu	151	Saka Halil
61	Gulâmi Ali	153	Çavuş İsmail oğlu
62	Mehmed oğlu	154	Sarban oğlu
63	Mehmed Ali oğlu yetimi Hasan	156	Arabacı Mehmed
64	Rencber Hatib oğlu	157	Arabacı Sağır oğlu
65	Hacı Abalı oğlu	158	Deveci Ahmed bin Ahmed
66	Kara Ahmed oğlu	159	Rencber Topal Mustafa bin Osman
67	Culah Behlü oğlu	160	Müderriş ..... zâde
68	Babuşcu Cakır Mehmed oğlu	161	Hatib [D]jevecizâde
69	Rencber Arab Hüseyin	162	İmam Hafız Mehmed bin Mehmed
70	Babuşcu Aydınlı	163	Gül Bey Hasan
71, 138	Karcı oğlu	164	Kayyûm Molla Bekir [b]in Hacı Mustafa
72	Madranlı Hacı Ahmed	165	Müderriş Semercizâde
73	Deli Mehmed	166	Debbağ Köse oğlu
74	Hacı Uşak	167	Kara Deveci oğlu
75	Tekeli Rencber Osman bin	168	Veli oğlu
77	Deveci Kara İsmail	169	Rencber Coban oğlu
78	Urgancı Molla Mehmed oğlu	170	.... Kestelli Ahmed oğlu
79	Hancı Osman oğlu	171	Hıdmetkâr .....lı Kara Mehmed

¹⁸⁴ “Ebcerc: Büyük ve çıkık karınlı adam.” Devellioğlu, a.g.e., s. 197.

80	Çiftlikli Bana'ırcı İbrahim	172	Nalband oğlu
81	Mehmed Ali	173	Deveci Dağlı Mehmed oğlu
82, 97	Hacı Hamal oğlu	174	Rencber Kara oğlu
85	Kazdağlı oğlu	176	Dellal İsmail
87	Kazanun-ı(?) Âsitâneli ¹⁸⁵	177	Babuşcu Tireli oğlu
88	Ahmed oğlu	178	Deveci Dalıcalı Mehmed
89	İmam Hacı Evliya oğlu	179	Rencber Cakır Mehmed

Çapa Hasan Mahallesi'nde 179 hane bulunmaktadır. Bunlardan 164'ü birbirinden farklı isme sahip hanelerdir.

Aynı isimdeki haneler: “*Kayyûm oğlu, Çavuş oğlu*” 3'er; “*Hacı İbrahim oğlu, Timurcı oğlu, Rencber Hacı İbrahim oğlu, Cengelci oğlu, Hacı Musa oğlu, Mehmed Ali bin, Karcı oğlu, Hacı Hamal oğlu, Hacı Ali oğlu*” 2'şer; geri kalan haneler 1'er adettir. Okunamayan toplam 4 hane ismi vardır.

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip hanelerinden bazıları:

Hane numarası 124 olan “*Sığırtmaç Topal Ahmed bin Ahmed*” hanesinde kayıtlı 6 kişi bulunmaktadır. Çapa Hasan Mahallesi'nin en kalabalık hanesidir.

5'er bireyi kayıtlı “*14 nolu hane: Urgancı Müezzın Molla, 35 nolu hane: Babuşcu Kırılı Hacı Mustafa, 51 nolu hane: Urgancı Hacı Ali Bey, 108 nolu hane: Rencber Zar Hacı oğlu ve 150 nolu hane: Deveci Mustafa*” haneleri mahallenin ikinci kalabalık hanelerine örnektir.

4'er bireyin kayıtlı olduğu hanelerden bazıları ise;

“*9 nolu hane: Molla Kadir oğlu, 32 nolu hane: Rencber Hacı Kırılı oğlu, 103 nolu hane: Yamalıklı oğlu ve 149 nolu hane: Mahmud oğlu*”dur.

Hane isimleri içindeki benzer ve sık kullanılan sıfatlar:

¹⁸⁵ “*Âstâne: 1. Eşik 2. Payitaht 3. Büyük tekke 4. Allah'a yakın kimselerin kabri. 5. Merkez, -Osmanlı devletinin merkezi olması dolayısıyla- tahsîsen 'İstanbul' mânâsına da gelir. (bkz. Âstâne).*” Devellioğlu, a.g.e., s. 45.

"Hacı" 23, "Rencber" 21, "Urgancı" 11, "Babuşcu ve Molla" 8'er, "Deveci" 6 ile 5 adet "Arabacı" bulunmaktadır.

İdarî sıfat: "Muhtar"

Eğitim alanındaki sıfat: "Müderris"

Dinî sıfatlar: "Müftü, İmam, Hacı, Molla, Müezzin, Hatib, Hafız, Evliya"dır.

Hane isimleri içinde bulunan meslekî sıfatlar: "Berber, Kahveci, Rencber, Helvacı, Debbağ, Sarban, Urgancı, Babuşcu, Timurcu, Tellal, Karcı, Katmerci, Çinici, Çengelci, Arabacı, Eskici, Culah, Deveci, Hancı, Alemdar, Davulcu, Sığırtmaç, Terzi, Abâcı, Çoban, Hıdmetkâr, Nalband"tır. Şimdiye kadar incelediklerimizden farklı olan "Hancı ve Alemdar" sıfatları yer almaktadır.

Fiziksel özellikler belirten sıfatları: "Kabasakal, Topal, Karaca, Kunduralı, Yamalıklı, Çakır, Kocaoğlan, Köse, Çınar."

Hanelerin nereden geldiklerini veya kökenlerini belirten sıfatlar:

"Şehirli, Akşehirli, Kazdağlı, Nazillili, Yenibazarlı, Kasabalı, Madranlı, Aydınlı, Dereköylü, Kırılı, Kumlıcalı, Dallıcalı, Kestelli, Dağlı, Tireli"dir.

"Arab, Gulâmi ve Köle" sıfatları hanelerin kökenlerine ilişkin bilgi vermektedir. Bu durum köleliğin olduğunu göstermektedir.¹⁸⁶

Diğer sıfatlar: "Tiryaki, Çavuş, Canbaz, Elmalı, Eşekli, Dönücü, Saka, Gülbey.

Tablo 6: Hacılar Mahallesi Hane İsim/Sıfatları

Mahalle-i Hacılar			
Hane No	Hane İsimleri	Hane No	Hane İsimleri
1	İmam Süleyman Efendi bin Ali	85	Kıracı Kabakçı oğlu
2	Muhtar Hacı Ömer bin Mustafa	86	Rencber Bacakçı oğlu
3	Ayan İlhanlı oğlu	87	Ömer oğlu
4	Hacı Bekir Ağa oğlu	88	Rencber Ali oğlu

¹⁸⁶ Kütükoğlu, a.g.m., s. 78.

5	Katmerci Hacı Süleyman oğlu	89	Mehmed oğlu
6	Canbaz Balı oğlu	90	Rencber Baltalı Hasan bin Ahmed
7	Çiftçi Mustafa oğlu	91	Tüccar Mustafa Çavuş oğlu
8	Rence Hacı Bekir Ağa oğlu	92	Karcı oğlu
9	Uzun Bekir oğlu	93	Hacı Kara Osman oğlu
10	Hıdmetkâr Ali bin	94	Tuzcu Sebilci
11	Öncü Tiryaki oğlu	95	Köle Dülger Hasan
12	Babuşcu Kel/Gül ¹⁸⁷ Ağa oğlu	96	Dülger Ahmed bin Mehmed
13	Rencber Kara Hasan oğlu	97	Çaylak Molla Mehmed
14	Kasab Hasan bin Mehmed	98	Kara Yılan
15	İbrahim yetimi Nasuh	99	Emir oğlu
16	Babuşcu Ali bin Mustafa	100	Saray Köylü Berber Ali
17	Rencber İbrahim oğlu	101	Nalband Hasan oğlu
18	Sürücü İbrahim bin Mehmed	103	Çiftlikli Hüseyin
19	Canba[z] Ali bin	104	Hisârlı
20	Culah Mehmed oğlu	105	Rencber Hacı Hüseyin oğlu
21	Rencber Mecer oğlu	106	Kanlı Hasan oğlu
22	Molla Ahmed oğlu	107	Kuşcu oğlu
23	İbrahim yetimi Mehmed	108	Rencber Felek Mehmed
24	Hüseyin Beşe oğlu	109	Canbaz oğlu
25, 37, 38	Rencber Hacı Ahmed oğlu	110	Kuyumcu Mustafa
26	Rencber Hasan bin	111	Kör Deli Mehmed oğlu
27	Talebeden Hafız Mustafa	112	Aşçı Hoca oğlu
28	Davul Ali oğlu	113	Kasab Pir oğlu
29	Helvacı Koca İri oğlu	114	Canbaz Büber ¹⁸⁸ İsmail

¹⁸⁷ (Kelime de hareke olmadığı için farklı şekillerde okunabilir. Farklılıklar için başta verdiğimiz kaynağın belirtilen sayfalarına bakınız.) Sami, **a.g.e.**, s. 1173-1174.

¹⁸⁸ Büber için bkz. Sami, **a.g.e.**, s. 305.

30	Dallicalı Rençber İsa	116	Sığırtmaç Mehmed
31	Haydarlı oğlu	117	Babuşcu Kerim oğlu
32	Müezzin Hacı Hafız oğlu	118	Deveci Kuyucaklı Mehmed
33	Babuşcu Mehmed bin Ahmed	120	Kulalı oğlu
34	Debbağ Mehmedcik oğlu	121	Müezzin Şeyh Mehmed oğlu
35	Rençber Madranlı oğlu	122	Babuşcu İsmail oğlu
36	Rençber Yusuf oğlu	123	Hacı Mavili oğlu
39	Arpazlı Ömer oğlu	124	Ali Beşe oğlu
40	Mestan Damadı Mehmed	125	Bulamac oğlu
41	Canbaz Cakır Mustafa	126	Değirmenci oğlu
42	Hacı Süleyman oğlu	127	Rençber Cebeci oğlu
43	Bakkal Saray Köylü Mehmed	128	Köse oğlu
44	Bulmacı(?) oğlu	129	Burdurlu Ahmed bin
45	Manav Abaza Ahmed	130	Bardakçı Süleyman oğlu
46	Rençber Ahmed Bey oğlu	131	..... oğlu
47	Hazinedâr Hüseyin	132	Harem Kethüdası
48	Colak Mehmed	133	Babu[ş]cu Ahmed Beşe bin Abdullah
49	Tavaslı Helvacı Hüseyin Da'i	134	Fazlı Şeyh Mehmed
50	Kara Süleyman oğlu	135	Bazarlı Mustafa
51	Yazlı İbrahim	136	Kara Hisari
52	Alaşehirli Babuşcu Hacı oğlu	137	Mücellid oğlu
53, 115	Hacı Ahmed oğlu	138	Derzi Hüseyin oğlu
54	Koca Arab oğlu	139	Şeyh Mehmed
55	Eskici Dallicalı	140	Ürgancı Mehmed bin Mehmed
56	Yetim Yusuf oğlu	141	Hüseyin Ali oğlu
57, 102, 119	Yetim oğlu	142	Mahzar Hasan
58	Saray Köylü Semerci	143	Hasırcı Dallicalı Mehmed

59	Kayyûm oğlu	144	Hûsâm oğlu
60	Derzi Hoş Mehmed	145	Halil Ağa oğlu
61, 62	Bozdoğanlı oğlu	146	Veli Hacı oğlu
63	Canbaz Cakır oğlu	147	Kırlı Mustafa
64	Eskici Derviş oğlu	148	Solak oğlu
65, 66	Arabacı oğlu	149	Derviş Bağdadı Hacı Mehmed
67, 68	Avcı oğlu	150	Arab Mehmed oğlu
69, 70	Dökme oğlu	151	Akşehirli Hüseyn bin Halil
71	Hıdmetkâr Kiremidci oğlu	152	Canbaz Hasan bin Mustafa
72, 81	Mehmedcik oğlu	153	Bozdoğanlı Culah Molla Ahmed
73	Kurak oğlu	154	Can oğlu
74	Rençber Avcıoğlu	155	Kalyoncu oğlu
75	Rençber İsa oğlu	156	Hasan Kethüda oğlu
76	Arpazlı Tüccar	157	Coban Deli Mustafa
77	Babuşcu İmam oğlu	158	Derzi .....
78	Selim Köle bin Abdullah	159	Çubukcu KürdAhmed
79	Beşer ..... oğlu	160	Kuru Hasan
80, 84	Kiremidci Ömer oğlu	161	Yetim Dilsiz Ahmed
82	Hasan oğlu	162	Tokacı İbrahim
83	Helvacı Yavaş Ahmed		

Hacılar, Nazilli'ye ait defterde kayıtlı son mahalledir. 162 hane bulunmaktadır. Bunlardan 150'sinin ismi birbirine benzerlik göstermemektedir.

Aynı ismi taşıyan haneler ve sayıları: 3'er adet "*Rençber Hacı Ahmed oğlu, Yetim oğlu*"; 2'şer adet "*İbrahim, Hacı Ahmed oğlu, Bozdoğanlı oğlu, Arabacı oğlu, Avcıoğlu, Dökme oğlu, Mehmedcik oğlu, Kiremidci Ömer oğlu*"

Mahallenin en kalabalık nüfusuna sahip hanelerinden bazıları:

Hane numarası 120: “*Kulalı oğlu*” hanesine ait kayıtlı 6 birey bulunmaktadır. Hacılar Mahallesi’nin en kalabalık hanesidir.

5’er bireye sahip “41 nolu hane: *Canbaz Cakır Mustafa* ve 158 nolu hane: *Derzi ..... Mehmed*” haneleri mahallenin ikinci kalabalık hanelerine örnektir.

4’er bireyin kayıtlı olduğu hanelere: “45 nolu hane: *Manav Abaza Ahmed*, 67 nolu hane: *Avcıoğlu*, 69 nolu hane: *Dökme oğlu*, 72 nolu hane: *Mehmedcik oğlu* ve 92 nolu hane: *Karcı oğlu*” haneleri örnektir.

Hane isimleri içinde en sık kullanılan sıfatlar: “*Rencber*” 17, “*Hacı*” 15, “*Babuşcu*” 8, “*Canbaz*” 7 adet bulunmaktadır.

İdarî olarak: “*Muhtar ve Ayan*”

Eğitim içerikli: “*Talebeden*”

Dinî muhtevâlî: “*İmam, Hacı, Molla, Müezzin, Hafız, Hoca*”

Ayrıca tasavvufî ve mezhep içerikli olarak: “*Derviş, Pir, Şeyh ve Bağdadî*” sıfatları bulunmaktadır.

Meslekî özellik belirten sıfatlar:

“*Katmerci, Rence, Çiftçi, Hizmetkâr, Kasab, Sürücü, Culah, Helvacı, Debbağ, Bakkal, Manav, Hazinedâr, Eskici, Semerci, Kayyûm, Terzi, Arabacı, Kiremidci, Kabakçı, Karcı, Tuzcu, Berber, Tüccar, Nalband, Kuşcu, Kuyumcu, Aşçı, Sığırtmaç, Deveci, Değirmenci, Bardakçı, Hasırcı, Harem Kethüdası, Mücellid, Çoban*”dır. Bu kısımda diğer mahallelerden farklı olarak “*Harem Kethüdası, Manav ve Mücellid*”

Mücellid: Kitapları dikip, kenarlarını düzelterek kap geçiren sanâtkar olarak açıklanmaktadır. Kitap tamircisidir yani. Günümüzün yaşam koşullarında yok olmaya yüz tutmuş bir meslektir.

Fiziksel özellikler belirten sıfatlar ve kişilere ait lakaplar: “*Canbaz, Rence, Uzun, Tiryaki, Kel/Gül, Kara, Çakır, Davul, Abaza, Çolak, Dökme, Yavaş, Baltalı, Çaylak, Kanlı, Kara Yılan, Felek, Deli, Kör, Mavili, Köse, Solak, Kuru, Dilsiz*”dir.

Hanelerin nerelerden geldiklerine veya kökenlerinin nereye dayandığını belirten sıfatlara ise: “*Arab, İlhanlı, Dalıcalı, Haydarlı, Madranlı, Alaşehirli,*

Arpazlı, Saray Köylü, Tavaslı, Bozdoğanlı, Kulalı, Kuyucaklı, Kara Hisarî, Akşehirli, Burdurlu” örnektir.

B) İSİM BENZERLİĞİ- SOY İLİŞKİSİ

Bu defterlerde, evladına farklı isimler verenler ile kendisinin veya babasının ismini verenler görülmektedir. Örneklendirmelerde her mahalleyi ayrı bir başlık altında, hane ve kişi sıra numaralarını bu başlıkların içerisinde verdik.

B.1) BOZDOĞAN:

B.1.a- Bozdoğan Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlara örnek:

Hane no: 2, sıra no: 2, *İmam Hacı Osman Efendi oğlu Feyzullah*'tır. *Feyzullah*'ın oğlu *Talebeden Mehmed Salih*'tir.

Hane no: 60, kişi sıra no: 117, *Babuşcu Okcu oğlu Mustafa*'dır. İki öz, bir üvey oğlu bulunmaktadır. Oğullarından hiçbirinin ismini Mustafa koymamıştır.

Hane numarası: 161, kişi sıra no: 328, *Torba oğlu Hacı Terzi Hüseyin*'dir. *Mehmed ve Mustafa* isminde iki oğlu bulunmaktadır.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Hane no: 6, kişi no: 9, *İbrahim Hoca oğlu Mehmed*'dir. İki erkek evladından ilkinin ismi *İsmail*, ikincisinin ismi *Mehmed*'dir. (kendisinin ismi)

Hane numarası: 7, kişi sıra no: 12, *Ekmekçi Mehmed bin Ahmed*'dir. İki erkek evladından ilkinine *Mehmed* (kendi ismi), ikincisine *Ahmed* ismini koymuştur (çocuğun dedesinin ismi).

Hane no: 42, kişi sıra no: 78, *“Temenni Karındaşı oğlu Hafız Mustafa”*dir. Defterde kayıtlı Beş evladından ikincisi *Hafız Mustafa* hem sıfat hem isim olarak kendisiyle aynıdır.

Hane numarası: 70, kişi sıra numarası: 135, *Tellak Hüseyin bin Mustafa*'dır. Üç erkek evladı bulunmaktadır. Bunlardan ilkinin ismi *Mustafa* (kendisinin ismi), üçüncüsünün ismi ise *Hüseyin*'dir (çocuğun dedesinin ismi).

Hane no: 134, kişi sıra no: 271, *Torba oğlu Terzi Hüseyn*'dir. 3 erkek evladından ilkinin ismi *Hüseyn*'dir (kendi ismi).

Hane no: 209, kişi sıra no: 429, *Hışır Ali oğlu Osman*'dir. Beş erkek evladı bulunmaktadır. Bunlardan ilkinin ismi *Osman* (kendi ismi), ikincisinin ismi *Ali*'dir (çocuğun dedesinin ismi).

Meslekî sebeplerle verilen isimler:

Hane no: 22, kişi sıra no: 40, *Karabıyık oğlu Babuşcu Ahmed*'tir. İlk oğlu *Babuşcu Mehmed* (25 yaşında), ikinci oğlu *Babuşcu Hüseyn* (23 yaşında)'dir. Babalarıyla isim benzerliği bulunmayan bu iki evladın lakabı (Babuşculuk) aynıdır ve bu meslek ile uğraşıyor olabilecekleri muhtemeldir. Çocukların yaşları da bu ihtimali desteklemektedir.

Hane no: 42, kişi sıra no: 78. Kişi, *Temenni Karındaşı oğlu Hafız Mustafa*'dir. Defterde kayıtlı beş evladından ikincisi *Hafız Mustafa* hem sıfat hem de isim olarak kendisiyle aynıdır. Buna göre kişi, evladına sadece ismini vermekle kalmayıp *hafızlık* da yaptırmış olabileceğidir.

B.1.b- Yenice Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlar hane-kişi örnekleri:

Hane no: 7, kişi sıra no: 16, *Acemi oğlu Molla Mustafa*'dir. Deftere kayıtlı dört erkek evladı bulunmaktadır. İsimleri: *Ali, Osman, Mehmed ve Hasan*'dir.

Hane no: 47, kişi sıra no: 97, *Değirmenci oğlu Mehmed*'dir. *Ali* ve *Mustafa* isminde iki erkek evladı bulunmaktadır.

Bu örneklerde görüldüğu üzere isimler farklıdır. Çocukların dedelerinin ismi bilinmediği için, “dedelerinin ismi verilmiştir veya verilmemiştir” hükmünde bulunmak yanlış olacaktır.

Hane no: 68, kişi sıra no: 137, *Kara Mahmud oğlu Kahveci Mehmed*'dir. *Süleyman* ve *Mustafa* isminde iki oğlu vardır. Kuşaklar arası isim aktarımı görülmemektedir.

Hane no: 223, kişi sıra no: 424, *Semerci Yusuf bin Habip*'tir. İlk oğlunun ismi *Mehmed*, ikinci oğlunun ismi *Ali*'dir. Bu örnekte de isimler birbirinden farklıdır.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Hane no: 1, kişi sıra no: 1, *Muhtar Kasab oğlu Osman*'dır. Üç erkek evladı bulunmaktadır. Üçüncüsünün ismi kendi isminin aynısı *Osman*'dır.

Hane no: 32, kişi sıra no: 67, *Kabakulak oğlu Ahmed*'dir. Kayıtlı bulunan iki oğlundan ikincisinin ismi, kendi isminin aynısı olan *Ahmed*'dir.

Hane no: 40, kişi sıra no: 80, *Derzi Süleyman bin Hasan*'dır. Mustafa, Ahmed ve *Hasan* isminde üç oğlu bulunmaktadır. Üçüncü oğluna kendi ismini koymuş fakat çocuklarının dedesinin ismi olan *Süleyman*'ı defterde kayıtlı bulunan hiçbir evladına koymamıştır.

Hane no: 312, kişi sıra no: 625, *Hışıroğlan oğlu Mehmed*'dir. Defterde kayıtlı ilk ve tek evladının ismini *Mehmed* koymuştur.

Bu örnekler bize baba-oğul isim verme geleneğini örneklendirmektedir.

Hane no: 110, kişi sıra no: 213, *Culah Mehmed Ali bin Koca Ali*'dir. *Mehmed*, Mustafa ve *Ali* isimlerinde üç oğlu bulunmaktadır. İlk evladına çocuğun dedesinin ismi olan *Mehmed*'i, üçüncü evladına ise kendisi ile babasının ortak ismi olan *Mehmed*'i koymuştur.

Hane no: 111, kişi sıra no: 217, *Ekmekci Hacı Abdullah oğlu Mehmed*'dir. *Mehmed*, *Abdullah* ve *Ali* isimlerinde üç oğlu vardır. İlk oğluna kendi ismi olan *Mehmed*, ikinci oğluna ise kendisinin babası, çocuğun dedesi olan *Abdullah* ismini vermiştir.

Bu iki durum da bize (dede-baba-oğul) kuşaklar arası isim aktarımını örneklendirmektedir.

B.2) NAZİLLİ:

B.2.a- Karaçay Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlar hane-kişi örnekleri:

Hane no: 19, kişi sıra no: 23 olan kişi, *Urgancı Tomur oğlu Osman*'dir. İki oğlu bulunmaktadır. İlk oğluna *Mustafa*, ikincisine *Mehmed* ismini vermiştir. Çocukların baba ve dedesiyle herhangi bir isim benzerliği görülmemektedir.

Hane no: 164, kişi sıra no: 281 olan kişi, *Bayram oğlu Debbağ Ali*'dir. Nüfus defterinde kayıtlı görünen tek oğlunun ismi *Süleyman*'dir. Dedenin ismi Bayram, babanın ismi Ali, çocuğun ismi Süleyman'dır. İsim aktarımı söz konusu değildir.

Hane no: 222, kişi sıra no: 376 olan kişi, *Urgancı oğlu Çoban Mehmed*'dir. Nüfus defterinde kayıtlı ilk oğlunun ismi *Halil*, ikincisinin ismi *Hasan*'dir. İsim aktarımı bulunmamaktadır.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Hane no: 28, kişi sıra no: 35 olan kişi, *Debbağ Hacı Ali oğlu Mehmed*'dir. Tek oğluna *Ali* ismini vermiştir. (çocuğun dedesinin ismi)

Hane no: 58, kişi sıra no: 79 olan kişi, *Babuşcu Mehmed bin Mustafa*'dir. Tek oğluna *Mehmed* ismini koymuştur.

Örneklere görüldüğu üzere çocuklara dedelerinin ismi verilmiştir. Bu bize dede-torun isim aktarımını örneklendirmektedir.

Hane no: 63, kişi sıra no: 86 olan kişi, *İmam Hacı Musa oğlu Ahmed Efendi*'dir. Defterde kayıtlı olan iki oğlundan ilkinde kendi ismi olan *Ahmed*, ikincisine Mehmed ismini vermiştir.

Hane no: 88, kişi sıra no: 134 olan kişi, *Kantarıcı oğlu Mustafa*'dir. Tek oğlu bulunmaktadır. Oğluna *Mustafa* ismini vermiştir.

Hane no: 156, kişi sıra no: 267 olan kişi, *Hacı Hamza oğlu Bana'ırcı Hamza*'dir. Bu örnekte de baba-oğul isim aktarımı görülmektedir.

Dede-baba-oğul isim aktarımı örnekleri:

Hane no: 119, kişi sıra no: 192 olan kişi, *Hacı Feyzullah oğlu Rençber Hacı Mustafa*'dir. Nüfus defterinde kayıtlı dört evladı bulunmaktadır. Çocuklarının ismi sırasıyla *Feyzullah*, Hasan, Hüseyin ve *Mustafa*'dır. Görüldüğu üzere ilk çocukla dedesinin ismi *Feyzullah*, dördüncü çocukla da babasının ismi *Mustafa* aynıdır.

Hane no: 127, kişi sıra no: 215 olan kişi, *Güreşci Mehmed bin Mehmed*'tir. Dört oğlu vardır. Çocukların ismi sırasıyla Ahmed, Mustafa, *Mehmed* ve Ali'dir. Görüldüğü üzere dede-baba ve üçüncü çocuğun ismi *Mehmed*'dir. Bu durum bize isimlerin devamlılığını gösteren bir örnektir.

B.2.b- Hacı Nasuh Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlar hane-kişi örnekleri:

Hane no: 2, kişi sıra no: 2 olan kişi, ... *Muslualdin oğlu Mehmed Ağa*'dır. Mehmed Ağa'nın dört oğlu bulunmaktadır. İsimleri *Ahmed, Hüseyin, Mustafa ve İsmail*'dir. Çocuklara babasının ve dedesinin ismi verilmemiştir.

Hane no: 63, kişi sıra no: 102 olan kişi, *İmam Halil Efendi*'dir. İki erkek evladı bulunan *Halil Efendi*'nin ilk evladının ismi *Mehmed*, ikincisinin ismi *Ali*'dir.

Hane no: 100, kişi sıra no: 171 olan kişi, *Kasabalı Berber Mustafa*'dır. *Berber Mustafa*'nın nüfus defterinde kayıtlı beş oğlu bulunmaktadır. Oğullarının isimleri sırasıyla; *Ali, Osman, Mehmed, Ahmed ve Musa*'dır. Bu kısmı belki de en güzel örneklendiren hane ve kişidir. Beş erkek evladından hiçbirine kendi ismini koymamıştır.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Hane no: 56, kişi sıra no: 91 olan kişi, *Rençber Ahmed Efendi oğlu Ali*'dir. Ali, tek evladına *Ahmed* ismini vermiştir. (çocuğun dedesinin ismi)

Hane no: 69, kişi sıra no: 113 olan kişi, *Müderriş Feyzullah oğlu Ali*'dir. Ali oğluna çocuğun dedesinin ismi olan *Feyzullah* ismini vermiştir.

Bu örnekler bize dede-torun isim aktarımını örneklendirmektedir.

Hane no: 99, kişi sıra no: 167 olan kişi, *Kaşıkçı Köse Mehmed*'dir. Üç oğlu vardır. İsimleri sırasıyla; Molla Mustafa, *Mehmed* ve İbrahim'dir. İkinci oğluna kendi ismi *Mehmed*'i vermiştir.

Hane no: 107, kişi sıra no: 185 olan kişi, *Müderriş Hacı Ahmed Efendi bin Hüseyin*'dir. İki erkek evladından ilkinin ismini *Hüseyin*, ikincisinin ismini *Mehmed* koymuştur.

Bu iki örnek de bize baba-oğul isim aktarma usulünü örneklendirmektedir.

Dede-baba-oğul isim aktarımı örnekleri:

Hane no: 74, kişi sıra no: 121 olan kişi, *Çiftçi Mehmed Ağa oğlu Mehmed*'dir. Mehmed'in nüfus defterinde kayıtlı tek oğluna *Mehmed* ismini verdiğini görmekteyiz. Dede-baba-oğul isimlerinin hepsinde *Mehmed* vardır.

B.2.c- Çapa Hasan Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlar hane-kişi örnekleri:

Hane no: 2, kişi sıra no: 4 olan kişi, *Muhtar Berber Ali bin Süleyman*'dır. İki oğlundan ilkinin ismi *Mustafa*, ikincisinin ismi ise *Hasan*'dır.

Hane no: 14, kişi sıra no: 24 olan kişi, *Urgancı Müezzın Molla Abdullah*'tır. Mezkûr defterde kayıtlı dört erkek evlâdı bulunmaktadır. İsimleri sırasıyla; *Ahmed*, *Yusuf*, *Mustafa* ve *Mehmed*'dir. Hiçbir çocuğun ismi babası veya dedesi ile aynı değildir.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Burada dikkatimizi çeken farklı bir mevzu görülmektedir. Deftere kayıtlı kişi babasının ismini taşıırken, evlatlarına aynı ismi vermemiştir.

Hane no: 117, kişi sıra no: 210 olan kişi, *Dereköylü Mehmed bin Mehmed*'dir. *Mehmed*'in iki evlâdı bulunmaktadır. İsimleri; *Hasan* ve *Ali*'dir.

Hane no: 121, kişi sıra no: 223 olan kişi: *Sığırtma. Topal Ahmed bin Ahmed*'dir. *Ahmed*'in beş erkek evlâdı bulunmaktadır. İsimleri sırasıyla; *Mustafa*, *Yusuf*, *Ali*, *Mehmed* ve *Hasan Ali*'dir.

Örneklere görüldüğü gibi haneye kayıtlı kişiler, babalarının isimlerini taşımalarına rağmen evlâtlarına farklı isimler koymuşlardır.

Baba-oğul isim aktarımına baktığımızda:

Hane no: 70, kişi sıra no: 126 olan kişi, *Babuşcu Aydınlı Yusuf* tur. *Yusuf*'un defterde kayıtlı tek oğlunun ismi de *Yusuf*'tur.

Hane no: 93, kişi sıra no: 171 olan kişi, *Renber Hacı Gaffar oğlu Ali*'dir. *Ali*'nin defterde kayıtlı tek oğunun ismi *Ali*'dir.

Bu örneklerde de görüldüğü gibi defterde kayıtlı ilk hane mensubu kişiler ile babalarının isimleri farklı olmasına rağmen kendi oğullarına kendi isimlerini vermişlerdir.

Dede-torun isim aktarımını örnekleri:

Hane no: 133, kişi sıra no: 248 olan kişi, *Hacı İbrahim oğlu Renber Ahmed*'dir. Ahmed'in defterde kayıtlı iki oğlu bulunmaktadır. İsimleri sırasıyla; *İbrahim* ve *Mehmed*'dir. Ahmed ilk oğluna çocuğunun dedesinin ismi olan *İbrahim*'i vermiştir.

Dede-baba-oğul isim aktarımı örnekleri:

Hane no: 162, kişi sıra no: 300 olan kişi, *İmam Hafız Mehmed bin Mehmed*'dir. *Mehmed*'in iki oğlundan ilkinin ismi *Mehmed*, ikincisinin ismi *Ahmed*'dir. Dede-baba-ilk erkek evlâdın ismi *Mehmed*'dir.

Hane no: 130, kişi sıra no: 241 olan kişi, *Urgancı Molla Ahmed oğlu Hasan*'dir. *Hasan*'ın defterde kayıtlı iki oğlundan ilkinin ismi *Ahmed*, ikincisinin ismi *Hasan*'dır. *Hasan*'ın iki evlâdından ilk çocuğu, çocuğun dedesinin ismini (*Ahmed*); ikinci çocuğu ise, çocuğun babasının ismini (*Hasan*) taşımaktadır.

B.2.d- Hacılar Mahallesi:

Kuşaklar arası isim benzerliği bulunmayanlar hane-kişi örnekleri:

Hane no: 1, kişi sıra no: 1 olan kişi, *İmam Süleyman Efendi bin Ali*'dir. *Ali*'nin tek oğunun ismi *Hüseyin Şükrü*'dür.

Hane no: 13, kişi sıra no: 20 olan kişi, *Renber Kara Hasan oğlu Mehmed*'dir. *Mehmed*'in tek oğunun ismi *Mustafa*'dır.

Hane no: 45, kişi sıra no: 71 olan kişi, *Manav Abaza Ahmed*'dir. *Ahmed*'in üç oğlu bulunmaktadır. Oğullarının isimleri sırasıyla; *Hüseyin*, *Osman* ve *Mustafa*'dır.

Hane no: 99, kişi sıra no: 178 olan kişi, *Emir oğlu Mustafa*'dır. *Mustafa*'nın iki oğlundan ilkinin ismi *Mehmed*, ikincisinin ismi *İbrahim*'dir.

Bu hanelerdeki erkek çocukların isimleri, babaları ve dedelerinin isimlerinden farklıdır.

Kuşaklar arası isim benzerliği olan örnekler:

Baba-oğul isim aktarımını örnekleri:

Hane no: 8, kişi sıra no: 13 olan kişi, *Rence Hacı Bekir Ağa oğlu Bekir*'dir. *Bekir*'in iki oğlu bulunmaktadır. Bunlardan ilkinin ismini *Osman*, ikincisinin ismini *Ahmed* koymuştur. Bekir, babasının ismini taşımasına rağmen evlatlarına aynı ismi vermemiştir.

Hane no: 127, kişi sıra no: 232 olan kişi, *Rençber Cebeci oğlu Mustafa*'dır. *Mustafa* tek oğluna *Mustafa* ismini vermiştir.

Hane no: 134, kişi sıra no: 243 olan kişi, *Fazlı Şeyh Mehmed*'dir. *Mehmed*'in mezkûr defterde kayıtlı iki oğlundan ilkinin ismi *Mehmed*, ikincisinin ismi *Ahmed*'dir. *Mehmed* ilk oğluna kendi ismini vermiştir.

Dede-torun isim aktarımını örnekleri:

Hane no: 87, kişi sıra no: 154 olan kişi, *Ömer oğlu Rençber Mustafa*'dır. *Mustafa*'nın mezkûr defterde kayıtlı olan iki oğlundan ilkinin ismi *Ömer*, ikincisinin ismi *Süleyman*'dır. Görüldüğü üzere ilk erkek çocuk *Ömer* dedesinin ismini taşımaktadır.

Hane no: 117, kişi sıra no: 208 olan kişi, *Babuşcu Kerim oğlu Ahmed*'tir. *Ahmed* tek oğluna *Kerim* ismini koymuştur. (çocuğun dedesinin ismi)

Dede-baba-oğul isim aktarımı örnekleri:

Hane no: 105, kişi sıra no: 189 olan kişi, *Rençber Hacı Hüseyin oğlu Mehmed*'dir. *Mehmed*'in iki erkek evlâdı vardır. İlkinin ismi *Mehmed*, ikincisinin ismi *Hüseyin*'dir. İlk çocuk *Mehmed* babasının, ikinci çocuk *Hüseyin* dedesinin ismini taşımaktadır.

C) İSİMLER

C.1) BOZDOĞAN KAZASI:

Tablo 7: Bozdoğan Kazası İsimler Tablosu

BOZDOĞAN KAZASI			
İsimler	İSİMLER	Bozdoğan Mah. İsim Adedi	Yenice Mah. İsim Adedi
1	Abdi	-	1
2	Abdullah	3	6
3	Abdurrahman	1	1
4	Abdülgani	-	1
5	Abdülkadir	-	1
6	Ahmed	54	77
7	Ali	53	76
8	Ali Baba	1	-
9	Âlim	1	-
10	Arif	1	-
11	Bayram	1	-
12	Bekir	3	-
13	Beşir	1	-
14	Emin	2	5
15	Eyüb	-	1
16	Feyzullah	1	-
17	Habib	-	1
18	Hacı Behlûvan	-	1
19	Hacı İmam	-	1
20	Halil	8	4
21	Hasan	16	13
22	Hasan Ali	-	1

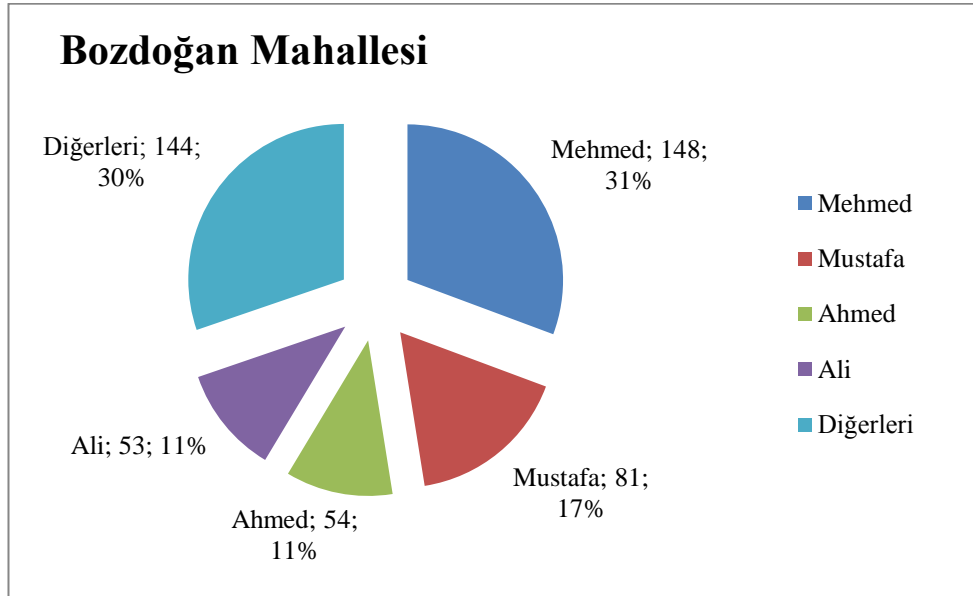
23	Hışiroğlan	1	-
24	Hüseyin	25	22
25	İbrahim	14	23
26	İsmail	6	13
27	Kerim	-	1
28	Mahmud	-	2
29	Mehmed	148	217
30	Mehmed Salih	-	1
31	Memiş	-	1
32	Mestan	-	1
33	Mustafa	81	111
34	Mustafa Da'i	1	-
35	Numan	1	1
36	Osman	13	23
37	Ömer	3	3
38	Raşid	1	-
39	Sadık	-	2
40	Salih	3	5
41	Selim	-	1
42	Sercan	-	1
43	Süleyman	27	16
44	Veli	2	1
45	Veyis İmam Efendi	1	-
46	Yakub Efendi	-	1
47	Yusuf	3	2
48	Okunamayan	-	2
Toplam Kişi Sayısı		476	640

Tezimize konu olan Bozdoğan'a ait defterde iki mahalle bulunmaktadır. Bu iki mahalledeki isimler, isimlerin adetleri, dağılımı yukarıdaki tabloda görüldüğü gibidir. Bozdoğan ve Yenice mahallelerini birlikte ve karşılaştırmalı olarak ele alacak olursak:

Bozdoğan Mahallesi'nde 30 farklı isim, Yenice Mahallesi'nde 37 farklı isim görülmektedir. Bozdoğan kazasında toplam 48 farklı isim tespit etmiş bulunmaktayız. Bazı isimlerde benzerlik bulunmasına rağmen yalın isimlerle sıfatlı isimlerin birleştirilmesi uygun görülmemiştir. Çünkü sıfatların isim olarak değerlendirilmesi de mümkündür. Örnek; Hacı Behlivan.

İsimler ve mahallelere göre dağılımı ele alınacak olursa:

Şekil 1: Bozdoğan Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranı

Bozdoğan Mahallesi'nde en fazla görülen isim 148 kişide bulunan Mehmed'dir. Mustafa 81, Ahmed 54, Ali ismini taşıyan 53 kişi bulunmaktadır.

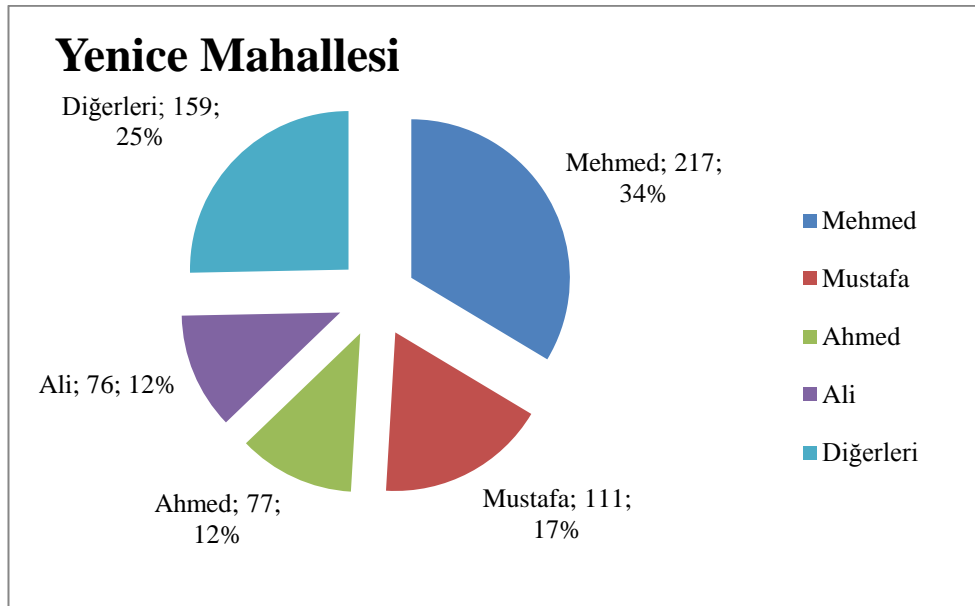
Buna göre; Bozdoğan Mahallesi'ndeki erkek isimlerinin % 31'i Mehmed, % 17'si Mustafa, % 11'i Ahmed, yine % 11'i Ali'dir. Bu verilere göre Mehmed ve Mustafaların toplam oranı Bozdoğan Mahallesi'ndeki erkeklerin % 48'ini oluşturmaktadır. Yani, neredeyse her iki erkekten birinin ismi Mehmed ya da

Mustafa'dır, diyebiliriz. Mahallede 30 farklı isim bulunmasına rağmen isimlerin % 70'i dört isimden¹⁸⁹ oluşmaktadır.

Bozdoğan Mahallesi'nde çift isimli kimseye rastlanmamaktadır.

Bozdoğan Mahallesi'nde bulunup Yenice Mahallesi'nde bulunmayan isimler: Ali Baba, Âlim, Arif, Bayram, Bekir, Beşir, Feyzullah, Hışıroğlan, , Mustafa Da'i, Raşid ve Veyis'dir.

Şekil 2: Yenice Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Yenice Mahallesi'nde en fazla görülen isim 217 kişide bulunan Mehmed'dir. Mustafa 111, Ahmed 77, Ali ismini taşıyan 76 kişi bulunmaktadır.

İsimlerin mahalledeki yüzdeler durumu:

% 34'ü Mehmed, % 17'si Mustafa, % 12'si Ahmed, yine % 12'si Ali'dir. Bu verilere göre; Mehmed ve Mustafaların toplam oranı, mahallenin erkeklerinin % 51'ini oluşturmaktadır. Yani mahalledeki erkeklerin yarıdan fazlası Mehmed ve Mustafa'dan müteşekkildir.

Buna göre; her iki erkekten birinin Mehmed ya da Mustafa olabilme ihtimali çok yüksektir, diyebiliriz. Mahallede 37 farklı isim bulunmasına rağmen isimlerin % 75'i dört isimden¹⁹⁰ oluşmaktadır.

¹⁸⁹ Bu dört isim: Mehmed, Mustafa, Ahmed, Ali'dir.

Bozdoğan Mahallesi'nde hiç çift isimli kişi yokken; Yenice Mahallesi'nde *Hasan Ali* ve *Mehmed Salih* isimleri bulunmaktadır.

Yenice Mahallesi'nde bulunup Bozdoğan Mahallesi'nde bulunmayan isimler: Abdi, Abdülgani, Abdülkadir, Eyüb, Habib, Hacı Behlûvan, Hacı İmam, Hasan Ali, Kerim, Mahmud, Mehmed Salih, Memiş, Mestan, Sadık, Selim, Sercan, Yakub Efendi ve iki adet okunamayan isim vardır. Bozdoğan ve Yenice Mahallesi'nde bulunmayan isimler, erkek nüfus içinde % 9'luk bir yer teşkil etmektedir.

İki mahalleyi bir bütün olarak ele alıp Bozdoğan kazasını değerlendirecek olursak:

İsimlerin kelime kökenine indiğimizde İslâmiyet'in etkisi açıkça görülmektedir.

Toplam erkek nüfusu 1116 olan Bozdoğan kazasının her iki mahallesinde de bulunan isimlere ve isimlerin sayısına baktığımızda:

Abdullah 9, Abdurrahman 2, *Ahmed* 131, *Ali* 69, Emin 7, *Halil* 12, *Hasan* 29, *Hüseyin* 45, *İbrahim* 37, İsmail 18, *Mehmed* 361, *Mustafa* 191, Numan 2, Osman 36, Ömer 6, Salih 8, *Süleyman* 42¹⁹¹, Veli 3 ve Yusuf 5 bulunmaktadır.

Her iki mahallede de bulunan 20 isim vardır. 20 ismin bulunduğu toplam kişi sayısı 1013'tür. Bu da iki mahalledeki erkek nüfusunun % 91'ini oluşturmaktadır. En yaygın kullanılan isimler; *Mehmed*, *Mustafa*, *Ahmed* ve *Ali*'dir. 1013 kişinin 810'u bu dört isimden oluşmaktadır. Yüzdeler olarak ise; bu dört isim, 20 isimden oluşan % 91'lik kısmın, % 80'ini oluşturmaktadır.

Ataman'ın çalışmasına göre:

1844-45 Temettu Defterlerinde Bozdoğan Köyleri'nde kayıtlı isimlerin sayıları ve yüzdeleri:

<i>Mehmed</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Ali – Ahmed</i>	<i>İbrahim</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Süleyman</i>	<i>Hasan</i>	<i>Halil</i>	<i>Diğerleri</i> ¹⁹²
292	121	86	57	52	47	37	16	62
%32.80	%13.59	%9.66	%6.40	%5.84	%5.28	%4.15	%1.79	%7.0

¹⁹⁰Bu dört isim: Mehmed, Mustafa, Ahmed, Ali'dir.

¹⁹¹ İtalik yazılan bu isimler, 1844 Bozdoğan köylerindeki isimlerin oranlarıyla benzerlik göstermektedir.

¹⁹² Ataman, **a.g.e.**, s. 167.

C.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:

Tablo 8: Nazilli (Kestel) Kazası İsimler Tablosu

NAZİLLİ (KESTEL)					
İsim Çeşitliliği	İSİMLER	İsim Adetleri			
		Karaçay Mah.	Hacı Nasuh Mah.	Çapa Hasan Mah.	Hacılar Mah.
1	Abdullah	12	4	6	4
2	Ahmed	24	21	38	34
3	Ali	54	21	37	30
4	Âsaf	-	1	-	-
5	Behlivan	1	-	-	-
6	Bekir	4	2	2	2
7	Bölük	1	-	-	-
8	Cafer	-	-	1	-
9	Emin	-	-	-	1
10	Ferhad	-	1	-	-
11	Feyzullah	3	2	-	-
12	Habeş	-	1	-	-
13	Halil	11	7	6	4
14	Hamza	3	-	-	-
15	Hasan	26	5	28	19
16	Hasan Ali	1	2	3	-
17	Hasan Hüseyin	1	-	-	-
18	Himmat	1	-	1	-
19	Hüseyin	27	20	32	22
20	Hüseyin Da'i	1	-	-	1
21	Hüseyin Şükrü	-	-	-	1
22	İbrahim	23	7	15	13
23	İbrahim Beşe	-	1	-	-

24	İlyas	-	1	1	-
25	İsa	-	-	-	1
26	İsmail	10	1	4	5
27	Kerim	-	-	-	1
28	Mahmud	6	2	2	-
29	Mehmed	89	52	86	72
30	Mehmed Ali	6	1	4	1
31	Mehmed Da'i	1	-	-	-
32	Mehmed Emin	-	-	1	-
33	Mehmed Hatib	1	-	-	-
34	Mehmed İzzet	-	1	-	-
35	Mehmed Salih	-	1	1	-
36	Mercan	4	-	-	-
37	Musa	2	1	-	1
38	Muslu	-	1	-	-
39	Mustafa	51	26	43	44
40	Mustafa Beşe	-	-	-	1
41	Mustafa Çelebi	-	-	1	-
42	Nasuh	-	-	-	1
43	Osman	6	7	6	11
44	Osman Da'i	1	1	-	-
45	Ömer	5	1	-	4
46	Salih	2	2	-	-
47	Selim	2	1	2	-
48	Süleyman	11	6	6	6
49	Şahabeddin	-	-	1	-
50	Tahir	-	1	1	-
51	Veli	5	-	1	1
52	Yusuf	4	3	7	3
53	Okunamayan	-	1	-	-

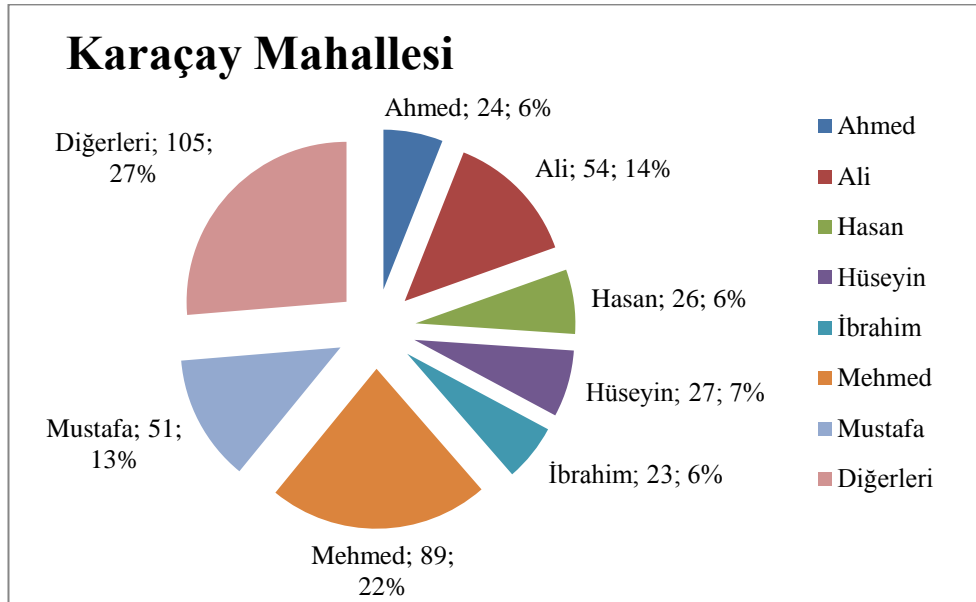
TOPLAM	399	205	336	283

Nazilli'nin tezimize konu olan defterdeki nüfusu 1223'tür. Bu sayı yalnız erkekleri kapsamaktadır.

Bazı isimlerden sonra sıfatlara ya da mesleklere yer verilmiştir. Bu isimleri sıfatlarıyla birlikte değerlendirmeyi uygun görüp tabloda onlara farklı bir yer verdik. Örnek: Mehmed Hatib, Mehmed Emin, Mustafa Çelebi, Mustafa Beşe.

İsimlerin sayısı ve mahallelere göre dağılımı:

Şekil 3: Karaçay Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Karaçay Mahallesi'nin mevcudu 399'dur. 399 kişide 33 farklı isim bulunmaktadır.

Mahalledeki isimleri ve isimlerin sayısı:

En fazla bulunan isim 89 kişide görülen Mehmed'dir. Diğer kullanılan yaygın isimler: Ali 54, Mustafa 51 kişide bulunmaktadır.

Bunların erkek nüfus içindeki yüzdeliği ise: Mehmed % 22'sini, Ali ve Mustafa da % 13'erini teşkil etmektedir. Bu üç isim Nazilli, Karaçay Mahallesi erkeklerinin % 48'ini oluşturmaktadır.

Diğer isimler:

Hüseyin 27 kişi, % 7'sini oluşturmaktadır.

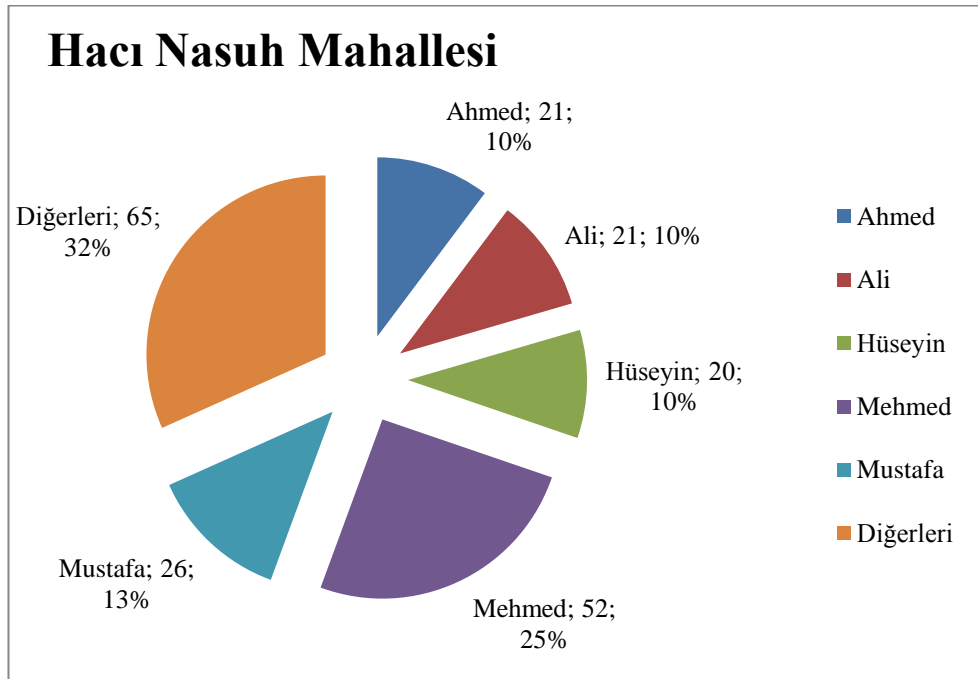
% 6'şarlık kısmını oluşturan isimler: Hasan 26, Ahmed 24 ve 23 kişide görülen İbrahim'dir.

Karaçay Mahallesi'nin % 73'ü, 7 isimden oluşmaktadır. Bu isimler: "Ahmed, Ali, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed ve Mustafa"dır.

Karaçay Mahallesi'nde bulunan çift isimli kişiler ve sayıları:

Mehmed Ali 6; birer tane de *Hasan Ali*, *Hasan Hüseyin* ve *Mehmed Hatib* isimleri görülmektedir.

Şekil 4: Hacı Nasuh Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Hacı Nasuh Mahallesi'nin mevcudu 205'tir. 205 kişide 33 farklı isim bulunmaktadır. Kişi sayısı Karaçay Mahallesi'nden az olmasına rağmen, isim çeşitliliği Karaçay Mahallesi ile aynıdır.

Hacı Nasuh Mahallesi'ndeki isimler ve isimlerin sayısı:

En fazla görülen isim 52 kişide bulunan Mehmed'tir. 26 kişide görülen Mustafa ismi en yaygın kullanılan ikinci isimdir.

Bunların erkek nüfus içindeki yüzdeliği: Mehmed ismi mahallenin % 25'ini, Mustafa da % 13'ünü teşkil etmektedir. Mahallenin % 38'i bu iki isimden müteşekkildir.

Diğer isimler:

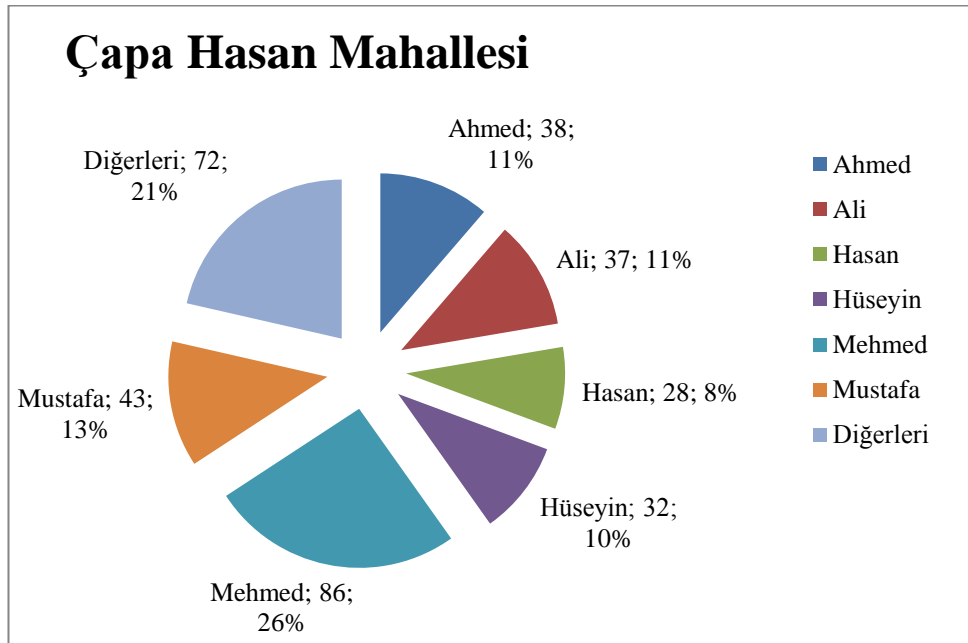
Ahmed ve Ali 21'er, Hüseyin 20 kişi ile % 10'arlık bir yere sahiptirler.

Mahalle erkeklerinin % 64'ü beş isimden oluşmaktadır. Bu beş isim: "Ahmed, Ali, Hüseyin, Mehmed ve Mustafa"dır.

Hacı Nasuh Mahallesi'nde bulunan çift isimli kişiler:

Birer tane *Mehmed Ali*, *Mehmed İzzet* ve *Mehmed Salih* isimleri görülmektedir.

Şekil 5: Çapa Hasan Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Çapa Hasan Mahallesi'nin mevcudu 336'dır. 336 kişide 27 farklı isim bulunmaktadır.

Mahalledeki isimlerin sayısı ve değerlendirmesi:

En fazla bulunan isim 86 kişide görülen Mehmed'dir. Mustafa 43, Ahmed 38, Ali 37 ve 32 tane Hüseyin ismi en yaygın görülen isimlerdir.

Bunların mahalle içindeki yüzdeliği: Mehmed ismi mahallenin % 24'ünü, Mustafa % 13'ünü, Ahmed ile Ali %11'lerini ve Hüseyin % 10'unu teşkil etmektedir.

Diğer isimler:

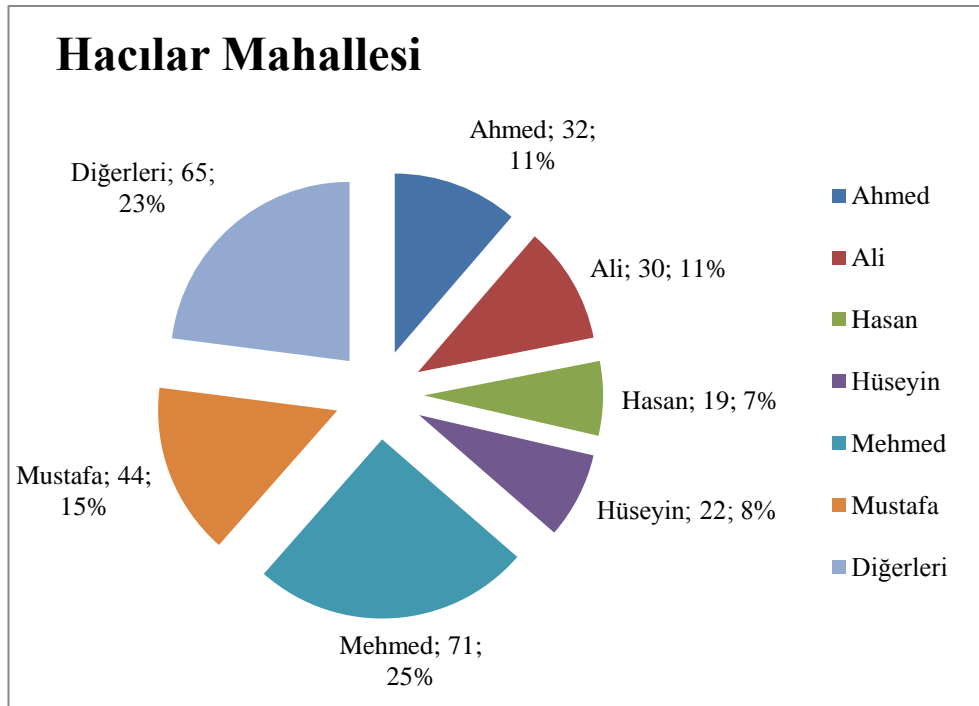
28 kişide görülen Hasan, mahallenin % 8'inde bulunmaktadır.

Bu altı isim Nazilli, Çapa Hasan Mahallesi'nin % 79'unu oluşturmaktadır.

Çapa Hasan Mahallesi'nde bulunan çift isimli kişiler:

Mehmed Ali 4, Hasan Ali 3, birer kişi ile Mehmed Emin ve Mehmed Salih'tir.

Şekil 6: Hacılar Mahallesi'ndeki İsimler ve Oranları

Hacılar Mahallesi'nin mevcudu 283'tür. 283 kişide 28 farklı isim bulunmaktadır.

Mahalledeki isimlerin değerlendirmesi:

En fazla bulunan isim 71 kişide görülen Mehmed'dir. Mustafa 44, Ahmed 32 ve 30 tane Ali en yaygın görülen isimlerdir.

Bunların erkek nüfus içindeki yüzdeliği: Mehmed mahallenin % 25'ini, Mustafa % 15'ini, Ahmed ve Ali ise % 11'lerini teşkil etmektedir. Bu dört isim mahallenin % 52'sini oluşturmaktadır.

Diğer isimler:

22 tane Hüseyin % 8'ini; 19 tane Hasan mahallenin % 7'sini oluşturmaktadır.

Bu altı isim Nazilli, Hacılar Mahallesi'nin % 67'sini oluşturmaktadır.

Hacılar Mahallesi'nde bulunan çift isimli kişiler:

Birer tane *Hüseyin Şükrü ve Mehmed Ali* isimleridir.

Sadece bir mahallede olan isimleri inceleyecek olursak:

Karaçay Mahallesi: Behlûvan, Bölük, Hamza, Hasan Hüseyin, Mehmed Da'i, Mehmed Hatib ve Mercan'dır.

Hacı Nasuh Mahallesi: Ferhad, Habeş, Âsaf, İbrahim Beşe, Mehmed İzzet, Muslu ve bir tane de okunamayan isim bulunmaktadır.

Çapa Hasan Mahallesi: Cafer, Mehmed Emin, Mustafa Çelebi, Şahabeddin'dir.

Hacılar Mahallesi: Emin, Hüseyin Şükrü, İsa, Kerim, Mustafa Beşe ve Nasuh'tur.

Sonuç olarak Nazilli (Kestel)'nin her mahallesine özgü toplam 24 farklı isim bulunmaktadır. Bu isimler haricinde iki hatta üç mahallede görülen; fakat tüm mahallelerde görülmeyen isimler de bulunmaktadır. Tüm mahallelerde bulunmayan isimlerin sayısı 92'dir. Bu da erkek nüfusun % 8'ini oluşturmaktadır.

1223 erkek nüfusa sahip Nazilli (Kestel)'nin dört mahallesinde de bulunan isimler:

15 ortak isim bulunmaktadır. Bu isimler ve isimlerin toplam sayısı ise; Abdullah 26, Ahmed 117, Ali 142, Bekir 10, Halil 28, Hasan 78, Hüseyin 101, İbrahim 58, İsmail 20, Mehmed 299, Mehmed Ali 12, Mustafa 164, Osman 30, Süleyman 29 ve 17 kişi ile Yusuf'tur. On beş ismin toplam kişi sayısı 1131'dir. Buna göre: Nazilli (Kestel)'nin dört ayrı mahallesindeki erkeklerin % 92'si bu isimlerden oluşmaktadır.

Geri kalan % 8'lik kısımda da bazı ortak isimler bulunmaktadır; fakat her mahallede ortak olmadıkları için onlara burada yer verilmemiştir.

Ahmet, Mehmet, Mustafa, İslâm kültüründe çokça kullanılan Hz. Peygamber'in isimlerindedir. Ali'nin ise Hz. Peygamber'in amcasının oğlu, aynı zamanda damadı, dört halifeden biri ve ilk Müslüman olanlardan olması O'nu islâm kültüründe ayrı bir yere koymuştur. Hasan ve Hüseyin de Hz. Peygamber'in torunları ve Hz. Ali'nin çocuklarıdır. Bu isimlerin yaygın olarak görülmesi İslâmiyet'in etkisini ile Hz. Peygamber ve Ehl-i beyt'e olan sevgiyi göstermektedir.

D) FİZİKİ ÖZELLİKLER (İNSAN TİPOLOJİSİ)

Defterde sayım yapılırken kişilere ait özellikler çoğunlukla vurgulanmıştır. Kişilerin boy; sakal ve bıyık ve bedensel özrürlükleri hakkında bilgi verilirken aslında resimleri çizilmiştir. Kimi kişilerin sadece boylarına veya sakal, bıyıklarına dair bilgilere yer verilmişken; kimilerinde hem boy hem de sakal, bıyık özellikleri bir arada verildiği de görülmektedir. Bazen de sakal ve bıyıkların rengine kadar detaylar da bulunmaktadır.

Tablodaki bilgiler defterdeki şekliyle verilmiş olup; sakal, bıyık ve boy olarak ayrı ayrı gruplandırılıp değerlendirildi.

D.1) BOZDOĞAN KAZASI FİZİKİ ÖZELLİKLER DURUMU:

Tablo 9: 1830 Bozdoğan Kazası Fiziksel Özellikler Tablosu

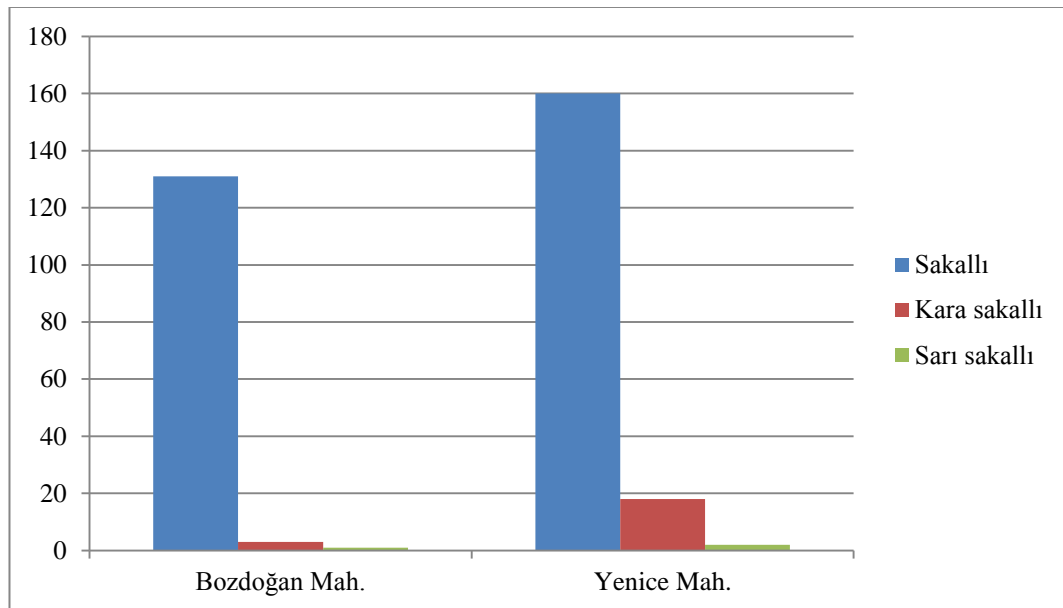
BOZDOĞAN KAZASI		
Fiziksel Özellikler	Bozdoğan Mahallesi	Yenice Mahallesi
Bıyıklı	38	40
Kara bıyıklı	1	-
Orta boylu	14	20
Orta boylu, bıyıklı	4	1
Orta boylu, kara bıyıklı	14	40
Orta boylu, kara sakallı	3	18
Orta boylu, sakallı	2	-
Orta boylu,	5	8

sarı bıyıklı		
Orta boylu, sarı sakallı	1	1
Orta boylu, ter bıyıklı	1	-
Sakallı	129	161
Ter bıyıklı	2	1
Uzun boylu	8	7
Uzun boylu, bıyıklı	-	1
Uzun boylu, kara bıyıklı	3	10
Uzun boylu, sarı bıyıklı	2	5
Uzun boylu, sarı sakallı	-	1

Yenice Mahallesi'nde 1 kişi "*Saka*" olarak kaydedilmiştir. Doğrusu "*Saka[llı]*" olmalıdır. Çünkü Osmanlıca imlada: "*Saka*", "*sin harfi*" ile yazılmaktadır, oysa belgedeki "*saka*", "*sad harfi*" ile yazılıdır.

Şekil 7: 1830 Bozdoğan Kazası Sakal Durumu

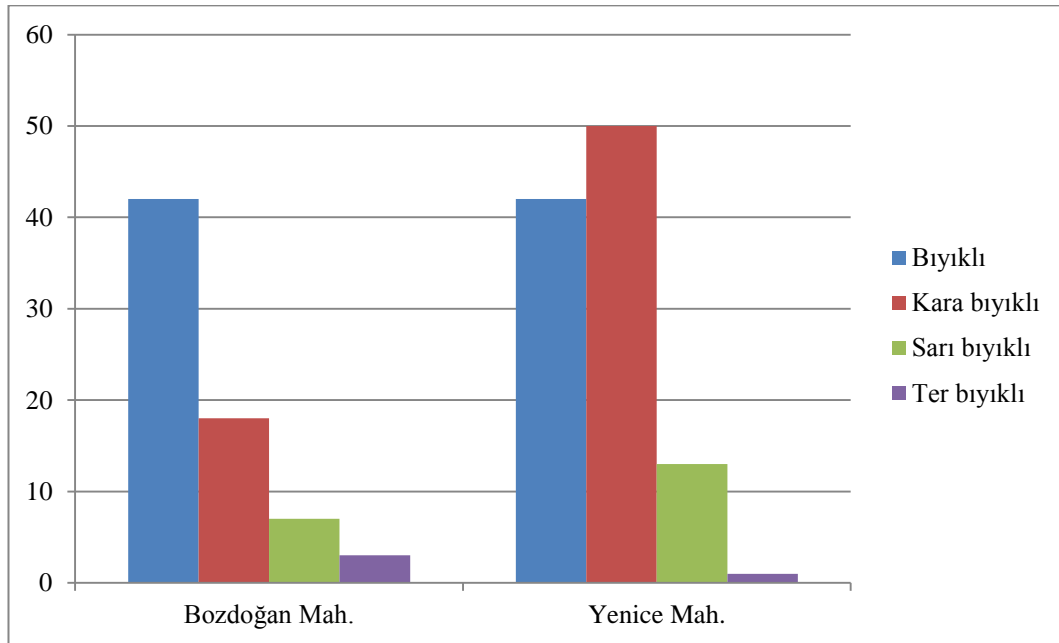
Bozdoğan kazasında kayıtlı ilk mahalle olan Bozdoğan Mahallesi'nde 476 kişi bulunmaktadır. Sakalına ilişkin bilgi verilen 135 kişi vardır. 135 kişinin 131'i "sakallı"; 3'ü "kara sakallı" ve 1'i de "sarı sakallı" olarak kayıtlıdır. Buna göre: Bozdoğan Mahallesi erkeklerinin en az¹⁹³ % 28'i yetişkindir.

İkinci mahalle, 640 kişinin kaydedildiği Yenice Mahallesi'dir. 640 kişiden 180'i sakalıyla tanıtılmıştır. 180 kişinin 160'ı "sadece sakallı"; 18'i "kara sakallı" ve 2'si "sarı sakallı"dır. Buna göre, Yenice Mahallesi erkeklerinin % 28'i yetişkindir.

Sakalların renkleri değerlendirildiğinde:

Bozdoğan kazasında, çok az da olsa sarışın insan tiplerinin varlığından söz edilebilir.

Şekil 8: 1830 Bozdoğan Kazası Bıyık Durumu

Bozdoğan mahallesinde 476 kişiden 70'i genel anlamıyla bıyıklıdır. Bıyığıyla tarif edilen 70 kişinin 42'si "bıyıklı", 18'i "kara bıyıklı", 7'si "sarı bıyıklı" ve 3'ü "ter bıyıklı"dır.

Yenice Mahallesi'nde ise 640 kişiden 106'sı bıyığıyla tanımlanmıştır. 106 kişiden 42'si sadece "bıyıklı", 50'si "kara bıyıklı", 13'ü "sarı bıyıklı" ve 1'i "ter bıyıklı"dır. Yenice mahallesinde "kara bıyıklı"lar, sadece "bıyıklı"lardan fazladır.

¹⁹³ En az olarak değerlendirilmesinin sebebi: "Köse olarak kaydedilmiş veya sadece bıyığıyla tanımlanan kişilerin de olmasıdır."

Bozdoğan kazasının iki mahallesinde 176 kişinin bıyığına ilişkin bilgiye yer verilmiştir. Bu da erkek nüfusun % 16'sıdır.

Bıyıklıların içinde siyah renkliler oldukça fazladır. Bunun yanında “ter bıyıklı” olarak kaydedilenler, “yeni yetişen, genç”¹⁹⁴ kimseleri tarif etmektedir. Bozdoğan kazasında 4 kişi “ter bıyıklı” diye tarif edilmiştir.

Tablo 10: 1830 Bıyıklıların Yaşlara Dağılımı

Bıyık Durumu	Yaş grupları				
	20-29	30-39	40-49	50-59	TOPLAM
Bıyıklı	44	38	2	1	85
Kara bıyıklı	54	12	-	-	66
Sarı bıyıklı	15	5	-	-	20
Ter bıyıklı	4	-	-	-	4
Toplam	117	55	2	1	175

Bıyığıyla tanımlanan kişilerin yaş grubu sakala göre daralma göstermektedir. Bıyıkla tanımlanan 175 kişiden 117 si 20-29 yaş, 55'i de 30-39 yaş aralığındadır. 40 yaş ve üzerinde bıyık bırakan kişi yok denecek kadar azdır. Buna göre 1830 Bozdoğan'ındaki bıyıklı kişiler 20-30 yaşlarındadır.

Tablo 11: 1830 Sakallıların Yaşlara Dağılımı

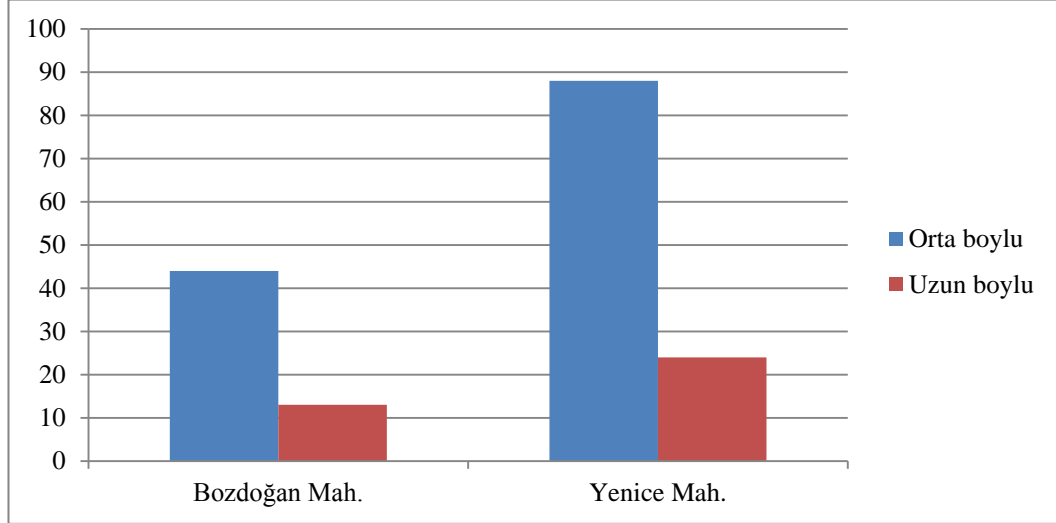
Sakal Durumu	Yaş grupları						
	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 +	TOPLAM
Sakallı	10	83	103	57	31	8	292
Kara sakallı	10	11	-	-	-	-	21
Sarı sakallı	-	3	-	-	-	-	3
Toplam	20	97	103	57	31	8	316

Bozdoğan kazasının mahallelerinde sakalıyla tanımlanan 316 kişi bulunmaktadır. Bunların yaşlara dağılımı tabloda görüldüğü gibidir. Özellikle 40'lı yaş grubundakiler tarif edilirken sakalına bakılmıştır. 90 yaşında bulunan 2 kişi de sakallı diye tanımlanmıştır. 20'li yaşlarda bıyıklı kişi sayısı 117 sakallı kişi sayısı 20

¹⁹⁴ Sami, a.g.e., s. 392.

iken, 40'lı yaşlarda sakallı kişi sayısı 103, bıyıklı kişi sayısı 2'dir. Buna göre; yaş büyüdükçe, bıyık yerine sakal bırakılmaktadır, denilebilir.

Şekil 9: 1830 Bozdoğan Kazası Boy Durumu

Bozdoğan Mahallesi'nde 57 kişi boyuyla tarif edilmiştir. Bunlardan 44'ü "orta boylu", 13'ü "uzun boylu"dur.

Yenice Mahallesi'nde ise, boyuyla tanımlanan 112 kişi vardır. Bunlardan 88'i "orta boylu"; 24'ü "uzun boylu"dur.

Bozdoğan kazasının iki mahallesinde boyuyla tanımlanan kişiler, % 15 kadardır. Bu % 15'lik kısmın (169 kişi) % 78'i "orta boylu", % 22'si "uzun boylu"dur. "Kısa boylu" olarak tanımlanan kişi yoktur. Fiziksel özelliklere yer verilerek kişilerin resimlerinin çizildiği düşünüldüğünde; *kısa boylu* diye bir tanımın kullanılması gereklidir. Bu konu ayrıca bir araştırma alanıdır.

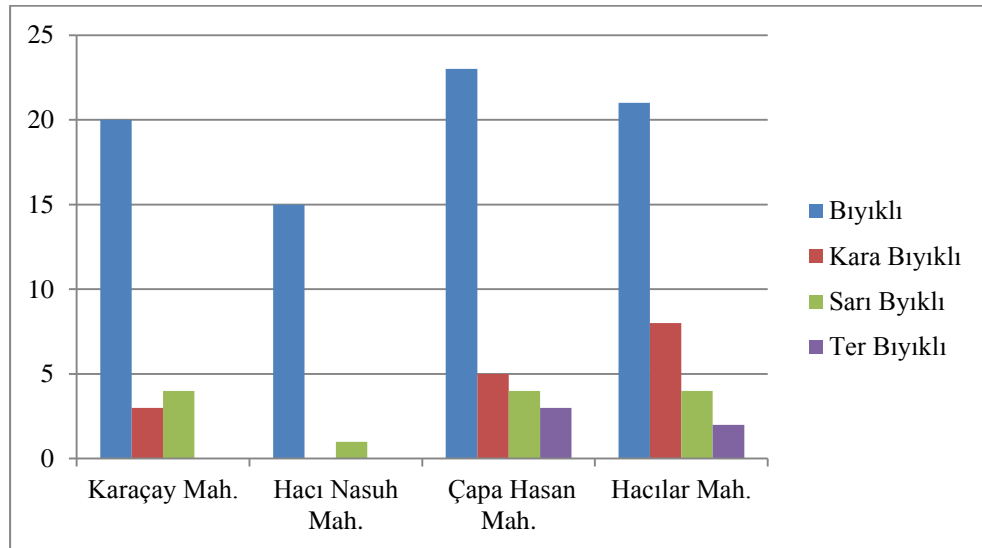
D.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:

Tablo 12: Nazilli (Kestel) Kazası Fiziksel Özellikler Tablosu

NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI				
Fiziksel Özellikler	Karaçay Mahallesi	Hacı Nasuh Mahallesi	Çapa Hasan Mahallesi	Hacılar Mahallesi
Bıyıklı	19	15	23	20
Orta boylu	11	7	7	5
Orta boylu, kara	3	-	3	3

bıyıklı				
Orta boylu, kara sakallı	2	-	3	1
Orta boylu, sarı bıyıklı	3	1	1	2
Orta boylu, ter bıyıklı	-	-	1	1
Sakallı	171	98	123	101
Uzun boylu	5	5	8	5
Uzun boylu, bıyıklı	1	-	-	1
Uzun boylu, kara ..	-	-	1	-
Uzun boylu, kara bıyıklı	-	-	2	5
Uzun boylu, kara sakallı	-	-	4	-
Uzun boylu, sarı bıyıklı	1	-	3	2
Uzun boylu, ter bıyıklı	-	-	2	1

Şekil 10: 1830 Nazilli Bıyık Durumu

Mezkûr nüfus defterindeki verilere göre: “bıyık” ile tarif edilenler, “sakal”ı ile tanımlananlardan azdır.

Karaçay Mahallesi'nde 27 kişi bıyığıyla tanımlanmıştır. Bunlardan 20'si "bıyıklı", 3'ü "kara bıyıklı", 4'ü "sarı bıyıklı"dır.

Hacı Nasuh Mahallesi'nde 16 kişi bıyığıyla tanımlanmaktadır. Bunlardan 15'i "bıyıklı", 1'i de "sarı bıyıklı"dır. Kara bıyıklı ve ter bıyıklı tanımlamalarına rastlanmamaktadır.

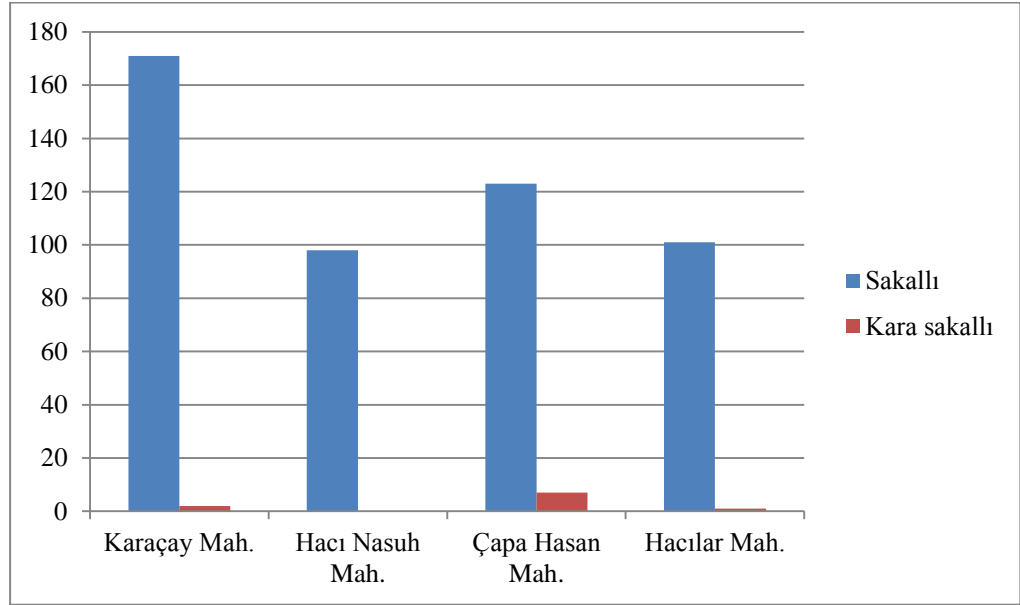
Çapa Hasan Mahallesi'nde toplam 35 kişide bıyığıyla tarif edilmektedir. Bıyığıyla tanımlanan 35 kişiden 23'ü "bıyıklı", 5'i "kara bıyıklı", 4'ü "sarı bıyıklı", 3'ü de "ter bıyıklı"dır. Çapa Hasan Mahallesi, kişilerin bıyığıyla tanımlandığı ve en fazla bıyık çeşitliliği bulunan 2 mahalleden ilkidir.

Hacılar Mahallesinde ise; 35 kişi bıyığıyla tanımlanmıştır. Bu yönden Çapa Hasan Mahallesi ile benzerlik göstermektedir. 35 kişiden 21'i "bıyıklı", 8'i "kara bıyıklı", 2'si "sarı bıyıklı", 1'i de "ter bıyıklı" olarak kayıtlıdır.

Nazilli (Kestel) kazasının her mahallesinde "bıyıklı" ve "sarı bıyıklı" kimselere rastlanılmaktadır. Karaçay mahallesinde "ter bıyıklı" tanımlaması görülmezken, Hacı Nasuh mahallesinde "kara bıyıklı" ve "ter bıyıklı" olarak tarif edilmiş, kişiler bulunmamaktadır.

Nazilli (Kestel) kazasında toplam 1223 kişi kayıtlıdır. Bunlardan 113'ü bıyığıyla tanımlanmıştır. Buna göre: Nazilli (Kestel) kazası kayıtlı nüfusunun % 9'u bıyıklıdır.

Şekil 11: 1830 Nazilli Kazası Sakallı Durumu

Nazilli (Kestel) kazasında ilk mahalle, Karaçay Mahallesi'dir. Karaçay Mahallesi'nde 399 kişi bulunmaktadır. Bunlardan 173'ü sakalıyla tarif edilmiştir. 173 kişiden 131'i sadece "sakallı"; 3'ü "kara sakallı"dır. Buna göre: Karaçay Mahallesi erkeklerinin % 43'ü yetişkin kimselerden oluşmaktadır.

İkinci mahalle 205 kişinin kayıtlı olduğu Hacı Nasuh Mahallesi'dir. 205 erkekte 98'i sadece sakallı olarak kayıtlıdır. Sakal rengi belirtilmiş kişi yoktur. Buna göre: Hacı Nasuh Mahallesi'nin en az % 48'i yetişkin kimselerden oluşmaktadır.

Üçüncü mahalle Çapa Hasan Mahallesi'dir. 336 kişi kayıtlıdır. Bunlardan 130'u sakalıyla tanımlanmıştır. 130 kişiden 123'ü "sakallı"; 7'si "kara sakallı"dır. Buna göre: Mahallenin en az % 39'u yetişkindir.

Nazilli (Kestel) kazasına ait defterde kayıtlı dördüncü ve son mahalle Hacılar Mahallesi'nde 283 kişi kayıtlıdır. Bunlardan 102 kişide sakalıyla tanımlanmıştır. Bu 102 kişiden 101'i "sakallı"; 1 kişi de "kara sakallı" olarak kayıtlıdır. Buna göre: Hacılar Mahallesi'nin % 36'sı yetişkin kimselerden oluşmaktadır.

Tablo 13: 1830 Nazilli Kazası Bıyıklıların Yaşlara Dağılımı

Bıyık Durumu	Yaş grupları				TOPLAM
	20-29	30-39	40-49	50-59	
Bıyıklı	45	28	4	2	79
Kara bıyıklı	12	4	-	-	16
Sarı bıyıklı	6	7	-	-	13
Ter bıyıklı ¹⁹⁵	5	-	-	-	5
Toplam	68	39	4	2	113

Nazilli’de bıyık bırakanlar genellikle 20, 30’lu yaşlardaki kişilerdir. Nazilli nüfusu Bozdoğan’dan fazla olmasına rağmen bıyığıyla tanımlanan kişi sayısı azdır.

Tablo 14: 1830 Nazilli Kazası Sakallıların Yaşlara Dağılımı

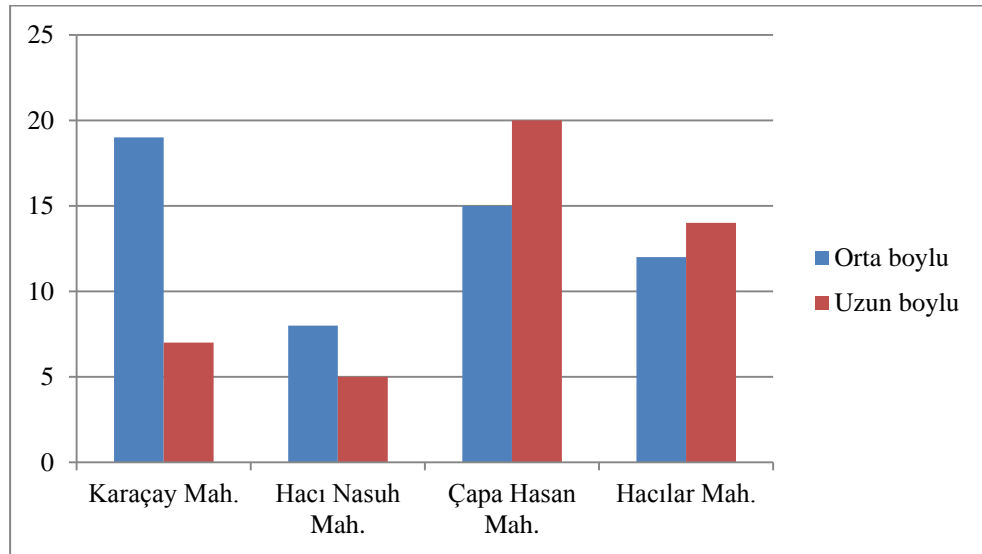
Sakal Durumu	Yaş grupları						TOPLAM
	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 +	
Sakallı	12	137	157	115	67	31	519
Kara sakallı	8	4	-	-	-	-	12
Toplam	20	141	157	115	67	31	531

Nazilli’de, sakalıyla tarif edilenler Bozdoğan’dan fazladır. Nazilli 1830 nüfusunun yaklaşık %44’ü sakalıyla tanımlanmıştır. Yaşlarla doğru orantılı olarak, kişi yaşı büyüdükçe sakal bırakma da artmaktadır.

¹⁹⁵ Nazilli’de ter bıyıklı olarak tarif edilen 5 kişinin hepsi 24 yaşındadır.

Şekil 12: 1830 Nazilli Kazası Boy Durumu

Karaçay Mahallesi'nde 26 kişi boyuyla tanımlanmıştır. Bunlardan 19'u "orta boylu", 7'si "uzun boylu"dur.

Hacı Nasuh Mahallesi'nde 13 kişi boyuyla tanımlanmıştır. Bunlardan 8'i "orta boylu", 5'i "uzun boylu"dur.

Çapa Hasan Mahallesi'nde 35 kişi boyuyla tarif edilmiştir. Bunlardan 15'i "orta boylu", 20'si "uzun boylu"dur. Çapa Hasan Mahallesi'nde "uzun boylu" kişi sayısı, "orta boylu" kişi sayısından fazladır. Çapa Hasan Mahallesi'ne kadar yer alan diğer mahallelerin hepsinde "orta boylu" kişilerin sayısının "uzun boylu"lardan fazla olduğu görülmektedir. Çapa Hasan Mahallesi, "uzun boylu" tanımlamasının fazlalıkta olduğu ilk mahalledir.

Hacılar Mahallesi'nde boyu ile tarif edilen 26 kişi bulunmaktadır. 26 kişiden 12'si "orta boylu", 14'ü "uzun boylu"dur. Hacılar Mahallesi, Çapa Hasan Mahallesi'nden sonra "uzun boylu"ların, "orta boylu"lardan fazla olduğu ikinci ve son mahalledir.

Nazilli (Kestel) kazasındaki 1223 kişiden sadece 100 kişide, kişilerin boyuna ilişkin tanımlamalar bulunmaktadır. Buna göre; Nazilli (Kestel) kazasının merkez mahallelerinde boyuyla tarif edilen kişiler, merkezdeki toplam erkek nüfusun % 8'i kadardır. Bu % 8'lik kısmın (100 kişi), % 46'sı "orta boylu", % 54'ü "uzun boylu"dur. Buna karşılık "kısa boylu" şeklinde bir tanımlama bulunmamaktadır.

E) YAŞ GRUPLARI

Transkript tablosunun “Diğer” olarak adlandırdığımız bölümde yaşı yazılmayan 3 çeşit kayıt bulunmaktadır:

- 1- Sağır
- 2- Alil
- 3- Herhangi bir kategoriye girmeyip de yaşı yazılmayanlar

2 ve 3’üncü maddedeki kişiler herhangi bir nüfus grubuna dâhil edilmeyip, “yaşı belirtilmeyenler” olarak sınıflandırılmıştır.¹⁹⁶

E.1) BOZDOĞAN KAZASI YAŞ DURUMU:

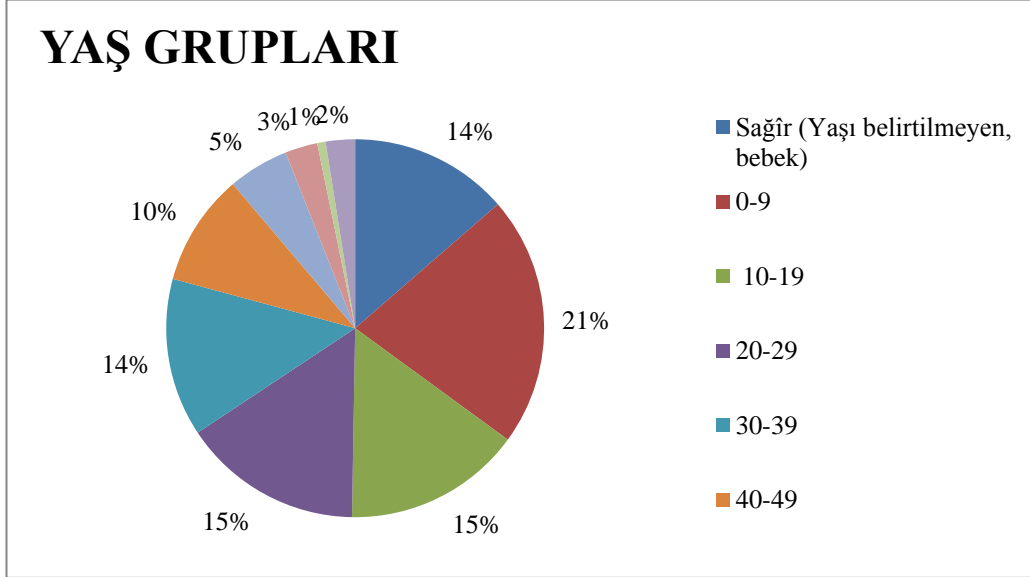
Tablo 15: 1830 Bozdoğan Kazası Yaş Grupları Tablosu

BOZDOĞAN KAZASI			
Yaş Grupları	Bozdoğan Mah.	Yenice Mah.	TOPLAM
Yaşı Belirtilmemiş Sağır(çocuk, bebek)	59	93	152
0-9	106	133	239
10-19	77	93	170
20-29	75	97	172
30-39	55	96	151
40-49	43	64	107
50-59	29	29	58
60-69	13	18	31
70 - +	3	5	8
Yaşı Belirtilmeyen	16	12	28
TOPLAM	476	640	1116

¹⁹⁶ Bu kişilerin yaşlarının bilinmediğinden değil, askerliğe elverişli görülmedikleri ve herhangi bir vergiye tabii olmayacakları düşünülerek yaşları yazılmamış olmalıdır.

Bozdoğan kazasının iki mahallesinin yaş grupları ve sayıları tabloda verilmiştir.

Şekil 13: Bozdoğan Kazası Mahalleleri Erkek Nüfusunun Yaşlara Dağılımı

H- 1246 tarihinde erkek nüfusun Bozdoğan mahallelerindeki yaşlara dağılımı ve oranı şekildeki gibidir.

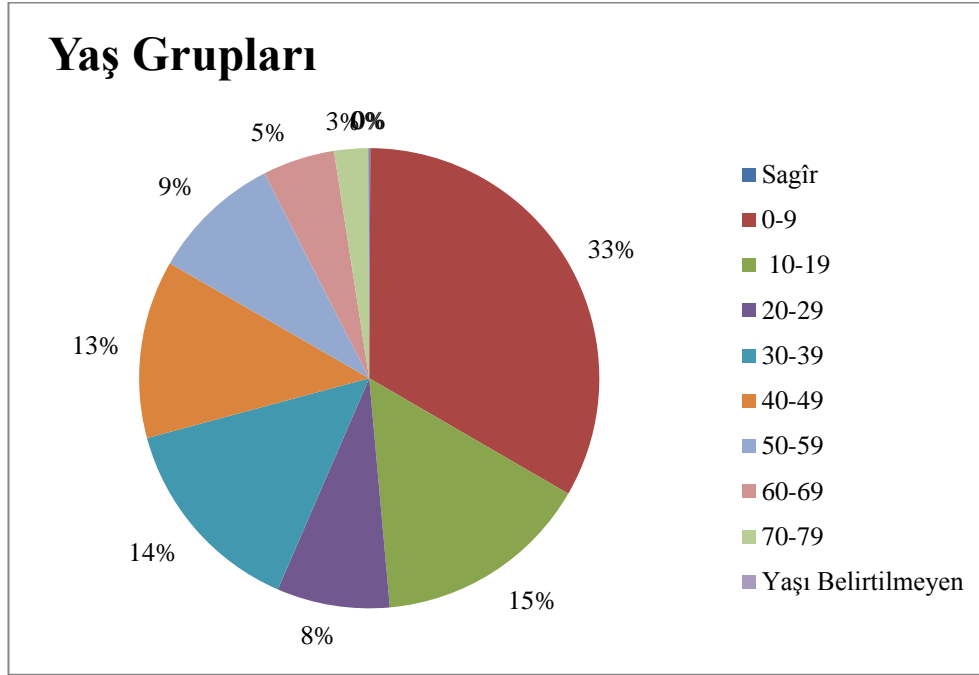
E.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI YAŞ DURUMU:

Tablo 16: 1830 Nazilli Kazası Yaş Grupları Tablosu

NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI					
Yaş Grupları	Karaçay Mah.	Hacı Nasuh Mah.	Çapa Hasan Mah.	Hacılar Mah.	TOPLAM
Yaşı Belirtilmemiş Sağır (çocuk, bebek)	-	-	1	-	1
0-9	136	61	101	109	407
10-19	59	28	64	35	186
20-29	24	13	35	25	97
30-39	58	31	50	36	175
40-49	44	38	27	44	153
50-59	34	21	32	25	112
60-69	25	10	21	6	62
70 - +	18	3	5	3	29
Yaşı Belirtilmeyen	1	-	-	-	1
TOPLAM	399	205	336	283	1223

Nazilli'nin mahallelerine ilişkin yaş grupları ve sayıları tabloda verilmiştir.

Şekil 14: Nazilli Kazası Mahalleleri Erkek Nüfusunun Yaşlara Dağılımı

H- 1246 tarihinde erkek nüfusun Nazilli mahallelerindeki yaşlara dağılımı ve oranı şekildeki gibidir.

Nazilli ile Bozdoğan'ı karşılaştırsak:

Sağır (yaşı belirtilmemiş çocuk, bebek) sayısı: Bozdoğan'da 152 kişi ile Bozdoğan'ın % 14'ü; Nazilli'de ise 1 ile Nazilli'nin % 0'ı kadar'dır. Buna göre Bozdoğan'da yeni doğmuş bebeklerin sayısı Nazilli'den daha fazladır.

0-9 yaş arası kişi sayısı: Bozdoğan'da 239, Nazilli'de 407'dir.

20 yaşına kadar olan kişi sayısı;

Bozdoğan'da 605 kişi ile %53'lük; Nazilli'de ise 594 kişi ile %48'lik bir paya sahiptir.

20-30 yaş aralığındaki kişi sayısı:

Bozdoğan'da 172 iken; Nazilli'de 97'dir. Nazilli'deki 20-30 yaş aralığındaki sayısının az olması dikkat çekicidir. Mübahat S. Kütükoğlu, çalışmasındaki benzer durumu, bu yaştaki kişilerin askerde olabileceğini veya savaşlarda kırılmış olabileceği şeklinde açıklığa kavuşturmuştur.

Ayrıca 30 yaş altı kişi sayısının: Bozdoğan'da 733 kişi (Bozdoğan'ın % 69'u); Nazilli'de ise 691 kişi (Nazilli'nin % 57'si) olmasından dolayı, bu yerleşim yerleri genç nüfus yapısına sahiptir.

50 yaş ve üzeri kişi sayısı: Bozdoğan'da 97; Nazilli'de ise 203'tür.

50-60 yaş arası: Bozdoğan'da 58; Nazilli'de 112,

60-70 yaş arası: Bozdoğan'da 31; Nazilli'de 62,

70 yaş ve üzeri: Bozdoğan'da 8; Nazilli'de 29 kişi vardır. Buna göre Nazilli'deki 50 yaş ve üstündeki kişi sayısı Bozdoğan'ın 2 katından fazladır. Bu durum, günümüzde Nazilli için; “*En uzun ömürlü insanların yaşadığı şehir*” iddiasını destekliyor.

F) TRANSKRİPT TABLOMUZDA “DİĞER” OLARAK ADLANDIRDIĞIMIZ BÖLÜMÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölüm; harf, sözcük, söz öbekleri, sayılar ve tarihlerden oluşmaktadır. En çok görülen ibareler:

Tevellüd; “1. *doğma [maddî, mânevî]. 2. doğum.*”¹⁹⁷ Doğum tarihi.

Sağır; “*Bülûğa ermemiş, ergenlik çağına gelmemiş çocuk.*” anlamlarına gelmektedir.¹⁹⁸

م / M, şabb: Şâbb: *genç, delikanlı; yiğit.*¹⁹⁹ Kayıtlarda şabb kelimesi genellikle م (mim) harfi ile birlikte kullanılmıştır. Bu yüzden de م (mim) harfi ile işaretli kişiler: genç, delikanlı veya yiğit görünümlü; askerliğe elverişli kişiler olmalıdır. Edirne muahedesinin aktinden sonra devlet giriştiği nüfus sayımında Anadolu ve Rumeli'den ne kadar asker toplayabileceğini tayin etmek endişesiyle ve fakat halkı ürkütmemek için “matlub-ı âli'ye muvafık” ve yahut “mim” م işareti vaz olunan etiketleri altında, askerliğe yarar kimseleri kaydetmeğe başlamıştır.²⁰⁰

¹⁹⁷ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 1101.

¹⁹⁸ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 910.

¹⁹⁹ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 974.

²⁰⁰ Karal, a.g.e., s. 19.

Meczûb: “*Deli, divâne, mecnûn.*” anlamları bulunmaktadır.²⁰¹

Def/Def’ i ...: “1. öteye itme, savma, savulma. 2. verme; ortadan kaldırma.²⁰² Burada; gönderme, uzaklaştırma anlamındadır.

Fevt / Fevt şüd/ M, fevt / Sağîr, fevt: *Fevt- Ölüm.*²⁰³ Şüd: 1. gitti, geçti; gitme, gidiş, öldü.²⁰⁴ M, fevt: askerliğe uygun kimsenin vefat ettiğini; sağîr, fevt: çocuk, bebeğin vefat ettiğini göstermektedir.

Tarihlendirmeler Hicri yıllara göre yapılmış, aylar da arapça isimlerinin kısaltmalarıyla kaydedilmiştir.

<u>Hicrî / Arabî Aylar</u>	<u>Sembolü</u>	<u>Kaçıncı Ay Oldukları</u> ²⁰⁵
Muharrem	م	I. ay
Safer	ص	II. ay
Rebi‘ü’l-evvel (R.Evvel)	را	III. ay
Rebi‘ü’l-âhir (R.Ahir)	ر	IV. ay
Cemâziye’l-evvel (C.Evvel)	جا	V. ay
Cemâziye’l-âhir (C.Ahir)	چ	VI. ay
Receb	ب	VII. ay
Şaban	ش	VIII. ay
Ramazan	ن	IX. ay
Şevval	ل	X. ay
Zilka‘de (Z.Kade)	ذا	XI. ay
Zilhicce (Z.Hicce)	ذ	XII. Ay

²⁰¹ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 596.

²⁰² Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 170.

²⁰³ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 264.

²⁰⁴ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 1004.

²⁰⁵ HayrettinGültekin, *Osmanlı Tapu Terimleri Sözlüğü*, s. 21.

http://www.artvinkadastro.gov.tr/userfiles/file/Osmanlica_TAPU_Terimleri_Sozlugu.pdf adresinden 20 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

F.1) BOZDOĞAN KAZASI:

Tablo 17: Bozdoğan Kazası Diğer Bölümü Verileri Tablosu

BOZDOĞAN KAZASI			
Harf ve Sözcükler	Bozdoğan Mah.	Yenice Mah.	TOPLAM
Tevellüd	26	38	64
Sağır	96	145	241
M / M, şabb	103 / 2	170 / 11	273 / 13
Meczûb	2	-	2
Alîl	11	5	16
Def ‘	9	16	25
Fevt / Fevt şüd / Sağır fevt / M, fevt	24 / 9 / 5 / -	34 / 16 / 3 / 3	58 / 25 / 8 / 3
TOPLAM	265	403	668

Tabloya göre:

Bozdoğan kazasında “Tevellüd”; Bozdoğan Mahallesi’nde 26, Yenice Mahallesi’nde 38 kişidir.

Tablo 18: Yeni Doğan Erkek Çocuk Sayısı

Tevellüd	
Yıllar	Kişi sayısı
H. 1247	35
H. 1248	28

Doğumlar tablosuna göre Bozdoğan’da 1831-1832 doğurganlık azdır. Bunun sebebini Quataert kendince yorumlamıştır.²⁰⁶

²⁰⁶ “1820’lerde, 1830’larda ve 1840’larda yeni tanzim edilmiş orduya asker alınmasından dolayı köylerdeki erkek nüfus azalınca, kadınların birçoğu kendi hayatlarından korktuklarından ve henüz doğmamış olan çocuklarının istikbalinden şüphe ettiklerinden çocuk düşürüyorlardı. 1830’larda düşürülen çocukların sayısı o kadar arttı ki devlet bu âdete engel olmak için birçok tedbir aldı.”

“Sağır”, Bozdoğan Mahallesi’nde 96, “*Sağır, fevt*” 5, Yenice Mahallesi’nde 145, “*Sağır, fevt*” 3 kişi kayıtlıdır. Yani Bozdoğan kazası mahallelerindeki toplam 241 çocuktan 8’i vefat etmiş olarak kayıtlıdır.

م (mim harfi) işaretliler:

Bozdoğan Mahallesinde 103, Yenice Mahallesi’nde 170 olmak üzere toplam 273 kişide م harfi bulunmaktadır. Bunlardan 2 tanesi Bozdoğan Mahallesi’nde “*M, şabb*”, 11 tanesi de Yenice Mahallesi’nde “*M, şabb*” olarak kayıtlarda yer almaktadır. Ayrıca 273 م (mim)’den 3 tanesi “*M, fevt (Genç, öldü)*” olarak kayıtlıdır. Bu veriye göre; Bozdoğan kazasındaki kayıtlı genç ya da delikanlılardan 270’inin sayım bitene kadar hayatta olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü “م” işareti bulunan kişilerin yaşları arasında tam bir yakınlık söz konusu değildir. Bozdoğan kazasında her iki mahallede de 12 yaşından 35 yaş da dâhil hemen her yaşta م bilgisine rastlanmaktadır. Fakat bu yaş aralığındaki her kişide م işareti yoktur.²⁰⁷

“Meczûb” olarak Bozdoğan Mahallesi’nde 2 kişi kayıtlıdır.

Bozdoğan kazasının mahallelerinde 16 kişi alîl diye belirtilmiştir. “*Alîl: kör (a’mâ), sakat, hasta*” demektir.²⁰⁸

Bozdoğan Mahallesi’nde 9, Yenice Mahallesi’nde 16 olmak üzere Bozdoğan kazasında 25 kişide “*Def*” kaydı bulunmaktadır. Kişi sıra no 99 olan Derzi Hacı Kalaycı oğlu Ahmed’e ait “*Def i Alaşehir 21 z 248*” kayıt bulunmaktadır. Kişi sıra no 353 olan Mehmed bin Mustafa’da ise, “*M, Def i Asâkir-i Mansûre 5 Z sene 247*” kaydedilmiştir.

Donald Quataert, “Nüfus”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi**, C. 2, s. 913. (İstanbul: 2004).

²⁰⁷ Örnekler için bkz. “NFS. d., 3002 sıra numaralı, 1246 başlangıç tarihli nüfus defteri” transkripsiyon tablosu.

²⁰⁸ Devellioğlu, a.g.e., s. 29.

Yenice Mahallesi'nde kişi sıra no 316 olan Rencber Ali oğlu İbrahim, “*M, 334, Def i mansûre 29 m / 48*” şeklinde kayıtlıdır. Kişi sıra no 343 olan Küçük İbrahim Yetimi Ali'de ise “*349... 48, Def i mansûre 11 ZL sene 48*” olarak kayıtlıdır.

Def olarak not düşülenlere bakarak; Bozdoğan'dan gidenler hakkında fikir edinilebilir. Bu kişilerin ne şekilde gittikleri bilinmemesine karşılık, nereye gittikleri hakkında bilgiler mevcuttur. Bozdoğan'dan “Alaşehir'e, Âsakir-i Mansure'ye²⁰⁹, Donanma-ı Hümayun²¹⁰'a, Nazilli'ye ve Tavas Ovası'na gönderilenler olmuştur.

Fevt: Bozdoğan Mahallesi'nde 25 kişi “*Fevt (ölüm)*”, bunlardan 9 tanesi “*Fevt şüd*”, 5 tanesi de “*Sağîr, fevt*” olarak kayıtlıdır. Buna göre; 25 kişiden 5 tanesi çocuk yaşta vefat etmiştir.

Tablo 19: Bozdoğan Kazası'nda Ölümlerin Yaşlara ve Yıllara Dağılımı

Fevt										
Yıllar	Yaş Grupları									TOPLAM
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 +	Yaşı bilinmeyen	
H. 1247	12	4	1	6	8	5	1	2	2	41
H. 1248	1	2	1	2	4	4	1	-	2	17

Bozdoğan'da H. 1247'de ölenlerin sayısı, H. 1248'e göre fazladır. H. 1247 ölen kişilerin yaşlarına bakıldığında; 0-9 ve 40-49 yaş gruplarındakiler diğer yaşlara göre daha fazladır. Günümüzde TÜİK, ölümleri; yaşa, cinsiyete ve ölüm sebebine göre de sınıflandırmaktadır.

Bozdoğan kazasının merkezinde 1248 yılı sonlarına kadar, 63 çocuk dünyaya gelmiş; 58 kişi vefat etmiştir. Buna göre; Bozdoğan kazası erkek nüfusu 1248 yılı sonlarında 1121 olmalıdır.

Sonuç olarak Bozdoğan kazasında: 1.116 kişinin kayıtlı olduğu, bunlardan 233'ü çocuk; 270'i genç, delikanlı; 58'inin ise vefat etmiş olduğu görülmektedir. Ayrıca tablo 13'e göre; toplam 668 kişide en az bir özellikten bahsedilmiştir.

²⁰⁹ Osmanlı'nın bu sayımı askerî amaçla yaptığının bir göstergesidir. Askere gidecek kişiler 1246'da tespit edilmiş daha sonraki yıllarda askere gönderilmişlerdir.

²¹⁰ Bu bilgiyi dikkate alarak, Osmanlı Devleti'nin deniz gücünü de etkin kılmaya çalıştığı düşünülmelidir.

F.2) NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI:

Tablo 20: Nazilli (Kestel) Kazası Diğer Bölümü Verileri Tablosu

NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI					
Harf ve Sözcükler	Karaçay Mah.	Hacı Nasuh Mah.	Çapa Hasan Mah.	Hacılar Mah.	TOPLAM
Tevellüd	2	-	1	-	3
Sağır	62	38	60	48	208
M / M, şabb /	59 / 14	29 / 1	53 / 5	48 / 13	189 / 33
Şabb	-	1	2	-	3
... şüd	1	-	-	-	1
Fevt / Fevt, şüd/	24 / 7 /	13 / 2 /	10 / 2 /	11 / 5 /	58 / 16
Sağır fevt / M fevt	1 / 3	3 / 2	4 / 2	2 / -	10 / 7
TOPLAM	149	81	126	107	463

Tabloya göre:

“Tevellüd”: Karaçay Mahallesi’nde 2, Çapa Hasan Mahallesi’nde 1 kişide tevellüd açıklaması bulunmaktadır.

Tablo 21: Yıllara Göre Doğan Erkek Çocuk Sayısı

Tevellüd	
Yıllar	Kişi sayısı
H. 1247	23
H. 1248	12
H. 1249	2

Buna göre Nazilli’de doğurganlık azdır.

“Sağır”:

Karaçay Mahallesi’nde 62, Hacı Nasuh Mahallesi’nde 38, Çapa Hasan Mahallesi’nde 60, Hacılar Mahallesi’nde 48, Nazilli’de toplam 208 kişide “*Sağır*” olarak belirtilmiştir. 208 kişiden 10’u “*Sağır, fevt (çocuk öldü)*” şeklinde kayıtlıdır. Buna göre, Nazilli (Kestel) kazasında 208 çocuktan 198’inin yaşadığını söyleyebiliriz.

م (mim harfi) işaretliler:

Karaçay Mahallesi’nde 59, Hacı Nasuh Mahallesi’nde 29, Çapa Hasan Mahallesi’nde 53, Hacılar Mahallesi’nde 48 olmak üzere Nazilli (Kestel) kazasında toplam 189 kişide م bulunmaktadır. 189 kişide bulunan م (mim)’in Karaçay Mahallesi’nde 14’ü, Hacı Nasuh Mahallesi’nde 1’i, Çapa Hasan Mahallesi’nde 5’i ve Hacılar Mahallesi’nde 13’ü olmak üzere toplamda 33’ü “*M, şabb*” olarak kayıtlıdır.

“*Şabb*” olarak kayıtlı, Hacı Nasuh Mahallesi’nde 1, Çapa Hasan Mahallesi’nde 2 kişi olmak üzere Nazilli (Kestel) kazasında toplam 3 kişi bulunmaktadır.

Ayrıca 189 “*M*” (mim)’den 2 tanesi “*M, fevt(Genç, öldü)*” olarak kayıtlıdır. Bu veriyi göz önünde bulunduracak olursak Nazilli kazasındaki kayıtlı genç ya da delikanlılardan 187’sinin sayım bitene kadar hayatta olduğunu söyleyebiliriz.

م bilgisi bulunan kişilerin yaşları arasında tam bir yakınlık söz konusu değildir. Bozdoğan kazasında her iki mahallede de 12 yaşından 35 yaş da dâhil hemen her yaşta م ‘e rastlanılmaktadır. Fakat bu yaş aralığındaki her kişide م yoktur.

Nazilli’de sadece 1 kişi “*alil*” olarak belirtilmiştir. Buna göre Nazilli’deki kişiler Bozdoğan’a göre daha sağlıklıdır veya sağlıklarına dikkat ederler denilebilir.

Nazilli mahallelerinde, tabloda yer almayan “*Def*” olarak kaydedilmiş 36 kişi bulunmaktadır. Bunların gönderildikleri yerler: “Alaşehir, Âsakir-i Mansûre, Aydın, Dalıca, İzmir, Kuyucak, Lazkiye ve Tire”dir.

“Fevt”:

Karaçay mahallesinde 24 kişi “*Fevt (öldü)*” olarak kaydedilmiştir. Bunlardan 7 tanesi “*Fevt, şüd*”, 3 tanesi “*M, fevt (genç öldü)*”, 1 tanesi de “*Sağır, fevt (çocuk öldü)*” olarak kayıtlıdır. 24 kişi dışında 1 kişi de “... şüd” olarak kayıtlarda yer almaktadır.

Hacı Nasuh Mahallesi’nde 13 kişi “*Fevt (öldü)*” olarak kaydedilmiştir. Bu 13 kişiden 2’si “*Fevt, şüd*”, 2’si “*M fevt*”, 3’ü ise “*Sağır, fevt (çocuk öldü)*” olarak kayıtlıdır.

Çapa Hasan Mahallesi’nde 10 kişi “*Fevt (öldü)*” olarak kaydedilmiştir. Bunlardan 2’si “*Fevt, şüd*”, 2’si “*M, fevt (genç öldü)*”, 4’ü “*Sağır, fevt (çocuk öldü)*” olarak kayıtlıdır.

Hacılar Mahallesi’nde 11 kişi “*fevt (öldü)*” olarak kaydedilmiştir. Bunlardan 5’i “*Fevt, şüd*” ve 2’si de “*Sağır, fevt (çocuk öldü)*” olarak kayıtlıdır.

Buna göre Nazilli (Kestel) kazasında toplam 58 kişi de “*Fevt (öldü)*” olarak kaydedilmiştir.

Tablo 22: Nazilli Kazası Ölenlerin Yaşlara ve Yıllara Dağılımı

Fevt										
Yıllar	Yaş Grupları									TOPLAM
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 +	Yaşı bilinmeyen	
H. 1246	8	1	-	2	2	1	2	1	-	17
H. 1247	1	-	-	-	-	4	1	2	-	8
H. 1248	4	1	1	6	6	5	4	3	1	31
H. 1249	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Sayımın yapıldığı H. 1246 (1830) yılında Bozdoğan’da ölen kişi kaydı bulunmamasına karşılık Nazilli’de görülmektedir. Tabloya göre H. 1246’da bebek ölümleri fazladır. Nazilli’de, H. 1247’de ölenlerin sayısının azlığı dikkat çekicidir. H. 1247 Ölen kişilerin yaşlarına bakıldığında; 0-9 ve 40-49 yaş gruplarındakiler diğer yaşlara göre daha fazladır. H. 1248’de 30 yaş üzerinde ölenler fazladır. H. 1249 yılına ait neredeyse kayıt bulunmaması henüz yılın başlarında olduğunu düşündürmektedir.

Sonuç olarak,

Nazilli kazasının transkript tablosunun *diğer* bölümüne göre; “1223 kişiden, 199’u çocuk, bebek; 187’si genç, delikanlı; 58’i de vefat etmiştir. Nazilli’deki 1223 kişinin 455’inde *diğer* bölümünde en az bir özellik belirtilmiştir.

Kayıtlara göre, , sayımdan²¹¹ H. 1249 başlarına kadar 58 kişinin öldüğü; 37 erkek çocuğun doğduğu dikkate alınarak H. 1248 sonu Nazilli mahallelerinin erkek nüfusu tahmini 1202 kişidir.

IV. BÖLÜM: 2014’TEN 1830’A BOZDOĞAN - NAZİLLİ NÜFUSLARI ve 1845-44 ile 1831-30 YERLEŞİM BİRİMİ İSİMLERİNE BAKIŞ

A) BOZDOĞAN

2014’ten 1830’a Bozdoğan Nüfusu:

Tablo 23: 2014'ten 1830'a Bozdoğan Nüfusu

BOZDOĞAN NÜFUSU							
Yıllar	İlçe Merkezi			Beldeler ve Köyler			Genel Toplam
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
2014 ²¹²	17.340	17.236	34.576	-	-	-	34.576
2013 ²¹³	17.542	17.388	34.930	-	-	-	34.576
2012 ²¹⁴	4.936	5.142	10.078	12.643	12.493	17.635	35.214
2011 ²¹⁵	4.856	4.932	9.788	12.934	12.623	25.557	35.345
2010 ²¹⁶	4.915	4.973	9.888	13.021	12.768	25.789	35.677

²¹¹ H.1246 (M. 1830-31) Nüfus sayımı.

²¹² Bu veri, <http://www.webcitation.org/6WFCWdj9> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹³ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6NPUapUPu> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹⁴ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6EZxOt7rD> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹⁵ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuGLxVDV> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹⁶ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuEjw0E3> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

2009 ²¹⁷	4.794	4.919	9.713	13.127	13.014	26.141	35.854
2008 ²¹⁸	4.788	4.937	9.725	13.557	13.163	26.720	36.445
2007 ²¹⁹	4.528	4.749	9.277	13.778	13.408	27.186	36.463
2000 ²²⁰	4.066	4.234	8.300	13.458	13.432	26.890	35.190
1997 ²²¹	-	-	8.427	-	-	29.216	37.640
1990 ²²²	3.919	4.115	8.034	13.124	13.271	26.395	34.429
1985 ²²³	3.888	3.891	7.779	13.927	14.123	28.050	35.829
1980 ²²⁴	3.783	3.899	7.682	14.581	15.031	29.612	37.294
1975 ²²⁵	3.585	3.633	7.218	13.685	13.946	27.631	34.849
1970 ²²⁶	3.401	3.492	6.893	13.078	13.982	27.060	33.953
1965 ²²⁷	3.339	3.400	6.739	12.834	13.300	26.134	32.873
1960 ²²⁸	-	-	5.365	-	-	25.012	30.377

²¹⁷ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuCgCK69> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹⁸ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6Bu3TdAbC> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²¹⁹ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6Bu1fK0fx> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁰ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6Btz46bQ> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²¹ Ramazan Özey, "Bozdoğan'ın Beşeri Coğrafyası", **Marmara Coğrafya Dergisi**, S. 15, (İstanbul, Ocak, 2007), s. 5. <http://e-dergi.marmara.edu.tr/marucog/article/view/1012000548> adresinden 30 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²² Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtxukA7Q> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²³ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtwEFlAk> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁴ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtuKOliv> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁵ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtoSDBux> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁶ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtmnrEce> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁷ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BspVSGNa> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²²⁸ 1927'den 1960'a yapılan sayımlarda erkek-bayan detayı bulunmamaktadır.

1955	-	-	4.988	-	-	36.382	41.370
1950	-	-	4.614	-	-	32.143	36.757
1945	-	-	3.842	-	-	29.478	33.320
1940	-	-	3.789	-	-	27.881	31.670
1935	-	-	4.038	-	-	26.708	30.746
1927	-	-	3.881	-	-	23.533	27.414
1918 ²²⁹	-	-	-	-	-	-	33.565
1915 ²³⁰	16.506	17.232	33.738	-	-	-	33.738
1912 ²³¹	-	-	-	-	-	-	29.459
1893 ²³²	13.945	13.835	27.780	-	-	-	27.780
1890 ²³³	-	-	3.285	-	-	5.713	8.998
1844- 1845	-	-	3.103 ²³⁴	-	-	890 ²³⁵	7.550
1835 ²³⁶	1.137	-	-	3.234	-	-	4.371
1830	1.116	-	-	4.173	-	-	5.289

²²⁹ Necmi Ülker, "Mondros Mütakeresi Döneminde Aydın Vilâyetinin Nüfusuna Dair Bir Belge", s. 36. Bu veri, http://egeweb2.ege.edu.tr/tid/dosyalar/V_1990/TIDV-1990-03.pdf adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²³⁰ Özey, **a.g.m.**, s. 3.

²³¹ Özey, **a.g.m.**, s. 3.

²³² Özey, **a.g.m.**, s. 2.

²³³ "Dâhil-i Vilayetde bulunan Kasabât-ı Ma'rûfe ile bi'l-cümle kurâdaki Nüfus ve Emâkinin miktarını Mübeyyin İstatistikdir." İbrahim Câvid, **Aydın Vilâyet Salnamesi R.1307 / H. 1308**, (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2010, s. 501.

²³⁴ Cahit Telci, "Aydın Livası'nın Nüfusu Hakkında H. 1261/M.1845 Tarihli Bir Defter", **Tarih İncelemeleri Dergisi**, C. XXI, S. 1, (2006, ss. 165-198), s. 169. Bu bilgi, http://egeweb2.ege.edu.tr/tid/dosyalar/XXI-1_2006/TIDXXI-1_2006-09.pdf adresinden 30 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²³⁵ Bu rakam temettuât defterindeki hane sayısıdır. Ataman, **a.g.m.**, s. 167.

²³⁶ BOA, NFS..D., No: 3003, H- 1251 Tarihli Nüfus Defteri.

Yapılan sayımlar dikkate alındığında Bozdoğan'daki kadın-erkek nüfusunun bütün sayımlarda birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Buna göre çalışmış olduğumuz defterdeki sayıları değerlendirecek olursak:

1830²³⁷ sayımı Bozdoğan'ın mahallelerinde, 1.116 erkek kadar, aynı miktarda bayan nüfus da olmalıdır. Böylece kaza merkezindeki tahmini toplam nüfus 2.232'dir. Aynı dönem köylerin toplam nüfusu 4.173 erkeğin 2 katı 8.346 olmalıdır. Yani 1830 yılı Bozdoğan genelinde yaklaşık 10.578 kişi bulunmaktadır.

1835 sayımı sayısal verileri aynı yol izlenerek değerlendirilecek olursa:

Bozdoğan merkezinde yaklaşık olarak 2.300; köylerinde; 6.500 toplam tahmini 8.750 kişi yaşamaktadır.

Nüfusun tamamı hakkında yaklaşık bir değer bulmak için, Barkan'ın belirttiği gibi hane sayısını 5 ile çarptığımız zaman, Bozdoğan kazası köyleri 1844-45 yılı nüfusu 4.450 çıkmaktadır. Telci'nin verdiği rakamlarla varsayım birleştirildiğinde 1845 Bozdoğan kazası toplam nüfusu yaklaşık 7.550 olmalıdır.

1885 tarihinde Aydın Vilayeti'ne iskân edilen aşiretler listesinde Bozdoğan Kazası'na 276 hane, 1314 kişinin yerleştirildiği görülmektedir.²³⁸ Bozdoğan nüfusunun günümüzdeki sayısına ulaşmasını sağlayan sebeplerden biri olabilir.

²³⁷ Tevfik Çavdar, "Osmanlı Döneminde Nüfus Bilgileri", **Osmanlı, C. 4, TOPLUM**, s. 560. (Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999) ss. 551-566

²³⁸ (Bu aşiretler; Karadeniz ve Karaman'dan gelmiş olmalıdır.) Aysun Sarıbey Haykıran, "Aydın Vilayet Salnameleri'nde Birgi", **Tarih Okulu Dergisi**, Yıl 7, S. 13, (Haziran, 2014, s.s. 473-501), s. 497.

Aydın Vilâyetinde Bulunan Nüfus-ı ‘Umûmî İstatistiğ’ne göre H. 1038 Bozdoğan Nüfusu:²³⁹

Tablo 1: R. 1307 / H. 1308 Bozdoğan Nüfusu

Bozdoğan Kazâsı					
ESÂMÎ’-İ CEMÂ’ÂT	İCMÂL	İCMÂL			
		YERLİ		YABANCI	
		ZÜKÛR	İNÂS	ZÜKÛR	İNÂS
İslâm	27695	13887	13808		
Rum	66	50	16		
Ermeni	7	3			
Bulgar			5		
Katolik					
Yahûdi	11	5	6		
Protestan					
Latin					
Teba’-a-i Ecnebiyye ile Tâbi’iyyeti Meşkûk					
YEKÛN	27780	13945	13835		

NEVÂHÎ

İcmâl	Zükûr	İNâs	Esâmi’-i Nevâhi
7378	3744	3634	Yenipazar
7542	3634	3908	Arpaz
2521	1231	1290	Amasit

H. 1308 (M. 1892-93) Bozdoğan nüfusunu gösteren tabloda icmâl: Nüfusu; zükûr, erkekleri; inâs da bayanların sayılarını göstermektedir. Tablodaki kadın-erkek nüfusu, Bozdoğan’ın diğer nüfus sayımlarında olduğu gibi birbirine çok yakındır.

Günümüzde ise Aydın’ın büyükşehir belediye olması sebebiyle bütün köyler mahalleye dönüştürülmüştür. Bundan dolayı Bozdoğan’ın nüfusu cinsiyete göre değerlendirilmekte olup, 17.340 erkek ve 17.236 bayan olmak üzere toplam nüfus 34.576’dır.

²³⁹ Câvid, a.g.e., s. 417.

R. 1307 / H. 1308 Bozdoğan kazası:²⁴⁰

Esâmî		Nüfûs	Emâkîn
Bozdoğan kasabası		3.285	744
<i>Cerçekli</i>	<i>Karyesi</i>	1224	147
Famışlar ²⁴¹	“	501	115
<i>Yaka</i>	“	250	57
<i>Kazgandere</i>	“	275	74
<i>Genzile</i>	“	555	113
<i>Altuntaş</i>	“	232	48
Ortaaltuntaş	“	103	20
Tekeler	“	109	24
<i>Ziyaretli</i>	“	546	115
<i>Arablı Karyesi</i>	“	542	130
<i>Kılağozlar</i>	“	203	39
Balcılar	“	69	19
<i>Güney</i>	“	147	35
Alioğullar	“	115	23
Koyunlar	“	161	33
Tahtacı	“	138	31
Rumelitahtacı	“	50	13
<i>Eymir</i>	“	493	110

İtalik yazılan köyler, 1830 ile benzerlik göstermektedir.

²⁴⁰ Câvid, **a.g.e.**, s. 501.

²⁴¹ Kamışlar olmalıdır.

Tablo 25: 1830-35; 2010'lu Yıllar Yerleşkeler ve Nüfusları

1830-1835-2014 Mahalle, Köy İsimleri ve Nüfusları				
Yerleşim Birimleri	H.1246 (1830)	H.1251 (1835)	2010-2012-2014 ²⁴²	
	Erkek	Erkek	Erkek	Genel Nüfus
Mahalle-i Bozdoğan	476	489	-	2.579 ²⁴³
Mahalle-i Yenice	640	660	-	2.670 ²⁴⁴
Karye-i Güney	170	189	230 ²⁴⁵	458
Karye-i Kulavuz	202	206 ²⁴⁶	310	646
Karye-i Çeltikli/Çeltikli	342	351 ²⁴⁷	-	643 ²⁴⁸
Karye-i Eymir	165	179	-	567 ²⁴⁹
Karye-i Katkalan/Kakkalan	207	246	211	434
Karye-i Genzele	196	202	207 ²⁵⁰	381
Karye-i Altuntaş	205	217	621	1234
Karye-i Kazgandere	180	185	253 ²⁵¹	504
Karye-i Yaka tabi'-i Kazgandere	122	118	106 ²⁵²	194
Karye-i Arablü	311	327	272 ²⁵³	580
Karye-i Ziyaretli	286	289	483	979

²⁴² Bu veri, http://www.yerelnet.org.tr/ilceler/ilce_koy_nufus.php?ilceid=198308 adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁴³ Günümüzde Çarşı Mahallesi'dir. Verilen rakamlar 2014 yılına aittir. Bu bilgi, http://www.nufusu.com/ilce/bozdogan_aydin-nufusu adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁴⁴ Günümüzde Yeni Mahalle'dir. Verilen rakamlar 2014 yılına aittir. Bu veri, http://www.nufusu.com/ilce/bozdogan_aydin-nufusu adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁴⁵ Veriler 2010 yılına aittir.

²⁴⁶ BOA, NFS. d., 3003'lu defterde Kulağuz olarak geçmektedir.

²⁴⁷ BOA, NFS. d., 3003'lu defterde Çerçekli/Çerçekli olarak kayıtlıdır.

²⁴⁸ Günümüzde Cumhuriyet Mahallesi'dir. Belirtilen nüfus 2014 yılına aittir. Bu veri, http://www.nufusu.com/ilce/bozdogan_aydin-nufusu adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁴⁹ Bu veri, http://www.nufusu.com/ilce/bozdogan_aydin-nufusu adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁵⁰ Günümüzde Örmepınar ismindedir.

²⁵¹ Günümüzdeki ismi Kazandere'dir.

²⁵² Veriler 2010 yılına aittir. Muhtemelen bu yıldan sonra Kamışlar Köyü'ne tabi olmuştur.

²⁵³ Günümüzdeki ismi Pınarlı'dır.

Karye-i Kaylan	325	641 ²⁵⁴	-	-
Karye-i Saklı	48	55	-	-
Karye-i Yöre	61	69	-	-
Karye-i Çoban İsa	152	177	-	-

Bu tabloda 1830 yılındaki Bozdoğan yerleşim birimlerinin isimleriyle; 1830-1835 erkek nüfusu; 2010, 2012 ya da 2014 erkek ve toplam nüfusları verilmiştir.

Tabloya göre Yenice ve Bozdoğan mahalleleri ile Kılavuzlar, Eymir, Güney, Altıntaş, Kazandere, Ziyaretli köyleri nüfusunda artış görülmektedir. Buna karşılık Arablı (Pınarlı), Yakaköy’de erkek nüfus 1830’a göre azalış göstermektedir.

Kaylan/Kayran, Yöre ve Çoban İsa köylerinin isim değişikliğine mi uğradığı veya Bozdoğan’dan başka bir yere mi bağlandıkları bilinmemektedir.

²⁵⁴ BOA, NFS. d., No: 3003 en son varak. “Nefs-i Kayran tabî’i Bozdoğan”

Tablo 26: Bozdoğan Yaş Gruplar Karşılaştırması 1830-2013

BOZDOĞAN				
1830		2013 ²⁵⁵		
Yaş Grupları	Erkek	Yaş Grupları	Erkek	Kadın
Yaşı Belirtilmemiş Sağır (çocuk, bebek)	152	0-9	2322	2101
0-9	239	10-19	2515	2427
10-19	170	20-29	2351	2202
20-29	172	30-39	2405	2148
30-39	151	40-49	2351	2239
40-49	107	50-59	2414	2322
50-59	58	60-69	1601	1731
60-69	31	70-79	1094	1382
70 - +	8	80-89	464	759
Yaşı Belirtilmeyen	28	90 +	25	77
TOPLAM	1116	TOPLAM	17.542	17.388

Bozdoğan'ın 1830 ile 2013 yılındaki nüfusun yaşlara dağılımı karşılaştırıldığında:

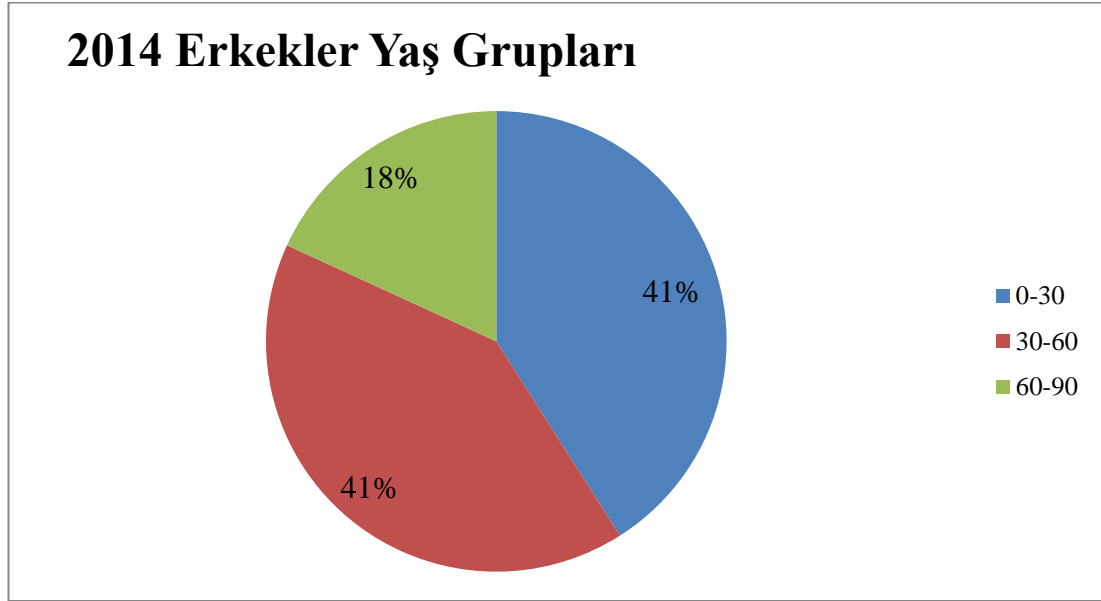
1830'da nüfusun %65'i 30 yaşın altında yani genç bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. 30-50 yaş arası %24; 50 yaş üzeri kişiler ise yaklaşık %11'dir.

Kadın-erkek nüfusun birbirine yakın olması ve 1830 sayımında sadece erkek nüfusu biliyor olmamız sebebiyle günümüz nüfusu verilerinden sadece erkek nüfusla kıyaslamak daha uygun olacaktır.

2014 erkek nüfusunun yaş gruplarına dağılımı şekildeki gibidir.

²⁵⁵ TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Aydın 2013, s. 98. Bu bilgi, <http://www.tuik.gov.tr> adresinden 24 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

Şekil 15: 2014 Yılı Bozdoğan Yaş Grupları

Bozdoğan 1830’da genç yapılı bir nüfusa sahipken, günümüzde 30 yaş üzeri yaklaşık %59 olmuştur. Bunun yanında tablodaki sayısal verilere göre 1830 yılında orta yaş grubu 30-50 yaş ile değerlendirilmelidir.

Günümüzde ortalama ömrün uzadığı dikkati çekmektedir. Yine nüfusun yaşlara dağılımına göre günümüzde orta yaş grubu 30-60 yaş aralığı olarak değerlendirilmelidir.

50 yaş üzeri erkek nüfus 1830’da yaklaşık %11 iken, 2014’te %18’dir. 1830 yılı sayımına göre 70 yaş ve üzeri 8 kişi bulunmaktadır. Tuik verilerine göre 90 yaş ve üzeri 2014’te 25 kişi vardır. 17.542 erkek için 25 rakamı belki azımsanabilir fakat bu kişilerin yaşlarının çok fazla olabileceği hatta Bozdoğan’ın en uzun yaşayan kişinin bunlardan biri olabileceği dikkat edilmesi gereken bir ayrıntıdır.

B) NAZİLLİ:

Yıllara göre Nazilli nüfusu:²⁵⁶

Tablo 27: 2014'ten 1830'a Nazilli Nüfusu

NAZİLLİ NÜFUSU							
Yıllar	İlçe Merkezi			Beldeler ve Köyler			Genel Toplam
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
2014 ²⁵⁷	73.889	75.927	149.816	-	-	-	149.816
2013 ²⁵⁸	73.068	75.463	148.531	-	-	-	148.531
2012 ²⁵⁹	54.322	56.976	111.298	18.112	18.258	36.370	147.668
2011 ²⁶⁰	53.925	56.476	110.401	18.069	18.154	36.223	146.624
2010 ²⁶¹	54.141	55.975	110.116	18.131	18.296	36.427	146.543
2009 ²⁶²	54.301	55.499	109.800	18.207	18.228	36.435	146.235
2008 ²⁶³	53.215	54.841	108.056	24.952	24.564	49.516	143.627
2007 ²⁶⁴	51.049	52.710	103.759	18.554	18.609	37.163	140.922
2000 ²⁶⁵	52.295	53.370	105.665	20.269	20.029	40.298	145.963

²⁵⁶ Bu veri, http://www.nufusu.com/ilce/nazilli_aydin-nufusu adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁵⁷ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6WFCWdjc9> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁵⁸ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6NPUapUPu> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁵⁹ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6EZxOt7rD> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁰ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuGLxVDV> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶¹ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuEjw0E3> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶² Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuCgCK69> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶³ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BuEjw0E3> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁴ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6Bu1fK0fx> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

1990 ²⁶⁶	40.322	39.955	80.277	20.581	20.904	41.485	121.762
1985 ²⁶⁷	39.226	38.401	77.627	18.407	19.043	37.450	115.077
1980 ²⁶⁸	30.178	29.825	60.003	17.255	17.532	34.787	94.790
1975 ²⁶⁹	27.109	25.067	52.176	16.362	16.667	33.029	85.205
1970 ²⁷⁰	22.901	22.258	45.159	15.719	16.352	32.071	77.230
1965 ²⁷¹	20.835	20.495	41.330	15.230	15.696	30.926	72.256
1960	-	-	36.660	-	-	-	36.660
1927 ²⁷²	-	-	20.000	-	-	-	-
1912 ²⁷³	-	-	-	-	-	-	56.989
1893 ²⁷⁴	31126	31349	62475	-	-	-	62475
1845 ²⁷⁵	-	-	-	-	-	-	5.874
1830 ²⁷⁶	1223	-	-	3.479	-	-	4.702

²⁶⁵ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6Btzt46bQ> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁶ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtxukA7Q> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁷ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtwEFlAk> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁸ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtuKOliv> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁶⁹ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtoSDBux> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁷⁰ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BtmnrEcE> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁷¹ Bu veri, <http://www.webcitation.org/6BspVSGNa> adresinden 23 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁷² Nazilli Ticaret Odası 2012 Faaliyet Raporu, s. 1. (verinin 1927 yılında yayımlanan Ticaret Salnamesine göre olduğu belirtilmektedir.) Bu bilgi, <http://www.naztic.org.tr/userfiles/file/NTO-Faaliyet.pdf> adresinden 26 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

²⁷³ Özey, a.g.m., s. 3.

²⁷⁴ "Dâhil-i Vilayetde bulunan Kasabât-ı Ma'rûfe ile bi'l-cümle kurâdaki Nüfus ve Emâkinin miktarını Mübeyyin İstatistikdir." Câvid, a.g.e., s. 498-499.

²⁷⁵ Telci, a.g.m., s. 169.

²⁷⁶ BOA- NFS. d., sıra no: 3034.

Aydın'ın büyükşehir belediyesi olması Bozdoğan gibi Nazilli'yi de etkilemiştir.

Cumhuriyet döneminde ulaşabildiğimiz nüfus sayımlarına göre:

Nazilli'nin köylerindeki kadın-erkek nüfusu birbirine çok yakındır.

Nazilli'nin merkezinde ise; 1990 yılından bu yana az da olsa bayan nüfusun erkekleri geride bıraktığı görülmektedir.

Günümüzde Bozdoğan demografik açıdan Nazilli'den geride olmasına rağmen kültürüne, tarihine bağlılığı ve ilgisi açısından Nazilli'den daha ileridir. Nazilli'ye ait akademik çalışmaların az olması tezimizin önemini arttırmaktadır.

Kadın erkek nüfusunun her dönemde birbirine çok yakın olduğunu göz önünde bulundurup, 1830 yılının toplam nüfusuna dair bir çıkarım yapacak olursak:

Nazilli'nin merkezinde tahmini 2.450; köylerinde 7.000 olmak üzere genel toplamdaki nüfusu yaklaşık 9.500 olmalıdır.

Tablo 28: Nazilli Yaş Grupları Karşılaştırması 1830-2013

NAZİLLİ (KESTEL) KAZASI					
1830		2013			
Yaş Grupları	Erkek	Yaş Grupları	Erkek	Kadın	TOPLAM
Yaşı Belirtilmemiş Sağır (çocuk, bebek)	1	0-9	9.191	8.801	17.992
0-9	407	10-19	10.739	10.758	21.497
10-19	186	20-29	11.611	11.781	23.392
20-29	97	30-39	11.204	10.877	22.081
30-39	175	40-49	10.011	10.168	20.179
40-49	153	50-59	9.597	9.912	19.509
50-59	112	60-69	6.204	6.584	12.788
60-69	62	70-79	3.101	4.121	7.222
70 - +	29	80-89	1.337	2.294	3.631
Yaşı Belirtilmeyen	1	90 +	73	167	240
TOPLAM	1223	TOPLAM	73.068	75.463	148.531

Tablodaki Nazilli 2013 erkek nüfusuyla 1830 nüfusunu mukayese edersek:

30 yaş altı 1830'un yaklaşık 30; 30-60 yaş arası nüfus 45 ve 60 üzeri yaş 115 katıdır. Nazilli nüfusunun bu denli değişiklik göstermesinin yegâne sebebi aldığı göçlerdir. İzmir-Denizli yolu üzerinde olması, demir yolunun şehirden geçmesi buna bağlı olarak sanayi kuruluşlarının artması ve birçok etken Nazilli nüfusunun Bozdoğan'dan çok daha hızlı artmasını sağlamaktadır.

Son olarak 2014'ten 1830'a Nazilli ve köylerinin isimleri alt alta tablolar halinde verilmiştir. 1830'dan bu yana bulunan yerleşke isimler *“italik”*le gösterildi.

2014 Nazilli mahalle/köyleri ve nüfusları:

Tablo 29: 2014 Nazilli mahalle/köyleri ve nüfusları

Yerleşke	Nüfus	Yerleşke	Nüfus	Yerleşke	Nüfus
Yıldıztepe	16.352	Hamzallı	864	Işıklar	969
Yeni	13.343	Esenköy	853	Yaylapınar	919
Zafer	11.290	Demirciler	753	Bağcılı	914
Yeşil	8.580	Ovacık	709	Aksu	869
Cumhuriyet	7.531	Beğerli	679	Kocakesik	300
Aydoğdu	6.639	Bayındır	650	Sailer	296
Turan	6.439	Hisarcık	591	Toygar	273
Şirinevler	5.716	Yazırlı	568	Dereağzı	250
Pınarbaşı	5.371	Karahallı	564	Yalınkuyu	247
Prof.M. Aksoy	5.160	Güzelköy	555	Haydarlı	245
İsabeyli	5.080	Bereketli	539	Gedikaltı	244
Karaçay	3.721	Derebaşı	529	Akpınar	242
Sümer	3.557	Bekirler	515	Ketenova	225
Çapahasan	3.450	Aşağıörencik	498	Kestel	214
Kurtuluş	3.426	Çaylı	463	Rahmanlar	206
Altıntaş	3.256	Uzunçam	458	Şimşelli	203
Yeşilyurt	2.916	Kozdere	424	Hamidiye	198
Dallica	2.553	Mescitli	423	Gedik	187
İstiklal	1.895	Ketendere	394	Kahvederesi	186
Arsanlı	1.848	Sevindikli	391	Apaklar	172
Bozyurt	1.805	Samaili	384	Çatak	165
Yeni Sanayii	1.522	Kızıldere	372	Dualar	140
Dumlupınar	1.464	Durasıllı	355	Kardeşköy	128
Aşağıyakacık	1.413	Yukarıörencik	349	Kaşıkcılar	124
Pirlibey	1.123	Kavacık	309	Kuşçular	124
Hasköy	1.025	Eycelli	306	Yellice	121
Ocaklı	990	Çobanlar	304	Kırcaklı	89
		Esentepe	302		

Aydın Vilâyetinde Bulunan Nüfûs-ı ‘Umumiye İstatistiği’ne göre H. 1308 Nazilli Nüfusu:²⁷⁷

²⁷⁷ Câvid, a.g.e., s. 416.

Tablo 29: R. 1307 / H. 1308 Nazilli Nüfusu

NAZİLLİ KAZÂSI					
ESÂMİ'-İ CEMÂ'ÂT	İCMÂL ²⁷⁸	İCMÂL			
		YERLİ		YABANCI	
		ZÜKÛR ²⁷⁹	İNÂS ²⁸⁰	ZÜKÛR	İNÂS
İslâm	59956	29815	30141		
Rum	2023	1069	959		
Ermeni	30	152	149		
Bulgar					
Katolik					
Yahûdi	195	95	100		
Protestan					
Latin					
Teba'a-i Ecnebiyye ile Tâbi'iyeti Meşkûk					
YEKÛN	62475	31126	31349		

NEVÂHİ

İcmâl	Zükûr	İnâs	Esâmi' -i Nevâhi ²⁸¹
2860	1425	1435	Dallica
16748	8231	8517	Karacasu
5185	2687	2498	Atca
12100	6073	6017	Kuyucak
4908	2472	2436	Sultanhisarı

²⁷⁸ Bkz. Sami, a.g.e., s. 74.

²⁷⁹ Sami, a.g.e., s. 649. erkekler

²⁸⁰ Sami, a.g.e., s. 170. İnâs: dişiler, kadınlar.

²⁸¹ Sami, a.g.e., s. 1473. *Nevahi: nahiye.*

R. 1307 / H. 1308 Aydın Vilâyetine Mahsus Sâlnâmeleri'nde Nazilli kazası:²⁸²

Tablo 30: H. 1308 Nazilli Yerleşkeleri Nüfusları

Esâmî	Nüfus	Emâkin	Esâmî	Nüfus	Emâkin
Nefs-i Nazilli	5.960	1464	Turaselli “	541	123
Pazar karyesi	1423	353	Babeşkuyu “	183	41
Bedketli “	791	181	Kestenli “	67	40
Mesture “	583	128	‘iserbeyli ²⁸³ “	525	134
İçlibli “	256	52	Bereketli “	335	73
Örencik “	410	96	Hamzaelli “	607	142
Sürmeşeli “	171	41	Timurcular “	511	111
Karahallı “	328	57	Haburlu	498	113
Sâiler “	265	46	Ketenova	400	92
Dereköy “	430	101	Meşhudlu “	96	22
Derebaş “	971	206	Hacıbeyli “	326	67
Bayındır “	102	25	Sinekler “	209	46
Bekirler “	460	90	Kuzdere “	486	111
Gedik “	117	28	Bacılı “	358	85
Kocakeyfe “	493	101	Kıbtı “	214	43
Sevindikli “	128	35	Bereketliççerakise “	80	28
Tumaniçi “	234	51			
Hamâibli “	273	65			
Arsanlı “	239	43			

1844 Nazilli Kazası yerleşim birimi isimleri ve hane sayıları:²⁸⁴

Tablo 21: 1844 Nazilli Yerleşke İsimleri Hane Sayıları

Yerleşke	Hane Sayısı	Yerleşke	Hane Sayısı
<i>Karaçay Mahallesi</i>	246	Ketan Ovası Köyü	40
<i>Çapa Hasan Mahallesi</i>	194	Örencik Köyü	40
<i>Hacılar Mahallesi</i>	148	<i>Demirciler Köyü</i>	39
<i>Hacı Nısf²⁸⁵ Mahallesi</i>	110	Bekirler Köyü	33
Bazar Köyü	177	<i>Haydarlı Köyü</i>	32
Yergeteli Köyü	160	<i>Sündüklü²⁸⁶ Köyü</i>	29

²⁸² Câvid, **a.g.e.**, s. 498-499.

²⁸³ İsabeyli olmalı.

²⁸⁴ Demirhan, **a.g.t.**, s. 39.

²⁸⁵ *Hacı Nasuh* olmalıdır.

Pazar Köyü - Rum Ahalisi	67	<i>Samaylı</i> ²⁸⁷ Köyü	29
Pazar Köyü - Ermeni Ahalisi	33	Bayındır Köyü	29
<i>İsabeyli Köyü</i>	90	<i>Kavacık Köyü</i>	28
<i>Derebaşı Köyü</i>	81	<i>Karahallıllı Köyü</i>	26
Yörükler Köyü	79	<i>Yalınkuyu Köyü</i>	25
<i>Arslanlı Köyü</i>	65	<i>Kestel Köyü</i>	25
<i>Koz Deresi Köyü</i>	61	<i>Sailer Köyü</i>	23
<i>Hamzalı Köyü</i>	58	Sinekler Köyü	23
İceli Köyü	49	Durasallı Köyü	23
Erbaz Kazası	49	Dere Köyü	22
<i>Hacıbeğli Köyü</i>	45	Şuhudetli Köyü	14
<i>Bereketli Köyü</i>	40	TOPLAM	2.232

Nazillinin 1844 tahmini nüfusuna ulaşmak için yine Prof. Dr. Ömer Lütfi Barkan'ın hane sayısı × 5 yöntemini kullanacak olursak:

Nazilli'nin tahmini nüfusu 11.000'dir.

1830-1831 Nazilli köy isimleri ve nüfusları:²⁸⁸

1- <i>Karye-i Bereketli</i>	355
2- <i>Karye-i Bazar Köyü</i>	367
3- Bigaran der karye-i Mezbur	71
4- <i>Karye-i Derebaşı</i>	133
5- <i>Karye-i Mesture/Mastavra</i> ²⁸⁹	217
6- <i>Karye-i Sevindikli</i>	80
7- <i>Karye-i Yalın Kuyu</i> nam-ı diğer Aşağı Kestel	47
8- <i>Karye-i Kestel</i>	55
9- <i>Karye-i Sinekler</i>	47
10- <i>Karye-i Ekcelü</i> ²⁹⁰ (?)	120
11- <i>Karye-i Samaili</i> ²⁹¹	43

²⁸⁶ Osmanlıca'nın yazılışı aynı olmasına rağmen okunuşundan kaynaklanan bir gözden kaçırma olmalıdır. Asıl köy ismi *Sevindikli* olsa gerektir.

²⁸⁷ Samaylı olarak okunan yerin günümüzde *Samaili* olmalısı muhtemeldir, yine Osmanlıca'nın okunma farklılığından kaynaklanmaktadır.

²⁸⁸ BOA. NFS. d. Sıra no: 3034, H. 1246.

²⁸⁹ İlkçağlardan kalma bir isim. Üreten, **a.g.m.**, s. 93.

²⁹⁰ Günümüzdeki *Eycelli* yerleşkesi olmalıdır.

12- <i>Karye-i Kavacık</i>	45
13- <i>Karye-i Kozderesi</i>	145
14- <i>Karye-i Haydarlı</i>	78
15- <i>Karye-i Hacı Beyli</i>	120
16- <i>Karye-i Demirciler</i>	79
17- <i>Karye-i Horsunlu</i>	49
18- <i>Karye-i Arslanlı</i>	157
19- <i>Karye-i Karmanlar(?)</i>	13
20- <i>Karye-i İsabeyli</i>	143
21- <i>Karye-i Hamzalı</i>	121
22- <i>Karye-i Şehudlu</i>	19
23- <i>Karye-i Bereketli</i>	78
24- <i>Karye-i Sa'iler</i>	56
25- <i>Karye-i Bayındır</i>	33
26- <i>Karye-i Yürekli</i>	240
27- <i>Karye-i Beğerli</i>	78
28- <i>Karye-i Gerek</i>	32
29- <i>Karye-i Örelcik</i>	85
30- <i>Karye-i Ketan Ovası</i>	92
31- <i>Karye-i Delgir Derebaşı</i>	133
32- <i>Karye-i Karahallılı</i>	68
33- <i>Karye-i Balcılı</i>	80
TOPLAM	3.479

Gerek Bozdoğan'da gerek Nazilli'de yapılan cinsiyet ayrımlı nüfus sayımlarındaki rakamların birbirine yakınlığı bu yöre için yapılacak tahminleri değerli kılmaktadır. Esas alınan defterlerde yabancı isim ve kişilerin kayıtlı olmayışı gayrimüslimler için ayrı bir defter tutulmuş olabileceği ya da bu bölgede yabancı olmayışından kaynaklanmaktadır.

---

²⁹¹ Samaylı olarak okuduğumuz yer günümüzde *Samailli* olmalıdır.

SONUÇ

Yapmış olduğumuz araştırma ve çalışma; 1830'da yapılan Osmanlı genel nüfus sayısına bir örneklem niteliğindedir. Bu sayımda tahriri yapılan yerler ve tutulan defterler incelenip bittiğinde, Osmanlı nüfusuna çok yakın sayısal tespitler yapmak mümkün olacaktır. Böylece Devlet-i Aliyye'nin demografik yapısı da ortaya çıkmış olacaktır.

Osmanlı'nın modern anlamda ilk nüfus sayımı kabul edilen H. 1246 sayımı, günümüz imkânlarına göre, teknolojik materyal ve malzeme kullanılmadan yapılmışsa da, verilen bilgiler ve takip edilen metot açısından günümüzden daha iyi bilimsel veri tabanı oluşturulmuştur. Osmanlı Devleti bu ilk sayımdaki bazı eksiklikleri, 1835 sayımında belirli kurallarla düzene oturtmuştur.

H. 1251 (1835) – BOA NFS. d, 3003 numaralı defter, H. 1246 (1830) tarihli deftere göre daha düzenli tutulmuştur. H. 1246 tarihli sayımda birkaç sayfada, birkaç kişinin kaçınıcı sırada olduğunu belirten rakamlar bulunmaktadır. H. 1251 nüfus sayımındaki defterde ise her kişi için isminin yanında sıra numarası yazılmıştır. Kişi numarasından ayrı, hane numaraları da belirtilmiştir. Kayıtlarda belirli simge ve işaretler kullanılmıştır. Kişiler tanımlanırken *kısa boylu* olarak kaydedilenler de bulunmakla beraber²⁹² 1246 tarihli defterde bu yoktur.

Günümüzde nüfusa ilişkin veriler Türkiye İstatistik Kurumu tarafından tutulmaktadır. Çalışmamızın dördüncü bölümünde onların verilerinden oldukça fazla faydalanıp, 1830 nüfusu değerlendirmesi yine TUİK'in yöntemleri örnek alınarak yapılmaya çalışılmıştır. Yine burada değinilmesi gereken bir konu: “Osmanlı'nın ilk modern nüfus sayımı günümüzdeki TUİK'e göre çok daha ayrıntılıdır. Kişilerin isimleri, fiziksel özelliklerinin belirtilmesi, bugün TUİK verilerinde yer almayan istatistikî bilgilerdir. Bunun yerine TUİK, kişinin doğumdan ölüme kadar yaşadığı sosyal değişiklikleri sayısal veri olarak tablolastırmıştır:

- Doğumlar (cinsiyete göre)
- Yaşa ve cinsiyete göre il, ilçe, belde ve köylerin nüfusu

²⁹² Bkz. BOA, NFS..D., KOD: 3003, Varak 1b, 81-Diğer oğlu *kısa boylu* kara sakallı talebeden Molla Mehmed- ve 83'üncü kişiler; varak 2a, 116 –*Kısa boylu* ak sakallı Bayram oğlu Molla Mehmed, sin 80- ve 132'inci kişi varak 63b, 183. kişi -*kısa boylu* kumral sakallı ... oğlu ... Mehmed bin Mehmed-buna örnektir.

- Eğitim düzeyi (yaşa ve cinsiyete göre; okuma yazma bilmeyenler, okuma yazma bilip bir okul bitirmeyenler; ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul veya fakülte, yüksek lisans, doktora mezunları)
- Medeni durumlar (hiç evlenmeyenler, evliler, boşananlar, eşi ölenler)
- Evlenmeler (yaşa ve cinsiyete göre)
- Boşanmalar (evlilik süresi ve yaşa göre)
- Nüfusa kayıtlı olunan ve ikamet edilen, il ve ilçeler
- Ortalama hane büyüklüğü
- Ölümler (yaşa, cinsiyete göre)
- Ölüm sebepleri (yaşa ve cinsiyete göre)

Bunlar TUİK'in tutmuş olduğu verilerden demografik içeriğe sahip olan ayrıntılı verilerdir.

Tezimize esas olan defterlerin çalışılmamış olması hatta yapılmış benzer çalışmalarla kıyaslandığında, TUİK veri tablolaştırma ve değerlendirme yöntemleriyle karşılaştırmalı olarak sunulması ve alanında ilk olması, çalışmamızın değerli olduğu hissini uyandırmaktadır. Nazilli hakkında içerdiği bilgiler ve istatistikler bakımından şimdiye kadar yapılmış en kapsamlı araştırmalardan biridir.

Bozdoğan ve Nazilli'nin H. 1246'daki defterdeki nüfusları birbirine yakın olmasına rağmen günümüzde Nazilli Bozdoğan'ın yaklaşık 5 katı nüfusa sahiptir. Nazilli nüfusunun bu kadar artarken Bozdoğan'ın fazla gelişme gösterememesi bölgenin coğrafi yapısı ve sanayisi ile alakalı olmalıdır.

Ege kıyılarından iç bölgelere yapılacak ticaret ve ulaşım, dağların denize dik uzanması sebebiyle doğu-batı istikâmetinde yapılmaktadır. Bozdoğan, Ege Bölgesi'nde kuzey-güney yönünde uzanan iki dağ arasında bulunurken; Nazilli doğu-batı doğrultusunda bir yerdedir. Nazilli, Ege Denizi'nden iç kısımlara transit geçiş yolu üzerinde bulunduğundan, ticaret ve konaklama merkezidir. Coğrafi konumundan dolayı Nazilli'de demir yolu bulunmakta olup, bu da nüfusunun artmasında önemli bir etkidir. Demir yoluna bağlı olarak hammadde ve işlenen malların taşınmasının ucuz olması Nazilli'de sanayi yatırımlarını arttırmış, böylece iş imkânının çokluğu buraya dıştan nüfus göçünü beraberinde getirmiştir. İlk çağlardan beri insanların yerleşmesinde belirleyici olan coğrafya, günümüzde şehirlerin gelişmesinde belirleyici rol almaktadır. Ege Bölgesi'nde deniz kıyısında olan veya

dağların doğu-batı yönünde uzandığı güzergâhta bulunan İzmir, Muğla, Aydın, Manisa, Denizli gibi yerler sanayi ve nüfus bakımından kalabalıkken; Afyon, Uşak, Kütahya dağlık ve ulaşımın zor olmasından dolayı geri kaldıkları görülmektedir.

Ege Bölgesi coğrafi özellikleri dikkate alındığında İç Ege ile Kıyı Ege şehirleri arasındaki nüfus farkı benzerliği Bozdoğan ve Nazilli örneğinde detaylı olarak ele alınmıştır.

Temennimiz, bu çalışmanın, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan diğer belge ve bilgileri gün yüzüne çıkarması için diğer araştırmacılara ilham kaynağı olmasıdır.

KAYNAKÇA

ARŞİV KAYNAKLARI

BOA. Hat. 19213. (29 Z 1246) ve BOA. Hat. 19237. (29 Z 1247)

BOA. NFS.d. 3002

BOA. NFS.d. 3003

BOA. NFS.d. 3034

BİBLİYOGRAFYA

Akbulut, Osman Nuri “Evliya Çelebiye Göre Güneybatı Anadolu (Aydın, Denizli, Muğla)”, **Yüksek Lisans Tezi**, T.C. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Muğla, Kasım 2008.

Akın, Himmet, “Aydın Oğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma”, (<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1053/12732.pdf>) (26.06.2015)

Armağan, Munis “Fetih ve Yerleşim Sürecinde Bozdoğan”, Bozdoğan, C. I, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Ataman, Rengin, “Temettuat Defterlerine Göre Bozdoğan Kazası Köylerinin Sosyal ve Ekonomik Durumu”, Bozdoğan, C. I, İzmir, 2010.

Aydın İl Yıllığı, “**Cumhuriyeti’in 50. Yılında Aydın 1973 İl Yıllığı**”, İzmir Milli Kütüphane, 124503, EL-199.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2010.

Bingöl, Sedat, İstanbul’da 1829 Nüfus Sayımı Ve Bazı Mahallelerin Müslüman Nüfusu Üzerine Bir İnceleme”

Boykooy, Seher, “Demokrat Parti Dönemi Toplumsal Hayatın Bozdoğan Yerelindeki Yansımaları”, **Bozdoğan**, C. II, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Bozkurt, Nebi, “Nüfus”, **T.D.V. İslam Ansiklopedisi**, C. 33, İstanbul, 2007.

Câvid, İbrahim, **Aydın Vilâyet Salnamesi R.1307 / H. 1308**, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2010.

Çavdar, Tevfik, “Osmanlı Döneminde Nüfus Bilgileri”, **Osmanlı**, C. 4, TOPLUM, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999.

Çelik, Bülent, “XVI Ve XVII. Yüzyıllarda Bozdoğan Kazası”, **Bozdoğan**, C. I, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Çimen, Adnan. “Sayım, Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı’da Nüfus Hizmetleri”, **Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt-Sayı: 14/3, 2012.

Demirhan, Neslihan, “19. yüzyılda Nazilli’nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı”, İstanbul: **Yüksek Lisans Tezi**, T.C İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Entitüsü İktisat Tarihi Anabilim Dalı, 2005.

Demirtaş, Faruk, “Osmanlı Devrinde Anadolu’da Oğuz Boyları”. (<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1232/14076.pdf>) (26.06.2015)

Devellioğlu, Ferit, **Osmanlıca – Türkçe Asiklopedik Lûgat**, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, 1995.

Erdem, İlhan, “Aydınogulları Beyliğinden Osmanlı’ya Geçiş Sürecinde Bozdoğan”, **Bozdoğan**, C. I, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Günaydın, Suat Feyyaz, 1831 Sayımına göre Ordu Merkez Kazası Nüfusu, **Yüksek Lisans Tezi**, Ordu, 2011.

Haykırın, Kemal Ramazan, “Aydınogulları Beyliği ve Mentеше Beyliği Arasında Bir Türkmen Yerleşimi: Bozdoğan”, **Bozdoğan**, C. I, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Işık, Şevket, “19. Yüzyılda Aşağı Akçay Vadisinde Yerleşme, Nüfus ve Ekonomik Hayat Üzerine Coğrafi Bir Bakış”, **“Bozdoğan”**, C. II, İzmir: Lamineks Matbaa, 2010.

Kafalı, Mustafa, **Altınorda Hanlığı’nın Kuruluş ve Yükseliş Devirleri**, İstanbul, 1976.

Kanar, Mehmet, **Arapça-Türkçe Sözlük**, İstanbul, 2009.

Karal, Enver Ziya, **Osmanlı İmparatorluğu’nda İlk Nüfus Sayımı 1831**, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Aralık, 1997.

Koç, Yunus, “Nüfus (Osmanlı Dönemi)”, **DİA**, C. 33, İstanbul, 2007.

Kütükoğlu, Mübahat S., “1830 Nüfus Sayımına Göre Mentеше Sancağı’nda Hane Nüfusu”, **Osmanlı Araştırmaları XXIII**, İstanbul: 2003.

Mansel, Arif Müfid, **Ege Ve Yunan Tarihi**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınlarından XIII. Seri-No. 8^b, 1971.

Mercangöz, Zeynep, “Bizans Döneminde Aydın”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Merçil, Erdoğan, “Aydınoğulları”, **DİA**, C. 4, İstanbul-1991.

Nazilli Ticaret Odası 2012 Faaliyet Raporu, <http://www.naztic.org.tr/userfiles/file/NTO-Faaliyet.pdf> (26.06.2015).

Özey, Ramazan, “Bozdoğan’ın Beşeri Coğrafyası”, **Marmara Coğrafya Dergisi**, S. 15, İstanbul, Ocak, 2007. (<http://e-dergi.marmara.edu.tr/marucog/article/view/1012000548>), (30.06.2015).

Pullukçuoğlu Yapucu, Olcay, “Aydın Sancağı 1845-1914 (Sosyal, Ekonomik, İdari, Kültürel Durum)”, **Doktora Tezi**, İzmir, 2006.

Quataert, Donald, “Nüfus”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi**, C. 2, İstanbul: 2004.

Sami, Şemseddin, **Kâmûs-ı Türkî**, İstanbul: Çağrı Yayınları, 2010.

Saraçoğlu, Aslı, “Antik Dönemde Aydın ve Çevresindeki Kentler”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Sarıbey Haykıran, Aysun, “Aydın Vilayet Salnameleri’nde Birgi”, **Tarih Okulu Dergisi**, Yıl: 7, S. 13, Haziran, 2014.

Sertoğlu, Midhat, **Osmanlı Tarih Lûgatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986.

Sezen, Tahir, **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik sırayla)**, Ankara: T.C. Başbakanlık Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın no: 21, 2006.

Sürgevil, Sabri, **BOZDOĞAN (1919-1923)**, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, no:94, 1999.

Telci, Cahit, “Aydın Livası’nın Nüfusu Hakkında H. 1261/M.1845 Tarihli Bir Defter”, **Tarih İncelemeleri Dergisi**, C. XXI, S. 1, 2006. (http://egeweb2.ege.edu.tr/tid/dosyalar/XXI-1_2006/TIDXXI-1_2006-09.pdf), (30.06.2015)

TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Aydın 2013, <http://www.tuik.gov.tr> (24.06.2015)

Uzunçarşılı, İ. Hakkı “Aydınoğulları”, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Kara Koyunlu Devletleri**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı, “Aydın Oğulları Beyliği”, **Büyük Osmanlı Tarihi**, C. 1, 7. Baskı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, XIII. Dizi, sa.16a5.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı, “Menteşe Oğulları”, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1969.

Ülker, Necmi, “Mondros Mütakeresi Döneminde Aydın Vilâyetinin Nüfusuna Dair Bir Belge”,
http://egeweb2.ege.edu.tr/tid/dosyalar/V_1990/TIDV-1990-03.pdf
 (23.06.2015)

Üreten, Hüseyin, “Mastaura”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Yaylalı Serap - Akdeniz, Engin, “Protohistorik Çağlarda Aydın ve Çevresi”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Yaylalı, Serap - Akdeniz, Engin, “II. Bölüm, KENT TARİHİ, A-Tarih Öncesi Dönem”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Yaylalı, Serap – Akdeniz, Engin, “Son Tunç Çağı Tarihi Coğrafyası Açısından Aydın ve Yakın Çevresi”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Yaylalı, Serap – Akdeniz, Engin, “Son Tunç Çağı'nın Bitişi-Demir Çağı'nın Başlaması”, **Aydın İl Tarihi**, T.C. Aydın Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Ankara, Özyurt Matbaacılık, 2012.

Yurt Ansiklopedisi, “**Türkiye, İl il: Dünü, Bugünü, Yarını**”, C. 2, İstanbul Anadolu yayıncılık, 1982.

İNTERNET

<http://aydinili.tr.gg/Bozdo%26%23287%3Ban.htm> (14.04.2013)

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler> (26.06.2015)

<http://e-dergi.marmara.edu.tr/marucog/article/view/1012000548>
(30.06.2015)

<http://egeweb2.ege.edu.tr> (30.06.2015)

<http://katalog.devletarsivleri.gov.tr> (24.06.2015)

<http://www.cografya.gen.tr> (26.06.2015)

<http://www.islamansiklopedisi.info/> (27.05.2015)

<http://www.nazilli.com.tr> (30.06.2015)

<http://www.nazilli.gov.tr/tarih.html> (14.05.2013)

<http://www.nazillitb.org.tr/v3/default.asp?dokuman=120> (14.05.2013)

<http://www.naztic.org.tr/> (26.06.2015)

<http://www.nufusu.com> (23.06.2015)

<http://www.os-ar.com> (23.06.2015)

<http://www.tuik.gov.tr> (14.04.2013)

<http://www.webcitation.org> (23.06.2015)

<http://www.yerelnet.org.tr> (23.06.2015)

Defterin Adı: **Nüfus Defteri**

Numarası: **3002**

Varak Sayısı: **35**

Tarihi: **H. 1246**

BOZDOĞAN TRANSKRİPSİYON

Kaza-i Bozdoğan Der Liva-i Aydın

Varak 1a²⁹³

Tablo 32: Bozdoğan Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Bozdoğan					
Hane No	Kişi Sıra No	Adı	Fiziksel Özellikleri	Yaşı	Diğer
1	1	Muhtar Hacı İmam oğlu Hacı Bekir	Sakallı	40	-
2	2	İmam Hacı Osman Efendi oğlu Feyzullah	Sakallı	60	-
	3	Oğlu Talebeden Mehmed Salih	Sakallı	25	-
3	4	Şişek oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	60	-
	5	Oğlu Mehmed	-	8	Sağır
4	6	İnad oğlu Mehmed	Sakallı	55	-
	7	Oğlu Mustafa	-	12	M
5	8	Kürekci/Gevrekci ²⁹⁴ Osman yetimi Osman	-	-	Tevellüd-Hasan Hüseyin 5 Z sene 247 Sağır
6	9	İbrahim Hoca oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	10	Oğlu İsmail	-	6	-
	11	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır

²⁹³ Varaklar numaralandırılırken sadece soldaki sayfalara numara verilmiştir. Transkript tablolarında kişilerin daha kolay bulunabilmesi için; numarasız, sağ tarafta bulunan sayfalar bir önceki varakın "a" kısmı olarak sınıflandırılmıştır. Örnek: defterin ilk resminde sol taraf 2 olarak yazılıdır, defterler sağdan sola doğru yazıldığından sağdaki boş kalanı 1a'dır.

²⁹⁴ Sami, a.g.e., s. 1195.

7	12	Etmekci Mehmed bin Ahmed	Sakallı	40	-
	13	Oğlu Mehmed	-	13	M
	14	Diğer Ali	-	7	-
8	15	Peynirci Hafız oğlu Hacı Osman	Sakallı	40	TevellüdOsman 5 Z sene 247
9	16	Rencber Hacı Hüseyin oğlu Mehmed	Orta boylu, sakallı	30	M
	17	Oğlu Hüseyin	-	-	Sağır
10	18	İmam Hıdır oğlu İbrahim	Sakallı	40	Tevellüd- Ali veled 17 Ş sene 48
	19	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
11	20	Koca Arab oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	35	-
	21	Oğlu Mehmed	-	6	Sağır
12	22	Debbağ ²⁹⁵ Kıdem ²⁹⁶ oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
	23	Karındaşı oğlu Süleyman bin Süleyman	-	6	-
13	24	Karcor(?) oğlu Mustafa	Bıyıklı	25	Tevellüd-Süleyman R 1 sene 48
14	25	Arab Beşir	-	-	Alil ²⁹⁷
	26	Oğlu Hasan	-	8	-
15	27	Göncü İmam oğlu Hasan	-	13	M
16	28	Derzi Hasan Da'i oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	M
	29	Oğlu Mustafa	-	7	Fevt şüd ²⁹⁸ 5 Z sene 247
	30	Diğer Hasan	-	3	-
17	31	Babuşcu İsmail oğlu Ali	Ter bıyıklı	20	M
	32	Karındaşı Hüseyin	-	8	-
18	33	Rencber Mehmed Ali oğlu Ahmed	Sakallı	60	-

²⁹⁵ "Debbağ: Tabak. Deri işiyle uğraşan sanatkâr. Debbağ ustası, çırağı, amelesi." Sami, **a.g.e.**, s. 602.

²⁹⁶ "Kıdem: 1.Eski zamandan kalmış olma. 2. Diğerinden daha eski olma, zamanca ileri bulunma, bir rütbe ve memûriyet vesâireye diğerlerinden evvel naîl olmuş bulunma." Sami, **a.g.e.**, s.1058.

²⁹⁷ "Alil: Bedeninin noksan bir kısmı olması, sakat veya kör olmak." Sami, **a.g.e.**, s.949.

²⁹⁸ "Şüd: gitti,geçti;gitme, gidiş." Devellioğlu, **a.g.e.**, s. 1004.

	34	Oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
	35	Diğer oğlu Ali	Orta boylu	22	M
	36	Diğer Mustafa	-	8	-
19	37	Koca ırağ yetimi Süleyman	-	10	 49
20	38	Müftü oğlu Şeyh Ahmed	Sakallı	50	-
21	39	Babuşcu oğlu Kara Hasan oğlu İbrahim	Bıyıklı	28	-
22	40	Kara Bıyık oğlu Babuşcu Ahmed	Sakallı	45	-
	41	Oğlu Babuşcu Mehmed	Bıyıklı	25	M
	42	Diğer oğlu Babuşcu Hüseyin	Orta boylu, kara bıyıklı	23	Tevellüd- Ali 5 Z sene 247
23	43	Babuşcu Şeyh Ali oğlu Ali	-	-	Alil
24	44	Sadık Hacı Ahmed oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	35	-
	45	Oğlu Süleyman	-	12	-
	46	Diğer Ali	-	7	Sağır
	47	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
25	48	Ahmed Efendi oğlu Mustafa	-	13	M
26	49	Derzi Gazâlî Mehmed	Sakallı	50	-
	50	Oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
	51	Diğer oğlu Mehmed	-	13	M
	52	Diğer oğlu mer	-	-	Sağır

Varak 2

	53	Hafidi Ali bin Mustafa	-	8	Sağır
27	54	Topal Mehmed oğlu Mustafa	-	12	-
28	55	Babuşcu enter oğlu Hacı İsmail	Sakallı	50	-

	56	Oğlu İsmail	-	7	....
	57	Diğer Süleyman	-	-	Sağır
29	58	Müderriş Mustafa Efendi bin Mehmed	Sakallı	45	-
30	59	Etmekci Mustafa oğlu Mehmed	Sakallı	55	-
31	60	Hasan Efendi oğlu Hüseyin Efendi	Sakallı	30	-
32	61	Sağır Ağa oğlu Süleyman	Sakallı	28	Tevellüd veled-i merkume Gurre-i Z sene 248
33	62	Tıraş oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	40	-
	63	Oğlu Ali	-	13	M
34	64	Rençber Cafer oğlu Hacı Hasan	Sakallı	45	-
	65	Oğlu Mehmed	-	12	M
	66	Diğer oğlu Mustafa	-	8	-
	67	Diğer Ali	-	6	-
	68	Diğer Hüseyin	-	-	Sağır
35	69	Bayındırlı Hıdmetkâr Ahmed	Sakallı	42	Fevt 17 Ca sene 1248
	70	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
36	71	Semerci oğlu Ali bin Ahmed	Uzun boylu	15	M
37	72	Derzi bin Mehmed	Sakallı	40	-
38	73	Derzi Mehmed oğlu Süleyman	Sakallı	40	-
	74	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
39	75	Hacı Emin oğlu Yetim Salih	-	8	-
40	76	Talebeden Çelebi Ali oğlu Ali	Bıyıklı	25	-
41	77	Urgancı oğlu Mustafa	Uzun boylu	14	M
42	78	Temenni Karındaşı oğlu Hafız Mustafa	Sakallı	90	-
	79	Oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	40	-

	80	Diğer oğlu Hafız Mustafa	Sakallı	35	-
	81	Diğer oğlu Ahmed	Sakallı	30	-
	82	Diğer oğlu Ali	Orta boylu, ter bıyıklı	23	M Tevellüd ... veled M Gurre-i N 248
	83	Diğer Hasan	Orta boylu, sarı bıyıklı	24	M
	84	Hafidi Mehmed bin Hacı Mehmed	-	7	Sağır
	85	Diğer Hafidi Ali	-	-	Sağır
	86	Diğer Hafidi Mehmed bin Mustafa	-	-	Sağır
43	87	Kalaycı Mehmed oğlu Mustafa	-	12	-
44	88	Menteş oğlu Yetimi Mehmed	-	8	-
	89	Karındaşı Halil	-	5	Sağır
45	90	Talebeden Hazinedar oğlu Mustafa	Bıyıklı	25	-
46	91	Rencber Zuhur oğlu Süleyman	Sakallı	40	-
	92	Oğlu Mehmed	-	8	-
	93	Diğer Süleyman	-	6	-
	94	Diğer oğlu İbrahim	-	-	Sağır
47	95	İbrahim Baba oğlu Yetim Mehmed	-	7	Fevt şüd 5 Z sene 247
48	96	Hatib Hacı Hafız oğlu Hafız Mustafa	Sakallı	30	-
	97	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır
49	98	Ak Derviş oğlu Derzi Mehmed	Orta boylu	20	M
50	99	Derzi Hacı Kalaycı oğlu Ahmed	Sakallı	45	Def' i Alaşehir 21 Z 248
	100	Oğlu Hüseyin	-	-	Bu dahi sağır
51	101	Osmancı oğlu Süleyman Etmekci	Sakallı	40	-
52	102	Rencber İbrahim Hoca oğlu Abdullah	Sakallı	35	-

53	103	Rencber Hacı Kalem oğlu Mehmed	Kara bıyıklı	25	M
54	104	Babuşcu Hışır oğlu Mehmed	Sakallı	35	Tevellüd- kayd 5 Z sene 247
	105	Oğlu Halil	-	6	-
55	106	Derzi Amasyalı Katırcı oğlu Osman	Uzun boylu	22	M
	107	Karındaşı Mustafa	-	20	Alil
56	108	Hatib Müderris oğlu Şeyh Mehmed	Sakallı	40	-
	109	Oğlu Şeyh Ahmed	-	7	-
	110	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
57	111	Talebeden Mestan oğlu Arif	Sakallı	25	M
58	112	Culah Ocak oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	113	Oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	23	M
	114	Karındaşı oğlu Mehmed bin Mustafa	Orta boylu, Kara bıyıklı	22	M
59	115	Rencber Kırlı oğlu Süleyman	Sakallı	40	-
	116	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır
60	117	Babuşcu Okcu oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	118	Oğlu Ali	-	8	-
	119	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	120	Üveği oğlu Ali bin Ahmed	-	8	-
45+46+29=120					

Varak 2a

61	121	Babuşcu Delioğlan oğlu Mustafa	Bıyıklı	25	M
62	122	Babuşcu Çenter oğlu Mehmed	Sakallı	40	-

	123	Oğlu Ahmed	-	10	... 48
	124	Diğer oğlu Ali	-	8	-
	125	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-
	126	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
63	127	Rencber Halil oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
64	128	Kasab Hacı Süleyman oğlu Ali	Bıyıklı	26	M
65	129	Çolak oğlu Yetimi Ali	-	8	-
66	130	Derzi oğlu Hacı Hüseyin oğlu İbrahim	Sakallı	30	121 Tevellüd-Ali veled-i merkum Fi Gurre-i M 248
	131	Oğlu Mehmed	-	8	-
67	132	Rencber Kunbur oğlu Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	26	M
68	133	Babuşcu İlyas oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	M
69	134	Åşık oğlu Yetimi Mustafa bin Mehmed	-	7	-
70	135	Tellak Hüseyin bin Mustafa	-	-	Alil
	136	Oğlu Mustafa	-	10	248
	137	Diğer oğlu Ali	-	8	-
	138	Diğer Hüseyin	-	-	Sağır
71	139	Babuşcu Hacı İsmail oğlu Mustafa	Orta boylu, Sarı sakallı	35	M Tevellüd-Ali veled-i merkum Fi 11 Ş 248
	140	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
72	141	Deveci Hacı Bekir	-	-	Alil
	142	Oğlu Osman	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M
	143	Hafidi Mehmed bin Osman	-	5	Sağır
	144	Hıdmetkârı Hüseyin bin Süleyman	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
	145	Diğer Hıdmetkârı Hüseyin bin Mehmed	-	13	M

73	146	Serây-dâr ²⁹⁹ Osman bin Mehmed	-	13	M
74	147	Arab oğlu Yetim Mehmed	-	6	-
75	148	Debbağ Kara Osman Üveği Ali	Bıyıklı	28	M Tevellüd – Ali veled-i M 7 S 48
	149	Karındaşı Ömer	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
76	150	Debbağ Kürekci/Gevrekci Osman oğlu Mehmed	Orta boylu	16	M
77	151	Arab Kara Hüseyin	Sakallı	40	-
	152	Oğlu Hasan	-	6	-
	153	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
78	154	Renber Süfi oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	M
79	155	Renber İç İlli oğlu Mustafa	Bıyıklı	28	-
80	156	Abdullah oğlu Mehmed	Uzun boylu	18	M
81	157	Kasab Hacı Süleyman oğlu Süleyman	Uzun boylu	22	M TevellüdMustafa 5 Z sene 247
	158	Karındaşı Ali	-	-	Sağır Def-i Mansure 9 L 247
82	159	Eğri oğlu Molla Mehmed	Sakallı	40	Fevt 21 Za sene 247
	160	Oğlu Mustafa	-	8	-
83	161	Hüseyin Efendi oğlu Şeyh Ahmed	Sakallı	45	-
	162	Oğlu Mehmed	-	12	-
	163	Diğer oğlu Ömer	-	8	-
	164	Diğer oğlu Süleyman	-	5	Sağır
	165	Diğer oğlu Raşid	-	-	Sağır
84	166	Bezzâz ³⁰⁰ Hacı Ali oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	40	Tevellüd Ahmed 5 Z sene 247
	167	Oğlu Ali	-	7	-
	168	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-

²⁹⁹ “Serây-dâr: ayvaz; büyük yerlerde yemek ve sofra işlerine bakan kimse.” Devellioğlu, a.g.e., s.940.

³⁰⁰ “Bezzâz: I. Bezci, kumaş satan manifaturacı.” Devellioğlu, a.g.e., s.98.

	169	Üveğ oğlu Mehmed bin Mustafa	-	-	Sağır
85	170	Gececi oğlu Mehmed	Sakallı	45	Fevt 17 N 248
	171	Oğlu Mehmed	-	6	-
	172	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
86	173	Molla Salih oğlu Mehmed	-	12	-
	174	Karındaşı Osman	-	5	Sağır
87	175	Babuşcu Ahmed oğlu Mustafa	Bıyıklı	25	M
88	176	Culah Ali Baba	Sakallı	35	-
89	177	Beşterli(?) Mehmed bin Mehmed	Uzun boylu, kara bıyıklı	24	M
90	178	Babuşcu Osman oğlu Mehmed	-	8	-
91	179	Kayyum/Kuyum ³⁰¹ Hışır oğlu İbrahim	Sakallı	50	-
	180	Oğlu İbrahim	-	8	-
92	181	Derzi Musa Ağa oğlu Mustafa	Bıyıklı	25	M
	182	Karındaşı Ali	Uzun boylu	23	M
	183	Diğer Karındaşı Osman	-	12	-
93	184	Hacı Kayyum/Kuyum oğlu Rencber Hüseyin	-	15	M
	185	Karındaşı Şeyh Ahmed	Bıyıklı	35	M
94	186	Rencber Sarı Veli oğlu Hacı Hüseyin	Sakallı	50	-
	187	Oğlu Mehmed	-	13	M
	188	Diğer oğlu Veli	-	10	 48

Varak 3

95	189	Rencber Altuntaşlı İsmail	Sakallı	35	-
----	-----	---------------------------	---------	----	---

³⁰¹ Sami, a.g.e., s.1133.

	190	Oğlu Huseyin	-	-	Sağır
	191	Karındaşı oğlu Meczub Mehmed	-	-	181 Fevt Gurre-i řa 248
	192	Diğer Karındaşı Halil	-	-	Sağır Fevt şud 5 Z sene 247
96	193	Rencber Seyrek oğlu Mustafa	Sakallı	55	Fevt 21 Za sene 248
	194	Oğlu Mehmed	-	8	-
97	195	Derzi Dirhemsiz Mustafa	Sakallı	40	-
	196	Oğlu Mustafa	-	8	-
98	197	Hacı Zeybek oğlu Yetimi Mehmed	-	12	-
99	198	Derzi Kamer oğlu Mehmed	Sakallı	35	Tevellüd-Mustafa 5 Z sene 247
	199	Karındaşı oğlu Mehmed bin Ali	-	10	 48
	200	Diğer Karındaşı oğlu Mustafa	-	8	-
100	201	Döger oğlu Mehmed Rencber	Bıyıklı	30	-
	202	Karındaşı Ali	-	10	-
101	203	Berber İnebolulu oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
	204	Oğlu Mehmed	-	7	Sağır Fevt şud 5 R sene 247
	205	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
102	206	İnebolulu oğlu Berber Mustafa	Orta boylu, kara sakallı	25	M
	207	Karındaşı Berber Ahmed	Orta boylu	23	M
103	208	Derzi Deli Bey oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	-
	209	Oğlu Mehmed	-	8	Sağır
	210	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
104	211	Eğri oğlu Rencber Hasan	Bıyıklı	30	-
	212	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
105	213	Hacı Ağa oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
106	214	Koca İbrahim oğlu Salih	Uzun boylu,	24	M

			kara bıyıklı		
	215	Oğlu İbrahim	-	7	Sağır
107	216	Hazinedar oğlu Yetim Mehmed	-	-	Sağır
108	217	Rencber Hacı İmam oğlu Mehmed	-	40	Alil
	218	Oğlu Halil	-	6	-
109	219	... oğlu Derzi Hacı Hasan	Sakallı	55	-
	220	Oğlu Ali	Orta boylu, sarı bıyıklı	28	M
	221	Diğer Mustafa	-	10	 48
110	222	Derzi Ahmed oğlu Derzi Hacı Mehmed	Sakallı	35	-
	223	Oğlu Ali	-	2	Sağır
111	224	Rencber İslâm oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	24	M
112	225	Deveci Kavaklılı Halil	Bıyıklı	35	M
113	226	Deveci Ali Bedel oğlu Mustafa	Uzun boylu	22	M
114	227	Rencber Gönül Mehmed	Sakallı	50	Fevt şüd 5 Z sene 247
	228	Oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	23	M
	229	Diğer Osman	-	15	M
	230	Diğer Mustafa	-	8	-
	231	Diğer Ali	-	-	Sağır
115	232	Yetim Ali bin Mustafa	-	6	-
116	233	Derzi Hıdmetkâr Ahmed oğlu İbrahim	Sakallı	40	-
	234	Oğlu İbrahim	-	6	Sağır
	235	Diğer oğlu Ahmed	-	0	Sağır
117	236	Mısırlı oğlu Babuşcu Mehmed	Sakallı	28	M
	237	Karındaşı Hüseyin	-	10	 48
	238	Diğer Karındaşı Süleyman	-	-	Sağır
118	239	Mecnun Caber oğlu	-	-	-

		Mustafa			
	240	Karındaşı Mehmed Çoban	Bıyıklı	25	M
119	241	Rencber Hacı Ahmed oğlu Osman	Sakallı	25	M
	242	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
	243	Karındaşı Ahmed	-	13	M
120	244	İsmail oğlu Ali	-	12	M
121	245	Derzi Duran oğlu Abdullah	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M
122	246	Debbağ Hacı Mustafa	Sakallı	45	-
	247	Oğlu Mustafa	-	16	Meczub
	248	Diğer oğlu Ali	-	8	-
123	249	Okka oğlu Meczub Hacı Yusuf	-	-	Fevt 11 Gurre-i sene 1248
	250	Oğlu Ali	-	9	Sağır ... 49
	251	Diğer oğlu Mehmed	-	6	Sağır
	252	Diğer oğlu Ahmed	-	-	Sağır Fevt şüd 5 Z sene 247
124	253	Derzi Molla Süleyman oğlu Süleyman	Orta boylu, kara bıyıklı	26	M
125	254	Rencber Şeyh Ahmed oğlu Mustafa	Sakallı	28	-
	255	Oğlu Şeyh Ahmed	-	5	-
126	256	Debbağ Süleyman oğlu Mehmed	Orta boylu	14	M
127	257	Bayram oğlu Ahmed	Sakallı	35	-
	258	Oğlu Mehmed	-	12	-
	259	Diğer oğlu Ali	-	6	Sağır
	260	Diğer oğlu Ahmed	-	-	Sağır
58+61+21=140					

Varak 3a

128	261	Bayr[a]m oğlu Mehmed	-	-	Sağır Fevt 247 M 21 M
129	262	Eşkin Efendi oğlu Derzi	Bıyıklı	25	-

		Mehmed			
	263	Karındaşı Ahmed	-	10	 48
	264	Diğer Karındaşı Osman	-	12	-
130	265	Hacı Mesud oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
131	266	Muhtedi Halil	Bıyıklı	25	Def'i Tavas O[v]ası 5 Z sene 247
132	267	Katırcı Akbak oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
133	268	Emin Efendi oğlu Hüseyin Talebeden	Orta boylu	18	M
	269	Karındaşı Mehmed	-	8	-
	270	Diğer Mustafa	-	7	-
134	271	Torba oğlu Hacı Terzi Hüseyin	Sakallı	65	216 Tevellüd Ali veled-i merkum 7 Za 248
	272	Oğlu Hüseyin	-	14	M
	273	Diğer oğlu Süleyman	-	7	-
	274	Diğer Hasan	-	-	Sağır
135	275	Kahveci Hasan oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	60	-
136	276	Debbağ Memiş oğlu Hüseyin	Sakallı	35	-
137	277	Hıdmetkâr Hacı Ahmed oğlu Süleyman	Bıyıklı	28	M
138	278	Derzi Mehmed oğlu Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
	279	Üveğ oğlu Mehmed bin Mehmed	-	7	Sağır
	280	Diğer Üveğ oğlu Ali	-	-	Sağır
139	281	Hacı Fakı ³⁰² oğlu Derzi Hacı Hüseyin	Sakallı	50	-
	282	Oğlu Mustafa Talebeden	Sakallı	25	-
	283	Diğer oğlu Mehmed	-	17	M
	284	Diğer Ali	-	10	Sağır 48

³⁰² “Fakı: Anadolu’da okumuş adamlara yani köy imamı ve mekteb-i sıbyan muallimi gibi adamlara dirler.” Sami, a.g.e., s. 1001.

140	285	Hacı Fakı oğlu Ahmed	Sakallı	45	-
	286	Karındaşı Hafız Mehmed	Sakallı	35	-
	287	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
141	288	Karacasulu Berber Süleyman	Sakallı	50	Fevt şüd 5 Z sene 247
	289	Oğlu Süleyman	Ter bıyıklı	22	M
	290	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
142	291	Numan oğlu Derzi Ali	-	12	Def' i mansure 248
	292	Karındaşı Numan	-	8	-
143	293	Renber Kunbur oğlu Hacı Mustafa	Sakallı	40	-
	294	Oğlu Mustafa	-	-	Sağır
144	295	Derzi Hacı oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M
145	296	Torba oğlu Derzi Hatip Mustafa	Sakallı	50	-
	297	Oğlu Mustafa	-	8	-
	298	Diğer Ali	-	6	-
	299	Diğer Hüseyin	-	-	Sağır
146	300	Derzi Külahlı oğlu Ahmed	Sakallı	30	Tevellüd- Ali veled-i merkur 11 47
	301	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır Fevt 11 Za 248
147	302	Hasan Kalfa oğlu Debbağ Ahmed	Bıyıklı	25	M
148	303	Debbağ Hacı Mehmed bin Ahmed	Sakallı	50	291 Fevt 11 Ca 248
	304	Oğlu Şeyh Ahmed	-	15	M
	305	Diğer oğlu Mustafa	-	10	 48
149	306	Semerci Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
	307	Oğlu Mehmed	-	12	-
150	308	Veyis Efendi İmam	-	-	Alîl
	309	Oğlu Ali	Sakallı	30	Fevt (19) 248
	310	Hafidi ³⁰³ Mehmed	-	3	Sağır

³⁰³ "Hafid: Evlât oğlu, torun." Devellioğlu, a.g.e., s. 311.

151	311	Yürür oğlu Yetim Mustafa	-	9	... 49
152	312	Bece oğlu Rençber Hasan	Sakallı	40	-
	313	Oğlu Mustafa	-	4	Sağır
153	314	Macar oğlu Mustafa	Orta boylu	12	M
	315	Karındaşı Hüseyin	-	11	.....
154	316	Koca Kadı oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M Tevellüd ... .. (11 ..) 48
155	317	Coban oğlu Ahmed	Sakallı	65	-
	318	Amca oğlu Mehmed	-	10	... 49
156	319	Talebeden Tıraş oğlu Ali	Sakallı	23	-
157	320	Hışır oğlu Ali	Orta boylu, bıyıklı	29	M Tevellüd- kayd 15 Za sene 47
	321	Karındaşı oğlu Yetim Ali bin Mehmed	-	8	-
	322	Karındaşı Mehmed	-	-	Sağır
158	323	Ali Bedel oğlu Ahmed	-	12	-
159	324	Sallacı oğlu Süleyman	Sakallı	70	Fevt M 29 sene 247
	325	Hafidi Süleyman bin Hüseyin	-	6	Sağır
160	326	Hacı Hüseyin Ağa oğlu Emin	Orta boylu, bıyıklı	30	M
	327	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
161	328	Torba oğlu Derzi Hüseyin	Sakallı	55	-
	329	Oğlu Mehmed	-	13	M
	330	Diğer oğlu Mustafa	-	8	-
162	331	Fişekci Ali bin Ahmed	Bıyıklı	30	Fevt fi 17 L 247
	332	Oğlu Ahmed	-	11	-

Varak 4

	333	Diğer oğlu Halil	-	4	Sağır
--	-----	------------------	---	---	-------

	334	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
163	335	Gececi Bölük oğlu Hasan	Sakallı	40	-
	336	Oğlu Mehmed	-	13	M
164	337	Kökez oğlu Mehmed	Orta boylu, bıyıklı	24	M
165	338	İsmail Beşe Yetimi Ahmed	-	4	Sağır
166	339	Hacı Ali Efendi oğlu Meczub Emin	-	-	Meczub ³⁰⁴
167	340	Fakı Hüseyin oğlu Derzi Mehmed	Sakallı	55	-
	341	Oğlu Ali	-	12	-
168	342	Katmerci oğlu Ahmed	Sakallı	50	-
	343	Oğlu Ahmed	-	8	-
169	344	Derzi Memiş oğlu Hasan	Sakallı	50	Def' i .... 11 Ş sene 48
	345	Oğlu Ali	Bıyıklı	25	M ...
	346	Diğer oğlu Mehmed	Uzun boylu	20	M, şabb ³⁰⁵ , ...
	347	Diğer Osman	Orta boylu	14	M ...
	348	Diğer Hasan	-	9	...
170	349	Kara Mehmed oğlu Mehmed	Sakallı	40	Fevt şüd 5 Z sene 247
171	350	Timurcu Amasyalı Hasan	Sakallı	40	Fevt fi 11 Z sene 248
	351	Oğlu Mustafa	-	8	-
	352	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
172	353	Cırağı Mehmed bin Mustafa	Orta boylu	16	M Def Asakir-i Mansûre 5 Z sene 247
173	354	Âmâ ³⁰⁶ Hafız Abdullah	Âmâ	-	-
	355	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
174	356	Müderriş Şeyh Ahmed Efendi	Sakallı	55	-
	357	Oğlu Şeyh Mehmed	-	10	 48

³⁰⁴ "Meczûb: 1. Cezbolunmuş, çekilmiş. 2. Allah sevgisinden dolayı cezbe tutularak kendinden geçmiş. 3. Deli, divâne, mecnûn." Devellioğlu, a.g.e., s. 596.

³⁰⁵ "Şabb: genc, delikanlı, civan, yiğit." Sami, a.g.e., s. 761.

³⁰⁶ "Âmmi: Â'mâ, kör, gözü görmez." Sami, a.g.e., s. 132.

	358	Diğer oğlu Abdurrahman	-	6	Fevt fi 9 M247
175	359	Bekir Beşe oğlu Mehmed	Orta boylu, Sakallı	30	M
	360	Kayını İsmail bin İsmail	-	8	-
176	361	Sarayân Mehmed bin Mehmed	Sakallı	40	-
177	362	Katırcı Deli Ahmed	Bıyıklı	50	-
178	363	Hacı Hasan oğlu Süleyman	Orta boylu, Kara bıyıklı	24	M
179	364	Hacı Ali oğlu Helvacı Ali	-	12	-
	365	Karındaşı Mustafa	-	10	 48
180	366	Bac oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	367	Oğlu Mustafa	Orta boylu	25	M
	368	Diğer oğlu Mehmed	-	10	 48
	369	Diğer Hüseyin	-	5	Sağır
181	370	Sadık Hacı Ahmed oğlu Mehmed	Sakallı	35	Tevellüd ... fi 15 Z sene 47
	371	Oğlu Mehmed	-	9	... 49
182	372	Gür/Kör Hüseyin oğlu Hüseyin	Sakallı	35	-
	373	Oğlu Mehmed	-	12	-
183	374	Sallacı oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	375	Oğlu Mehmed	-	6	-
	376	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
	377	Diğer oğlu Hüseyin	-	-	Sağır
184	378	Nemni(?) oğlu Molla Mehmed	Sakallı	60	-
	379	Oğlu Mustafa	Orta boylu, Kara sakallı	30	M
185	380	Deveci Ahmed bin Hışıroğlan	Sakallı	35	-
	381	Oğlu Mehmed	-	6	-
186	382	Kebir oğlu Yetimi Mehmed	-	5	Sağır
187	383	Tıraş oğlu Halil	-	-	Alîl

188	384	Kara Ali oğlu Mustafa Da'i	Sakallı	70	Tevellüd- Ali 5 Z sene 247
	385	Oğlu Duran Mehmed	Sakallı	40	-
	386	Hafidi Ahmed	Orta boylu	14	M
	387	Diğer Hafidi Ali	-	10	 48
	388	Diğer Hafidi Mehmed	-	-	Sağır
189	389	Hamidli oğlu Mehmed	Sakallı	40	Tevellüd- kayd fi 19 Ca sene 47 Veled-i kara kayd 5 Z sene 247
	390	Oğlu Ahmed	Orta boylu	14	M
	391	Diğer oğlu Ali	-	10	 48
190	392	Şeref oğlu Mehmed	-	-	Alîl
191	393	Koca Bıyık oğlu Mecnun Süleyman	-	-	-
	394	Oğlu Mehmed	-	9	-
	395	Diğer oğlu Süleyman	-	-	Sağır
192	396	Koca Bıyık oğlu Ahmed	-	14	Fevt şüd 5 Z sene 247
193	397	Haffaf ³⁰⁷ oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M
194	398	Caber Hüseyin bin Mehmed	Sakallı	60	-
	399	Oğlu Mehmed	Sakallı	30	Def' i Donanma-ı Hümâyûn fi 9 S sene 247
	400	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
195	401	Alaaddin oğlu Köse Ali	Sakallı	40	-
	402	Oğlu Âlim	-	5	Sağır
	403	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
196	404	Kocaman oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	54+56+34=144				

Varak 4a

197	405	Mecnun Hacı Hasan	-	-	-
-----	-----	-------------------	---	---	---

³⁰⁷ "Haffâf: Kavaf, ayakkabı, terlik ve saire yapan ve satan kavaf." Devellioğlu, a.g.e., s. 310.

198	406	Alanyalı Süleyman	-	-	Alil Def' i ... 5 Z sene 247
	407	Oğlu Süleyman	-	3	.....
199	408	Hacı Alinin Ahmed	Orta boylu	20	M
200	409	Katırcı Hacı Mehmed	Sakallı	60	-
	410	Oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
201	411	Sarı Veli oğlu Ali	Orta boylu, bıyıklı	22	M
202	412	Ali oğlu Hafız Mehmed	Sakallı	30	-
	413	Oğlu Mehmed	-	9	 49
	414	Diğer oğlu Ali	-	5	Sağır
	415	Diğer Süleyman	-	-	Sağır
203	416	Uzun Ali oğlu Ali	-	13	M Def' i Donanma-i Hümayûn fi 9 N sene 247
	417	Karındaşı İbrahim	-	10	48
	418	Diğer Karındaşı Mehmed	-	8	-
204	419	Etmekci Hacı Mustafa	Sakallı	55	-
	420	Oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
	421	Diğer oğlu Mustafa	-	12	M
	422	Diğer oğlu Ahmed	-	9	... 49
205	423	Iyık ³⁰⁸ oğlu Köse Mehmed	Sakallı	35	-
	424	Oğlu Mustafa	-	10	 48
206	425	Mehmed Da'i Yetimi Mehmed	-	13	-
	426	Karındaşı Mustafa	-	7	-
207	427	Tıraş oğlu Ahmed	Sakallı	35	-
208	428	Küçük oğlu İbrahim	Sakallı	50	-
209	429	Hışır Ali oğlu Osman	Sakallı	45	-
	430	Oğlu Osman	-	14	M
	431	Diğer Ali	-	7	-

³⁰⁸ "Iyık: İnsanın boğulurken veya boğazı daralmış olduğu halde sıkındı ile çıkardığı sesi tasvir ider: iyık viyık yapmak." Sami, a.g.e., s. 244.

	432	Diğer Mustafa	-	9	... 49
	433	Diğer oğlu Mehmed	-	3	Sağır
	434	Diğer oğlu Kel Ahmed	-	-	Sağır Fevt fi 7 N 247
210	435	Bâbil oğlu Ali	Orta boylu, kara sakallı	23	M
211	436	Yusuf oğlu Berber Yusuf	Sakallı	60	-
212	437	Kayyûm/Kuyum Pirim oğlu Molla Mehmed	Sakallı	50	-
	438	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
213	439	Molla Veli oğlu Yusuf	Sakallı	40	-
214	440	Koca Ahmed oğlu İbrahim	Sakallı	45	-
	441	Oğlu Mehmed	-	10	... 48
	442	Diğer oğlu Ahmed	-	7	Sağır
	443	Diğer Hasan	-	-	Sağır
215	444	Hacı Avcı oğlu Ali	Bıyıklı	28	-
216	445	Timurcî Hacı Hafız Ahmed	Sakallı	50	Tevellüd- Hasan Hüseyin fi 25 M sene 47
	446	Oğlu Mehmed	-	15	M
	447	Diğer Mustafa	-	8	-
	448	Diğer oğlu Ahmed	-	5	-
	449	Diğer Ali	-	-	Sağır
217	450	Hacı Semerci oğlu Bekir	Bıyıklı	30	Tevellüd- Kayd-ı veled-i merkum fi Gurre-i 4 sene 48
218	451	Culah oğlu Derzi Mehmed	Sakallı	30	-
219	452	Rencber Halil oğlu Mustafa	Sakallı	45	-
220	453	Veli Beşe oğlu Timurcî Hüseyin	Orta boylu	20	M şabb
221	454	Sarı Mehmed oğlu Debbağ Ahmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	30	M
	455	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
222	456	Dülger Sarı Mehmed	Sakallı	55	-
	457	Oğlu Mustafa	-	-	Sağır

	458	Hacı Kalaycı oğlu Ali	Bıyıklı	30	M
223	459	Koca Degirmancı(?) Mustafa	Sakallı	60	-
224	460	Kalaycı Mustafa	Sakallı	35	-
	461	Oğlu Ahmed	-	6	-
	462	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
225	463	Coban oğlu Mustafa	Bıyıklı	35	-
226	464	İmam oğlu Ali	Bıyıklı	28	-
227	465	Kırlı ³⁰⁹ oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
228	466	Sarı Veli oğlu Veli	Bıyıklı	25	-
229	467	Bayram oğlu Bayram	-	4	-
230	468	Kurd Hacı Mustafa	-	-	Alîl ...
	469	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
231	470	Direcikli oğlu Ahmed	Sakallı	60	-
	471	Oğlu Süleyman	Bıyıklı	25	M
232	472	Hacı Bekir oğlu İsmail	Bıyıklı	25	M

Varak 5

	473	Karındaşı İbrahim	Bıyıklı	22	M
	474	Diğer Karındaşı Ali	Sakallı	50	-
233	475	Cender(?) oğlu Yetimi Mehmed	-	-	Sağır
234	476	Zeybek Kahveci Mehmed	Sakallı	60	-
Nüfus 476					
$27+27+18=72$					
Tevellüd kayıt Veled-i Hacı İmam oğlu Osman 5 Z sene 247					
Tevellüd kayıt Veled-i ... oğlu Hasan fi 27 Za sene 247					

³⁰⁹ “Kırlı: Çavuş kuşunun bir nev’i küçüğü: Kırlı Kuşu” Sami, a.g.e., s. 1125.

Tevellüd Sülayman Efendi oğlu kayıt fi 24 ... sene 248

Varak 5

Tablo 33: Yenice Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Yenice					
Hane No	Kişi Sıra No	İsimler	Fiziki Özellikler	Yaş	Diğer
1	1	Muhtar Kasab oğlu Osman	Sakallı	50	-
	2	Oğlu Rencber Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	26	M
	3	Diğer oğlu Mehmed	Orta boylu	14	M
	4	Diğer oğlu Osman	-	-	Sağır
	5	Kasab oğlu Yetimi Süleyman	-	8	Sağır
2	6	Köse oğlu Hafız Osman	Sakallı	40	6 Tevellüd ... veled M fi Gurre-i Z sene 248
	7	Oğlu Mehmed	-	9	 49
	8	Diğer oğlu Osman	-	5	Sağır
3	9	Çelebi oğlu Mustafa	Sakallı	45	-
	10	Oğlu Ali	Orta boylu	20	M, şabb
4	11	Kaz Osman Dereli Mehmed	Sakallı	60	-
	12	Üveğ oğlu İbrahim bin Mahmud	-	13	M
5	13	Berber Hasan oğlu Rencber Hacı Ali	Sakallı	40	-
	14	Oğlu Ali	-	12	-
	15	Diğer Mustafa	-	8	Sağır
6	16	Acemi oğlu Molla Mustafa	Sakallı	45	-
	17	Oğlu Ali	-	15	M
	18	Diğer Osman	-	10	 48

	19	Diğer oğlu Mehmed	-	7	-
	20	Diğer Hasan	-	-	Sağır
7	21	Efendi oğlu Culah Mehmed	-	-	Alfil
8	22	Cırağı oğlu Molla Hüseyin	Sakallı	45	32 Tevellüd- Hüseyin veled-i M fi 11 N sene 48
	23	Oğlu Mehmed	-	7	-
9	24	Hasan Beşe oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	38	-
	25	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
10	26	Erikci Abdullah oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
11	27	Deveci Köse oğlu Mustafa	Orta boylu	15	M
12	28	İkiz oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
13	29	Culah oğlu Ahmed	Sakallı	45	-
	30	Oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
14	31	Kara Veli oğlu Veli	Sakallı	60	-
	32	Oğlu Ali	-	10	 48
15	33	Köteli(?) oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
	34	Oğlu Mehmed	-	12	M
	35	Diğer Ali	-	-	Sağır
16	36	Duhâncı Alaşehirli oğlu Hüseyin	Bıyıklı	30	-
	37	Kayını Mustafa bin Mehmed	-	10	 48
	38	Karındaşı Abdülkadir	-	9	-
17	39	Halill oğlu Mustafa	Sakallı	35	-
	40	Oğlu Mehmed	-	7	Sağır
	41	Diğer Halil	-	3	Sağır 41 Fevt fi 1 Ca sene 248
18	42	Altuntaşlı Hasan oğlu İbrahim	Uzun boylu	15	M

19	43	Hacı İmam oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M
	44	Karındaşı Ahmed	Bıyıklı	32	-
	45	Oğlu Mehmed	-	4	Sağır
20	46	Hacı İmam oğlu İbrahim	-	13	M
	47	Karındaşı İsmail	-	10	 48
	48	Diğer Ali	-	-	Sağır
	49	Diğer Mustafa	-	9	 49
21	50	Şeker İmam oğlu Mustafa	Bıyıklı	40	-
22	51	Paldemci oğlu Hasan	Sakallı	50	-
	52	Oğlu Mehmed	Orta boylu	20	M, şabb

Varak 5a

	53	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
23	54	Ali oğlu Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	20	M
24	55	İbrahim oğlu Yetimi İbrahim	-	12	-
25	56	Culah oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	57	Oğlu Mehmed	Orta boylu	14	M
26	58	Arab oğlu Kara Ahmed	-	15	M
27	59	Dereli oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
	60	Oğlu Ahmed	-	7	-
	61	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
28	62	Hacı Kurd oğlu Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
	63	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
29	64	Hacı Kurd oğlu Ali	Orta boylu	20	M, şabb
30	65	Hacı Süleyman oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M Tevellüd kayıt 5 Z sene 247
	66	Karındaşı Meczub Emin	-	-	Fevt şüd 5 z sene 247
31	67	Kabakulak oğlu Ahmed	Sakallı	30	-
	68	Oğlu Ahmed	-	9	 49

	69	Diğer oğlu Ali	-	5	Sağır
32	70	Kadı Osman oğlu Yetimi Osman	-	10	Fevt şüd 5 Z sene 247
33	71	Mavi oğlu Yetimi Ali	-	12	M
	72	Karındaşı Mustafa	-	-	Sağır
34	73	Süleyman oğlu Berber Ahmed	Sakallı	45	-
	74	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır
35	75	Karaoğlan oğlu Mehmed	Orta boylu	20	M şabb
	76	Karındaşı Ahmed	-	10	 48
36	77	Sünbül oğlu Ahmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
37	78	Kalaycı Osman oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
38	79	Kundakçı Yetimi Mehmed	-	9	 49
39	80	Derzi Süleyman bin Hasan	Sakallı	40	Tevellüd-Süleyman fi 15 Z sene 247
	81	Oğlu Mustafa	-	6	Sağır
	82	Diğer oğlu Ahmed	-	4	Sağır
	83	Diğer oğlu Hasan	-	-	Sağır
40	84	Kantarcı oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	-
	85	Oğlu Ali	-	3	Sağır
41	86	Efendi oğlu Mehmed	Sakallı	38	... 49
	87	Oğlu Mehmed	-	22	M
	88	Diğer oğlu Mustafa	-	9	-
	89	Diğer oğlu Halil	-	-	Sağır
42	90	Keleş oğlu İbrahim	Sakallı	35	90 ³¹⁰ Tevellüd Ali veled-i M fi 21 Ş sene 48
	91	Oğlu Mustafa	-	10	 48
	92	Diğer oğlu Osman	-	5	-
43	93	Çakır oğlu Derzi	Orta boylu,	22	M

³¹⁰ Yenice mahallesindeki kişi sırasını belirtmektedir. Sayım memuru bazı şahıslarda ara ara kişi sırasını belirten rakamı not düşmüştür.

		Mehmed	kara sakallı		
44	94	Kara Ahmed oğlu Mehmed	Sakallı	39	 49
	95	Oğlu Ahmed	-	10	48
45	96	Dağlı İsmail bin İsmail	Sakallı	37	-
46	97	Değirmenci oğlu Mehmed	Sakallı	38	-
	98	Oğlu Ali	-	6	-
	99	Diğer Mustafa	-	3	Sağır
47	100	Fakı oğlu Mustafa bin Ahmed	-	12	M
48	101	Hacı Abdullah oğlu Salih	Sakallı	45	Fevt şüd 5 Z sene 247
	102	Oğlu Ahmed	-	13	M
	103	Diğer oğlu Mehmed Salih	-	-	Sağır
49	104	Hacı Mehmed oğlu Molla Ahmed	-	-	-
	105	Oğlu Mehmed	-	8	-
50	106	Ömer Da'i oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
51	107	Cakır Ali oğlu Osman	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
	108	Karındaşı Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
52	109	Gulâmi Arab Selim	-	20	M
53	110	Mahkeme Kâtibi Mustafa Efendi bin Hacı Mehmed	Sakallı	45	111 Tevellüd ... veled-i M fi Gurre-i Z sene 248
	111	Oğlu Mehmed	-	10	 48
	112	Diğer Ali	-	8	-
54	113	Hacı Mehmed oğlu Mehmed	-	5	-
55	114	Derzi Küçük Ömer oğlu Mehmed	Sakallı	40	Fevt fi 3 S sene 48
	115	Oğlu Mehmed	-	10	 48
	116	Diğer oğlu Süleyman	-	8	-
	117	Diğer oğlu Mustafa	-	8	Sağır
56	118	Sarı Ahmed oğlu	Sakallı	50	-

		Mehmed			
57	119	Cezayirli Mehmed bin Hacı İmam	Bıyıklı	25	M
58	120	Nalband Mehmed bin Hacı Behlûvan	Sakallı	40	145 Tevellüd- Süleyman 5 Z sene 247

Varak 6

59	121	Koçoğlan Culah Mustafa	-	-	Alîl, Tevellüd- kayıt 5 Z sene 247
	122	Oğlu Ali	-	5	Sağır
60	123	Hasan Hafız oğlu Ahmed	Sakallı	45	-
	124	Oğlu Mehmed	-	7	-
61	125 ³¹¹	Boşnak oğlu Osman	-	45	-
62	126	Rencber Hasan oğlu Mehmed	-	-	Alîl
	127	Karındaşı Mustafa	-	12	-
63	128	Behlûvan oğlu Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	30	M
	129	Karındaşı Mustafa	Bıyıklı	25	M Fevt fi 3 Z 247
	130	Diğer Karındaşı Salih	-	12	-
64	131	Ali Da'i(?) oğlu Rencber Mehmed	Bıyıklı	22	M
	132	Oğlu Ali	-	-	Sağır
65	133	Hacı Halil oğlu Mehmed	Sakallı	50	136 Fevt fi 25 Ca sene 48
	134	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	135	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
66	136	Müderriş Ahmed Efendi	Sakallı	70	-
67	137	Kara Mahmud oğlu Kahveci Mehmed	Bıyıklı	38	... 49
	138	Oğlu Süleyman	-	6	Sağır
	139	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
68	140	Müezzin Mehmed oğlu Derzi İbrahim	Orta boylu, sarı bıyıklı	29	M Def' i Kaza-ı Nazilli

³¹¹ Varak 6'da, (bizim sayfa sıralamamıza göre ise 6a'nın) ilk satırında kayıt edilmiş 5. kişidir. Şimdiye kadar olan kısımda satırlarda hep 4 kişi kayıtlı bulunmaktadır.

					fi & sene 1247
	141	Karındaşı Derzi Mustafa	Bıyıklı	22	M
69	142	Boşnak oğlu Ahmed	Bıyıklı	40	-
	143	Oğlu Ahmed	-	8	-
	144	Karındaşı oğlu Mehmed bin Mustafa	-	7	-
70	145	Boşnak oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
71	146	Nalband oğlu Mehmed	Bıyıklı	28	M Tevellüd- veled-i Merkum kayıt fi Gurre-i Ca sene 48
	147	Karındaşı Derzi Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	29	M
	148	Diğer Karındaşı Derzi Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
72	149	Değirmenci Mehmed bin Yusuf	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
73	150	Kabaoğlan oğlu Rençber Hüseyin	Bıyıklı	30	M
74	151	Ömer oğlu Culah Mehmed	Orta boylu	20	M, şabb
	152	Karındaşı Osman	-	5	Sağır
	153	Diğer Karındaşı Ahmed	-	-	Sağır
75	154	İnceoğlan oğlu Mehmed	-	17	M
76	155	Ali oğlu Derzi İbrahim	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
77	156	Hacı Bağcı Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
78	157	Hacı Sadık oğlu Hafız Sadık	Sakallı	40	-
	158	Oğlu Mehmed	-	14	M
	159	Diğer oğlu Mustafa	-	7	-
	160	Diğer oğlu Sadık	-	-	Sağır
79	161	Hakim oğlu Hüseyin	Bıyıklı	30	M Def' i Mansûre fi 17 Za 47 Oğlu kayıt Ş 15
80	162	Hacı Abdullah oğlu Derzi Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	35	M
	163	Karındaşı Culah Hüseyin	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M

81	164	Şaban oğlu Culah Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	30	M
82	165	Kasab Mustafa oğlu Hafız Mehmed	Sakallı	30	-
83	166	Sarı Mehmed oğlu Culah Ahmed	Sakallı	45	-
	167	Karındaşı Mehmed	Sakallı	90	Tevellüd- kayıt 27 M Emin sene 47 / 1
	168	Oğlu Hasan	-	6	-
84	169	Sarı Mehmed oğlu Mustafa	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M Tevellüd-Süleyman fi 15 Za sene 47
	170	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
85	171	Sarı Hasan oğlu Kasab Mehmed	Bıyıklı	20	M
86	172	Köteli(?) oğlu Yetimi Mustafa	-	13	M
87	173	Mustafa Efendi oğlu İbrahim	-	10	 48
88	174	Cafer Efendi oğlu Ahmed	-	10	 48
	175	Karındaşı Mehmed	-	-	Sağır
89	176	Boşnak oğlu Derzi Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	27	M
90	177	Zahman oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	-
	178	Karındaşı Osman	-	-	Sağır
91	179	Timurci İsmail oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	60	-
	180	Oğlu İsmail	Sakallı	35	-
	181	Hafidi Ali bin İsmail	-	5	Sağır
	182	Diğer Hafidi Süleyman	-	-	Sağır
92	183	Meded oğlu Eskici Mehmed	Sakallı	30	179 Tevellüd ... veled M fi 25 M sene 248
93	184	Derzi Hacı Mustafa	Sakallı	40	-
	185	Oğlu Mustafa	-	-	Sağır
	186	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
94	187	Gulâmi Arab Sercan	Bıyıklı	25	M

95	188	Kadayıfçı Katal(?) oğlu Mustafa	Uzun boylu, kara bıyıklı	30	M
	189	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
$77+74+37=188^{312}$					

Varak 6a

96	190	Rencber Culah oğlu Ahmed	Sakallı	40	-
	191	Oğlu Mehmed	-	12	M
	192	Diğer Mustafa	-	8	-
97	193	Culah Hacı Hüseyin	Sakallı	60	-
	194	Oğlu Hüseyin	-	12	-
98	195	Rencber Koca Arab oğlu Hacı Osman	Sakallı	35	-
99	196	Culah Emir oğlu Mustafa	Orta boylu, kara sakallı	28	M
	197	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
100	198	İmam Halil Hoca oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
	199	Karındaşı Mustafa	Uzun boylu	22	M, şabb
101	200	Berber Takal(?) oğlu İbrahim	Uzun boylu, kara bıyıklı	30	M
102	201	Kara Veli oğlu Berber Mustafa	Orta boylu	16	M 93 Tevellüd-veled M kayıt 48
103	202	Ömer oğlu Culah Mustafa	Saka[llı]	30	-
	203	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	204	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
104	205	Culah Cekkct(?) oğlu Mustafa	Orta boylu, kara sakallı	30	M
105	206	Rencber Tobal oğlu	Sakallı	30	-

³¹² Bu işlem Varak'ın sol alt tarafında yapılmıştır. Muhtemelen Yenice Mahallesi'nde bu varağın sonuna kadar ara toplam yapılmış olsa gerektir. Toplama kadar kayıtlı kişi sayısını belirtmektedir. Görüldüğü üzere defteri kayda geçen kâtib 188 sonucunu elde etmiştir. Fakat bizim transkripsiyonunu yaparak tablolaştırdığımız kısımda 189 kişi bulunmaktadır. Bunun sebebi ise; Varak 6'nın, (bizim sayfa sıralamamıza göre ise 6a'da) ilk satırında 5 kişinin kaydedilmiş olmasıdır. Bizim dikkatimizi çeken bu kısmı dönemin kâtibinin gözden kaçırmış olabileceği ince bir ayrıntıdır.

		Mehmed			
	207	Oğlu Hüseyin	-	4	Sağır
106	208	Sarı Hüseyin oğlu Mehmed	Uzun boylu	22	M, şabb
107	209	Müezzin oğlu Mehmed	Sakallı	38	205 ... 49 Hüseyin veled fi 27 Ca sene 48 Tevellüd V Hüseyin ...
	210	Oğlu Ali	-	9	 49
	211	Diğer oğlu Hüseyin	-	6	-
108	212	Köse oğlu Mehmed	-	7	-
109	213	Culah Mehmed Ali bin Koca Ali	-	8 ³¹³	-
	214	Oğlu Mehmed	-	8	-
	215	Diğer oğlu Mustafa	-	5	Sağır
	216	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
110	217	Etmekci Hacı Abdullah oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	218	Oğlu Mehmed	-	8	-
	219	Diğer oğlu Abdullah	-	6	-
	220	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
111	221	Mustafa oğlu Rencber Mustafa	Uzun boylu	23	M, şabb
112	222	Ömer Da'i oğlu Eskici(?) Mustafa	-	40	Alil
	223	Oğlu Mustafa	-	8	-
113	224	Tüccar Hacı Mehmed	Sakallı	40	-
114	225	Osman Kethüda oğlu Rencber Osman	Sakallı	38	239 ... 49
	226 ³¹⁴	Karındaşı Ahmed	Sakallı	30	Fevt fi 11 N sene 48
115	227	Yakub oğlu Müderris	Sakallı	40	-

³¹³ Burada bahsedilen şahsın yaşının yanlış yazıldığı görülmektedir. Zirâ 8 yaşında bir çocuğun aynı yaşta bir evladı olması imkânsızdır.

³¹⁴ Varak 7'nin (bizim sıralamamıza göre sayfa 7a'nın) dokuzuncu satırının sonuna beşinci kişi olarak kaydedilmiştir.

		Yakub Efendi			
116	228	İmam Hacı İsmail Efendi	Sakallı	45	-
	229	Oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	M
117	230	Babuşcu Mısırlı oğlu Ahmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
	231	Oğlu Mustafa	-	-	Sağır
118	232	Babuşcu Hasan Ali	Sakallı	40	-
119	233	Rencber İmam oğlu Ali	Uzun boylu	22	M, şabb
120	234	Rencber Hacı Mehmed bin Hacı Kara İbrahim	Sakallı	40	-
	235	Oğlu Ali	-	-	Sağır
121	236	Abbas Ahmed bin Ali	Sakallı	40	-
122	237	Culah Abdi oğlu Abdi	Sakallı	50	-
	238	Oğlu Ahmed	-	12	-
	239	Diğer oğlu Abdullah	-	-	Sağır
123	240	Rencber Hasan Hoca oğlu Hasan	Orta boylu	22	M, şabb
	241	Karındaşı Mehmed	Orta boylu	20	M
124	242	Şevval oğlu Yetimi Mustafa	-	-	Sağır
125	243	Şaban oğlu Süleyman	Bıyıklı	30	-
	244	Karındaşı Ali	Uzun boylu, sarı bıyıklı	25	M
126	245	Hasan Da'i oğlu Hasan	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M Tevellüd- veled-i merkum fi 11 N sene 48
127	246	Deli Ahmed Yetimi Mehmed	-	-	Sağır
128	247	Timurcu Behlivan oğlu Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	24	M
	248	Karındaşı Süleyman bin Hacı Mustafa	-	13	M
129	249	Hacı Kasab oğlu Mehmed	-	13	M
	250	Karındaşı Ahmed	-	15	M
	251	Diğer Karındaşı Ali	-	-	Sağır

130	252	Talebeden Hüseyin Efendi oğlu Emin	Bıyıklı	25	-
	253	Karındaşı Mustafa	-	6	-
131	254	Culah Cive/Cire ³¹⁵ Ahmed oğlu İbrahim	Uzun boylu, bıyıklı	23	M
132	255	Rencber Sefer oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	24	M
	256	Karındaşı Mehmed	Ter bıyıklı	20	M
133	257	Osman Kethüda oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	30	262 M Tevellüd veled-i merkum kayıt fi Gurre-i M sene 48
	258	Karındaşı oğlu Mustafa	-	15	M

Varak 7

134	259	Boşnak oğlu Derzi Mehmed	-	14	M Def' i Donanma-ı Hümâyun fi 9 N sene 47
	260	Karındaşı Mustafa	-	17	M
135	261	Culah Ali Beşe oğlu Osman	Sakallı	45	-
136	262	Rencber Kara Ahmed oğlu Ali	Sakallı	45	Tevellüd Ali veled-i merkum fi 11 N sene 248
137	263	Culah Sirozlu(?) oğlu Osman	Sakallı	50	Fevt şüd 5 Z sene 247
	264	Oğlu Ahmed	-	12	-
138	265	Telli Veli oğlu Mehmed	Sakallı	30	Fevt şüd 5 Z sene 247
	266	Oğlu Mehmed	-	7	-
139	267	Hatib Hacı Osman oğlu ~~Hatib~~ Mehmed	-	1	-
140	268	Osman oğlu Derzi Hacı İsmail	Sakallı	40	-
	269	Oğlu Mehmed	-	7	-
	270	Diğer oğlu Ahmed	-	14	M

³¹⁵ "Cire: çırak, uşak ve hizmetçilere verilen gündelik, yemek ve para. - Cive: civa." Devellioğlu, a.g.e, s. 144-145.

	271	Diğer oğlu Abdülganî	-	5	Sağır
	272	Diğer oğlu Ali	-	3	Fevt Fi 17 Ca. 247
141	273	Rençber Hoca oğlu İsmail	Sakallı	46	-
142	274	Direcikli oğlu İbrahim	Sakallı	55	-
	275	Oğlu Ali	Orta boylu	23	M
	276	Diğer oğlu Ahmed	Orta boylu	20	M
	277	Diğer oğlu Hüseyin	-	-	Sağır
143	278	Ağa Yoldaş Yetimi Mehmed	-	10	 48
144	279	Rençber Emir oğlu Mustafa	Sakallı	60	-
145	280	Subiceli(?) oğlu Hüseyin	-	14	M
146	281	Mûy-tâb ³¹⁶ oğlu Yetimi Ahmed	-	10	 48
147	282	Molla Hasan oğlu Rençber Hasan	Sakallı	50	-
148	283	Kahveci Mestan oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	28	289 M Tevellüd veled-i merkum 7 N sene 248
149	284	Debbağ İbrahim bin Hacı Ahmed	Sakallı	46	-
	285	Oğlu Ali	-	2	Sağır
150	286	Koca Arab oğlu Debbağ Abdullah	Orta boylu, kara sakallı	30	M
151	287	Şallı oğlu Mehmed	Bıyıklı	35	-
	288	Oğlu Mehmed	-	8	-
	289	Diğer oğlu Ali	-	6	Def' i Mansûre fi Gurre-i N sene 247
	290	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
152	291	Etkmekci Kahraman Mehmed	Sakallı	45	-
	292	Oğlu Mehmed	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M
	293	Diğer oğlu Ahmed	-	8	-

³¹⁶ "Mûy-tâb: Mutaf, kıl dokuyan, kıldan eşyâ yapan" Devellioğlu, a.g.e, s. 697.

	294	Hafidi Mehmed bin Mehmed	-	-	Sağır
153	295	Hüseyin oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	62	-
154	296	Culah Kaba/Kaya Ahmed oğlu Mustafa	Uzun boylu	20	M, şabb
155	297	Mehmed oğlu Mehmed	-	13	M
156	298	Molla Gani oğlu Culah Mehmed	Sakallı	40	-
	299	Karındaşı Mustafa	Sakallı	38	... 49
	300	Oğlu İbrahim bin Mehmed	-	10	 48
	301	Diğer Ali	-	-	Sağır
157	302	Culah İlyas oğlu Ali	Bıyıklı	30	M
158	303	Etmekci oğlu İbrahim	Sakallı	50	-
159	304	Timurci İsmail oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
160	305	İmam oğlu Rencber Mustafa	Sakallı	32	-
	306	Oğlu Mehmed	-	5	-
	307	Diğer oğlu İsmail	-	4	-
	308	Karındaşı oğlu Mehmed	-	-	Sağır
161	309	Culah Hacı Ahmed	Sakallı	45	-
	310	Oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	M
	311	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
	312	Diğer Ali	-	-	Sağır
	313	Hafidi Mehmed bin Mehmed	-	-	Sağır
162	314	Yunus oğlu Culah Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
163	315	Timurci İsmail oğlu Hafiz Mustafa	-	15	-
164	316	Rencber Ali oğlu İbrahim	Orta boylu, sarı bıyıklı	28	M 334 Def' i Mansûre 29 M sene 48
	317	Karındaşı Mehmed	Bıyıklı	25	M

	318	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
165	319	Hacı Sadık oğlu Rencber Ali	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
166	320	Yaman oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
167	321	Timurcú Hacı Mehmed oğlu Hafız Osman	Sakallı	28	-
168	322	Timurcú Salih Yetimi Salih	-	8	-
179	323	Hacı Ömer oğlu Molla Ahmed	Sakallı	46	-
	324	Oğlu Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	23	M
170	325	Aşcı Mustafa bin Mehmed	Sakallı	35	-
171	326	Hacı Ahmed oğlu Nalband Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
$65+47+25=137^{317}$					

Varak 7a

172	327	Emir Hüseyin oğlu Mehmed	Sakallı	50	334
	328	Oğlu Mehmed	Orta boylu	17	M Def' i Mansûre sene 48
	329	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
	330	Diğer oğlu Hüseyin	-	-	Sağır
173	331	Culah Musa oğlu Süleyman	Uzun boylu, kara bıyıklı	23	M Tevellüd- veled 5 Z sene 247
174	332	Süleyman oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
	333	Karındaşı Mustafa	-	9	Def' i Mansûre 5 R sene 48
	334	Diğer karındaşı Hüseyin	-	-	Sağır
175	335	Attar Yavaş oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M
176	336	..... Ahmed Yetimi Ahmed	-	10	 48

³¹⁷ Varak 7'nin sol alt köşesinde kâtibin yapmış olduğu ara toplam işlemini. Kişi sayısını bildirdiğini tahmin ediyoruz.

	337	Karındaşı Mustafa	-	8	-
177	338	Burdurlu oğlu Derzi İbrahim	Sakallı	35	-
178	339	Hacı Uc oğlu Semerci Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
	340	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
179	341	Hacı Yakub Yetimi Ali	-	9	... 49
	342	Diğer Yetimi Mustafa	-	-	Sağır
180	343	Küçük İbrahim Yetimi Ali	-	10	349 ..... 48 Def' i mansûre 11 Za. sene 48
	344	Karındaşı İbrahim	-	7	-
181	345	Culah oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
182	346	Hatib oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	30	-
183	347	Kahveci Babuşcu Ali bin İbrahim	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M
	348	Oğlu Mehmed Salih	-	8	Fevt fi Gurre-i Ca. 247
	349	Karındaşı İbrahim	Uzun boylu, kara bıyıklı	22	M Def' i Donanma-ı Hümâyûn fi 9 sene 247
184	350	Cûdî oğlu Ahmed	-	13	M
185	351	Burdurlu oğlu Ahmed	Sakallı	45	Fevt şüd 5 Z sene 247
	352	Oğlu Hüseyin	-	7	-
	353	Diğer Hasan	-	7	-
186	354	Baba oğlu Babuşcu Mehmed	Bıyıklı	22	M Def' i ... lası fi 11 Ca. 247
187	355	Da'ioğlan oğlu Mehmed	Uzun boylu	15	M
	356	Karındaşı Mustafa	-	12	-
188	357	Karaoğlan oğlu Memiş	Sakallı	60	-
189	358	Culah oğlu Ali	Sakallı	46	-
	359	Oğlu Mehmed	-	10	 48
	360	Diğer Ali	-	-	Sağır
190	361	Bacak Yetimi Mehmed	-	10	 48

191	362	Culah Hasan oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M Fevt Gurre-i Ca. 247
192	363	Osman oğlu Culah Mehmed	Sakallı	46	-
193	364	Kara Ahmed oğlu Hacı Mustafa	Sakallı	55	371 Fevt fi 11 S sene 1248
	365	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	366	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
194	367	Hüsâm ³¹⁸ oğlu Ali	Sakallı	45	Tevellüd- Ali veled-i merkum fi Gurre-i Ra 4?
	368	Oğlu Halil	-	-	Sağır
195	369	Uzun oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
	370	Oğlu Ali	-	9	 49
196	371	Eskici Zeybek oğlu Mustafa	Sakallı	35	-
	372	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	373	Diğer oğlu Mustafa	-	-	Sağır
197	374	Başlı oğlu Ali	Orta boylu, kara sakallı	24	M Def' i Âsakir-i Mansûre 5 Z sene 247
198	375	Behlivan oğlu Ahmed	Sakallı	50	Fevt şüd 5 Z sene 247
	376	Oğlu Mehmed	-	12	M
	377	Diğer Mustafa	-	10	... 48
199	378	Molla Mustafa oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	M
	379	Karındaşı Meczub Mehmed	-	-	-
200	380	Karabıyık oğlu Mehmed	Sakallı	50	Tevellüd veled-i M fi Gurre-i B 48
	381	Oğlu Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
	382	Diğer Mustafa	-	6	-
201	383	Köse Molla oğlu Molla Ahmed	Sakallı	25	-
202	384	Culah oğlu Ahmed	Bıyıklı	30	-

³¹⁸ "Hüsâm: keskin kılıç." Devellioğlu, a.g.e., s. 392.

	385	Karındaşı oğlu Mehmed Yetim	-	9	 49
	386	Diğer Ali	-	7	-
	387	Diğer Karındaşı oğlu Mustafa	-	6	-
	388	Diğer Karındaşı oğlu Emin	-	-	Sağır
	389	Diğer Karındaşı oğlu İbrahim	-	-	Sağır
203	390	Kasabalı oğlu Mehmed	Uzun boylu, kara bıyıklı	23	M
204	391	Veli Ağa oğlu İsmail	Sakallı	45	-
	392	Oğlu Mehmed	-	12	-
	393	Diğer Osman	-	-	Sağır
205	394	Dereli oğlu Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M

Varak 8

	395	Karındaşı Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
206	396	Usta Ahmed oğlu Culah Mustafa	Orta boylu, kar[a] bıyıklı	28	M
207	397	Kavaklı Ahmed oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	M
208	398	Ayakcı Mustafa	Sakallı	45	-
209	399	Bâbil oğlu Hasan	Orta boylu, kara sakallı	30	M Tevellüd- kayıt fi 11 L sene 247
	400	Karındaşı Molla Ali	Sakallı	35	-
	401	Oğlu Mehmed	-	2	Sağır
210	402	..... oğlu Süleyman	Sakallı	35	-
	403	Oğlu Mustafa	-	9	 49
211	404	Semerci Cakır Mustafa	Sakallı	50	-
	405	Oğlu Ali	-	8	-
	406	Diğer oğlu Ömer	-	-	Sağır
212	407	Hacı Uc oğlu Mustafa	Sakallı	35	-
	408	Oğlu Mehmed	-	9	-

213	409	Sürmeli oğlu Süleyman	Uzun boylu, kara bıyıklı	23	M Tevellüd- ... fi Gurre-i M sene 47
214	410	Tomtom Ahmed	Sakallı	55	Fevt fi 21 N 247
	411	Oğlu İsmail	-	8	-
215	412	Küçük Hacı Ahmed oğlu Hafiz Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
216	413	Türkmen Ahmed	Sakallı	70	Fevt fi 19 M 1247
	414	Oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
	415	Hafidi Mustafa	-	9	 49
	416	Diğer Hafidi Mehmed	-	6	-
217	417	Sağır oğlu Mehmed	Sakallı	45	Fevt şüd 5 Z sene 247
	418	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
218	419	Kazzaz ³¹⁹ oğlu İmam Ömer	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M
219	420	Şallı oğlu Mehmed	-	8	-
	421	Karındaşı Mustafa	-	-	Fevt şüd 5 Z sene 247
220	422	Raziye oğlu Mehmed	-	14	-
221	423	Sâ'im(?) oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
222	424	Semerci Yusuf bin Habib	Sakallı	45	Tevellüd ... 5 Z sene 247
	425	Oğlu Mehmed	-	8	-
	426	Diğer Ali	-	-	Sağır
223	427	..... oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	60	434 Tevellüd- ... veled-i M kayıt 21 M sene 48
	428	Oğlu Ahmed	-	-	Alil
	429	Hafidi Mehmed	-	5	Sağır
	430	Diğer Hafidi Ali	-	-	Sağır
224	431	Sarı Hüseyin oğlu Culah Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	25	M
225	432	Kara Kaş oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M
226	433	Derviş oğlu Mehmed	Orta boylu	15	M
	434	Karındaşı Mustafa	-	-	Sağır

³¹⁹ "Kazzaz: İpekci, ipeği işleyen adam." Sami, a.g.e., s. 1068.

227	435	Cakır Ahmed oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
	436	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
228	437	Hüsâm oğlu Mehmed	-	14	M Fevt şüd 5 Z sene 247
	438	Karındaşı Mustafa	-	8	-
	439	Diğer Karındaşı Ahmed	-	-	Sağır Fevt 247
229	440	Aşçı oğlu Emin	Orta boylu, kara sakallı	26	M 449 Fevt fi 13 Za sene 248
	441	Karındaşı Mustafa	Orta boylu	20	M
	442	Diğer Ali	-	-	Sağır
230	443	Semerci Hacı Ali oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	26	M Def i Mansûre fi 9 ... Z sene 47 ... .. fi 11 L sene 47
231	444	Salih oğlu Culah Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
	445	Oğlu Salih	-	-	Sağır
	446	Karındaşı Hüseyin	-	10	 48
	447	Diğer Ali	-	8	-
	448	Diğer Karındaşı Mehmed	-	-	Sağır
232	449	Şallı oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M
	450	Oğlu Ali	-	-	Sağır
	451 ³²⁰	Karındaşı Ali	-	15	-
233	452	Şallı oğlu Yetimi Mehmed	-	8	-
	453	Karındaşı Mustafa	-	4	Sağır
	454	Diğer Karındaşı Süleyman	-	6	-
234	455	İnceoğlan oğlu Ali	-	14	M
235	456	Arab oğlu Abdullah	Sakallı	30	-
236	457	Hasan Ağa oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
237	458	Deli Efe oğlu Mehmed	Sakallı	35	Fevt şüd

³²⁰ Varak 8'de (bizim yaptığımız sınıflandırmaya göre 8a'da) 14'üncü satırın sonuna beşinci kişi olarak kaydedilmiştir.

					5 Zsene 247
	459	Oğlu Mustafa	-	13	M
238	460	Culah Zeybek Hafız Mehmed	Sakallı	30	-
	461	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
239	462	Hakır Ali oğlu İbrahim	Sakallı	45	-
	463	Oğlu Mestan	-	3	Sağır
54+61+20=135 ³²¹					

Varak 8a

	464	Diğer oğlu İbrahim	-	-	Sağır
240	465	Abdal oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	26	M
	466	Karındaşı Ahmed	-	8	-
	467	Diğer Karındaşı Mustafa	-	-	Sağır
241	468	Enište ođlu Mehmed	Sakallı	46	-
242	469	Veli Ağa oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	470	Oğlu Ömer	-	12	-
	471	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
	472	Diğer oğlu Emin	-	-	Sağır
243	473	Koca Arab oğlu Mehmed	Sakallı	30	Def' i Donanma-ı Hümâyûn fi 11 L sene 247
	474	Üveğ oğlu İbrahim bin Mustafa	-	8	-
	475	Diğer Üveğ oğlu Mehmed	-	5	Sağır
244	476	Telli oğlu Ahmed	Sakallı	55	-
	477	Oğlu Mehmed	Orta boylu	15	M
245	478	Uzun Ali oğlu Ali	Sakallı	40	-
	479	Oğlu Mehmed	-	13	M

³²¹ Bu Varaktaki toplama işlemi dikkat çekici bir noktadır. İşlemin sonucu olan 135 sayısı bu varaktaki toplam kayd edilmiş kişileri belirtmekte olduğunu düşünmekteyiz; fakat bizim transkripsiyonumuzdaki kişi sayısının toplamı 137'dir.

	480	Diğer oğlu Ahmed	-	10	 48
	481	Diğer oğlu Süleyman	-	8	-
	482	Diğer Ali	-	6	-
	483	Diğer İsmail	-	4	Sağır
	484	Diğer oğlu İbrahim	-	-	Sağır
246	485	Emir Hüseyin oğlu Yusuf	Sakallı	70	-
	486	Oğlu Mehmed	Bıyıklı	-	M
247	487	Hacı Abdullah oğlu Mehmed	Sakallı	35	Tevellüd ... .. fi Gurre-i M sene 247
248	488	Emir oğlu Mehmed	Sakallı	45	-
	489	Oğlu Hasan	-	-	Sağır
249	490	Vekil oğlu Mahmud	Sakallı	45	-
	491	Oğlu Mehmed	-	10	 48
	492	Diğer Ali	-	3	Sağır
250	493	Nalband oğlu Ahmed	Bıyıklı	35	-
	494	Oğlu Hüseyin	-	12	-
251	495	Cüd Ahmed oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı sakallı	30	M
	496	Oğlu Ahmed	-	2	Sağır
252	497	Koca Ayak oğlu Mustafa	-	12	-
	498	Karındaşı Mehmed	-	8	-
	499	Diğer Süleyman	-	-	Sağır
253	500	Culah oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	501	Karındaşı Ali	Orta boylu	20	M
	502	Diğer Mustafa	-	10	 48
254	503	Raziye oğlu Mehmed	-	16	M
255	504	Koca Bıyık oğlu Osman	Bıyıklı	30	-
	505	Oğlu Ali	-	6	-
	506	Diğer Mustafa	-	3	Sağır
	507	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
256	508	Hacı Sarı oğlu Mehmed	Orta boylu,	22	M

			bıyıklı		
257	509	Debbağ Berber Osman oğlu Osman	Sakallı	30	Fevt şüd 5 z sene 247 Tevellüd- Osman fi Gurre-i M sene 47
	510	Oğlu Ali	-	-	Sağır Fevt şüd 5 Z sene 247
258	511	Müderriş Hasan Efendi oğlu Mehmed Efendi	Sakallı	30	-
	512	Karındaşı Mustafa	Sakallı	25	M
	513	Diğer İbrahim	-	15	M
	514	Diğer Karındaşı Ahmed	-	8	Sağır
	515	Diğer Karındaşı Hüseyin	-	-	Sağır
259	516	Ebâbil ³²² oğlu Mustafa	Uzun boylu, kara bıyıklı	30	M
260	517	Abbas oğlu Ali	Bıyıklı	22	M
	518	Karındaşı Mustafa	-	12	Fevt fi 21 L 247
	519	Diğer Karındaşı Mehmed	-	10	 48
261	520	Eyüb oğlu Culah Eyüb	Sakallı	50	-
	521	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
262	522	Berber oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	523	Oğlu Ahmed	-	10	 48
	524	Diğer oğlu Mehmed	-	8	-
	525	Diğer oğlu İsmail	-	6	Sağır
	526	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
263	527	Berber oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	528	Oğlu Mehmed	-	6	-
264	529	Hacı Ahmed oğlu Derzi Hasan	Uzun boylu, sarı bıyıklı	26	M
265	530	Culah Derzinin Hafız Mehmed	Sakallı	45	-
	531	Oğlu Ahmed	-	4	Sağır

³²² “Ebâbil: 1. Dağ kırlangıcı, 2. keçisağan’ denilen bir kuş. 3. Sürüler, bölükler. [Kur’an’ı Kerim’in 105’inci “Fil” sûresinde sözü edilen “kuş sürüsü” ves’ilesiyle edebiyâtmızda çok geçer.] Devellioğlu, a.g.e., s.197.

Varak 9

266	532	Kadı oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	70	-
	533	Oğlu Dikici(?) Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
267	534	Telli oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
	535	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	536	Diğer oğlu Numan	-	-	Sağır
268	537	Sakallı oğlu Aşçı Mustafa	Sakallı	45	-
	538	Oğlu Mustafa	-	6	Sağır
	539	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
	540	Diğer Ali	-	-	Sağır
269	541	Sadık oğlu Hacı Süleyman	Sakallı	60	-
270	542	Kara Ahmed oğlu Mustafa	Orta boylu, kara sakallı	23	M
	543	Oğlu Ahmed	-	3	Sağır
271	544	Keleş oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
	545	Oğlu Mustafa	-	14	-
272	546	Civici oğlu Yetimi Mehmed	-	10	565 ..... 48 Fevt fi 11 N sene 48
	547	Karındaşı Hüseyin	-	-	Sağır
273	548	Denil(?) oğlu Dikici Mustafa	Sakallı	50	Def kaza-ı Aydın fi 5 Z sene 47
	549	Oğlu Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	24	M Bu dahi
	550	Diğer oğlu Mehmed	-	6	Bu dahi
274	551	Cakır oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	50	-
275	552	Koca Coban Mehmed	Sakallı	60	Tevellüd- Ali 5 Z sene 247
	553	Oğlu Mehmed	Orta boylu	22	M
	554	Diğer oğlu Hüseyin	-	17	M
	555	Hafidi Mustafa bin Mehmed	-	8	-
276	556	..... oğlu Süleyman	Sakallı	60	571 Fevt 27 ... 248
	557	Oğlu Derzi Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	26	M
	558	Diğer oğlu Culah	Orta boylu	22	M

		Süleyman			
277	559	Haşim oğlu Mustafa	Orta boylu, kara sakallı	30	M
	560	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
278	561	Haşim oğlu Osman	Sakallı	32	-
279	562	Arab oğlu Hacı Osman	Sakallı	50	-
	563	Oğlu Mehmed	-	8	-
	564	Diğer Osman	-	-	Sağır
280	565	Sirozlu(?) oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	60	-
	566	Oğlu Mehmed	-	8	-
	567	Diğer Ali	-	-	Sağır
281	568	Bekir oğlu Mustafa	Orta boylu, kara bıyıklı	23	M
282	569	Dede Ahmed oğlu Mustafa	Sakallı	35	Fevt şüd 5 Z sene 247
	570	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
283	571	Ahmed Molla oğlu Mehmed	Bıyıklı	35	-
284	572	Şeyh Ali oğlu Molla İbrahim	Sakallı	50	-
	573	Oğlu Mustafa	-	16	-
	574	Diğer Ali	-	12	-
285	575	Şeyh Ali oğlu Mehmed	Sakallı	45	Fevt (11) 0 / 247
	576	Oğlu Mehmed	-	10	 48
286	577	Bucalı(?) Yetimi Ali	-	10	 49
287	578	Çenberci Mustafa Yetimi Ahmed	-	6	-
	579	Karındaşı Ali	-	-	Sağır
288	580	Derviş oğlu Molla Ahmed	Sakallı	40	-
	581	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
289	582	Sarı Mehmed oğlu Debbağ Mehmed	-	13	M
	583	Karındaşı Hasan	-	12	-
	584	Diğer Ali	-	8	-

290	585	..... Mehmed	Sakallı	50	-
291	586	Kankal Mustafa	Sakallı	45	-
	587	Oğlu Mustafa	-	1	Sağır
292	588	Molla Hasan oğlu Mustafa	Sakallı	45	-
	589	Oğlu İsmail	-	1	Sağır
293	590	Mustafa Beşe oğlu Hacı Abdurrahman	Sakallı	45	-
294	591	Yörük Mehmed bin Mehmed	Sakallı	60	-
	592	Karındaşı Kasab Hacı Ahmed	Sakallı	30	-
295	593	Kücük Hacı Ahmed oğlu Mehmed	-	13	M
	594	Karındaşı Mustafa	-	10	 48
	595	Diğer Ali	-	8	-
	596	Diğer Süleyman	-	6	Sağır
	597	Diğer Halil	-	-	Sağır
296	598	Kasab Hüseyin	Sakallı	40	Fevt şud 5 Z sene 247
	599	Oğlu Mehmed	-	8	-

Varak 9a

	600	Diğer oğlu Hüseyin	-	5	Sağır
	601	Diğer Ali	-	3	Sağır
	602	Diğer Mustafa	-	-	Sağır
297	603	Deveci Kara Mustafa	Sakallı	50	-
298	604	Hoca oğlu Ahmed	Sakallı	40	Fevt şud Tevellüd- Ali 5 Z sene 247
	605	Oğlu Mehmed	-	12	-
299	606	Deveci Cırağı Ahmed	Sakallı	40	-
	607	Oğlu Ahmed	-	-	Sağır
	608	Diğer oğlu Mehmed	-	13(?)	-

300	609	Timurc Tobal Ahmed oğlu Ahmed	Sakallı	45	-
301	610	Hacı Mehmed oğlu Mehmed	Bıyıklı	22	Tevellüd- kayıt Emin fi 5 Z sene 247
302	611	Molla Kerim oğlu Kerim	Sakallı	65	Fevt Őd 5 Z sene 247
	612	Oğlu Molla Mustafa	-	-	Sağır
303	613	Sarı Mehmed oğlu Ahmed	Bıyıklı	30	-
	614	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
304	615	Sarı Mehmed oğlu Mustafa	Uzun boylu, sarı sakallı	35	M Tevellüd- veled-i merkum kayıt fi 15 M sene 248
305	616	Köse Molla oğlu Derzi Ali	Sakallı	46	-
	617	Oğlu Mehmed	-	3	-
306	618	Deveci Osman Da'i oğlu Mustafa	Sakallı	35	-
307	619	Debbağ Babuşcu oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	M
	620	Oğlu Mustafa	-	-	Sağır
308	621	Timurc Ahmed Da'i oğlu Abdullah	Bıyıklı	25	M
309	622	Bâbil oğlu Derzi Süleyman	Sakallı	30	-
	623	Oğlu Mehmed	-	5	-
310	624	Molla Mehmed oğlu Rençber Mehmed	Bıyıklı	35	-
311	625	HıŐirođlan oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
	626	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
312	627	Nalband Ahmed oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	26	M
313	628	Burdurlu oğlu Abdullah	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M
314	629	Hacı Uzun Ali oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	M Tevellüd- kayıt 5 Z sene 247
315	630	Hdmetkr Bayram oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
316	631	Osman Hafiz oğlu Molla	Sakallı	25	-

		Osman			
317	632	Hacı Himmet oğlu Yetimi Mehmed	-	-	Sağır Def' i Asâkir-i Mansûre 5 Z sene 247 Hasan oğlu kayıt Ş
318	633	Rençber İbrahim oğlu Mustafa	Uzun boylu, kara bıyıklı	26	M
	634	Oğlu Mehmed	-	-	Sağır
319	635	Uzun oğlu Timurcı Ali	Sakallı	60	-
	636	Oğlu Ali	-	6	Sağır
	637	Diğer oğlu Mehmed	-	-	Sağır
320	638	Vekil(?) oğlu Ali	Bıyıklı	30	M
	639	-	-	-	Tevellüd- ... dede ... oğlu ... fi 23 C sene 247
	640	-	-	-	Tevellüd- ... veled Katmerci Osman oğlu Osman 5 Z sene 247
60+76+39=175					
Nüfus 637 ³²³					
Tevellüd- Mustafa veled ... Kara Mustafa 5 Z sene 247					
Tevellüd- Mustafa veled Hacı Siyam(?) oğlu Siyam(?) 5 Z sene 247					
Tevellüd Ali veled ... Mustafa 5 Z sene 247					
Tevellüd- kayıt veled Osman oğlu Mustafa 5 Z sene 247					
Def' i Mansûre fi 9 C sene 247 ... oğlu Süleyman ...					

³²³ Bu sayı defteri tutan memurun yazmış olduğu Yenice Mahallesi toplam nüfusunu belirtmektedir. Fakat bizim yapmış olduğumuz tespite göre toplam kişi sayısı 340'tır. Bu fark şu gerekçeden dolayıdır: "Her satırda normalde 4'er kişi kaydedilmektedir, fakat tabloların dipnotlarında belirtmiş olduğumuz 3 farklı satırda 5'er kişinin kayıtlı oluşu ve kâtibin bunu gözden kaçırmaması aradaki farkın gerekçesidir."

Defterin Adı: NFS..d.

Numarası: 3034

Tarihi: 1246

NAZİLLİ DEFTERİ TRANSKRİPSİYON

Kaza-i Kestel M'a Nazilli

Varak 1a

Tablo 34: Karaçay Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Kara Cay					
Hane No	Kişi Sayısı	İsim	Fiziki Özellik	Yaş	Diğer
1	1	Muhtar Delilbaşızade Hacı Mahmud	Sakallı	40	-
	2	Oğlu Mustafa	-	18	M, şâbb
2	3	Hacı Osman Efendi oğlu Mehmed	Sakallı	45	-
3	4	Kuyucaklı Mustafa bin Mehmed	Sakallı	35	-
	5	Oğlu Mehmed Ali	-	1	-
4	6	Debbağ Hazîne-dâr oğlu Hacı Ali	Sakallı	55	Fevt şüd 05 sene 247
5	7	Debbağ Kara Mehmed oğlu Hacı İbrahim	Sakallı	70	Fevt fi M sene 249
6	8	Debbağ Salih oğlu Salih	Sakallı	30	Fevt fi 5 sene 48 ... Ali veled merkum fi 1 M sene 47
7	9	Dellal Molla Hasan oğlu Halil	Sakallı	70	-
8	10	Berber Hacı Şeyh Mehmed	Sakallı	50	Def' i Kasaba-i ... Gurre-i C ... sene 47
9	11	Culah Dimeli(?) oğlu Ahmed	Sakallı	30	Def' i 2 5 ba ... fi 5 R sene 48
10	12	Renber Karaca Molla İsmail	Sakallı	35	-
11	13	Eskici oğlu Debbağ Ahmed	Sakallı	35	-

	14	Karındaşı Debbağ Ömer	Sakallı	30	-
12	15	Rencber Cevre(?) oğlu Mahmud	Sakallı	30	-
13	16	Debbağ Urgancı İsmail	Orta boylu	15	M, şâbb
14	17	Yenibazarlı oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	35	-
	18	Oğlu Mustafa	-	1	-
15	19	Harem oğlu Mustafa	Sakallı	70	-
16	20	Çelebi oğlu Kahveci Mahmud	Sakallı	35	Def' i kaza-ı ...lice C ... 47
17	21	Helvacı oğlu Ali	Sakallı	35	-
18	22	Solak oğlu Babuşcu İbrahim	Bıyıklı	35	... 2 mahalle ha fi(?) Nasuh M(?) R 48
19	23	Urgancı Tomur oğlu Osman	Sakallı	40	-
	24	Oğlu Mustafa	-	6	-
	25	Diğer oğlu Mehmed	-	2	-
20	26	Berber Sünnetci oğlu Veli	Bıyıklı	25	M Veled merkur kayı Za sene 247
	27	Karındaşı Mustafa	-	13	M Def' 2 kaza-ı Dallica S 48
21	28	Dülger Hacı Sarı Mehmed oğlu Mehmed	Sakallı	70	Def' ... .. 5 R sene 48
22	29	İmam Hacı Osman Efendi oğlu Şeyh Mehmed	Sakallı	45	Tevellüd- Osman veled merkur fi 1 M sene 248
23	30	Boyacı Hacı Mehmed bin Mustafa	Sakallı	50	-
24	31	Debbağ Emir Mehmed oğlu Mustafa	Orta boylu, sarı bıyıklı	28	M
25	32	Kirli oğlu Debbağ Hacı Halil	Sakallı	70	Tevellüd- Halil veled merkur fi Ş 249
26	33	Gulâmi Halil bin Abdullah	-	10	 48
27	34	Cilingir İbrahim bin Mehmed	Sakallı	40	-
28	35	Debbağ Hacı Ali oğlu Mehmed	Sakallı	40	-

	36	Oğlu Ali	-	5	Sağır
29	37	Debbağ Hacı Ali oğlu Mehmed	Orta boylu	15	M, şâbb
30	38	Babuşcu Molla Mustafa oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
	39	Karındaşı Babuşcu Feyzullah	Orta boylu, sarı bıyıklı	28	M
	40	Diğer Ali	-	18	M şâbb
31	41	Berber Hacı Ahmed oğlu Ali	Sakallı	45	-
	42	Oğlu Mehmed Ali	-	7	-
32	43	Rencber Hacı Ahmed oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	44	Oğlu Mehmed	-	8	-
33	45	Serdar Sağır oğlu Mustafa	Bıyıklı	30	Fevt şüd 2 mahalle-i Çayır Hasan Fi 5 R sene 48
34	46	Debbağ Molla Veli oğlu Hacı Hüseyin	Sakallı	50	-
	47	Oğlu Mustafa	-	5	-
	48	Diğer oğlu Mehmed	-	8	-

Varak 2

	49	Diğer oğlu Veli	-	5	Sağır Fevt şüd ... 46
35	50	Kayranlı Ahmed oğlu Ahmed	-	12	M Def' 2 C ba ... fi 5 R sene 48
36	51	Rencber Devci Abdullah bin Mustafa	Sakallı	60	-
37	52	Berber Emin bin Mehmed	Sakallı	45	-
38	53	Dağlı Salih bin Rencber Mehmed	Sakallı	45	-
39	54	Mısırlı oğlu Kahveci Hasan	Sakallı	45	-
	55	Oğlu Mehmed	-	2	-
40	56	Kahveci Mustafa bin Süleyman	Sakallı	30	-

	57	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
41	58	Talebeden Abdullah oğlu Ali	Bıyıklı	28	M
42	59	Aceleli İmam oğlu Molla Mehmed	Sakallı	60	60 Fevt 5 R sene 48
	60	Oğlu İbrahim	Bıyıklı	25	M
43	61	Nasuh Ahmed oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	70	Def' i kaza-ı ... 5 R 247
	62	Oğlu Halil	-	13	-
44	63	Berber Mahmud bin Abdullah	Sakallı	50	-
	64	Oğlu Abdullah	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M
	65	Diğer oğlu Ömer	-	8	-
45	66	Hacı Ali Yetimi Mustafa	-	10	 48
46	67	Rençber Kazalı oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
47	68	Elma Baş oğlu Kasab Mehmed	Sakallı	70	-
48	69	Gulâm Mehmed	-	5	Sağır
49	70	Karasulu Tellak Hacı İbrahim	Sakallı	55	-
50	71	Emir oğlu Urgancı Mehmed	Sakallı	40	....
51	72	Nasuh oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	70	Fevt 2 C(?) sene 48
52	73	Kebabcı Süleyman bin Mehmed	Bıyıklı	25	M
53	74	Rençber Zibidi oğlu Mustafa	Sakallı	80	-
54	75	Debbağ Kara Ali oğlu Ali	Orta boylu, kara bıyıklı	28	M
55	76	Burdurlu Kara Ali oğlu Ali	Sakallı	59	80 Fevt Fi 5 R sene 48
56	77	Hacı Ali oğlu Rençber İbrahim	Bıyıklı	30	-
57	78	Dumanlı oğlu Hasan	Sakallı	70	-
58	79	Yenibazarlı Babuşcu Mehmed bin Mustafa	Sakallı	40	-

	80	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
59	81	Bozdoğanlı Culah oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
60	82	Renber Mışıl(?) oğlu Mehmed	Sakallı	35	Fevt şud 2 mahalle ayır(?) Hasan fi 5 R sene48
61	83	Debbağ şahan oğlu Ali	Sakallı	35	-
62	84	Kebabcı Ahmed oğlu Ali	Bıyıklı	35	-
	85	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
63	86	İmam Hacı Musa oğlu Ahmed Efendi	Sakallı	50	-
	87	Oğlu Ahmed	-	8	-
	88	Diğer oğlu Mehmed	-	3	Sağır
64	89	Bozdoğanlı Hamamcı Mehmed	Sakallı	45	Ali tevellüd- kayıt 6 C(?) 247
65	90	Derzi Emir Yusuf oğlu Mustafa	Sakallı	50	-
	91	Oğlu Ahmed	-	1	-
66	92	Kebabcı Kara Ahmed oğlu Ahmed	Orta boylu	16	M, şabb
67	93	Akşehirli Helvacı Osman	Sakallı	50	99 Fevt fi 5 R sene 248
68	94	Zeytuncı oğlu Yetimi Ahmed	-	8	-
69	95	Civacı Mehmed oğlu Berber Hüseyin	Orta boylu	16	M, şabb
70	96	Hatib Kuyumcu oğlu Abdullah Efendi	Sakallı	50	-
	97	Oğlu Mehmed	-	8	-
71	98	Kebabcı Ömer oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M Tevellüd- veled merkum fi C(?) sene 247
	99	Üveğ oğlu Halil	-	5	-
	100	Diğer Hüseyin	-	6	-
72	101	Dede Hoca oğlu Müezzın Abdullah	Sakallı	60	-
	102	Oğlu Mehmed Ali	-	8	-

73	103	Mısırlı Bakkal Hacı Mehmed	Sakallı	50	Def' i ... 5 Ca. sene 47
	104	Oğlu Ali	-	4	Sağır
	105	Diğer oğlu Ahmed	-	2	Sağır
74	106	Debbağ Eyüb oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	45	-
	107	Oğlu Mehmed	-	8	-
	108	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
	109	Yegeni Hacı Hasan Yetimi Mehmed	-	10	 48
75	110	Kebabcı Hatib oğlu Süleyman	Sakallı	70	-
	111	Oğlu Osman	-	13	M
	112	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-
76	113	Dede Hoca oğlu Duhâni Şeyh Mustafa	Sakallı	50	-
77	114	Kara Kuş oğlu Arabacı Ömer	Sakallı	40	-
	115	Oğlu Mehmed	-	6	-
	116	Diğer Mustafa	-	5	Sağır
38+34+44=116					

Varak 2a

78	117	Danacı Arab oğlu Hafız Ahmed	Sakallı	39	 48
	118	Kayını Ali bin Hüseyin	Orta boylu	14	M, şâbb
79	119	Boyacı Hacı Mustafa oğlu Ahmed	Orta boylu	15	127 M şâbb Fevt fi 5 R sene 48 Tevellüd- kayıt veled-i merkum fi 15 S sene 248
	120	Karındaşı Süleyman	-	12	-
80	121	Bekir Beşe oğlu Rencber Bekir	Sakallı	35	Fevt 2 R sene 48
	122	Karındaşı Abdullah	-	10	 48

81	123	İlyas oğlu Urgancı Hasan	Sakallı	50	-
82	124	Rencber Cengel[c]i oğlu İbrahim	Sakallı	60	-
	125	Oğlu Süleyman	Bıyıklı	30	M
	126	Diğer Hüseyin	-	10	 48
83	127	Rence Kel/Gül Bey oğlu Osman	Sakallı	50	Def' i kaza-ı ... C(?) sene 47
84	128	Rencber Koca Ahmed oğlu Himmet	Sakallı	70	-
85	129	Koca Mustafa oğlu Ali	Sakallı	60	-
86	130	Sığırtmac oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
	131	Oğlu Ahmed	Orta boylu, kara sakallı	28	M
	132	Diğer Süleyman	-	8	-
87	133	Veyis oğlu Mustafa	Sakallı	35	Alil, Fevt 2 mahalle Çayır(?) Hasan fi 5 R sene 48
88	134	Kantarcı oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
	135	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
89	136	Emir Yusuf oğlu İbrahim	Sakallı	35	Fevt ... 5 R sene 248
90	137	Deştmal Kırılı Mustafa	Sakallı	60	-
91	138	Kuşbaz Rencber İmam oğlu Ali	Sakallı	35	-
	139	Oğlu Ali	-	7	-
	140	Diğer Hasan	-	5	Sağır
	141	Diğer Hüseyin	-	4	Sağır
92	142	Halil oğlu Ahmed	-	6	Sağır
93	143	Bostan oğlu Kahveci Ali	Sakallı	50	-
94	144	Debbağ Nalband Hasan oğlu Hüseyin	Sakallı	30	-
	145	Oğlu Hasan	-	5	Sağır
95	146	Arbazlı Kavalcı oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
96	147	Culah Hacı Hüseyin oğlu İbrahim	Sakallı	60	-
97	148	Denizlili oğlu Mehmed	Sakallı	30	-

	149	Oğlu Hasan Ali	-	8	-
98	150	Debbağ Emir oğlu Ali	Uzun boylu, sarı bıyıklı	28	M
	151	Karındaşı Mehmed	-	8	-
99	152	Kebabcı İbrahim Yetimi Mehmed	-	12	M
	153	Karındaşı Hüseyin	-	4	Sağır
100	154	Koca Mustafa oğlu Debbağ İbrahim	Uzun boylu, bıyıklı	24	M
101	155	Boyacı İbrahim bin Kara Mustafa	Orta boylu	14	M, řább
102	156	Hacı Mustafa Yetimi Mustafa	-	5	Sağır
103	157	Bostancı oğlu Rençber Hüseyin	Sakallı	45	-
	158	Oğlu Yusuf	-	5	Sağır
104	159	Kasab Delil Başı oğlu Hacı İbrahim	Sakallı	70	-
	160	Oğlu Ömer	Sakallı	30	-
	161	Diğer Hasan	Bıyıklı	25	M
	162	Diğer İbrahim	-	6	-
	163	Diğer Mustafa	-	5	-
	164	Diğer oğlu Mahmud	-	3	-
105	165	Denizlili Mehmed oğlu Debbağ Ahmed	Sakallı	30	-
106	166	Harem oğlu Hüseyin	Sakallı	50	... veled-i merkum tevellüd- fi 21 Za sene 47
	167	Oğlu Ali	-	8	-
	168	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-
107	169	Arab Hacı Hasan	Sakallı	60	-
	170	Oğlu Arab Mehmed	-	8	-
108	171	Debbağ Hacı Veli oğlu Ali	Uzun boylu	16	M, řább
	172	Karındaşı Mustafa	-	12	M
109	173	Rençber Hacı Mahmud	Bıyıklı	25	M

		oğlu Mahmud			
	174	Karındaşı Feyzullah	-	12	-
110	175	Hacı Musa oğlu Ali	Sakallı	60	-
111	176	Yenibazarlı Salaş(?) Mehmed	Sakallı	60	-
	177	Oğlu İsmail	-	6	-
112	178	Kebabcı Tunus(?) oğlu Yusuf	Sakallı	50	Fevt 2 R sene 248
	179	Oğlu Mustafa	Orta boylu	14	M, şâbb
113	180	Hıdmetkâr Ali bin Musa	-	8	-
114	181	Sığırtmac oğlu Hasan bin Süleyman	Bıyıklı	25	M Def' i ... 3 Fi 5 R sene 48
	182	Karındaşı Hüseyin	-	1	-
115	183	Berber Cüce oğlu Veli	Sakallı	30	-
	184	Oğlu Mehmed	-	4	Sağır
	185	Üveğ oğlu Mehmed bin Veli	-	13	M Def' i Âsakir-i Mansûre C(?) ... sene 247
116	186	Kırlı oğlu Kahveci İbrahim	Sakallı	70	Fevt şüd 15 Z 247
	187	Oğlu Halil	Sakallı	30	Def' ... 5 Ca. sene 47
117	188	Atcalı Arabacı Mehmed	Sakallı	56	-
	189 ³²⁴	Oğlu Yusuf	-	8	-
118	190	Debbağ Osman bin Abdullah	Bıyıklı	55	-
	191	Üveğ Karındaşı Yusuf bin Yusuf	-	10	 48
119	192	Hacı Feyzullah oğlu Rencber Hacı Mustafa	Sakallı	60	-
	193	Oğlu Feyzullah	Orta boylu	15	M, şâbb

Varak 3

³²⁴ 3'üncü Varak'ın ilk sayfasında; (bizim sınıflandırmamıza göre Varak 3a'nın) 18'inci satırının (sondan ikinci) sonuna 5'inci kişi olarak kayda geçirilmiştir. Şimdiye kadar olan kısımda ve belgelerin genelinde her 1 satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

	194	Diğer oğlu Hasan	-	12	-
	195	Diğer oğlu Hüseyin	-	10	... 48
	196	Diğer oğlu Mustafa	-	5	Sağır
120	197	Emir Hüseyin oğlu Ali	Sakallı	40	-
	198	Üveğ oğlu Mehmed Ali bin Mehmed Ali	-	12	-
121	199	Urgancı Mehmed bin Abdullah	-	-	-
122	200	Hacı Ali oğlu Yetim Mehmed	Orta boylu	16	M
	201	Karındaşı Ali	-	8	-
	202	Diğer Karındaşı Mahmud	-	12	Sağır
123	203	Berber Ali bin İbrahim	Sakallı	35	-
	204	Oğlu Hüseyin	-	7	-
	205	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
124	206	Kavrulmuş Kebabcı Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
	207	Oğlu Ali	Bıyıklı	22	M
	208	Diğer oğlu Hüseyin	-	18	M, şâbb
	209	Cırağı Bölük	-	10	 48
125	210	Kuşcu oğlu Arabacı Kara Mustafa	Sakallı	40	225 Fevt fi C(?) sene 248
126	211	Debbağ Deliler Başı oğlu Ali	Sakallı	60	226 Fevt fi Gurre-i B sene 248
	212	Oğlu Mehmed	Orta boylu	35	M
	213	Diğer oğlu Hüseyin	Sakallı	25	M
	214	Diğer oğlu Mustafa	-	8	-
127	215	Güreşçi Mehmed bin Mehmed	Sakallı	30	-
	216	Oğlu Ahmed	-	12	-
	217	Diğer oğlu Mustafa	-	10	 48
	218	Diğer oğlu Mehmed	-	8	-
	219	Diğer oğlu Ali	-	6	-

128	220	Kebabcı Kalyoncu oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
129	221	Kuyucaklı Osman Da'ı	Sakallı	60	Fevt şüd Ş sene 46
	222	Oğlu Mehmed	-	12	M Def' ... C sene 47
130	223	Hoca oğlu Hasan Canbaz	Sakallı	30	-
131	224	Rencber Arpa[z]lı Abdullah	Sakallı	50	-
132	225	Hendek oğlu Müezzın Şeyh Mehmed	Sakallı	40	-
133	226	Rencber Müftü oğlu Hasan	Sakallı	40	Hüseyin tevellüd- veled merkur C ... sene 247
	227	Oğlu Mehmed	-	12	-
134	228	Balyambolulu Culah Mehmed	Sakallı	50	-
135	229	Gü[m]üşdereli(?) Yetim İbrahim	-	10	 48
136	230	Gerekli/Kürekli/Kürklü Yetimi Mustafa	-	10	 48
	231	Karındaşı Mehmed	-	8	Sağır
137	232	Tutak(?) Mehmed Yetimi İbrahim	-	10	 48
	233	Karındaşı Ali	-	7	-
138	234	Molla Ahmed Yetimi Mehmed	-	12	-
	235	Karındaşı Mustafa	-	8	-
139	236	Kul Hacı Mehmed Yetimi İbrahim	-	10	 48
140	237	Rencber Emir Yusuf oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	238	Oğlu Hüseyin	-	13	M
141	239	Ömer Yetimi Mehmed	-	4	Sağır
142	240	Dallicalı Arabacı Hasan	Sakallı	60	Fevt şüd B sene 46
	241	Karındaşı Mustafa	Sakallı	70	Fevt B sene 46
143	242	Yamalı oğlu Urgancı Ali	Sakallı	40	-
	243	Oğlu Mustafa	-	7	-
	244	Diğer oğlu Ahmed	-	6	-

	245	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
144	246	Ömer Yetimi Ali	-	7	-
145	247	Derzi oğlu Ömer	Sakallı	50	-
	248	Oğlu Mehmed	-	6	-
146	249	Derzi Ali oğlu Rencber İsmail	Orta boylu, kara sakallı	29	M
147	250	Hüseyin Bey bin Mustafa	Sakallı	40	-
148	251	Karacasulu Osman Yetimi Mustafa	-	7	-
	252	Karındaşı Mehmed	-	5	Sağır
149	253	Abdullah Da'î oğlu Rencber Ali	Sakallı	30	-
	254	Oğlu Hasan	-	7	Sağır
150	255	Bazarlı oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	256	Oğlu Mehmed	-	6	-
	257	Diğer oğlu Hasan	-	5	Sağır
151	258	Debbağ Kaval oğlu Hacı Süleyman	Sakallı	40	-
	259	Oğlu Mehmed	-	8	-
152	260	Kaçır oğlu Ali	Sakallı	30	 247
	261	Üveğ oğlu Ali bin Hüseyin	-	5	Sağır
	262	Diğer Üveğ oğlu Bekir	-	5	Sağır
153	263	Çiftci Tobre ³²⁵ Mustafa	Sakallı	60	-
154	264	Unfi(?) Hüseyin oğlu Debbağ Mehmed	Sakallı	35	-
155	265	Caylı Mehmed oğlu Timurcı İbrahim	Uzun boylu	14	M Tevellüd- kayıt veled-i mezbur fi Z sene 247
	266	Karındaşı Hasan	-	5	Sağır
156	267	Hacı Hamza oğlu Bana'ırcı Hamza	Sakallı	60	-
	268	Oğlu Ali	-	8	-

³²⁵ "Tobre: Torba" Sami, a.g.e., s. 888.

	269	Diğer oğlu Hasan Hüseyin	-	6	-
52+60+41=153 ³²⁶					

Varak 3a

157	270	Batakcı Hasan Yetimi Mustafa	-	7	-
158	271	Debbağ Zorlu oğlu Hacı Hasan	Sakallı	50	-
	272	Oğlu Hüseyin	-	7	-
	273	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
	274	Üveğ oğlu Hüseyin bin Hasan	-	7	-
159	275	Molla Hasan oğlu Arabacı Hüseyin	Sakallı	30	-
160	276	Deveci Kara Mehmed bin Ali	Sakallı	30	-
161	277	Nalband oğlu Kahveci İsmail	Bıyıklı	20	M
162	278	Hıdmetkâr Şühûdli ³²⁷ İsmail	Uzun boylu	15	M
163	279	Rencber Koca Ali oğlu Koca Hüseyin	Sakallı	47	-
	280	Oğlu Ali	-	10	 48
164	281	Bayram oğlu Debbağ Ali	Sakallı	30	-
	282	Oğlu Süleyman	-	7	-
165	283	Köse Ahmed Yetimi Mehmed	-	7	-
166	284	Bülbül oğlu Şeyh Mehmed Yetimi Hüseyin	-	7	-
167	285	Kıbrıslı Yetimi Hüseyin	-	7	-
	286	Diğer Yetim Ali	-	1	Sağır
168	287	Dem Deli oğlu Veli	Uzun boylu	16	M
169	288	Koca Baldır oğlu Berber Hüseyin	Sakallı	35	-

³²⁶ Defteri oluşturan kişinin Varak 3'ün sol alt köşesinde yapmış olduğu bir toplama işlemi.

³²⁷ "Şühûd:ba. Şâhid." Sami, a.g.e., s. 792.

	289	Oğlu Ali	-	10	48
	290	Diğer oğlu Süleyman	-	5	Sağır
170	291	Cır[a]k Ali oğlu Hasan	-	12	M
	292	Karındaşı Ali	-	8	-
171	293	Dağlı Kasab Ahmed oğlu İsmail	Uzun boylu	20	M şâbb
	294	Karındaşı Halil	-	5	Sağır
172	295	Arabacı Hacı Ahmed oğlu Ahmed	Sakallı	70	-
	296	Oğlu Hüseyin	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
	297	Diğer oğlu Halil	-	7	-
173	298	Ömer oğlu Yetimi Mehmed	-	7	-
	299	Karındaşı Mustafa	-	5	Sağır
174	300	Ciftlikli Ali oğlu Hasan	-	7	-
175	301	Sürücü ³²⁸ Hüseyin	Sakallı	30	-
	302	Oğlu Ahmed	-	8	-
	303	Diğer oğlu Hasan	-	6	-
	304	Diğer oğlu Ali	-	5	Sağır
176	305	Rencber Arab Hasan	Sakallı	35	-
	306	Oğlu Ali	-	12	-
	307	Diğer oğlu Hamza	-	8	-
177	308	Hendek oğlu Yetimi Halil	-	12	M
178	309	Çiftci Bekir Efendi oğlu Mehmed Efendi	Sakallı	60	-
179	310	Rencber Karaoğlan oğlu Ali	Sakallı	46	Fevt fi ... sene 248

³²⁸ “Sürici: Beygir ve deve gibi büyük hayvanları süren adam, bu hayvanların kiracısı veyahud kiracının uşağı: Beygir süricisi.” Sami, a.g.e., s. 745.

180	311	Hıdmetkâr Bostan oğlu Mahzar/Muhzır ³²⁹ Mehmed	Sakallı	35	-
	312	Kayını Ali bin Mustafa	-	13	M
181	313	Hacı Kabak oğlu Ali	Sakallı	35	Tevellüd Veled-i merkum kayıt 6 B sene 247
182	314	Laz oğlu İbrahim	-	12	M
183	315	Hendek İbrahim oğlu Mehmed	-	4	Sağır
184	316	Sürücü oğlu Mehmed bin Mehmed	-	3	Sağır
185	317	Mehmed Efendi oğlu A'mâ ³³⁰ Ali	Sakallı	35	-
186	318	Katiroğlu Hasan	Sakallı	35	-
187	319	..... Mehmed	Sakallı	40	-
188	320	Hacı Mahmud oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	30	-
189	321	Davulcu oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	322	Oğlu İbrahim	-	13	M
	323	Diğer oğlu Ali	-	8	-
	324	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-
	325	Diğer oğlu Ahmed	-	4	Sağır
	326	Diğer oğlu Hasan	-	5	Sağır
190	327	Mısır Üreli(?) İmam İsmail	Sakallı	40	-
	328	Oğlu Ali	-	6	Sağır
191	329	İkilik oğlu Süleyman	Sakallı	60	-
192	330	Solak Kuruncalı Hıdmetkâr Süleyman	Sakallı	50	-
	331	Oğlu Mehmed	-	8	-

³²⁹ "Mahzar: 1. Huzur yeri, bir büyük zâtın üveği, pişgâh: mahzar itabe çıkmak. 2. Huzur, görünme, gösteriş..." "Muhzır: 1. Alâkadar olanları huzur mahkemeye götürmeye. Yani celbe me'mur mahkeme hademesi, mübaşir: mahkemeden muhzır geldi; mahkeme-i şer'iyeye muhzırı." Sami, a.g.e., s. 1302.

³³⁰ "A'mâ: 1. Kör. 2. Mec. Câhil." Devellioğlu, a.g.e., s. 30.

	332	Diğer oğlu Ali	-	9	...49
	333	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
	334	Diğer İsmail	-	4	Sağır
193	335	Mahmud Çelebi oğlu Mustafa	Sakallı	50	-
194	336	Hıdmetkâr Küçük Hüseyin oğlu Mustafa	Sakallı	70	-
195	337	Lokmacı oğlu Bakkal Mehmed	Sakallı	35	-
	338	Oğlu Mehmed	-	8	-
196	339	Bağdadlı Derviş Abdullah	Sakallı	40	-
197	340	Abaza oğlu Babuşcu Ahmed	Sakallı	25	M
198	341	Sürücü oğlu Mehmed Hatib	Sakallı	50	-
199	342	Rencber Süleyman oğlu Mehmed	Sakallı	46	-
200	343	Hacı Osman Efendi Yetimi Osman	-	8	-
	344	Diğer Yetimi Ali	-	6	-
201	345	İbrahim Yetimi Halil	-	5	Sağır

Varak 4

202	346	Ayazlı(?) Mehmed oğlu Ahmed	-	4	Sağır
203	347	Başdeli(?) oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
	348	Oğlu Bekir	-	5	Sağır
204	349	Başdeli oğlu İsmail	Sakallı	30	-
	350	Karındaşı Mustafa	Sakallı	25	M
205	351	Kahraman oğlu Ali	Sakallı	40	-
206	352	Beşkızalı Yetimi İbrahim	-	5	Sağır
207	353	Bana'ırcı Ali oğlu Ahmed	Bıyıklı	25	M

208	354	Bekir oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	355	Oğlı Bekir	-	5	Sağır
209	356	Kayyûm Mustafa oğlu Mehmed	-	10	 48
210	357	Veyis oğlu Hasan	Sakallı	50	-
211	358	Kaşıkcı Osman bin Mehmed	Sakallı	45	-
	359	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	360	Diğer oğlu Hasan	-	4	Sağır
212	361	Boyacı Cırağı Hasan	-	15	-
213	362	Bilanlı(?) oğlu Kahveci Ali	-	10	 48
	363	Karındaşı Hamza	-	5	Sağır
	364	Diğer Karındaşı Hüseyin	-	3	Sağır
214	365	Kuru Hacı oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	366	Karındaşı Ali	-	4	Sağır
215	367	Sulu oğlu Tavazlı Osman	Sakallı	50	Fevt şüd 13 M sene 247
216	368	Mahzar/Muhzır Hüseyin Da'i	Sakallı	60	-
217	369	Kör Hacı Ahmed	Sakallı	70	-
218	370	Kirişci Kara Mustafa	Sakallı	60	-
	371	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
219	372	Eğri Belli Mehmed Da'i	Sakallı	60	-
	373	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
220	374	Canba[z] Veli oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
221	375	Kokuk Mustafa oğlu Ali	Sakallı	50	-
222	376	Urgancı oğlu Coban Mehmed	Bıyıklı	40	-
	377	Oğlu Halil	-	8	-

	378	Diğer oğlu Hasan	-	6	-
223	379	Arab Mehmed Ali	Sakallı	50	-
224	380	Arab Mercan	-	6	-
225	381	Diğer Arab Mercan	Sakallı	30	-
	382	Oğlu Arab Salih	-	5	Sağır
	383	Diğer oğlu Halil	-	6	Sağır
	384	Diğer oğlu Mehmed	-	1	Sağır
226	385	Arab Selim	Sakallı	46	-
	386	Oğlu Ali	-	5	-
227	387	Arab Abdullah	Sakallı	45	-
228	388	Diğer Arab Abdullah	Sakallı	30	-
229	389	Diğer Arab Ali	Sakallı	35	-
230	390	Arab Selim	Sakallı	46	-
231	391	Diğer Arab Behlûvan	Sakallı	46	-
232	392	Diğer Arab Kabakçı Ali	Sakallı	46	-
233	393	Diğer Arab Mercan	Sakallı	46	-
234	394	Diğer Arab Musa	Sakallı	46	-
	395	Oğlu Mustafa	-	20	M, şâbb
	396	Üveğ oğlu Ali	-	18	M, şâbb
	397	Diğer Üveği oğlu Mehmed bin Mercan	Bıyıklı	25	M
235	398	Kuşçu Mehmed Ali	Sakallı	60	-
	399	Oğlu Ali	-	5	Sağır
Kıyak oğlu kayıt ... yoklama ... Sin 25 / C sene 47 Fevt fi M 249					
... oğlu kayıt ... yoklama ... C sene 247 / Sin 40					

Def' ... Kasab oğlu Hacı Kara Mustafa Sin 65
... .. merkum ... .. Sin 35
... Bozdoğanlı Mü'ezzin oğlu ... Emir Sin 25
... kardaşı Kara Mustafa Sin 13 49
... oğlu ... kayıt 2 mahalle Çayır(?) Hasan fi Ca. sene 49
Nüfus 399 34+59+37=130
... Beşiktaşlı ... sin 35
... Kuyucak ... .. Bosnalı(?) Ali sin 40
Bozdoğanlı Sarı Hasan Kasab sin 40
... Türkmen veled ... oğlu fi Z sene 247
... Hafız oğlu ... Mahalle-i Hacı Nasuh 5 R sene 248 Sin
... oğlu kayıt mahalle-i ... sin ...
Atcalı Saka Hüseyin bin Osman ... .. sin ...
... oğlu kayıt ... mahalle-i Çayır Hasan fi 5 B sene 48
Eymir(?) Arab Hüseyin ... kazadan ... fi 7 B(?) sene 248 sin ...
Tabak oğlu Hacı Kara Osman
... kayıt Deveci Dağlı oğlu ... .. Abdullah ... mahalle-i Çayır(?) Hasan fi Z sene 48
Bu dahi ... oğlu Hüseyin
Bu dahi ... Diğer oğlu ...
... .. Köse oğlu Yusuf ... .. Çapa Hasan fi Gurre-i R sene 48
Solak oğlu İbrahim ... .. mahalle-i Hacı Nasuh fi 5 R sene 248... ..
... oğlu ... Dalıca kazasından fi RR(?) sene 48 Bu dahi ...
Sağır oğlu ... .. mahalle-i Çapa Hasan fi Ra(?) sene 48 ... ..

..... mahalle-i Çapa Hasan ... sene 48 .....
Kuyucaklı ... .. Gurre-i mahalle Hacı Nasuh 5 Z sene 49 sin ...
Oğlu Hüseyin bu dahi sin
Diğer oğlu Ali bu dahi sin ...

Varak 4a

Tablo 35: Hacı Nasuh Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Hacı Nasuh					
Hane No	Kişi Sıra No	İsim	Fiziki Özellik	Yaş	Diğer
1	1	Muhtar İsmail oğlu Halil	Sakallı	35	Tevellüd- İsmail veled-i merkum ... 48
2	2	..... Muslualdin(?) oğlu Mehmed Ağa	Sakallı	50	-
	3	Oğlu Ahmed	Bıyıklı	25	M
	4	Diğer oğlu Hüseyin	Bıyıklı	23	M
	5	Diğer oğlu Mustafa	Orta boylu	15	M
	6	Diğer oğlu İsmail	-	13	-
3	7	Mustafa Bey oğlu Mehmed	Orta boylu	14	M
	8	Karındaşı Ahmed	-	12	-
	9	Diğer Karındaşı Mustafa	-	5	Sağır
4	10	Rencber Mehmed Salih bin Muslu	Sakallı	60	-
	11	Oğlu Süleyman	Bıyıklı	30	Tevellüd- ... veled-i merkum fi M sene 248
	12	Diğer oğlu Ali	Uzun boylu	16	M
	13	Hafidi Mehmed bin ...	-	5	Sağır
5	14	Rencber Kazalı oğlu Ali	Sakallı	30	-
6	15	..... Hacı Halil oğlu Hacı Süleyman	Sakallı	55	15 Tevellüd ... .. fi 1 M sene 248

	16	Oğlu Mehmed İzzet	-	5	Sağır
7	17	Gulâmi Arab Selim	-	12	-
8	18	Derzi Arab Hasan oğlu Mehmed	Bıyıklı	35	-
9	19	Hanedandan İyiceli oğlu Ali Ağa	Sakallı	30	-
10	20	İyiceli oğlu Hanedandan Hasan Ali Bey	Sakallı	31	-
	21	Oğlu Halil	-	5	Sağır
11	22	İyiceli oğlu İbrahim	-	5	-
12	23	İyiceli oğlu Âsaf ³³¹ Bey	Bıyıklı	32	M Def' i Aydın fi 5 R sene 48
13	24	Direcikli Salih oğlu Salih	-	10	... 48
14	25	Muslualdin(?) oğlu Hüseyin	Orta boylu	14	M
15	26	Şeyh Hacı Osman Efendizâde Halil Efendi	Sakallı	40	-
16	27	Dumanlızâde Müezzîn Mustafa	Sakallı	60	27 Fevt fi 5 R 48
	28	Oğlu Ahmed	-	15	Şâbb
17	29	Emrullah oğlu İmam Mustafa bin Ahmed	Sakallı	40	-
	30	Oğlu Mehmed	-	12	M
18	31	Müderriş Ahmed Efendi	Sakallı	45	-
	32	Oğlu Mehmed Tahir	-	4	-
19	33	Müezzîn Kethüda oğlu Şeyh Mehmed	Sakallı	45	-
	34	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
20	35	Helvacı Hasan oğlu Süleyman	Sakallı	40	-
	36	Oğlu Mehmed	-	8	-
	37	Diğer oğlu Hüseyin	-	6	-
21	38	Bana'ircı Hacı Ömer bin Mehmed	Sakallı	45	-

³³¹ "Âsaf: 1. Süleyman Peygamberin vezîri. 2. Vezir." Devellioğlu, a.g.e., s. 41.

22	39	Dumanlı Uzun Hacı İbrahim oğlu Keçeci Hüseyin	Sakallı	45	-
	40	Oğlu Ahmed	-	13	M
23	41	Giridli Rencber İbrahim Beşe	Sakallı	45	-
24	42	Tulum oğlu Derzi Ahmed	Sakallı	41	43 Tevellüd- kayıt veled-i merkum fi 5 R sene 248
	43	Oğlu Mehmed	-	6	-
25	44	Böğrölceci oğlu Derzi Mehmed	Sakallı	40	Def' i 2 kaza-ı Tire fi 5 R sene 48
26	45	Küçük oğlu Rencber Hüseyin	Sakallı	50	-
27	46	Mükibb ³³² Hocacı Kara Şeyh oğlu Hacı Salih Efendi	Sakallı	45	-
28	47	Derzi oğlu Debbağ Mehmed	Sakallı	35	-
	48	Oğlu Hasan Ali	-	8	-
	49	Diğer oğlu Hüseyin	-	5	Sağır
29	50	Babuşcu Canik oğlu Mehmed Ali	Bıyıklı	20	M
30	51	Rencber Nebi oğlu Yusuf	Bıyıklı	25	M
31	52	Rencber Uzun İbrahim oğlu Halil	Sakallı	30	-
32	53	Bakkal Dalıcalı Mustafa	Sakallı	40	-
	54	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
33	55	Rencber Arab Hacı Mehmed	Sakallı	70	-
34	56	Berber oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	40	-
	57	Oğlu Ahmed	-	5	Sağır
35	58	Rencber Küçük oğlu Mehmed	Bıyıklı	35	Def' i kaza-ı Tire fi 5 Z sene 48
36	59	Battal oğlu Hanedandan Ali Ağa	Sakallı	70	Fevt şüd M sene 247
	60	Oğlu Mehmed Ağa	Sakallı	35	... 2 mahalle-i Hacılar fi 5 R sene 48

³³² "Mükibb: Bir şeyin üzerine çok düşen, başını eğüb meşgul olan." Sami, a.g.e., s. 1395.

	61	Diğer oğlu Süleyman Ağa	Sakallı	30	Fevt B sene 46
	62	Hafidi Ali bin Mehmed	-	5	Sağır Bu dahi fevt
	63	Diğer Hafidi Ali bin Süleyman	-	4	Sağır
37	64	Emir Hoca oğlu Derzi Mehmed	Sakallı	35	-
38	65	Timurcı İsa oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
39	66	Ak Mehmed oğlu Habeş	Orta boylu	14	M
40	67	Abdullah Hoca oğlu Molla İbrahim	Sakallı	60	-
41	68	Rençber Eskici oğlu Mehmed	Sakallı	45	-

Varak 5

	69	Oğlu Hüseyin	-	8	Fevt şüd Z sene 47
42	70	Hacı Bey oğlu Hatib Hacı Ahmed Efendi	Sakallı	60	-
	71	Oğlu Mehmed	-	8	-
43	72	Bir Köy(?) oğlu Bakkal Yusuf	Sakallı	45	-
44	73	Duhâncı Çelebi oğlu Babuşcu Hacı Mustafa	Sakallı	40	-
45	74	Hatib Feyzi Efendi oğlu Çelebi Feyzullah	Sakallı	30	-
46	75	Hasırcı İlyas	Sakallı	70	-
	76	Oğlu Mustafa	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
	77	Diğer oğlu Mehmed	Uzun boylu	17	M
47	78	Rençber Muslualdin(?) oğlu Hacı Abdullah	Sakallı	50	Fevt şüd L sene 47
	79	Oğlu Mustafa	-	10	... 48
48	80	Bekci ³³³ oğlu Yetimi Mehmed bin Mustafa	-	10	... 48
49	81	Derzi Arab Hasan oğlu Osman	Sakallı	40	-

³³³ “Bekci: Bir şeyi bekleyüb muhâfaza iden adam, muhâfazacı, ...” Sami, a.g.e., s. 294.

50	82	Duhâncı Mehmed bin Osman	Sakallı	40	-
	83	Oğlu İbrahim	-	5	Sağır
51	84	Debbağ Beşer oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	40	-
	85	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
52	86	Beşer oğlu Hasan	Sakallı	50	-
53	87	Üzümcü Alemdar Rençber Osman	Sakallı	60	-
	88	Oğlu Halil	-	8	-
54	89	Canba[z] Cakır oğlu Mustafa	Bıyıklı	40	92 ... Mahalle-i Kara Cay fi 5 R sene 48
55	90	Hacı Abdullah oğlu Babuşcu Süleyman	Bıyıklı	20	93 M Def' i karye-i ... 5 R sene 48
56	91 ³³⁴	Rençber Ahmed Efendi oğlu Ali	Sakallı	50	-
	92	Oğlu Ahmed	-	6	-
57	93	Rençber Dağlı Ali oğlu Ali	Uzun boylu	16	M
58	94	Derzi Mavili oğlu Ahmed	Sakallı	45	97 ... 2 Def' i Karye-i Kadı fi ... 48
	95	Oğlu Ali	-	5	Sağır
59	96	Koca Ahmed oğlu Urgancı Ahmed	Uzun boylu	22	M şâbb
60	97	Kule ³³⁵ Eskici Kara Mehmed	Sakallı	50	-
	98	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
61	99	Kaşıkçı oğlu Dülger Yusuf	Bıyıklı	30	-
62	100	Akşehirli Bakkal Hüseyin Da'i bin Mahmud	Sakallı	60	-
	101	Oğlu Hasan	-	8	-
63	102	İmam Halil Efendi	Sakallı	50	Osman veled-i merkum tevellüd fi 21 M sene 247

³³⁴ Varak 5, (bizim sınıflandırmamıza göre 5a'nın) 6'ncı satırına 3'üncü ve satırın son kişisi olarak kaydedilmiştir. Defterin genelinde 1 satırda 4 kişi kaydedildiği görölmektedir.

³³⁵ Sami, a.g.e., s.1112.

	103	Oğlu Mehmed	-	8	-
	104	Diğer oğlu Ali	-	5	Sağır 107 ³³⁶ Fevt 5 ... sene 248
64	105	Süleyman Yetimi Mehmed Salih	-	11	... 48
65	106	Hatib oğlu Kuyumcu Mustafa	Sakallı	35	-
66	107	Tarakcı oğlu Mehmed bin Mustafa	Sakallı	50	-
	108	Oğlu Halil	-	7	Sağır
67	109	Memiş oğlu Talebeden Hafız Mehmed	Sakallı	30	-
68	110	Hacı Sarı oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	111	Oğlu Hasan	-	5	Sağır
	112	Diğer oğlu Abdullah	-	4	Sağır
69	113	Müderriş Feyzullah oğlu Ali	Sakallı	50	-
	114	Oğlu Feyzullah	-	5	Sağır
70	115	Urgancı Ahmed oğlu Hüseyin	Sakallı	30	-
71	116	Bağ Bakkal oğlu Bağcı Mehmed	Sakallı	35	-
72	117	Canba[z] Mehmed bin Osman	Sakallı	60	-
	118	Oğlu Ahmed	-	7	-
	119	Diğer oğlu Hafız Osman	Orta boylu	14	M
73	120	Hamamcı Mehmed bin İbrahim	Sakallı	35	-
74	121	Çiftci Mehmed Ağa oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	122	Oğlu Mehmed	-	6	-
75	123	Babuşcu İnceoğlan oğlu İbrahim	Sakallı	30	M
	124	Oğlu Hasan	Uzun boylu	14	M

³³⁶ 107 rakamı kişi numarası olsa gerektir. Bizim verdiğimiz numara ile farklı olmasının sebebi defter yeni doğan kişileri de yazdıktan sonra saymasından kaynaklanmalıdır.

	125	Diğer oğlu Mustafa	-	6	-
76	126	Musulaldin(?) oğlu Hancı Abdullah Ağa	Sakallı	45	-
	127	Karındaşı Rencber Ahmed Ağa	Sakallı	45	-
77	128	Gulâmi Ali	-	13	M
78	129	Hıdmetkâr Tekeli Mustafa	Orta boylu	20	M
79	130	Semerci Kocabaş oğlu Hacı Abdullah	Sakallı	45	Def' i 2 kaza-ı Tire fi 5 R sene 48
	131	Oğlu Ahmed	-	6	Bu dahi
	132	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır bu dahi
80	133	Colak Kasab oğlu Mehmed	Sakallı	30	... veled-i merkur kayıt tevellüd- fi 15 ZL 47
	134	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
81	135	Rencber Mehmed oğlu Ali	Sakallı	20	M
82	136	Kahveci Kurgalı(?) Ahmed	Sakallı	40	Tevellüd- veled-i merkur kayıt 5 ... sene247
	137	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
83	138	İmam oğlu Bakkal Mustafa	Sakallı	60	-
84	139	Ken'ân Oğlu Debbağ Mustafa	Sakallı	30	-

Varak 5a

					007 001 006 005
	140	Oğlu Hüseyin	-	5	Sağır Fevt Za sene 46
85	141	Halil oğlu Rencber Ali	Sakallı	50	Fevt B 5 sene 46
86	142	Arab Ali oğlu Rencber Hüseyin	Sakallı	40	-
87	143	Molla Hüseyin Yetimi Ali	-	10	48
	144	Karındaşı Mustafa	-	13	M

88	145	Sûfî oğlu Urgancı Sağır Ahmed	Sakallı	50	-
	146	Oğlu Mehmed	Orta boylu	14	M
89	147	Emrullah oğlu Urgancı Hüseyin	Sakallı	40	-
	148	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
90	149	Aynî ³³⁷ oğlu Rençber Mehmed	Sakallı	60	-
91	150	Hacı Bekir oğlu Urgancı Ömer	Sakallı	50	Fevt şüd M sene 247
	151	Karındaşı Hüseyin bin Bekir	-	8	-
	152	Diğer Karındaşı Â'mâ Mustafa	-	5	-
92	153	Bölük oğlu Kebabcı Ali	Sakallı	40	-
93	154	Arab oğlu Urgancı Hüseyin	Sakallı	46	Fevt ... sene 248
94	155	Sıyâmi oğlu Debbağ Mustafa	Sakallı	40	-
	156	Oğlu Mehmed Ali	-	10	... 48
	157	Diğer oğlu Hüseyin	-	5	Sağır
	158	Diğer oğlu Ahmed	-	3	Sağır
95	159	Etmekci Mehmed bin Hüseyin	Sakallı	45	Fevt fi Gurre-i Z sene 248
96	160	Kebabcı Koca İri oğlu Ali	Sakallı	40	-
	161	Oğlu Mehmed	-	10	48
	162	Diğer oğlu Mustafa	-	6	Sağır
97	163	Kocabaş oğlu Hacı Mustafa	Sakallı	40	-
	164	Oğlu Ali	-	10	48
	165	Diğer oğlu Mehmed	-	7	-
98	166	Arab Ferhad	Sakallı	25	-
99	167	Kaşıkçı Köse Mehmed	Sakallı	55	-

³³⁷ Bkz. Devellioğlu, a.g.e., s. 56.

	168	Oğlu Molla Mustafa	Sakallı	30	-
	169	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	170	Diğer oğlu İbrahim	-	4	Sağır
100	171	Kasabalı Berber Mustafa	Sakallı	40	-
	172	Oğlu Ali	-	10	... 48
	173	Diğer oğlu Osman	-	9	... 49
	174	Diğer oğlu Mehmed	-	3	-
	175	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
	176	Diğer oğlu Musa	-	2	Sağır
101	177	Arpa[z]lı Hıdmetkâr Mehmed	Bıyıklı	40	-
102	178	[G]ulâm Arab oğlu Mehmed	-	12	-
103	179	Müderris Mehmed Efendi bin İbrahim	Sakallı	50	-
104	180	Arpazlı Talebeden Mustafa	Sakallı	46	Def° i ... vilayet ... sene 47
105	181	Sûfi oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	182	Karındaşı Bekir	Bıyıklı	25	M Tevellüd- veled-i merkum fi 5 R sene 248
106	183	Tozlu oğlu Debbağ Ali	Sakallı	30	M
	184	Oğlu Hüseyin	-	6	-
107	185	Müderris Hacı Ahmed Efendi bin Hüseyin	Sakallı	60	-
	186	Oğlu Hüseyin	-	5	-
	187	Diğer oğlu Mehmed	-	3	Sağır
108	188	Kahveci Mehmed bin Mehmed	Bıyıklı	30	-
109	189	Sarı Ağa oğlu Ahmed	Sakallı	25	Def° i kaza-i ... sene 247
110	190	Sürücü Derviş oğlu Mehmed	Sakallı	40	-

111	191	Kazalı oğlu Hüseyin	Sakallı	25	M
	192	Oğlu Hasan	-	5	Sağır
	193	Diğer oğlu Mustafa	-	3	Sağır
112	194	Osman Beyin oğlu Osman	Sakallı	50	-
	195	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
113	196	Babuşcu Ton Ayak oğlu Ahmed	Sakallı	25	M
114	197	Hıyar oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
115	198	Şerbetci Dedeci Ali	Sakallı	45	Def' i .... sene 48
	199	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
116	200	Babuşcu Kuyucaklı Osman Da'i	Sakallı	50	-
	201	Oğlu Ali	-	4	Sağır
117	202	Kara Şeyhzâde Bağcı Mahmud Efendi	Sakallı	35	-
118	203	Kırlı Hüseyin Âmmî	-	50	-
119	204	Mahmud oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
120	205	Yetim Müderris Ömer Efendi oğlu Mehmed	-	5	Sağır
					Şeyh yetimi Osman kayıt Ahmed yoklama ... sene 47
					Şerbetci oğlu ... sin 50 def' i kaza-ı fi ... sene 48
					Oğlu Hüseyin bu dahi sin 5
					... .. koçak ... .. işci sin 50 fevt ... sene 48
64+69+62=205					
Nüfus 205					
Kır Ali Beyin Kır Uşağı(?) arpaızlı ... sin 13 def' i ... sene 48					

Solak oğlu Kayyum(?) İbrahim ... mahalle-i Karaçay sin 35
Süleyman Hacı Hasan ... kaza-ı fı 5 R sene 48
Emir ... Gurre-i kaza-ı Dalıca fı 5 R sene 48
Oğlu Osman sin 15 ... 48
Dülger oğlu ... sin 10 ... 48

Varak 6

Düğer Salih Gurre-i kaza-ı Güzelhisar fı 19 S sene 49
Hacı ... kaza-ı Arpaz fı S sene 2 49
Oğlu Mestan bu dahi
Düğer oğlu Hasan bu dahi
Dalıcalı Molla Hüseyin ... Kaza-ı Dalıca Z sene 49
Çolak İmam oğlu babauccu ... Gurre-i mahalle-i fı 5 R sene 49
Oğlu ... bu dahi ...

Varak 6

Tablo 36: Çapa Hasan Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Caba Hasan					
Hane No	Kişi Sıra No	İsim	Fiziki Özellik	Yaş	Diğer
1	1	Müftü-i Belde Ali El-Vasfi Efendi bin Mehmed	Sakallı	60	-
	2	Oğlu Mehmed	-	18	Şâbb
	3	Düğer Şahabeddin	-	15	M şâbb
2	4	Muhtar Berber Ali bin Süleyman	Sakallı	35	-
	5	Oğlu Mustafa	-	13	M

	6	Diğer oğlu Hasan	-	5	Sağır
3	7	İmam Kaba Sakal oğlu Mehmed Efendi	Sakallı	50	-
4	8	Yusuf Ali Yetimi Yusuf	-	8	-
5	9	Dülger Hacı Yusuf	Sakallı	60	-
6	10	Abdurrahman oğlu Mehmed	Sakallı	65	-
7	11	Hacı İbrahim oğlu Rencber Hüseyin	Sakallı	45	-
	12	Oğlu Hasan	-	8	-
	13	Diğer oğlu Ali	-	-	Sağır
8	14	Kahveci Emir oğlu Süleyman	Sakallı	35	-
9	15	Molla Kadir oğlu Rencber Halil	Sakallı	45	-
	16	Oğlu Mehmed	-	12	M
	17	Diğer oğlu Ahmed	-	10	... 48
	18	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
10	19	Rencber Şaban oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	35	-
	20	Oğlu Mehmed	-	5	18, Sağır ... ..
11	21	Helvacı Molla Abdullah oğlu Süleyman	Sakallı	60	-
12	22	Debbağ Sarban oğlu Hüseyin	Sakallı	30	-
13	23	Urgancı Tulleb oğlu Mustafa	Sakallı	30	-
14	24	Urgancı Müezzın Molla Abdullah	Sakallı	60	-
	25	Oğlu Ahmed	Bıyıklı	20	M ... 2 Mahalle-i Kara Cay fi 5 R sene 248
	26	Diğer oğlu Yusuf	Sakallı	30	-
	27	Diğer oğlu Mustafa	-	10	... 48
	28	Diğer oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	M
15	29	Şehirli oğlu Rencber Hasan	Uzun boylu, kara sakallı	29	-

16	30	Babuşcu Hacı Osman oğlu Süleyman	Sakallı	50	Def' i kaza-ı Alaşehir 5 R sene 47
	31	Oğlu Abdullah	-	6	Bu dahi
17	32	Timurcu oğlu Rencber Ali bin Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	29	M
18	33	Timurcu Molla İsmail oğlu Rencber Mehmed Ali	Sakallı	25	M
19	34	Akşehirli Berber Mahmud bin Hüseyin	Sakallı	25	-
20	35	Tellal Ali Beşe bin Abdullah	Sakallı	60	-
21	36	Rencber Hacı İbrahim oğlu Hacı Mustafa	Sakallı	50	-
22	37	Rencber Kazdağlı oğlu Mustafa	Orta boylu, kara Sakallı	29	M
23	38	Katmerci Tiriyaki oğlu Ali	Sakallı	45	-
	39	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
24	40	Kabar Ali oğlu Urgancı Mehmed	Sakallı	45	-
	41	Oğlu Hüseyin	Uzun boylu	15	M
	42	Diğer oğlu Hasan Ali	-	13	-
25	43	Ali Bey oğlu Ahmed	-	13	M
26	44	Rencber Çinici Mehmed bin Cafer	Sakallı	50	-
27	45	Urgancı Hasan Köle oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
28	46	Hacı Mehmed oğlu Urgancı Himmet	Sakallı	40	-
29	47	Urgancı Nazillili oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	48	Oğlu Mehmed	-	7	-
30	49	..... oğlu Urgancı Mehmed	Orta boylu, kara sakallı	30	M
	50	Oğlu İbrahim	-	7	-
31	51	Cengerci oğlu Rencber Hacı Ali	Sakallı	50	-
	52	Oğlu İsmail	-	5	Sağır

32	53	Rencber Hacı Kırılı oğlu Hüseyin	Uzun boylu	16	M
	54	Karındaşı Mehmed	-	8	-
	55	Kayını Hasan bin Ali	-	10	... 48
	56	Diğer Kayını Mehmed	-	8	Sağır
33	57	..... oğlu Mehmed	-	12	-
34	58	Kayyûm oğlu Hasan	Sakallı	35	-
35	59	Babuşcu Kırılı Hacı Mustafa	Sakallı	55	-
	60	Oğlu Mustafa	-	12	-
	61	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	62	Diğer oğlu Ali	-	4	Sağır
	63	Diğer oğlu Ahmed	-	2	Sağır
36	64	Cengelci oğlu Hacı Halil	Sakallı	45	-
25+19+20=64					

Varak 6a

37	65	Hacı Musa oğlu Yetimi Ahmed	-	10	... 48
	66	Karındaşı Mustafa	-	1	Sağır
38	67	Arabacı Yenibazarlı Mehmed	Sakallı	50	-
	68	Oğlu Hasan	-	8	-
39	69	Canbaz Ahmed bin Ahmed	Bıyıklı	30	-
	70	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır Fevt şüd ... 48
	71	Karındaşı oğlu Mehmed bin Mustafa	-	12	-
40	72	Rencber İsa oğlu İbrahim	Bıyıklı	35	-
	73	Karındaşı Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	25	M

41	74	..... Arab oğlu Rençber Hacı Mehmed	Sakallı	35	-
42	75	Arabacı Kırlı Mustafa	Sakallı	50	-
	76	Oğlu Hüseyin	-	10	... 48
43	77	Rençber Mehmed Da'ı bin Hüseyin	Sakallı	50	-
44	78	Şaban oğlu Rençber Mehmed	Bıyıklı	25	Tevellüd- veled-i merkum ... fi 5 R sene 248
45	79	Şabancık oğlu Mustafa	Orta boylu, ter bıyıklı	24	M
46	80	Kalyoncu Yetimi Hasan	-	12	-
	81	Karındaşı Mustafa	-	5	Sağır
	82	Diğer Karındaşı Süleyman	-	3	Sağır
47	83	Bacakcı Ahmed bin Hasan	Sakallı	50	-
	84	Oğlu Mustafa	-	10	81 ³³⁸ ... 48 Def' i 2 mansure fi 5 Ca sene 48
48	85	BesirYusuf oğlu Mehmed	Bıyıklı	45	-
49	86	..... oğlu Mustafa	Uzun boylu, kara sakallı	30	M
	87	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
50	88	El-Kebir(?) oğlu Mustafa Çelebi	Sakallı	50	-
	89	Oğlu Ahmed	Orta boylu, kara bıyıklı	29	M
	90	Diğer oğlu Mehmed	-	10	...48
	91	Diğer oğlu Mustafa	-	4	Sağır
51	92	Urgancı Hacı Ali Bey	Sakallı	55	-
	93	Oğlu Hüseyin	Sakallı	30	-
	94	Diğer oğlu Hasan	Uzun boylu	22	M, şâbb
	95	Diğer oğlu Mustafa	-	10	...48

³³⁸ Kişi sıra numarası olmalıdır.

	96	Hafidi Ali bin Hüseyin	-	5	-
52	97	Bayram Ali oğlu Mehmed	Sakallı	70	Fevt şüd ... 248
	98	Oğlu Hüseyin	Uzun boylu	22	M, şâbb
53	99	Çavuş oğlu Bezzaz İbrahim	Sakallı	60	-
54	100	Mehmed Ali bin Selim	-	6	-
55	101	Gaffar oğlu Mahmud	Uzun boylu, kara sakallı	35	M
56	102	Ebcerci (?) Eskici Mehmed	Sakallı	50	-
57	103	Helvacı Osman bin Hüseyin	Sakallı	30	-
	104	Kayını Hüseyin bin Mehmed	-	6	-
58	105	Kasabalı Lütfullah bin Hacı Ahmed	Bıyıklı	30	-
59	106	Avcı oğlu Mehmed bin İbrahim	Uzun boylu, ter bıyıklı	24	M
60	107	Arab Hasan oğlu Urgancı Hacı Hasan	Sakallı	50	-
	108	Karındaşı oğlu Hasan bin Mehmed	Bıyıklı	25	-
61	109	Gulâmi Ali	-	15	Şâbb
62	110	Mehmed oğlu Hacı Ahmed Urgancı	Sakallı	35	-
	111	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
	112	Diğer oğlu Ahmed	-	3	Sağır
63	113	Mehmed Ali oğlu Yetimi Hasan	-	12	-
	114	Karındaşı Hüseyin	-	5	Sağır
64	115	Renber Hatib oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	116	Oğlu Yusuf	-	13	-
	117	Diğer oğlu Osman	-	5	-
65	118	Hacı Abalı oğlu Renber Hasan	Sakallı	30	-
66	119	Kara Ahmed oğlu Renber Ahmed	Bıyıklı	30	-

	120	Karındaşı Rencber Ali	Orta boylu	16	M
	121	Diğer Karındaşı Mehmed	Orta boylu	15	M
	122	Diğer Karındaşı Hasan	Orta boylu	14	M
67	123	Culah Behlü oğlu Ali	Bıyıklı	30	-
68	124	Babuşcu Cakır Mehmed oğlu Osman	Uzun boylu	20	M, şâbb ... .. sene 47
69	125	Rencber Arab Hüseyin	Sakallı	30	-
70	126	Babuşcu Aydınlı Yusuf	Sakallı	30	-
	127	Oğlu Yusuf	-	5	Sağır
71	128	Karcı oğlu Ahmed	Bıyıklı	25	Fevt fi 5 Ca sene 248
72	129	Madranlı Hacı Ahmed	Sakallı	70	-
	130	Oğlu Ali	-	12	-
	131	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
73	132	Deli Mehmed Yetimi Bekir	-	5	Sağır
	133	Karındaşı Mehmed	-	4	Sağır
74	134	Hacı Uşak Yetimi Mehmed	-	12	M
75	135	Tekeli Rencber Osman bin Bekir	Sakallı	30	-
76	136	Tevdidi(?) oğlu Rencber Mustafa	Sakallı	50	-

Varak 7

	137	Oğlu Halil	-	12	-
	138	Diğer oğlu Ahmed	-	6	-
	139	Diğer oğlu Mustafa	-	4	Sağır Fevt 5 ... sene 46
77	140	Deveci Kara İsmail	Sakallı	50	-
	141	Oğlu Ali	-	10	...48

78	142	Urgancı Molla Mehmed oğlu Mustafa	Sakallı	50	-
	143	Oğlu Mehmed	-	13	M
79	144	Hancı Osman oğlu Hüseyin	Uzun boylu	22	M, şâbb
80	145	Ciftlikli Bana'ırcı İbrahim	Sakallı	60	-
	146	Oğlu Meczub Mehmed	Sakallı	30	-
81	147	Mehmed Ali Yetimi Abdullah	-	8	-
	148	Karındaşı Osman	-	5	Sağır
82	149	Hacı Hamal oğlu Arabacı İbrahim	Sakallı	50	-
	150	Oğlu Mustafa	-	1	Sağır
83	151	Kayyûm oğlu Ahmed bin Mustafa	-	13	M
	152	Karındaşı Hasan	-	10	...48
84	153	Rencber Hacı İbrahim oğlu Ali	Sakallı	70	-
85	154	Kazdağlı oğlu Rencber Ali	Sakallı	35	Tevellüd- veledi merkum ... fi S sene 248
	155	Oğlu Mehmed	-	8	-
	156	Diğer oğlu Ali	-	5	Sağır
86	157	Hacı Musa oğlu Rencber Mehmed	Sakallı	50	-
87	158	Kazanun-ı(?) Âsitâneli Tahir Efendi	Sakallı	35	... tevellüd- fi 21 M sene 47
	159	Oğlu Mehmed Salih	-	10	...48
88	160	Ahmed oğlu Ali	Sakallı	40	-
	161	Karındaşı Ahmed	Sakallı	46	-
89	162	İmam Hacı Evliya oğlu Mustafa	Sakallı	60	-
90	163	Hacı Kara Osman bin Ali	Sakallı	70	-
91	164	Babuşcu Hacı Kırılı oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	165	Oğlu Hasan	-	6	-

	166	Diğer oğlu Hüseyin	-	6	-
	167	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	168	Diğer oğlu Veli	-	3	Sağır
92	169	Rençber Kundıralı Ahmed bin İbrahim	Sakallı	40	-
	170	Oğlu İbrahim	-	12	-
93	171	Rençber Hacı Gaffar oğlu Ali	Sakallı	40	-
	172	Oğlu Ali	-	8	-
94	173	Dülger Mehmed oğlu Ali	-	8	-
95	174	Rençber Behlivan oğlu Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	25	M
96	175	Başa oğlu Molla Halil	Sakallı	30	-
97	176	Hacı Hamal oğlu Mehmed bin İsmail	Orta boylu	14	M
98	177	Alemdar oğlu Hıdmetkâr Mehmed	Uzun boylu, kara bıyıklı	29	M
99	178	Çavuş oğlu Hıdmetkâr Mustafa	Sakallı	40	-
100	179	Başa Ahmed Yetimi Mustafa	-	8	-
101	180	Hatib Emir Ali oğlu Ali Efendi	Sakallı	50	-
	181	Oğlu Ahmed	-	5	-
	182	Yeğeni Hasan Ali bin Hasan	Bıyıklı	20	-
102	183	Davulcu Ali oğlu İblikci Hacı Ahmed	Sakallı	40	-
103	184	Yamalıklı Ali oğlu Hasan	Bıyıklı	20	M
	185	Karındaşı Mehmed	-	7	-
	186	Diğer Karındaşı Ahmed	-	5	Sağır
	187	Diğer Karındaşı İbrahim	-	12	-
104	188	Eşekli Mustafa oğlu Hüseyin	Sakallı	30	-
	189	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır

105	190	Hasan Efendi oğlu Babuşcu Mehmed	Orta boylu	19	M Def' i Asâkir-i Mansure ... sene 47
106	191	Timurcî oğlu Hacı Hasan	Sakallı	40	-
	192	Oğlu Ali	-	7	-
107	193	Gulâmi Ahmed	-	13	-
108	194	Rençber Zar Hacı oğlu Hacı Ahmed	Sakallı	55	-
	195	Oğlu Mehmed	Bıyıklı	25	-
	196	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
	197	Diğer oğlu Ali	-	4	Sağır
	198	Hafidi İbrahim bin Mehmed	-	5	Sağır
109	199	Hacı Ali oğlu Yetimi Mehmed	-	8	-
	200	Karındaşı Ahmed	-	4	Sağır
110	201	Babuşcu Mazlaka(?) oğlu Hüseyin	Sakallı	60	-
	202	Oğlu Ali	-	2	Sağır
111	203	Atalı Mustafa Yetimi Mehmed Ali	-	7	-
112	204	Canba[z] Hacı Süleyman oğlu Hüseyin	Uzun boylu, sarı bıyıklı	30	M
56+52+32=140 ³³⁹					

Varak 7a

113	205	Eskici Kara Halil bin Hüseyin	Sakallı	45	-
114	206	Arabacı Hüseyin bin Süleyman	Sakallı	40	-
115	207	Urgancı Hüseyin oğlu İbrahim	Bıyıklı	20	M
116	208	Yenipazarlı Rençber Mehmed	Sakallı	55	-
	209	Oğlu Hüseyin	-	10	... 48

³³⁹ Varak 7'nin sol alt köşesinde yapılmış bir toplama işlemidir.

117	210	Dere Köylü Mehmed bin Mehmed	Sakallı	60	-
	211	Oğlu Hasan	-	12	-
	212	Diğer oğlu Ali	-	10	... 48
118	213	Arab Da'i oğlu Babuşcu Mustafa	Sakallı	46	-
	214	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
119	215	Dönüci(?) oğlu Molla Ali	Sakallı	60	-
	216	Oğlu Mehmed	Uzun boylu, ter bıyıklı	24	M
120	217	Arpazlı Molla Hasan	Sakallı	30	Tevellüd- veled-i merkum ... C sene 247
121	218	Elmalı oğlu Hatib Ali Efendi	Sakallı	60	-
	219	Oğlu Mehmed	-	12	-
	220	Diğer oğlu Ahmed	-	10	... 48
122	221	Davulcu Hasan Yetimi Ali	-	8	-
123	222	Kumlıcalı Yetimi Hüseyin	-	10	... 48
124	223	Sığırtmac Tobal Ahmed bin Ahmed	Sakallı	50	-
	224	Oğlu Mustafa	-	13	M
	225	Diğer oğlu Yusuf	-	5	Sağır
	226	Diğer oğlu Ali	-	8	-
	227	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
	228	Diğer oğlu Hasan Ali	-	2	Sağır
125	229	Cınar/Canar(?) oğlu Hacı Mustafa	Sakallı	50	-
126	230	Urgancı Ali oğlu Ali	Sakallı	46	-
	231	Oğlu Mehmed	-	8	-
	232	Diğer oğlu Ali	-	4	Sağır
127	233	Hacı Karaca İbrahim oğlu Mehmed Ali	-	13	-

	234	Karındaşı İbrahim	-	5	Sağır
	235	Diğer Karındaşı Osman	-	2	Sağır
	236	Diğer Karındaşı Mustafa	Bıyıklı	20	M
128	237	Veli Saban/Sayan(?) Yetimi Hasan Ali	-	6	-
129	238	Babuşcu Hüseyin oğlu Ahmed	Sakallı	35	-
	239	Oğlu Mehmed	-	8	-
	240	Diğer oğlu Hüseyin	-	6	-
130	241	Urgancı Molla Ahmed oğlu Hasan	Sakallı	60	-
	242	Oğlu Ahmed	-	12	-
	243	Diğer oğlu İlyas	-	10	... 48
131	244	Berber Mehmed Ali bin İbrahim	Sakallı	30	-
	245	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır
132	246	Renber Kocaoğlan oğlu Hüseyin	Uzun boylu	16	M Fevt 5 N sene 46
	247	Karındaşı Mehmed	-	10	... 48
133	248	Hacı İbrahim oğlu Renber Ahmed	Sakallı	50	Fevt fi 5 R sene 248
	249	Oğlu İbrahim	-	13	-
	250	Diğer oğlu Mehmed	-	4	Sağır
134	251	Derzi Hacı Hüseyin oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	252	Oğlu Hüseyin	-	5	Sağır
135	253	Hüsam oğlu Babuşcu Hacı Mehmed	Sakallı	60	-
136	254	Urgancı Halil oğlu Mehmed	Sakallı	36	-
	255	Kayını Hüseyin bin Mehmed	-	12	-
137	256	Bekir Efendi oğlu Ali	Bıyıklı	25	M
	257	Karındaşı Mehmed	-	12	-

138	258	Karcı oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
139	259	Kırlı Mehmed oğlu Hasan	Sakallı	30	-
	260	Karındaşı Hüseyin	Bıyıklı	22	M Def' i 2 Mansure fi Ca sene 248
140	261	..... Deli oğlu Urgancı Derviş Mustafa	Sakallı	30	... ..tevellüd- veled-i merkum C sene 247
141	262	Renber Mehmed Ali oğlu Ahmed	Uzun boylu, kara sakallı	30	M
	263	Oğlu Mustafa	-	6	-
142	264	Timur[c]ı İbrahim bin Ali	Uzun boylu, kara bıyıklı	29	M
143	265	Besirli Mehmed Da'i bin Hüseyin	Sakallı	70	-
144	266	Abâcı Hacı İbrahim oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
	267	Oğlu Ahmed	-	8	-
	268	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
145	269	Beşli oğlu Hüseyin	Orta boylu	14	M Def' i kaza-ı İzmir sene 47
146	270	İsa oğlu ..... Ali	Sakallı	40	-
	271	Oğlu Mehmed	-	15	M
	272	Diğer oğlu Ali	Bıyıklı	22	-

Varak 8

147	273	Urgancı ..... oğlu Mehmed	Sakallı	60	-
	274	Oğlu Ahmed	-	8	-
	275	Diğer oğlu Mustafa	-	5	-
148	276	Dallıcalı oğlu Mehmed	Uzun boylu, kara ..	29	M
149	277	Mahmud oğlu Urgancı Mustafa	Sakallı	46	-
	278	Oğlu Mahmud	-	7	-

	279	Diğer oğlu Hasan	-	6	Sağır
	280	Diğer oğlu Hüseyin	-	6	-
150	281	Deveci Mustafa	Sakallı	35	-
	282	Oğlu Mustafa	-	12	-
	283	Diğer oğlu Hüseyin	-	14	-
	284	Diğer oğlu Ali	-	13	M
	285	Diğer oğlu Mustafa	-	5	Sağır
151	286	Saka Halil	Sakallı	55	-
	287	Oğlu Mehmed	-	7	-
152	288	Çavuş oğlu Kiracı Hüseyin	Uzun boylu, sarı bıyıklı	29	M
153	289	Çavuş İsmail oğlu Kayyûm Abdullah	Sakallı	35	-
	290	Oğlu İsmail	-	8	-
154	291	Sarban oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
155	292	Kayyûm oğlu Derzi Hasan	Orta boylu	14	Tevvelüd-ü Hüseyin veled-i merkum fi C 47
156	293	Arabacı Mehmed	Sakallı	46	-
157	294	Arabacı Sağır oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
158	295	Deveci Ahmed bin Ahmed	Sakallı	30	-
159	296	Rencber Tobal Mustafa bin Osman	Sakallı	35	-
160	297	Müderriş ..... zâde Mehmed Efendi	Sakallı	60	-
	298	Hıdmetkârı Arab Selim	Bıyıklı	35	Tevellüd- veled-i merkum kayıt fi 5 R sene 247
161	299	Hatib [D]evecizâde Mehmed Efendi	Sakallı	30	-
162	300	İmam Hafız Mehmed bin Mehmed	Sakallı	40	Tevellüd- Ali veled-i merkum fi M sene 48
	301	Oğlu Mehmed	-	8	-

	302	Diğer oğlu Ahmed	-	5	Sağır
163	303	Kelebek Hasan Yetimi Mehmed	-	6	Sağır Fevt Z 46
	304	Karındaşı Hasan	-	6	Sağır Fevt 5 Z sene 46
164	305	Kayyûm Molla Bekir [b]in Hacı Mustafa	Sakallı	40	... tevellüd- veled-i merkum fi C. sene 247
	306	Oğlu Mustafa	-	10	... 48
	307	Diğer oğlu Mehmed	-	6	-
165	308	Müderris Semercizâde Mehmed Efendi	Sakallı	50	-
	309	Oğlu Mehmed Emin	-	5	Sağır
166	310	Debbağ Köse oğlu Mehmed	Sakallı	25	-
	311	Karındaşı Ali	Uzun boylu	14	M
167	312	Kara Deveci oğlu A'mâ Hacı Hasan	Sakallı	30	-
168	313	Veli oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
169	314	Rencber Coban oğlu Ahmed	Sakallı	60	-
	315	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır
170	316	.... Kestelli Ahmed oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	22	M ... oğlu ... Mahalle-i Kara Cay C sene 249
171	317	Hıdmetkâr .....lı Kara Mehmed	Bıyıklı	30	-
	318	Oğlu Osman	-	5	Sağır
172	319	Nalband oğlu Hacı Mehmed	Sakallı	50	-
	320	Oğlu Ahmed	-	10	... 48 ... ..
173	321	Deveci Dağlı Mehmed oğlu Babuşcu Hacı Abdullah	Sakallı	60	... .. Mahalle-i Kara Cay fi 5 R sene 48 ... Hüseyin veled-i merkum tevellüd 25 Ca sene 47
	322	Oğlu Mehmed Ali	-	6	Fevt şüd 248
	323	Diğer oğlu Ahmed	-	2	Bu dahi (fevt) Sağır

174	324	Rencber Kara oğlu Hacı Hasan	Sakallı	50	Sağır oğlu Seraydar ... sin 30
	325	Oğlu Mehmed	Sakallı	30	M
	326	Hafidi Hüseyin	-	2	Sağır
175	327	Hacı Ali oğlu Behlûvan Hasan	Sakallı	40	-
	328	Oğlu Ali	-	5	Sağır
176	329	Dellal İsmail Yetimi Halil	-	8	-
	330	Karındaşı Mustafa	-	4	Sağır
177	331	Babuşcu Tireli oğlu Mehmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
	332	Oğlu Ahmed	-	1	Sağır ... oğlu ... sin 35
178	333	Deveci Dalıcalı Mehmed	Sakallı	30	... ..fi 19 M sene 48
	334	Oğlu İbrahim	-	10	....
	335	Diğer oğlu Hıdmetkâr Hasan	Bıyıklı	20	M ...
179	336	Rencber Cakır Mehmed	Sakallı	60	-
Nüfus 336					
49+51+32=132 ³⁴⁰					
... Ali ... yoklama ... sin 40 ... sene 47					
... oğlu ... Hacı ... Ahmed yoklama ... sin 45 5 R sene 47					
Oğlu ... sin 14					
... oğlu ... sin 20 Def' i Asâkir-i Mansure Ca sene 247					
... ..					
... ..					
Babuccu Küçük ... sin 45					
Tevellüd- veled-i Merhum ... fi 5 R sene 248					

³⁴⁰ Varak 8'in sol alt köşesinde bir toplama işlemidir.

... .. 48
Hacı Kırlı oğlu bin İmam ... .. fi 5 R sene 248
... Ali oğlu ... Hacı ... oğlu Ali ... 48
Asmalı (?) ... oğlu Ali R sene 48
Bu dahi ... Osman
Bu dahi Diğer ... yoklama Süleyman
Bu dahi Semerci Hacı Abdullah
Bu dahi ... oğlu ...
Bu dahi diğer oğlu ...
Bu dahi Lazkiyeden Deli Ali

Varak 8a

Tablo 37: Hacılar Mahallesi Transkripsiyonu

Mahalle-i Hacılar					
Hane No	Kişi Sayısı	İsim	Fiziki Özellik	Yaş	Diğer
1	1	İmam Süleyman Efendi bin Ali	Sakallı	40	Tevellüd- veled-i merkum ... fi 26 ... sene 49
	2	Oğlu Hüseyin Şükrü	-	10	... 48
2	3	Muhtar Hacı Ömer bin Mustafa	Sakallı	45	-
	4	Oğlu Mustafa	-	5	-
3	5	Ayan İlhanlı oğlu Hasan	Sakallı	45	-
4	6	Hacı Bekir Ağa oğlu Hıdmetkâr Mehmed	Sakallı	30	-
	7	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
	8	Diğer oğlu Osman	-	3	Sağır Fevt şüd 5 Z 46
5	9	Katmerci Hacı Süleyman oğlu Mustafa	Sakallı	50	... Süleyman tevellüd- veled-i merkum 5 R sene

					247
6	10	Canbaz Balı oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
	11	Oğlu Hasan	-	5	-
7	12	Çiftci Mustafa oğlu Hüseyin	Uzun boylu, bıyıklı	28	M
8	13	Rence Hacı Bekir Ağa oğlu Bekir	Bıyıklı	28	M
	14	Oğlu Osman	-	5	Sağır
	15	Diğer oğlu Ahmed	-	4	Sağır
9	16	Uzun Bekir oğlu Dülger Mehmed	Sakallı	60	-
10	17	Hidmetkâr Ali bin Abdullah	Sakallı	40	-
11	18	Öncü Tiryaki oğlu Hacı Hüseyin	Sakallı	40	-
12	19	Babuşcu Kel/Gül ³⁴¹ Ağa oğlu Hüseyin	Uzun boylu, kara bıyıklı	29	M
13	20	Rencber Kara Hasan oğlu Mehmed	Sakallı	30	Fevt şüd Z sene 46
	21	Oğlu Mustafa	-	6	-
14	22	Kasab Hasan bin Mehmed	Bıyıklı	25	M
15	23	İbrahim Yetimi Nasuh	-	12	-
	24	Karındaşı Osman	-	10	... 48
16	25	Babuşcu Ali bin Mustafa	Sakallı	50	-
17	26	Rencber İbrahim oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
18	27	Sürücü İbrahim bin Mehmed	Bıyıklı	30	-
	28	Oğlu Süleyman	-	5	Sağır
19	29	Canba[z] Ali bin Mehmed	Sakallı	35	-
	30	Oğlu Mustafa	Uzun boylu	14	M

³⁴¹ Kelime de hareke olmadığı için farklı şekillerde okunabilir. Farklılıklar için başta verdiğimiz kaynağın belirtilen sayfalarına bakınız. Sami, **a.g.e.**, s. 1173-1174.

	31	Diğer oğlu Mehmed	-	6	Sağır
20	32	Culah Mehmed oğlu Mustafa	Orta boylu	20	M, şâbb
21	33 ³⁴²	Rencber Mecer oğlu Mehmed	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M
22	34	Molla Ahmed oğlu İmam Mehmed	Sakallı	30	-
23	35	İbrahim Yetimi Mehmed	-	8	-
	36	Karındaşı Mustafa	-	5	Sağır
24	37	Hüseyin Beşe oğlu Ahmed	-	10	...48
25	38	Rencber Hacı Ahmed oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
26	39	Rencber Hasan bin Mehmed	Sakallı	40	-
27	40	Talebeden Hafız Mustafa	Sakallı	30	-
28	41	Davul Ali oğlu Yetimi Mustafa	-	12	-
29	42	Helvacı Koca İri oğlu Ahmed	Sakallı	45	-
	43	Oğlu Mehmed	-	6	Sağır
30	44	Dalıcalı Rencber İsa	Sakallı	40	-
	45	Oğlu Veli	-	2	Sağır
31	46	Haydarlı oğlu Rencber Mehmed	Orta boylu, ter bıyıklı	24	M
32	47	Müezzın Hacı Hafız oğlu Mehmed	Sakallı	35	-
33	48	Babuşcu Mehmed bin Ahmed	Sakallı	46	-
34	49	Debbağ Mehmedcik oğlu Ali	-	18	M, şâbb
35	50	Rencber Madranlı oğlu Mustafa	Sakallı	45	-
	51	Oğlu Mehmed	-	1	Sağır
36	52	Rencber Yusuf oğlu İbrahim	Orta boylu, kara bıyıklı	30	M

³⁴² Varak 8'in (bizim sınıflandırmamıza göre 8a'nın) 8. Satırının sonuna 5'inci kişi olarak kayıtlıdır. Belgenin genelindeki her bir satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

37	53	Rencber Hacı Ahmed oğlu Ali	Orta boylu	22	M, şâbb
	54	Oğlu Ahmed	-	8	Sağır
38	55	Babuşcu Mustafa Beşe	Sakallı	7	-
	56	Oğlu Ali	-	12	-
39	57	Arpazlı Ömer oğlu Mehmed	-	13	M
	58	Karındaşı Halil	-	5	Fevt şüd Z sene 46
40	59	Mestan Damadı Mehmed	Sakallı	50	-
	60	Oğlu Mehmed	-	8	-
	61	Diğer oğlu İbrahim	-	5	Sağır
41	62	Canbaz Cakır Mustafa	Sakallı	60	Fevt ... 248
	63	Oğlu Ömer	Bıyıklı	25	M ... tevellüd- veled-i merkum sene 247
	64	Diğer oğlu Osman	Sakallı	35	-
	65	Hafidi Hüseyin bin Osman	-	5	-
	66	Diğer Hafidi Ömer bin Osman	-	3	Sağır
42	67	Hacı Süleyman oğlu Yetimi Süleyman	-	7	-
43	68	Bakkal Saray Köylü Mehmed	Sakallı	40	Def' i 2 Ca ... Aydın ... ..
	69	Oğlu Mustafa	-	5	Sağır

Varak 9

44	70	Bulmacı(?) oğlu Ahmed	Sakallı	40	Fevt şüd ... 46
45	71	Manav Abaza Ahmed	Sakallı	70	Fevt şüd ... 248
	72	Oğlu Hüseyin	-	8	-
	73	Diğer Osman	Orta boylu, kara sakallı	28	M ... Mustafa tevellüd- veled-i merkum ... sene 247

	74	Diğer Mustafa	Sakallı	30	-
46	75	Rencber Ahmed Bey oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
	76	Oğlu Ahmed	-	8	-
47	77	Hazinedâr Hüseyin Yetimi Abdullah	-	8	-
48	78	Colak Mehmed Yetimi Hüseyin	-	8	-
49	79	Tavashlı Helvacı Hüseyin Da'î	Sakallı	55	-
	80	Oğlu Mehmed	-	8	-
50	81	Kara Süleyman oğlu Rencber Mehmed	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M
51	82	Yazlı İbrahim	Sakallı	45	Def' i ... 5 R sene 48
	83	Oğlu Ahmed Arc ³⁴³	-	10	Bu dahi 48
52	84	Alaşehirli Babuşcu Hacı oğlu Mehmed	Sakallı	70	-
	85	Oğlu Mehmed	Bıyıklı	20	M
53	86	Hacı Ahmed oğlu Kara Mehmed	Sakallı	40	 47
	87	Oğlu Mehmed Ali	-	8	Bu dahi
	88	Diğer Hüseyin	-	5	Sağır .... Fevt ... 248
54	89	Koca Arab oğlu Yetimi İsmail	-	6	-
55	90	Eskici Dalıcalı Yetimi Yusuf	-	10	... .. Hüseyin ... . 248 ...49 248
	91	Karındaşı Mehmed	-	5	Sağır
56	92	Yetim Yusuf oğlu Berber Mustafa	Sakallı	35	-
57	93	Yetim oğlu Rencber Ahmed	Sakallı	40	-
58	94	Saray Köylü Semerci Hüseyin	Sakallı	32	-
	95	Oğlu Ali	-	5	Sağır

³⁴³ "Arc: Topal, aksaklık." Sami, a.g.e., s. 130.

	96	Karındaşı Mehmed	Uzun boylu	16	M, şâbb
59	97	Kayyûm oğlu Yetimi Mehmed	-	10	... 48
	98	Karındaşı Derzi Ali	Uzun boylu	15	M, şâbb
60	99	Derzi Hoş Mehmed	Sakallı	50	-
	100	Oğlu Mehmed	-	10	... 48
	101	Diğer oğlu Ahmed	-	13	M
61	102	Bozdoğanlı oğlu Helvacı Mehmed	Sakallı	40	-
	103	Oğlu İbrahim	-	5	Sağır
62	104	Bozdoğanlı oğlu İbrahim	Sakallı	35	... Hüseyin tevellüd-veled-i merkum ... sene 247
63	105	Canbaz Cakır oğlu Mustafa	Uzun boylu, ter bıyıklı	24	M
64	106	Eskici Derviş oğlu Tatar Ahmed	-	13	M
65	107	Arabacı oğlu Rencber Mehmed	Bıyıklı	35	-
	108	Oğlu Osman	-	1	-
66	109	Arabacı oğlu Rencber Hasan	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M Dökme oğlu Hacı Ahmed ... .. sin
67	110	Avcı oğlu Yusuf	Sakallı	40	-
	111	Oğlu Ali	-	5	Sağır
	112	Diğer Hasan	-	3	Sağır
	113	Diğer Mustafa	-	2	Sağır ... tevellüd-veled köylü oğlu İbrahim 5 Z sene 247
68	114	Avcı oğlu Yetimi Mehmed	-	8	-
	115	Karındaşı Hasan	-	5	Sağır
69	116	Dökme oğlu Hüseyin	Bıyıklı	20	M
	117	Karındaşı Hacı Ahmed	Sakallı	40	-
	118	Oğlu Ali bin Ahmed	-	5	Sağır

	119	Diğer Mustafa	-	2	Sağır
70	120	Dökme oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	121	Oğlu İsmail	-	8	Tevellüd- ... Hacı Ahmed .... Mustafa ... 247
	122	Diğer Ali	-	2	Sağır
71	123	Hıdmetkâr Kiremidci oğlu Hasan	Bıyıklı	30	M
72	124	Mehmedcik oğlu Samancı Hasan	Sakallı	50	-
	125	Oğlu Hüseyin	-	10	...48
	126	Diğer oğlu Ahmed	-	8	-
	127	Karındaşı oğlu Mustafa bin İsmail	-	7	-
73	128	Kurak oğlu Ahmed Rençber	Sakallı	30	-
	129	Oğlu Mehmed	-	13	M
	130	Diğer Ali	-	6	-
	131	Diğer Mustafa	-	3	-
74	132	Rençber oğlu Hüseyin	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
75	133	Recnber İsa oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	134 ³⁴⁴	Oğlu Mustafa	-	15	M, şâbb
76	135	Arpazlı Tüccar Hacı Mustafa	Sakallı	50	-
	136	Oğlu Hacı Hafız Ali	Bıyıklı	25	M
	137	Diğer Mustafa	-	15	M, şâbb
77	138	Babuşcu İmam oğlu Mustafa	Sakallı	40	... .. mahalle-i Hacı Nasuh 5 R sene 49
	139	Oğlu Mehmed	-	6	Bu dahi
78	140	Selim Köle bin Abdullah	Sakallı	50	Veled-i merkum 247 Gurre-i Ca sene 247

³⁴⁴ Varak 9'un (bizim sınıflandırmamıza göre 9a'nın) 16'ncı (sondan 3'üncü) satırının sonuna 5'inci kişi olarak kayıtlıdır. Belgenin genelindeki her bir satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

79	141	Beşer ..... oğlu Bekir	Sakallı	30	-
	142	Oğlu Mustafa	-	5	-

Varak 9a

	143	Diğer oğlu Ahmed	-	5	-
80	144	Kiremidci Ömer oğlu Musa	-	15	M, şâbb
81	145	Mehmedcik oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
82	146	Hasan oğlu Yetimi Mehmed	-	13	M
	147	Karındaşı Mustafa	Uzun boylu	15	M, şâbb
83	148	Helvacı Yavaş Ahmed	Sakallı	45	Fevt L 46 Tevellüd- veled-i merkum5 Z sene 247
	149	Oğlu Mustafa	-	5	-
84	150	Kiremidci Ömer oğlu İbrahim	Orta boylu	20	M
	151	Karındaşı Halil	Bıyıklı	25	-
85	152	Kiracı Kabakçı oğlu Ahmed	Sakallı	50	-
86	153	Rencber Bacakçı oğlu Mehmed	Bıyıklı	30	-
87	154	Ömer oğlu Rencber Mustafa	Sakallı	30	-
	155	Oğlu Ömer	-	5	Sağır
	156	Diğer Süleyman	-	3	Sağır
88	157	Rencber Ali oğlu Süleyman	Bıyıklı	46	-
89	158	Mehmed oğlu Sığirtmac Hasan	Uzun boylu	15	M, şâbb
90	159	Rencber Baltalı Hasan bin Ahmed	Sakallı	50	-
91	160	Tüccar Mustafa Çavuş oğlu Ali	Sakallı	40	-
	161	Oğlu Mehmed	-	8	-

92	162	Karcı oğlu Rençber Ali	Sakallı	40	-
	163	Oğlu Mustafa	-	7	-
	164	Diğer Hüseyin	-	5	Sağır
	165	Diğer Hasan	-	3	Sağır
93	166	Hacı Kara Osman oğlu Rençber Ali	Sakallı	45	Tevellüd- veled-i merkum 5 Z sene 247
	167	Oğlu Osman	-	8	-
	168	Diğer Mustafa	-	3	Sağır
94	169	Tuzcu Sebilci Molla Ahmed	Sakallı	40	Fevt şüd ... 248
95	170	Köle Dülger Hasan	Sakallı	40	-
	171	Oğlu Ali	-	8	-
	172	Diğer Mustafa	-	5	-
96	173	Dülger Ahmed bin Mehmed	Sakallı	40	-
	174	Oğlu Mehmed	-	7	-
	175	Diğer İbrahim	-	5	Sağır
97	176	Çaylak Molla Mehmed Yetimi Hasan	-	10	... 48
98	177	Kara Yılan Yetimi Süleyman	-	8	-
99	178	Emir oğlu Mustafa	Sakallı	60	-
	179	Oğlu Mehmed	-	8	-
	180	Diğer İbrahim	-	5	Sağır
100	181	Saray Köylü Berber Ali	Sakallı	50	-
	182	Oğlu Mehmed Ali	-	8	-
101	183	Nalband Hasan oğlu Mustafa	Sakallı	50	Def' i kaza-ı Lazkiye ... sene 247
	184	Oğlu Ahmed	-	8	.....
	185	Diğer İbrahim	-	12	.....

102	186	Yetim oğlu Ahmed bin Ahmed	Orta boylu, sarı bıyıklı	30	M
103	187	Çiftlikli Hüseyin	Sakallı	70	-
104	188	Hisârlı Yetimi Ali	-	7	-
105	189	Rencber Hacı Hüseyin oğlu Mehmed	Sakallı	50	-
	190	Oğlu Mehmed	-	8	-
	191	Diğer Hüseyin	-	5	Sağır
106	192	Kanlı Hasan oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	193	Oğlu Hasan	-	6	-
107	194	Kuşcu oğlu Rencber Kara Ahmed	Bıyıklı	35	-
108	195	Rencber Felek Mehmed	Sakallı	35	-
	196	Oğlu Hasan	-	7	-
109	197	Canbaz oğlu Urgancı Hasan	Sakallı	40	-
	198	Oğlu Mustafa	-	7	-
110	199	Kuyumcu Mustafa Yetimi Mustafa	-	12	M
	200	Karındaşı Ali	-	7	-
111	201	Kör Deli Mehmed oğlu Rencber Ali	Bıyıklı	20	M Tevellüd- veled-i merkum ... fi 9 Ca sene 248
112	202	Aşcı Hoca oğlu Süleyman	Bıyıklı	25	-
113	203	Kasab Pir oğlu Mehmed	Sakallı	30	-
	204	Oğlu Mehmed	-	5	Sağır
114	205	Canbaz Büber İsmail	Sakallı	35	-
115	206	Hacı Ahmed oğlu Rencber Yusuf	Uzun boylu, kara bıyıklı	28	M
116	207	Sığırtmac Mehmed	Sakallı	40	-
117	208	Babuşcu Kerim oğlu Ahmed	Sakallı	50	Fevt fi 5 R 248

	209	Oğlu Kerim	Bıyıklı	20	M
118	210	Deveci Kuyucaklı Mehmed	Sakallı	35	-
119	211	Yetim oğlu Satıcı(?) Mehmed	Sakallı	50	-
	212	Oğlu Hasan Ali	-	10	... 48
	213	Diğer oğlu Mehmed	-	5	Sağır
120	214	Kulalı oğlu Emin	Sakallı	55	-

Varak 10

	215	Oğlu İbrahim	-	18	M, şâbb
	216	Diğer Halil	-	10	... 48
	217	Diğer oğlu Mehmed	Orta boylu	15	M, şâbb
	218	Diğer Mustafa	Sakallı	25	Alil
	219	Hıdmetkârı Mehmed Kaş Yeniceli	Bıyıklı	25	M
121	220	Müezzin şeyh Mehmed oğlu Hüseyin	Sakallı	50	-
	221	Oğlu şeyh Mehmed	-	10	... 48
122	222	Babuşcu İsmail oğlu Debbağ Hüseyin	Sakallı	30	-
123	223	Hacı Mavili oğlu Derzi Mehmed	Uzun boylu, sarı bıyıklı	28	M
	224	Oğlu Mustafa	-	5	-
124	225	Ali Beşe oğlu Rencber Ali	Bıyıklı	35	-
	226	Karındaşı İbrahim	-	1	-
125	227	Bulamac oğlu Babuşcu Ali	-	13	-
	228	Karındaşı Ahmed	-	8	-
126	229	Değirmenci oğlu Rencber Ali	Sakallı	40	-
	230	Oğlu Mehmed	-	7	-

	231	Diğer Mustafa	-	5	Sağır
127	232	Rencber Cebeci oğlu Mustafa	Sakallı	40	-
	233	Oğlu Mustafa	-	6	-
128	234	Köse oğlu Debbağ Ali	Orta boylu	15	M, şâbb
129	235	Burdurlu Ahmed bin Ahmed	Bıyıklı	30	M
130	236	Bardakçı Süleyman oğlu Ali	Sakallı	40	-
	237	Oğlu Hasan	-	7	-
131	238	..... oğlu Yetimi Mehmed	-	7	-
132	239	Harem Kethüdası Yetimi Mehmed	-	7	-
133	240	Babu[ş]cu Ahmed Beşe bin Abdullah	Sakallı	35	-
	241	Üveğ oğlu Hüseyin	-	6	-
	242	Diğer Osman	-	5	Sağır
134	243	Fazlı Şeyh Mehmed	Sakallı	40	-
	244	Oğlu Mehmed	-	6	-
	245	Diğer oğlu Ahmed	-	5	-
135	246	Bazarlı Mustafa Yetimi İsmail	-	6	-
136	247	Kara Hisari Yetimi İbrahim	-	5	-
137	248	Mücellid oğlu Ahmed	Sakallı	50	-
	249	Oğlu Ömer	-	6	-
138	250	Derzi Hüseyin oğlu Rencber Ahmed	Sakallı	46	-
139	251	Şeyh Mehmed Yetimi Osman	-	6	Def' i mahalle-i Hacı Nasuh fi ...
140	252	Urgancu Mehmed bin Mehmed	Sakallı	40	-
141	253	Hüseyin Ali oğlu Rencber Hüseyin	Sakallı	45	... vilayet 5 R sene 247
	254	Oğlu Ali	-	5	Sağır

142	255	Mahzar Hasan	Sakallı	40	-
143	256	Hasırcı Dalıcalı Mehmed	Sakallı	40	-
144	257	Hüsâm oğlu Mehmed	Sakallı	40	-
	258	Oğlu Mustafa	-	6	-
145	259	Halil Ağa oğlu Hüseyin	Sakallı	60	-
	260	Oğlu Ali	Uzun boylu, kara bıyıklı	24	M
146	261	Veli Hacı oğlu Canbaz Mustafa	Sakallı	60	-
147	262	Kırlı Mustafa Yetimi Hasan	-	8	-
148	263	Solak oğlu Derzi Mustafa	Sakallı	40	-
149	264	Derviş Bağdadî Hacı Mehmed	Sakallı	30	-
150	265	Arab Mehmed oğlu Ali	Sakallı	46	-
151	266	Akşehirli Hüseyin bin Halil	Uzun boylu, sarı bıyıklı	30	M
152	267	Canbaz Hasan bin Mustafa	Sakallı	45	-
153	268	Bozdoğanlı Culah Molla Ahmed	Sakallı	60	-
154	269	Can oğlu Mustafa Yetimi Mehmed	-	5	Sağır
155	270	Kalyoncu oğlu Yetimi Ömer	-	6	Sağır
156	271	Hasan Kethüda oğlu Ali	-	5	Sağır
	272	Karındaşı Hüseyin	-	2	Sağır
157	273	Coban Deli Mustafa	Sakallı	50	-
	274	Oğlu Mehmed	-	4	Sağır ... oğlu ... sin 20 ³⁴⁵
158	275	Derzi ..... Mehmed	Sakallı	50	Fevt ... 248
	276	Oğlu Hasan	-	5	Sağır
	277	Diğer Ali	-	3	Sağır

³⁴⁵ Varakın sonunda sonradan eklenmiş bir kişi.

	278	Diğer Hüseyin	-	1	Sağır
	279 ³⁴⁶	Diğer oğlu Ahmed	-	2	Sağır Def' i kaza-ı Kuyucak fi 5 Z sene 48
159	280	Cubukcu Kürd Ahmed	Sakallı	40	-
160	281	Kuru Hasan Yetimi Hasan	-	5	Sağır ... 2 kaza-i ... 48
161	282 ³⁴⁷	Yetim Dilsiz Ahmed	-	4	-
162	283 ³⁴⁸	Tokacı ³⁴⁹ İbrahim	Sakallı	50	-
					Kiremitçi Ömer ... yoklama ... sin 45
					... oğlu ... yoklama ... 5 Z sene 48 sin 40
					... Hacı Efendi ... yoklama 5 Z sene 47 sin ...
Nüfus 283					
84+121+078=283					
Nazilli ... işçi ... sin 50					
Karamanlı oğlu Yusuf sin 24					
Koca ... oğlu Rençber ... sin 50					
Oğlu Ali sin 9					
Diğer oğlu ... sin 3					

³⁴⁶ Varak 10'un, (bizim sınıflandırmamıza göre 10a'nın) 16'ncı satırının sonuna 5'inci kişi olarak kayıtlıdır. Belgenin genelindeki her bir satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

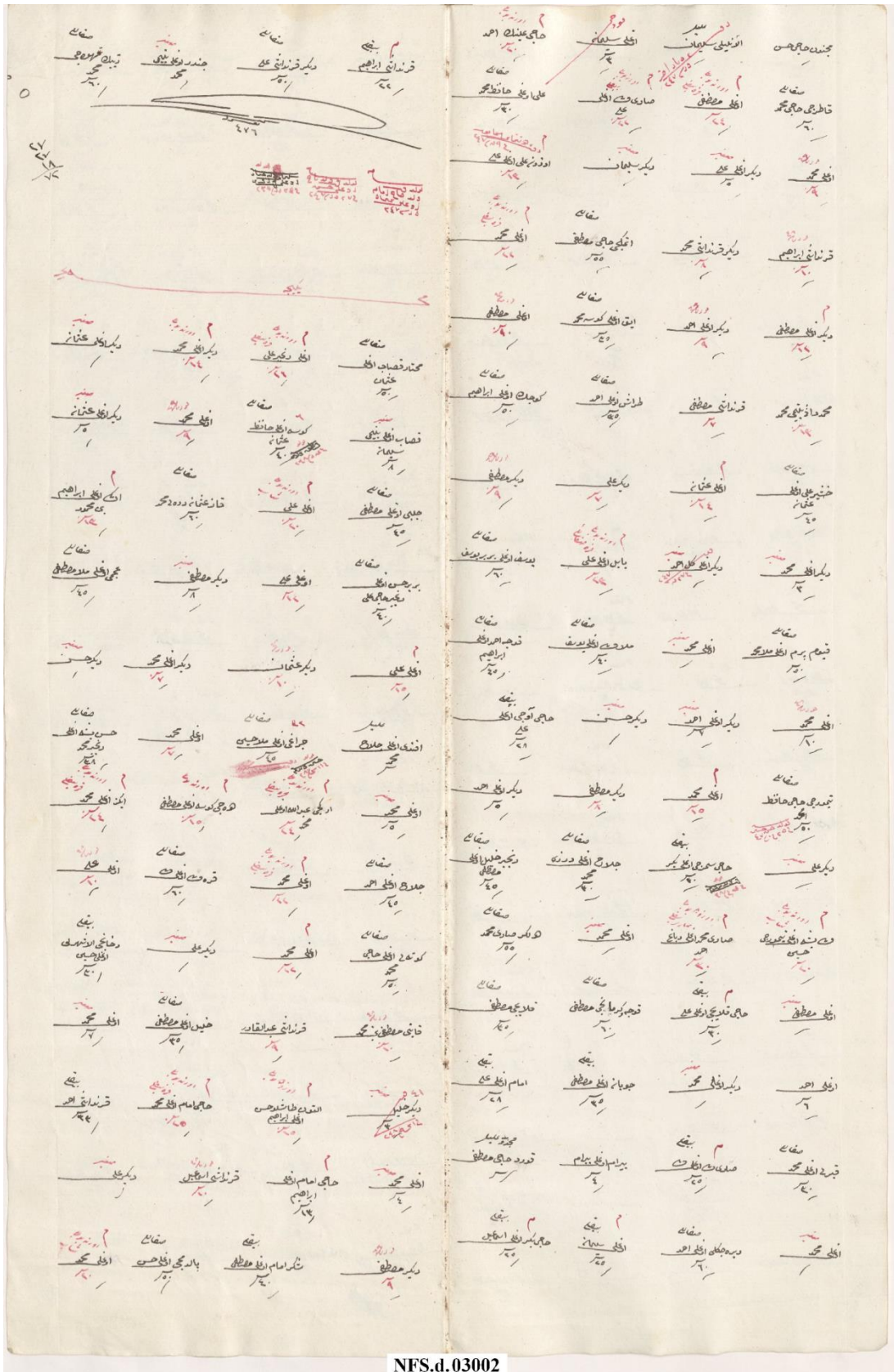
³⁴⁷ Varak 10'un, (bizim sınıflandırmamıza göre 10a'nın) 17'nci satırının sonuna 3'üncü kişi olarak kayıtlıdır. Belgenin genelindeki her bir satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

³⁴⁸ Varak 10'un, (bizim sınıflandırmamıza göre 10a'nın) 18'inci satırında tek kişi olarak kayıtlıdır. Belgenin genelindeki her bir satır 4'er kişiden oluşmaktadır.

³⁴⁹ Toka için bkz. Sami, **a.g.e.**, s. 903.

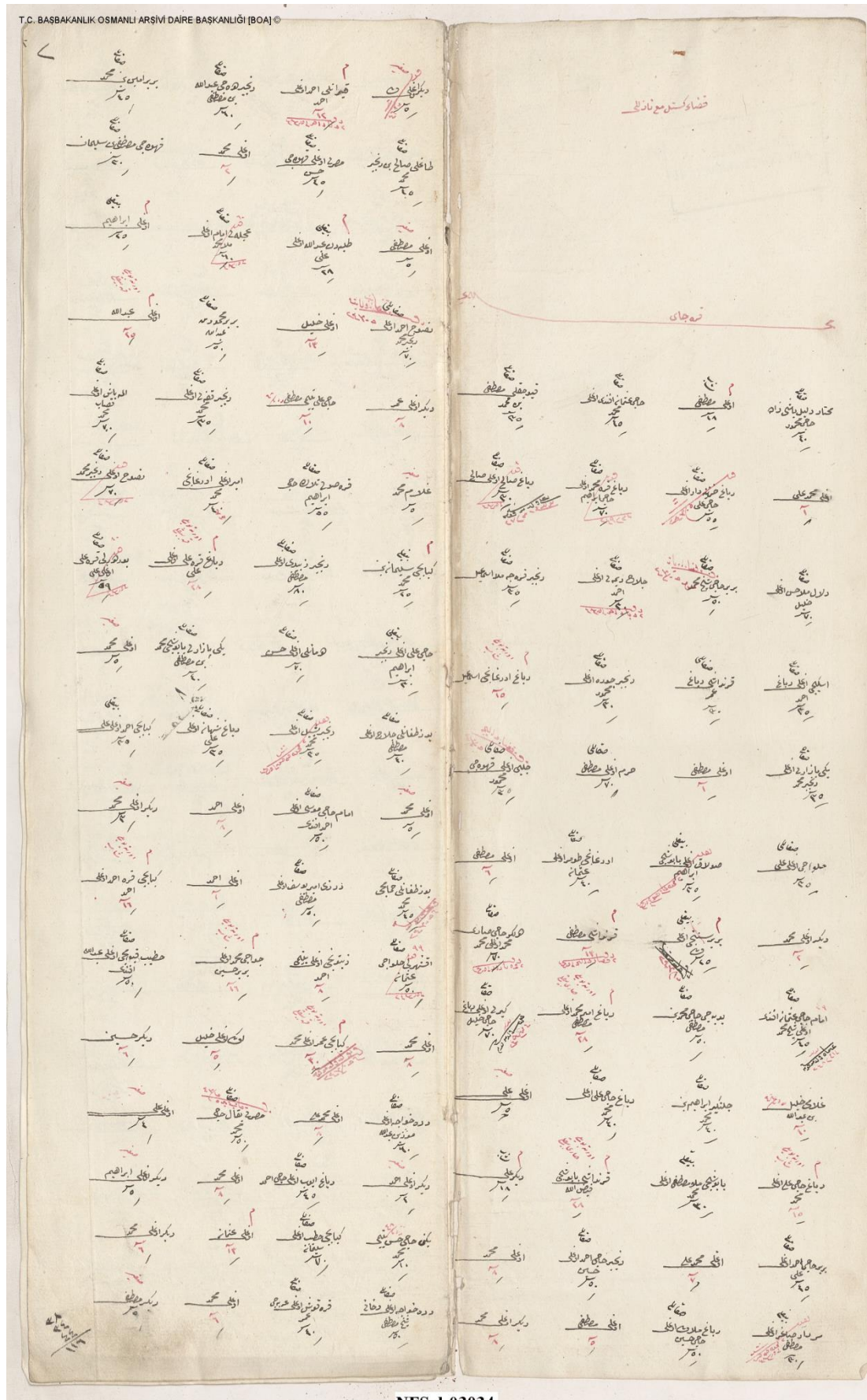

Resim 2: NFS.d. 3002 Nolu Defterden Örnek

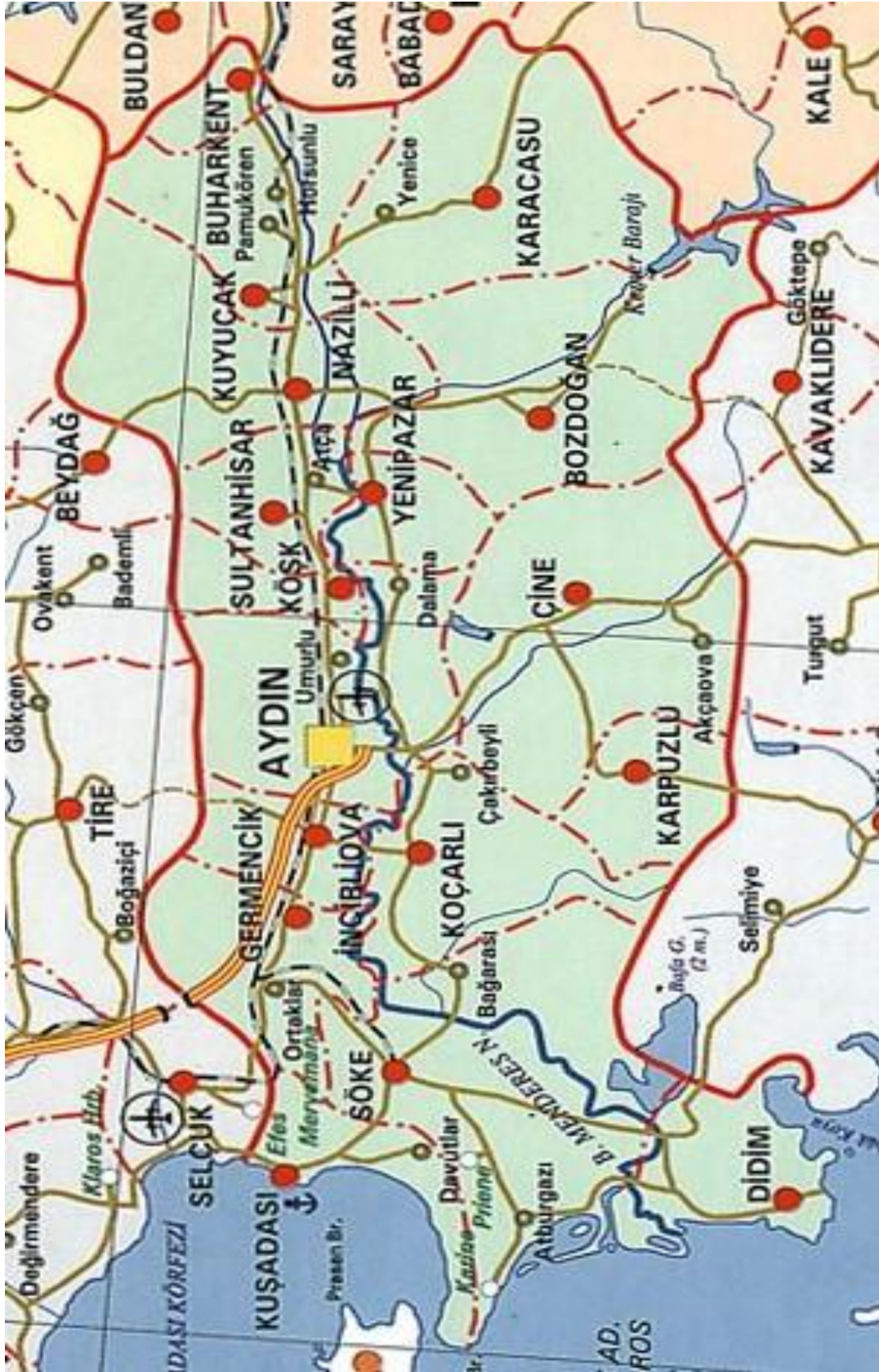

Resim 3: NFS.d. 3034 Nolu Defterden Örnek

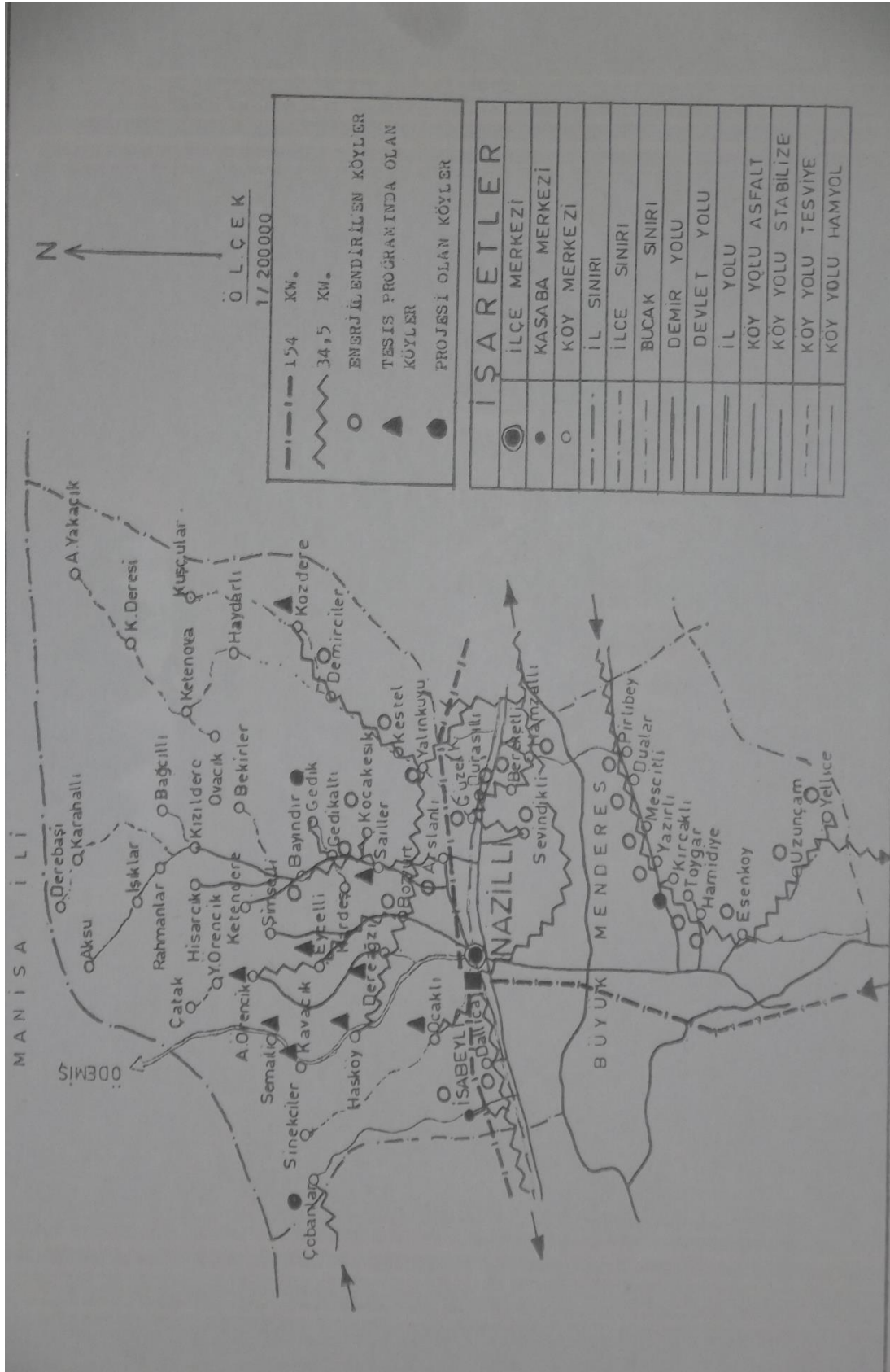

Resim 5: Aydın İli Haritası³⁵⁰

³⁵⁰ Bu resim, <http://www.cografya.gen.tr/aydin/> adresinden 26 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

Resim 7: Nazilli Haritası³⁵²

³⁵² Aydın İl Yıllığı, a.g.e., fotoğraf çekilmiştir.